LOCK
LİSANSÜSTÜ ÖĞRETMEN ÇALIŞMALARI KONGRESİ

lock.gen.tr

LİSANSÜSTÜ ÖĞRETMEN ÇALIŞMALARI KONGRESİ

"GEÇMİŞTEN GELECEĞE ÖĞRETMEN"

14-17 MAYIS 2026
İSTANBUL

5. Lisansüstü Öğretmen Çalışmaları Kongresi
Bildiri Özetleri Kitabı

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

İSTANBUL İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

lockkongre

5. Lisansüstü Öğretmen Çalışmaları Kongresi

Bildiri Özetleri Kitabı

Bu kitabın tüm yayın hakları Pen Akademic Yayıncılık Yazılım Ltd. Şti. aittir.

Kitapta yer alan tüm çalışmaların etik ve yasal sorumlulukları yazarlarına aittir.

Yayın Tarihi: 22.05.2026

ISBN: 978-625-93630-4-2

5. Lisansüstü Öğretmen Çalışmaları Kongresi
lock.gen.tr

Editör: Doç. Dr. Adil ÇORUK
Her hakkı saklıdır.

ISBN: 978-625-93630-4-2

Kongre Onursal Başkanları

Prof. Dr. Mehmet Emin OKUR

Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Ramazan Cüneyt ERENOĞLU

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Murat Mücahit YENTÜR

İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Kongre Başkanları

Prof. Dr. Yusuf ALPAYDIN

Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Adil ÇORUK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Düzenleme Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Kaya YILDIZ	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim GÜNEY	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Doç. Dr. Ali ÖZDEMİR	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan ILGAZ	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Nurhüda SÖZEN	İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Doç. Dr. Tugay TUTKUN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Arş. Gör. Hilal KARAOĞLAN	Marmara Üniversitesi
İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Hüseyin AŞIK	Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Öğretmen Dr. Belis Feyza GÜLLÜ	Üsküdar Anadolu İmam Hatip Lisesi
Öğretmen Dr. Gülşah MUTLU	İstanbul Esenyurt / Sezai Karakoç Anadolu Lisesi
Öğretmen Erdem ÇAKI	Çekmeköy Anadolu İmam Hatip Lisesi
Öğretmen Tuba TURHAN	Gelibolu Anadolu Lisesi
Öğretmen Alican KARADAVUT	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Tayfun TAŞBİLEK	THDSoft Professional Software Solutions

Lisansüstü Öğretmen Çalışmaları Kongresi (LOCK2026)

Kongre Kayıt

Perşembe, 14 Mayıs / 09:00 - 09:30 Genel Etkinlik

Açılış Konuşmaları

Perşembe, 14 Mayıs / 09:30 - 10:30 Genel Etkinlik

Ara

Perşembe, 14 Mayıs / 10:30 - 11:00 Kahve Arası Etkinlik

Panel - Yeni Paradigma, Yeni Kimlik: Fakülte ve Akademi Ekseninde Öğretmen Yetiştirme

Perşembe, 14 Mayıs / 11:00 - 12:15 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Salih Zeki Genç**

Öğle Yemeği

Perşembe, 14 Mayıs / 12:15 - 14:00 Öğle Arası

Bildiri Sunumları - Salon 1

Perşembe, 14 Mayıs / 14:00 - 15:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ**

- **Üstün Yetenekli Öğrencilerde Program Farklılaştırma Çalışmalarının Bibliyometrik Analizi**

  Dr. Okan Baysal (TR), Ece Öztürk Pulcu, Dr. Hülya Baysal, Hüseyin Aşık

- **Avantajlarına ve Dezavantajlarına Göre Öğrenme Yöntemleri**

  Aysun Sıcaker, **Nisa Nur Uslu (TR)**

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beşinci Sınıf Matematik Öğretim Programının CIIP Modeline Göre Değerlendirilmesi**

  İlknur Güneş (TR), Fatma Dursun, Mehmet Gürol

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programının Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerilerinin "Arkadaşlık" Teması Açısından Değerlendirilmesi**

  Hatice Kadıoğlu Ateş (TR), Duygu Yalman Polatlar

- **Velilerin Proje Kavramına İlişkin Metaforik Algıları**

  Orhan Yenay, **Aslı Arı (TR)**, Ayşe Nazlı Tetik, Zehra Yazıcı

- **Kadına Yönelik Şiddet ve Eğitim: Güncel Bir Literatür Analizi**
  Aysun Sıcaker, **Sena Coşkun (TR)**, Berra Bütüner

Bildiri Sunumları - Salon 2

Perşembe, 14 Mayıs / 14:00 - 15:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Hatice KİMYON**

- **Kapsayıcı Eğitimde Aile Odaklı Bir Yerel Yönetim Modeli: Çekmeköy Belediyesi Uygulaması**

  Belma Yıldırım (TR), Gülçin Muştu

- **Velilerin Okul Tercihlerinde Yabancı Dil Eğitiminin Rekabet Unsuru Olarak Konumlandırılması: Özel Okul Yöneticileri Üzerine Bir Çalışma**

  Aleyna Kumbasar (TR), Seda Polat

- **Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Okul Dışı Eğitimine İlişkin Görüşleri: Deneyim Temelli Bir Çalışma**

  Hatice Şeyda Akdoğan (TR), Sibel Külekçi, Hatice Kimyon

- **Denver II Taramalarıyla Erken Müdahale: Bir Yerel Yönetim Modeli**

  Belma Yıldırım (TR), Gülçin Muştu

- **Harezmi Eğitim Modeli ile Ortaokul Öğrencilerinde Zaman Yönetimi Problemine Yönelik Disiplinler Arası Bir Uygulama**
  Hatice Şeyda Akdoğan, **Yasemin Çetintürk Turan (TR)**, Ezgi Yüksel, Sultan Başak

Bildiri Sunumları - Salon 3

Perşembe, 14 Mayıs / 14:00 - 15:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Füsun SARAÇ**

- **Understanding the Role of ChatGPT in EFL Writing: A Qualitative Study of Student Perceptions**

  Meryem Demirci (TR)

- **Yapay Zeka ile Konuşmak Daha Mı Kolay? 5. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Konuşma Kaygısı ve Deneyimlerine Yönelik Nitel Bir İnceleme**

  Selda Şeker (TR)

- **Matematik Öğretmenlerinin Matematiksel Yaratıcılığa İlişkin Algı ve Uygulamaları: BİLSEM ve Devlet Okulu Bağlamında Bir Olgubilim Çalışması**

  Ecem Nur Avcı (TR), Yasemin Sağlam Kaya

- **A Study on Code-Switching Among Turklsh Adolescents**

  Çağla Orkan, Esma Zümral Türker, **Zeynep Çavuş (TR)**

- **Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretmenlerinin Kültürlerarası Formasyonu Üzerine Bir Durum Çalışması: Marmara Üniversitesi Örneği**

  Dilvin Kara (TR), Füsun Saraç

- **A2 Düzeyi Üniversite Öğrencilerinin Fransızca Öğreniminde Biçimbilimsel Yanlışların Çözümlemesi**
  Ferda Dikmen (TR), Füsun Saraç

Bildiri Sunumları - Salon 4

Perşembe, 14 Mayıs / 14:00 - 15:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi Büşra ŞAHAN AKTAN**

- **Yerel Ağızlara Dayalı Söz Varlığı Çalışmalarının Öğrencilerin Kelime Hazinesinin Geliştirmesine Katkısı**

  Mehriban Kılıç (TR), Derin Gül, Berat Ege Koşar

- **Küfür Uyarı Kutusu (KÜFİ) ile Küfürsüz Toplum, Küfürsüz Gelecek**

  Duha Nur Doğan (TR), Duhan Nurdan Doğan, Muhammed Taha Çiçek, Emre Özoğul

- **"Takma Adı Gagalı" Adlı Eserin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri Çerçevesinde İncelenmesi**

  Suzan Özmen (TR)

- **"Hortlakları Durdurun!" Adlı Eserin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Sorumluluk Değeri Çerçevesinde İncelenmesi**

  Burcu Aksu (TR)

- **Bana 10 Dakikanı Ver, Sana İngilizce Konuşma Motivasyonu Vereyim!**
  Duhan Nurdan Doğan (TR), Duha Nur Doğan, Ömer Efe, Muhammed Said Akdeniz

Bildiri Sunumları - Salon 5

Perşembe, 14 Mayıs / 14:00 - 15:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş ÖZTÜRK**

- **Risk Grubundaki Öğrencilere Yönelik Rehber Öğretmenlerin Deneyimleri ve Okul Yönetiminden Beklentileri: Bir Fenomenoloji Çalışması**

  Rana Sinir (TR)

- **Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Eğitim Bağlamında Dijital Oyun Tabanlı Öğrenme Uygulamaları: Kahoot ve Wordwall Örneği**

  Elif Şen, **Gayenur Şimşek (TR)**

- **Türkiye'de Öğretmenlik Mesleğinin Gelecekte Dünyadaki Yeri ve Önemi**

  Fulya Soyata (TR)

- **İşin Anlamının Aşınması mı Yeniden İnşası mı?: İdare-Veli-Öğrenci Üçgeninde Öğretmenlerin Sessiz İstifa Deneyimi**

  Elif Kaşık (TR)

- **Otantik Liderlik Algısının Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi: Öğretmen Motivasyonu Bağlamında Bir Araştırma**

  Elif Şen (TR)

- **Otizm Spektrum Bozukluğu'nda Sosyal Beceri Öğretimine Yönelik Araştırmaların İncelenmesi**
  Gayenur Şimşek (TR)

Bildiri Sunumları - Salon 6

Perşembe, 14 Mayıs / 14:00 - 15:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Akif AVCU**

- **Söz Veriyorum: Değerlerin Dijital Yolculuğu – Dijital Araçlar Destekli Değerler Eğitimi Uygulaması**

  Ömer Faruk Yağcı (TR)

- **Tüm Dünyada Değerler Ortaktır: Deyimler Üzerinden Kültürlerarası Bir İnceleme**

  Gökçe Yakut (TR), Ali Şahin Yakut

- **Sosyal Medyadaki Dinî Bilgi Kirliliğine Karşı DKAB Dersinde Eleştirel Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi**

  Hatice Yiğitoğlu (TR)

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline Göre Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi için Finansal Okuryazarlık Terimlerine Disiplinlerarası Bir Yaklaşım**

  Semanur Binnetoğlu (TR), Seyyid Sancak

- **Power Bi ile Akademik Süreçleri Yönetmek**

  Eyyüp Özdemir (TR)

- **Geçmişten Günümüze Kelimeler: İngilizcenin Etimolojik ve Kültürel Analizi**
  Gökçe Yakut (TR), Ali Şahin Yakut

Atölye - Çocuklar için Felsefe (P4C)

Perşembe, 14 Mayıs / 15:30 - 16:45 Çalıştay

Prof. Dr. Gül TUNCEL

Atölye - Eğitici Drama Uygulamaları

Perşembe, 14 Mayıs / 15:30 - 16:45 Çalıştay

Dr. Öğr. Üyesi Ayşen ARSLAN

Atölye - Nitelikli Dergilerde Yayın Yapma

Perşembe, 14 Mayıs / 15:30 - 16:45 Çalıştay

Doç. Dr. Akif AVCU

Ara

Perşembe, 14 Mayıs / 16:45 - 17:15 Genel Etkinlik t

Bildiri Sunumları - Salon 1

Perşembe, 14 Mayıs / 17:15 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Hatice KİMYON**

- **Afet Akademi: Dijital ve Adaptif Afet Eğitimi Modeli**

  Sibel Kaçar (TR)

- **Fen Bilgisi ve Matematik Öğretmen Adaylarının Endüstri 4.0 Kavramsal Farkındalık Düzeylerinin Eğitim 4.0'a Yönelik Algı ve Tutumlarına Olan Etkisinin İncelenmesi**

  Buse Aktı, **Melis Berber (TR)**, Rüveyda Erkaragülle

- **Simülasyonlarla Desteklenen Tahmin Et-Gözle-Açıkla (TGA) Yönteminin 5. Sınıf Öğrencilerinin Elektrik Devre Elemanları Ünitesindeki Başarısına ve Kavram Öğrenmelerine Etkisi**

  Ipek Çimen (TR), Hülya Yılmaz

- **Yaşayan Bir Evren: Hücre Dergisi- Fen Eğitiminde Hücre ve Organelleri Konusuna Yönelik Öğretim Materyali Geliştirilmesi**

  Aysun Sıcaker, **Ayşe Nazlı Tetik (TR)**, Aslı Arı, Zehra Yazıcı

Bildiri Sunumları - Salon 2

Perşembe, 14 Mayıs / 17:15 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ**

- **Ekranın Ardındaki Duygular: Siber Psikoloji Temelli Video İçeriklerin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi**

  Şeyma Gülüzar Yeşil (TR)

- **Lisansüstü Eğitimin Öğretmenlerin Karar Verme Süreçlerine Etkisi: Bilişsel Dönüşüm Perspektifinden Bir İnceleme**

  Seher Karakülah (TR), Ali Özdemir

- **Türkiye'de Mesleki Eğitim Sürecinde Çocuk İşçiye Dönüşen Öğrencilerin Etik Boyutunun Meslek Lisesi Öğretmenleri Açısından Değerlendirilmesi**

  Ahmet Şen (TR)

- **Öğrencilerin Güvenli ve Tehlikeli Okul Algısı: Resim Çizimleri Üzerinden Nitel Bir İnceleme**

  Hatice Kadıoğlu Ateş (TR), Kadriye Gürdağ

- **Erken Çocuklukta OSB Tanısı Almış İki Öğrencinin İstenmeyen Davranışlarına İlişkin ÖDS Kaydı Analizi**
  Hatice Kadıoğlu Ateş (TR), Tozan Cenk Aktaş, Bayram Samed Biner, Faruk Emre Gedizli

Bildiri Sunumları - Salon 3

Perşembe, 14 Mayıs / 17:15 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi İsmail TONBULOĞLU**

- **Sürdürülebilir Nanoteknoloji Uygulamaları Eğitimi: Öğretmenlerde Kavramsal, Duyuşsal ve Beceri Temelli Dönüşüm**

  Ismail Ateş (TR), Canan Doğan, Gülsüm Yasemin Uz, Marilena Zinovia Leana Taşcılar, Selim Ökmen, Yasemin Aktaş

- **Tübitak Proje Sürecinde Öğretmen**

  Yasemin Aktaş (TR)

- **Gelenekselden Moderne Öğretmen Paradigması: Tarihsel Süreçten Dijital Geleceğe Nitel Bir İnceleme**

  Dilara Şahin (TR), İlknur Maya

- **Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Öğretmen Deneyimleri: BİLSEM Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ulusal ve Uluslararası Proje Yürütme Süreçlerinde Yaşadıklarının Olgubilimsel Analizi**

  Gülten Yıldırım (TR)

- **Yapay Zeka Araçlarının Bireysel Öğrenmeye Katkısı**
  Yasemin Aktaş (TR), Kadir Demirkaynak

Bildiri Sunumları - Salon 4

Perşembe, 14 Mayıs / 17:15 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi Duygu ŞALLI**

- **Müfredatla Uyumlu Non-Dijital Bir Matematik Kart Oyunu Tasarımı: "İz Sür, Çöz, Kazan"**

  Meryem Çok (TR)

- **Gelenekten Geleceğe Türkiye Yüz Yılı Maarif Modeli ile Entegre Bir Matematik Kutu Oyunu Tasarımı: "FİGA"**

  Munise Betül Polat (TR)

- **The Impact of Web 2.0 Tools on Children's Vocabulary Acquisition: A Quasi-Experimental Study**

  Cansu Saydam (TR)

- **Eğitimde Yapay Zeka, Sosyal Medya ve Dijital Teknolojilerin Entegrasyonu**
  Dr. Orhan Yılmaz (TR), Hediye Aydın Arslan

Bildiri Sunumları - Salon 5

Perşembe, 14 Mayıs / 17:15 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi Büşra ŞAHAN AKTAN**

- **Galata Kuledibi'nde Sanat**

  Hatice Bal (TR)

- **The World Is Our Lab: Real-Life Learning**

  Gökhan Yavuz (TR)

- **Oyun Hamuruyla Müzik Sembollerinin Kalıcı İzli Öğretimi**

  Pelin Şentürk (TR)

Bildiri Sunumları - Salon 6

Perşembe, 14 Mayıs / 17:15 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Tugay TUTKUN**

- **Ortaokul Öğrencilerinde Yapay Zekâ Destekli Proje Tabanlı Öğrenmenin Analitik Düşünme Becerisine Etkisi**

  Gökay Organcı (TR), Murat Kocaman, Pınar Karababa

- **MEB ve Farklı Prompt Stratejileriyle Yapay Zeka Tarafından Oluşturulan Açık Uçlu Matematik Sorularının Nitelik Açısından Karşılaştırmalı Analizi**

  Zehra Taşpinar Şener, **Meryem Ünlü (TR)**

- **Sanal Ortamda İkinci Dil Edinimi**

  Erdem Cantaş (TR)

- **Coğrafya Perspektifinden Doğa, İnsan ve Yapay Zeka Paradigması**

  Hatice Efe (TR)

- **Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yapay Zeka Araçlarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Görüşleri**
  Abdullah Tahir Kaymak (TR), Beyza Yılmaz, Yasin Küçük

Online Bildiri Sunumları - Salon 1

Perşembe, 14 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Pınar Akdal YILDIZ**

- **Okul Yöneticilerinin Dönüşümcü Liderlik Özellikleri ile Okulların Travmaya Duyarlılık Düzeyi Arasındaki İlişki**

  Funda Bekar (TR)

- **Hatay'ın Kültürel Ögeleriyle Etnomatematiksel Öğrenme ve Kategorik Modelleme**

  Esra Göv, Ayşe Naime Borazan, **Beren Başak Kızıltaş (TR)**, Meryem Yılmaz

- **Sayı Hissinin Geliştirilmesine Yönelik Oyun Temelli Bir Materyal: Sihirli Kovan**

  Sümeyye Vıraca (TR), Pınar Akdal Yıldız

- **Kesir ve Yüzde Kavramlarının İlişkilendirilmesi: 'Kesirden Yüzdeye' Materyali**

  Aleyna Belin (TR), Pınar Akdal Yıldız

- **5. Sınıf Öğrencilerinin Kesir Kavramına Yönelik Zihin Haritalarının ve Çizimlerinin İncelenmesi**

  Gülşah Gerez Cantimer (TR)

- **7. Sınıf Öğrencilerinin Daire Kavramına Yönelik Kavram İmajlarının ve Kurdukları Problemlerin İncelenmesi**
  Gülşah Gerez Cantimer (TR)

https://zoom.us/j/95918544151

Online Bildiri Sunumları - Salon 2

Perşembe, 14 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi Elmaziye TEMİZ**

- **Bir İklim Kurgu Romanı Üzerinden Afet Sosyolojisi İncelemesi**

  Nilüfer Dinç Demirok, Azra Yavuz, Buğlem Kardaş, **Tülin Tuna (TR)**

- **6 Şubat 2023 Depremleri Sonrası Türkiye'de Yapılan Lisansüstü Tezlerin Literatür Analizi**

  Nisanur Çiftçi (TR), Elmaziye Temiz

- **Sağlık Çalışanlarında Deprem Hazırlığı: Afet Eğitiminin Rolü**

  Mine Kullu (TR), Serkan Özden

- **Birleştirilmiş Sınıflarda Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi**

  Mahmut Öğ (TR)

- **Somut Olmayan Kültürel Mirasın Canlandırılması Bağlamında Dijital Destekli Eğitim: Elpek Bezi Dokumacılığı Üzerine Eylem Araştırması**

  Nilüfer Dinç Demirok, Ayşe Sibel Erdoğdu, Ali Fuat Koca, **Işıl Ceylin Demirhan (TR)**

- **Birleştirilmiş Sınıflarda STEM Temelli Etkinliklerin Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerine Etkisi**
  Mahmut Öğ (TR)

https://zoom.us/j/97556421991

Online Bildiri Sunumları - Salon 3

Perşembe, 14 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Nejat İRA**

- **Sınıf Yönetimi Becerileri ve Çocuk Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Öğretmen-Öğrenci İlişkisinin Rolü**

  Rabia Hümeyra Gügen (TR), Remziye Ceylan

- **Okul Öncesi Eğitimde Düşünme Ekosistemi: Belirsizlik Toleransı, Epistemik Merak, P4C ve Metabiliş Üzerine Kuramsal Bir Derleme ve Bütüncül Model Önerisi**

  Zeynep Ayça Yurdakul (TR)

- **Erken Çocuklukta Dayanıklılığın İnşası: Storyline Temelli Bir Dayanıklılık Programı**

  Ilayda Gürsoy Kızılaslan (TR), Havise Güleç

- **Storyline Yaklaşımı ile Psikolojik Dayanıklılık: 60-72 Ay Çocuklar Üzerine Bir Araştırma**

  Ilayda Gürsoy Kızılaslan (TR), Havise Güleç

- **Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yapay Zeka Kavramına Yönelik Metaforik Algıları**
  Derya Elif Ulucan (TR), Serdar Arcagök

https://zoom.us/j/93675041633

Online Bildiri Sunumları - Salon 4

Perşembe, 14 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Berfu TUNÇER KIZILARSLAN**

- **Lise Öğrencilerinin Akran Zorbalığına İlişkin Bilgi Düzeyleri: Eksiklikler ve Risk Alanları**

  Sinan Vatansever (TR), Ayşe Yassıkaya

- **Yapay Zeka Kullanımının Lise Öğrencilerinde Akademik Öz-Yeterlilik ve Başarı İlişkisine Etkisi**

  Sinan Vatansever (TR), Ali Türkmen, Mehtap Kutlu, Suat Yiğit, Fatma Öksüzoğlu, Sabriye Zirek, Battal Çetin

- **Dijital Çağda Çocuk Edebiyatında Yapay Zeka Destekli İçerik Üretimi Ve Etik Sınırlar**

  Erhan Karakaş (TR)

- **Geleneksel Sanatlarla Fabl Yolculuğu**

  Yeşim Bayrak (TR)

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Eğitim Modeli Müzik Programının Bilişsel Analizi: Yönetici İşlevler Ve Öğrenme Çıktıları Üzerine Bir İnceleme**

  Gülce Denizkurdu (TR)

- **Sanat Terapi Temelli Yaratıcı İfade Etkinliklerinin İlkokul Öğrencilerinin Yaratıcılığa Etkileri**
  Sanem Şeker Üner (TR)

https://zoom.us/j/93576202622

Online Bildiri Sunumları - Salon 5

Perşembe, 14 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Gürkan ERGEN**

- **Türkiye'de Okullarda Alınabilecek Güvenlik Önlemleri Ve Dünyadan Uygulama Örnekleri**

  Şeyma Uçan (TR), Büşra Şafak, Elif Ceylan, Emine Karagöz Yıldırım

- **Oyun Tabanlı Öğrenme ile Kendini Tanıma ve Kariyer Farkındalığı Geliştirme**

  Lütfü Bildik (TR), Bengisu Özçelik

- **Duygu ve Düşünce İlişkisine Yönelik Dijital Oyun Tabanlı Öğrenme Materyali Geliştirilmesi**

  Bengisu Özçelik (TR), Lütfü Bildik

- **Dijital Çağda Yaşam Becerilerinin Yeniden Keşfi: Liselerde "Yaşam Atölyesi" Uygulaması**

  Emine Karagöz Yıldırım (TR), Elif Ceylan, Büşra Şafak

- **Öğrenci Ve Velilerin Gözünden Özel Ders ve Kurslar**

  Ahsenay Aras (TR), Gürkan Ergen

- **Kadınların Sosyal İzolasyonunun Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**
  Tuğba Kılınç (TR), Durmuş Özbaşı

https://zoom.us/j/93024827263

Bildiri Sunumları - Salon 1

Cuma, 15 Mayıs / 09:00 - 10:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Adil ÇORUK**

- **Ortaöğretim Kurumlarında Öğrenci Devamsızlığının Nedenleri: Aksaray İli Örneği**

  Ahmet Okan Öcal (TR)

- **Taşımalı Eğitim Kapsamında Öğrenim Gören 5. Sınıf Öğrencilerin Sınıf Rehber Öğretmeninden Beklentileri**

  Sinem Karataş Öztürk (TR)

- **5. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabı Öğrenme Etkinliklerinin Özgün Sorgulama Özellikleri**

  Sinem Karataş Öztürk (TR)

- **Akademisyenlerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin İncelenmesi**

  Vildan Çağla Köstem (TR), Adil Çoruk

- **Türkiye'de Öğretim Stilleri Üzerine Yapılan Araştırmaların İncelenmesi**

  Zeynep Atar (TR), Hatice Sevda Gültepe, Hatice Kimyon

- **Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntem ve Tekniklerin Belirlenmesi**
  Ezgi Akçay (TR), Hatice Sevda Gültepe, Zeynep Atar, Hatice Kimyon

Bildiri Sunumları - Salon 2

Cuma, 15 Mayıs / 09:00 - 10:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Nurhüda SÖZEN**

- **Türkiye'nin Eğitim Finansmanı Göstergelerinin OECD Ülkeleriyle Karşılaştırılması: Education at a Glance 2025 ve Ulusal Bütçe Verileri Üzerinden Çok Kaynaklı Bir Analiz**

  Mehmet Şahin (TR), S. Betül Armutlu

- **Öğretmenlerin Sınıfta Uyguladıkları Öğretim Stratejileri ile Liderlik Yönelimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**

  Hüseyin Talha Akman (TR)

- **Okul Müdürlerinin Liderlik Tarzlarının Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Üzerindeki Etkisi**

  Erdem Özkaşlı (TR)

- **2022 PISA Verilerine Göre Sosyoekonomik Değişkenlerin Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi**

  Ceren Gül (TR)

- **İlkokul Sınıf Rehberlik Etkinliklerinin Hak ve Sorumluluk Kavramları Açısından İncelenmesi**
  Mustafa Başaran (TR), Kezban Çetin, Mustafa Kılınç

Bildiri Sunumları - Salon 3

Cuma, 15 Mayıs / 09:00 - 10:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Gülşah MUTLU**

- **Examining the MoNE English Curriculum Through the Lens of Desirable Difficulties**

  Pelin Sidal Aktaş (TR), Yelkin Diker Coskun

- **How Pre-Service EFL Teachers' Mindset Types Relate to Their Self-Efficacy Beliefs in Student Engagement and Instructional Strategies**

  Serap Demirtaş (TR)

- **The Relationship Between Social Media Addiction, Academic Procrastination, and ADHD Among University Students in Turkey**

  Ayşegül Meetindoğan, **Beyza Vural (TR)**, Beyza Ayaz Kılıç, Nefise Rana Topal

- **Comparing Novice and Experienced In-Service EFL Teachers' Perceptions of Digital Tool Integration into Classroom Practice**

  Aleyna Dönek (TR), Volkan Inceçay

- **The "Why" and "How" of English Speaking Anxiety: A Classroom-Based Case Study of EFL Learners**

  Esra Acar (TR)

- **The Impact of an Autonomy-Promoting Training on the Development of Learner Autonomy in University EFL Preparatory Students**
  Pınar Arıpınar (TR)

Bildiri Sunumları - Salon 4

Cuma, 15 Mayıs / 09:00 - 10:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi İsmail TONBULOĞLU**

- **Öğretmen Yetiştirme Politikalarında Dijital Dönüşüm: YÖK Lisans Programları ve MEB Dijital Ekosisteminin Karşılaştırmalı Analizi**

  Saadet Altınağaç (TR)

- **Matematiksel Modelleme Yoluyla Toplumsal Adalet Farkındalığı: Bir Eylem Araştırmasında Öğretmen ve Öğrenci Rollerinin Dönüşümü**

  Duygu Doğru Seyranoğlu (TR)

- **Sokratik Sorgulama ile Euler Formülü: Matematiksel Bağıntıların Keşfi ve Öğretime Yansımaları**

  Fatmanur Tortop (TR), Özlem Cezikturk, Ahmet Şükrü Özdemir

- **Ortaokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları ile Uyumlu Gerçekçi Matematik Eğitimi (GME) Problemlerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması: Bölünebilme Kuralları Örneği**

  Emine Ceyda Özkandan (TR)

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Bağlamında Tarih Öğretiminde Birincil Kaynak Kullanımı: "Tarih-i Türkistan" Üzerine Bir İnceleme**

  Ramazan Keserci (TR)

- **Oyunlaştırma Temelli Baamboozle Uygulamasının Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Çevre Okuryazarlığına Etkisi: Yarı Deneysel Bir Araştırma**
  Umut Ibrahim Günay (TR), Salih Zeki Genç

Bildiri Sunumları - Salon 5

Cuma, 15 Mayıs / 09:00 - 10:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Tugay TUTKUN**

- **Sevgi, Kardeşlik ve Dayanışmanın Sembolü: Muharrem**

  Mesude Gülhan Maraş (TR)
- **Lisansüstü Eğitimde Ders Seçim Sürecini Etkileyen Unsurlar**

  Eda Nur Çevik (TR), Tugay Tutkun
- **Tarih Öğretmenliği Lisansüstü Öğrencilerinin Lisansüstü Programlardan Beklentileri**

  Cahide Kayış, Serdar Erdem, **Halis Yavuz Yaşar (TR)**
- **Sosyal Bilgiler Öğretiminde Dijital Okuryazarlık: Mevcut Araştırmalar Üzerine Bir Meta-Sentez**

  Cem Akar (TR)
- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Bağlamında 5. Sınıf Türkçe Metinlerinde Değer Aktarımını Yönlendiren Güç: Öğretmen**

  Zuhal Karahan (TR)
- **İlkokul Trafik Güvenliği Dersi, Ortaokul Ders Kitapları ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde İlk Yardım İçeriklerinin Doküman Analiziyle İncelenmesi**
  Selma Taşlı (TR)

Bildiri Sunumları - Salon 6

Cuma, 15 Mayıs / 09:00 - 10:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş ÖZTÜRK**

- **İlkokulda Düşünme Becerilerini Destekleyen Ders Tasarımları**

  Dönüş Ulusoy Zaim (TR)
- **Değişim Sürecinde Kültürel Dengeleyici Bir Öğretmen: Abdullah Mahir İz (1895-1974)**

  Kurtuluş Öztürk (TR)
- **Sessiz Kitaplarla Yürütülen Okuma Çalışmalarında Çocukların İş Birlikçi Anlam Oluşturma ve Düşünme Süreçlerinin İncelenmesi**

  Şeyma Nur Şahin (TR), Milena Bakırcı, Fatıma Selenga Arıkan, Ebru Aydın
- **Dijital Çağda Ebeveynlik: Annelerin Sıcak Ve Katı Davranışlarının Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Ekran Maruziyeti ile İlişkisi**

  Hamdiye Merve Akkaya (TR), Elif Nur Bozer Özsaraç
- **Erken Çocukluk Döneminde Fen Etkinlikleri ile Değerler Eğitiminin Bütünleştirilmesi: Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşleri**

  Hava Nur Kaygusuz (TR), Zehra Buzlu, Beyzanur Kaman, Betül Dağaşan, Ümran Atabaş
- **3-4 Yaş Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Uygulanan Akıl ve Zeka Oyunları Eğitiminin 21. Yüzyıl Becerilerine Etkisi**
  Simge Baypınar (TR), Elif Nur Bozer Özsaraç

Ara

Cuma, 15 Mayıs / 10:30 - 11:00 Genel Etkinlik

Panel – Kara Tahtadan Akıllı Ekrana: Kuşaklararası Bir Öğretmenlik Muhasebesi

Cuma, 15 Mayıs / 11:00 - 12:15 Genel Etkinlik Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Ali ÖZDEMİR**

Öğle Yemeği

Cuma, 15 Mayıs / 12:15 - 14:00 Öğle Arası

Davetli Konuşma - Öğretmenlik Mesleğinin Geleceği - Prof. Dr. Yusuf ALPAYDIN

Cuma, 15 Mayıs / 14:00 - 15:00 Davetli Konuşmacı

Atölye - Tübitak Proje Yazma

Cuma, 15 Mayıs / 15:00 - 16:30 Çalıştay

Doç. Dr. Özgür Kıvılcan DOĞAN

Atölye - TÜBİTAK Bilim ve Toplum Projeleri Yazma Atölyesi

Cuma, 15 Mayıs / 15:00 - 16:30 Çalıştay

Doç. Dr. Yakup AYAYDIN

Atölye - Yapay Zeka ile Ders Tasarımı

Cuma, 15 Mayıs / 15:00 - 16:30 Çalıştay

Doç. Dr. Elif SARICAN

Ara

Cuma, 15 Mayıs / 16:30 - 17:00 Genel Etkinlik

Poster Bildiri

Cuma, 15 Mayıs / 16:30 - 17:00 Poster Oturumu

- **"The English Teacher of Young Learners": Metaphorical Representations Among Pre-Service Teachers**
  Zeynep Çamlıbel-Acar (TR), Zeynep Serra Altun, Gizem Yıldırım

Bildiri Sunumları - Salon 1

Cuma, 15 Mayıs / 17:00 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Elif SARICAN**

- **Su Okuryazarlığı Eğitiminin Lise Öğrencileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi**

  Özgü Duru Bedir, Sevgi Bektaş Bedir
- **WEB 2.0 Araçlarının Entegre Edildiği Uzaktan Eğitimin İlkokul Öğrencilerinde İngilizce Kelime Öğretimine Etkisi**

  Sevgi Bektaş Bedir (TR)
- **Resmi İlkokullarda Örgütsel Güven ve Okul İklimi Arasındaki İlişki**

  Nesime Tarakcı (TR)
- **Dijital Çağda Çok Boyutlu Öğretmen Yeterliği: Yaratıcı Düşünme ve Medya Okuryazarlığı Ekseninde Bir Analiz**

  Mahmut Çavuş (TR), Münevver Çetin
- **Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilere Yönelik Destek Eğitim Odası Uygulamalarında Karşılaşılan Güçlüklere İlişkin Öğretmen Görüşleri**

  Hakan Tetik (TR), Hakan Özak
- **Özel Gereksinimli Öğrencilerin Eğitsel Tanılama Süreci:RAM ve Okul İş Birliği**
  Derya Nazlı Girgin (TR), Hülya Kasapoğlu Tankutay

Bildiri Sunumları - Salon 2

Cuma, 15 Mayıs / 17:00 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Gül TUNCEL**

- **Yapay Zeka Destekli Matematik Öğretiminin 7.Sınıf Öğrencilerinin Cebir Başarılarına ve Matematiksel Meraklarına Etkisinin İncelenmesi**

  Hüsna Aybuke Akbıyık (TR), Hasan Ünal

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okuma Alışkanlığı Geliştirme Çalışmalarının İncelenmesi: Öğretmen Görüşleri**

  Züleyha Er (TR)

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaöğretim Matematik Öğretim Programındaki Matematiksel Görevlerin Niteliğinin İncelenmesi**

  Emine Fazlı (TR), Bekir Fazlı, Hasan Ünal

- **21. Yüzyılda Tarih ve Sosyal Bilgiler Öğretmeni: Bilgi Aktarıcılığından Öğrenme Tasarımcılığına**

  Gamze Mızrak (TR)

- **Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerinde Yapay Zekâ Programlarının Yarattığı Fırsatlar**

  Gül Tuncel (TR)

- **Otizmli Birey Sahibi Annelerin Çocuklarının Gelecekteki Mesleki Süreçlerine İlişkin Kaygı ve Deneyimleri: Fenomenolojik Bir İnceleme**
  Özden Azar (TR), Serkan Demir

Bildiri Sunumları - Salon 3

Cuma, 15 Mayıs / 17:00 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Tugay TUTKUN**

- **Hz. Peygamber'in Eğitimcilik Modelinin Modern Öğretmen Kimliğine Yansımaları**

  Mehmet Şemsi Balat (TR)

- **Rehberlik ve Araştırma Merkezilerinde Dil ve Konuşma Bozuklukları Alanına Yönelik Yapılan Hizmet İçi Eğitimin Eğitsel Değerlendirme Sürecine Etkisi**

  Tuğba Ertekin Yağcı (TR), Sema Uzun, Harun Acar

- **Anneler Aracılığıyla Sunulan Resim Değiş-Tokuşuna Dayalı İletişim Öğretiminin Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Talep Etme Becerileri Üzerindeki Etkisi**

  Nurullah Aybar (TR)

- **Gelişimsel Yetersizliği Olan Bireylerde Çevrimiçi Riskler ve Güvenlik Becerilerinin Öğretimi Üzerine Derleme**

  Fatih Muhammed Karaca (TR), Mıne Sonmez Kartal

- **Okul Öncesi Dönem Yabancı Dil Öğretiminde "Harekete Geç Kartları" Kullanımı: Fiziksel Tepki Yöntemine Dayalı Bir Saha Çalışması**

  Burcu Ata Bilgili (TR)

- **Geçmişten Geleceğe İngilizce Öğretimi: Geleneksel Yöntemler ile Dijital Araçların Bütünleşmesine Yönelik Öğretmen Deneyimleri**
  Feride Arslan (TR)

Bildiri Sunumları - Salon 4

Cuma, 15 Mayıs / 17:00 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **İl Milli Eğitim Mdr. Yrd. Hüseyin AŞIK**

- **"Dönüşüm Muhteşem Olacak": Okul Temelli Kağıt Atık Yönetimi ve Yeniden Üretim Modeli**

  Töre Sertkaya (TR), Meriç Barış Çobanlar

- **Alice Harikalar Diyarından Yerli Malı Haftasına: Çocuk Felsefesi ve Disiplinlerarası Öğrenme Temelli Bir Eğitim Uygulaması**

  Emel Yorulmaz (TR)

- **İletişim(Siz)Siniz**

  Hatice Merve Kaplan (TR), Mustafa Özcan

- **Üretken Yapay Zekâ Öğretmenin Yerine Geçebilir mi? Büyük Dil Modellerinin Değerlendirme Pratiklerinde Kullanımının İncelenmesi**

  Ahmet Çelik, Hatice Asarkaya, Elif Yaren Çetin, **Muhammet Ensar Ölekli (TR)**, Hasibe Beyza Çakın, Esra Selvi

- **Coğrafya Dersi Kapsamında Mekanın Düşünceyi Şekillendirmesi: Felsefi Metinler Üzerinden Disiplinlerarası Bir Okuma**

  Sinem Babikay (TR)

- **İmparator Nero Hayatı ve Siyasi Faaliyetleri**
  Semra Akkuş (TR)

Bildiri Sunumları - Salon 5

Cuma, 15 Mayıs / 17:00 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Yakup AYAYDIN**

- **İngilizce Öğretmenlerinin Yapay Zekâ Okuryazarlık Düzeyleri ve Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Görüşleri**

  Nagihan Elif Akgül (TR), Merve Bezgin, Ayşe Ülkü Kan

- **Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Hikaye Anlatımı: Sistematik Bir Derleme**

  Berkan Ay (TR), Ismail Tunç, Beyza Ayaz Kılıç, Ayşegül Meetindoğan

- **4+4+4 Eğitim Sisteminin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi**

  Ismet Akşahin (TR)

- **Theraplay Temelli Etkinliklerle Duygusal Güven ve Sosyal Etkileşimin Desteklenmesi**

  Melek Günaltay (TR), Zehra Ayhatun Uğuz

- **5. Sınıf İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı Sorularının Bağlam Temelli Soru Yazım Kılavuzu Çerçevesinde İncelenmesi**

  Rumeysa Erkekoğlu (TR), Fatmanur Şan, Emine Özdemir

- **TÜBİTAK Araştırma Projeleri Yarışmalarında Öğrenci ve Öğretmen Deneyimlerinin Fenomenolojik Analizi**
  Emre Göfner (TR), Gül Tuncel

Bildiri Sunumları - Salon 6

Cuma, 15 Mayıs / 17:00 - 18:30 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Özgür Kıvılcan DOĞAN**

- **Okul Öncesi Dönemde Deneyimsel Öğrenme ve Okul-Aile İş Birliği: Minik Kalpler Bostanı İyi Uygulama Örneği**

  Hilal Elkoca (TR)

- **Tarih Öğretiminde Tartışmalı Konuların Analizi: Tarihsel Düşünme ve Duygu Boyutunun Bütünleştirildiği Bir Model Önerisi**

  Gamze Yılmaz (TR)

- **Sınıfta Yeni Dinamikler: Değişen Kavramlar ve Etkileşimli Öğrenme Bağlamında Öğretmenin Dönüşen Rolü**

  Özkan Özdoğan (TR)

- **Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamalarının İncelenmesi**

  Pınar Kesmegülü (TR)

- **Okul Öncesi Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları: Gelişim Alanlarına Katkıları ve Saha Gerçekliği**

  Tuğba Aksoy (TR)

- **Okul Öncesi Eğitimde Erken Okuryazarlık Becerileri: Gelişimsel Önemi ve Desteklenme Süreçleri Üzerine Bir İnceleme**
  Nihal Çelebi (TR), Mustafa Karaca

Online Bildiri Sunumları - Salon 1

Cuma, 15 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Pınar Akdal YILDIZ**

- **6. Sınıf Öğrencilerinin Yüzde Kavramına İlişkin Hesaplama Stratejileri: Bahçe Planlama Problemi**

  Şeyma Erdoğan (TR), Pınar Akdal Yıldız

- **Sayı Hissini Geliştiren Bir Materyal: Yüzlük Tablo ile Ondalık Sayılar**

  Ferda Özdüven (TR), Pınar Akdal Yıldız

- **Matematik Eğitiminde Oyun Tabanlı Öğrenme ve Akademik Başarı: Bibliyometrik Bir Analiz**

  Şevval Çetinkaya (TR), Elif Saygı

- **Üstün Yetenekli Öğrencilen Rutin Olmayan Problemlerdeki Stratejik Esneklik Düzeylerinin Yapay Zeka ile Karşılaştırmalı Analizi**

  Tuğba Çakır (TR), Hasan Ünal

- **Matematik Olimpiyatı Hazırlık Öğrencilerinin Matematiksel Yaratıcılıklarının ve Problem Çözme Yaklaşımındaki Sıra Dışılıklarının İncelenmesi**

  Arife Kısa (TR), Hasan Ünal, Ahsen Filiz

- **Kesirlerin İzinde: Kesir Hazinesi Oyunu ile Denk Kesirlerin Keşfi**
  Ceyda Uçar (TR), Pınar Akdal Yıldız

https://zoom.us/j/95918544151

Online Bildiri Sunumları - Salon 2

Cuma, 15 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Mehmet ULUTAŞ**

- **Coğrafya Eğitiminde Nesnelerin İnterneti (IOT): Deprem İzleme İstasyonu Prototipi Geliştirme Örneği**

  Yusuf Mert Üstün (TR)
- **Coğrafya Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandığı Teknolojik Ekipmanlar Üzerine Nitel Bir Çalışma**

  Akın Çağlar Çağlioğlu (TR)
- **Ulusal ve Küresel Boyutta 21. Yüzyıl Sınıflarında Teknoloji Tabanlı Farklılaştırma Çalışmalarının Sistematik Analizi**

  Betül Girgin (TR)
- **Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Yapay Zeka Tabanlı Psikolojik Danışmanlığa Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma**

  Amman Aghayev (TR), Ercan Kocayoruk
- **İlkokul 2. Sınıf İngilizce Öğretiminde Robot Destekli Eğitimin Akademik Başarıya Etkisi**

  Gülşah Akkan (TR)
- **Sosyal-Duygusal Öğrenme Temelli Farklılaştırılmış Fen Öğretimi: Yapay Zekâ Araçlarıyla Zenginleştirilmiş Bir Ders Uygulaması**
  Betül Girgin (TR)

https://zoom.us/j/97556421991

Online Bildiri Sunumları - Salon 3

Cuma, 15 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Gökhan ILGAZ**

- **Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Beslenme Eğitimi Modül Önerisi**

  Merve Tekin Yiğit (TR), Hatice Şeyda Akdoğan, Zübeyde Burçin Gürbey Usta, Hatice Kimyon
- **Sosyobilimsel Durum Temelli Etkinliklerin Ortaokul Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerine ve Ahlaki Muhakemelerine Etkisi**

  Münire Yılmaz (TR), Nurcan Tekin
- **Fen Bilimleri Öğretmenlerinin 5 ve 6. Sınıf Ders Kitapları Hakkında Görüşleri**

  Osman Göllü (TR), Gökhan Aksoy
- **Fen Bilimleri Eğitiminde Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Yönelik Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi**

  Onur Bilgin (TR), Ataman Karaçöp
- **Meslek Lisesi Öğrencilerinde Okula Bağlılığın Belirleyicileri: Mesleki Eğitime Yönelik Tutum ve Okula Devamsızlık**
  Hande Çelik, **Gonca Cengiz (TR)**

https://zoom.us/j/93675041633

Online Bildiri Sunumları - Salon 4

Cuma, 15 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Alpaslan GÖZLER**

- **Lise Öğrencilerinde Beslenme Davranışları ve Fiziksel Aktivitenin Beden Kütle İndeksi ve Gündüz Uykululuğu ile İlişkisi**

  Burcu Aktan Tüzer (TR), Zeynep Neva Kızıl, Damla Demir

- **Bolu İl Millî Eğitim Müdürlüğü Harekete Geç! İklim Değişiyor. Doğa ve Orman Pedagojisi Projesi**

  Ceyda Ceren Eraktaş (TR)

- **Sınıf Öğretmenlerinin Etkinlik Hazırlama Sürecinde Yapay Zeka Kullanımı**

  Ahsen Yıldız (TR), Alpaslan Gözler

- **Okul Temelli Mindfullnes ve Progresif Kas Gevşetme Egzersizleri Uygulaması: Sınav Kaygısında Sürdürülebilir İyi Oluş Halinin Desteklenmesi**

  Burcu Aktan Tüzer (TR), Gürsoy Sertyeşilışık

- **Karatepe-Aslantaş Eserlerinin Dijital Korunumu: Matematik ve STEAM ile Geleceğe Köprü**

  Nurcan Büyükbayram (TR), Nurcan Yanalak

- **Sanal Matematik Müzesi Tasarımının Öğrenci Memnuniyet Düzeyi Açısından İncelenmesi**
  Sevinç Ilgün Çerçi (TR), Zeynep Neva Kızıl, Irmak Koç, Buse Atar

https://zoom.us/j/93576202622

Online Bildiri Sunumları - Salon 5

Cuma, 15 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Yahya Han ERBAŞ**

- **Reciprocal Learning in Teaching Practicum: An Examination of Reverse Mentoring**

  Berfinsu Devrim Pişkin (TR), Burçak Yılmaz Yakışık

- **Exploring Teacher Grit in EFL: Insights from Turkish EFL Teachers**

  Reyyan Betül Cakcak (TR)

- **Uluslararası Öğrencilerin Perspektifinden Dil ve Kültürel Deneyimlerin Kültürlerarası Eğitimde Adaptasyon Sürecine Etkisi**

  Zeynep Tarhan (TR), Yahya Han Erbaş

- **Exploring the Interplay Between Language Mindset, Learner Autonomy, and English Language Achievement Among Tertiary EFL Students**

  Emre Büyükçelik (TR)

- **Mizah Aracılığıyla Kültür Aktarımı: Okul Temalı Karikatürlerin Dil Öğretimindeki Rolü ve Önemi**
  Sure Dalya Demir (TR)

https://zoom.us/j/93024827263

KAPANIŞ PROGRAMI
Cuma, 15 Mayıs / 18:30 - 19:15 Genel Etkinlik

Sosyal Etkinlik - Beylerbeyi Sarayı Gezisi
Cumartesi, 16 Mayıs / 09:00 - 11:00 Genel Etkinlik

Sosyal Etkinlik - Küçüksu Kasrı Gezisi
Cumartesi, 16 Mayıs / 11:00 - 12:30 Genel Etkinlik

Öğle Arası
Cumartesi, 16 Mayıs / 12:30 - 14:30 Öğle Arası

Sosyal Etkinlik - Çamlıca Kulesi Gezisi
Cumartesi, 16 Mayıs / 14:30 - 17:00 Genel Etkinlik

Online Bildiri Sunumları - Salon 1

Cumartesi, 16 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Yahya Han ERBAŞ**

- **Pandemi Döneminde Temel Eğitim Alan Öğrencilerin Akademik Hazırbulunuşluğu: Günümüz 7. Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Değerlendirme**

  Büşra Şafak (TR), Emine Karagöz Yıldırım, Elif Ceylan

- **Rehberlik Derslerinde Akran Rehberliği Temelli Dijital Bilişsel Egzersizlerin Uygulanabilirliği: Yarı Deneysel Bir Çalışma**

  Muhammed Alkın Yalçın (TR)

- **Dokuzuncu Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programının Program Geliştirme İlkeleri Çerçevesinde İncelenmesi**

  Ülviye Erdoğan Doğan (TR), Orhan Kumral

- **BİLSEM Görsel Sanatlar Proje Üretimi ve Yönetimi Programına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi**

  Meral Zengin (TR), Şehnaz Yalçın

- **Derin Öğrenme Tabanlı Öğrenci Performansı Tahmini: FCNN ve LSTM Modellerinin Karşılaştırmalı Analizi**

  Seher Kızıltepe (TR)

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde Matematik Öğretiminin Duyuşsal Boyutu: Ortaokul Programı Üzerine Bir Doküman Analizi**
  Elif Ceylan (TR), Emine Karagöz Yıldırım, Büşra Şafak

Online Bildiri Sunumları - Salon 2

Cumartesi, 16 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Remzi YILDIRIM**

- **Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekayı Kullanımına Yönelik Etik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi**

  Muhammed Fatih Koç (TR), Durmuş Özbaşı

- **Hayat Bilgisi Öğretiminde Mizah İçerikli Yapay Zeka Uygulamalarının Mizah Duygusu, Eğlenme Düzeyi Ve Empati Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi**

  Ebru Doğan (TR), Burcu Gürkan Ercan

- **Müdür Yetkili Öğretmenlik ve Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Deneyimlerinin İncelenmesi**

  Oğuzhan Ince (TR), Salih Zeki Genç

- **Öğretmen Adaylarının Gönüllü Eğitmenlik Yaptıkları Kurumlardaki Faaliyetlerinin Kişisel Gelişimlerine Etkisi (ÇABAÇAM Örneği)**

  Aylin Akar (TR)

- **Geçmişten Geleceğe Öğretmen: 37 Yıllık Bir Otoetnografi**

  Seyhan Pullukçu (TR)

- **Özel Öğretim Kurumlarında Erken Profesyonelleşme**
  Meltem Güre (TR)

Online Bildiri Sunumları - Salon 3

Cumartesi, 16 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi Şefika Melike ÇAĞATAY**

- **Normalleşen Adaletsizliğe Eleştirel Bir Bakış: Pusulacık Rehberliğinde Masalların Hak Temelli Dramatizasyonu**

  Nurcan Dilsiz (TR), Hasan Güçlüer, Irfan Balbey, Cebrail Yiğit

- **Geçmişten Geleceğe Öğretmen: Üstün Yeteneklilik Etiketi Bağlamında Öğretmenin Rolüne İlişkin Öğrenci Görüşleri**

  Yağmur Arlı, Ahmet Doruk Atici, Kerem Mert Demirtaş, **Alper Yılmaz (TR)**

- **Otizmli Çocuğu Olan Ebeveynlerin Yaşadığı Problemlerin Araştırılması Üzerine Bir Çalışma**

  Filiz Özkan Aydemir (TR), Uğur Aydemir, Güneş Erdoğan

- **Özel Eğitim Öğretmenlerinin Örtük Bilgiyi Kullanma Düzeyleri**

  Ceren Çelik (TR), Hakan Özak

- **Sahtekarlık Fenomeni, Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Psikolojik Sağlamlık Kavramlarının İncelenmesi ve Kadın Araştırmalarındaki Yeri**

  Nursena Karaarslan (TR), Şefika Melike Çağatay

- **Sultan Tuğrul Bey Döneminde Büyük Selçuklu Devletinin Dış Politikası**
  Begjan Babanazarov (TR)

Online Bildiri Sunumları - Salon 4

Cumartesi, 16 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Pınar Akdal YILDIZ**

- **Maarif Modeli 5. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının Stufflebeam'ın CIPP Modeline Göre İncelenmesi**

  Melisa Yılmaz (TR), Nihat Uyangör

- **Matematik Öğretmeni Adaylarının Sonsuzluk Kavramına İlişkin Algıları ve Görüşleri**

  Süleyman Akıllı (TR), Emine Özdemir, Sabri Kocakülah

- **Basamak Değeri Kavramı: Sayı Fabrikası Oyunu**

  Feyza Balık (TR), Pınar Akdal Yıldız

- **Küplerin Yolculuğu: Sayı Doğrusu ile Denk Kesirleri Keşfetmek**

  Ebrar Tirit (TR), Pınar Akdal Yıldız

- **Yüzlük Dünyada Sayı Hissi: Basamak Değerini Anlamlandırma**

  Tuna Feyzan Yazıcı (TR), Pınar Akdal Yıldız

- **Biyoplastiklerin Çevresel Sürdürülebilirlik Açısından Değerlendirilmesi: İlkokul Öğrencilerine Yönelik Bir Farkındalık Uygulaması**
  Ezgi Aslan, **Aleyna Aktaş (TR)**

Online Bildiri Sunumları - Salon 5

Cumartesi, 16 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Levent VURAL**

- **Sürdürülebilir İletişim Becerilerinin Okul Kültürüne Entegrasyonu**

  Sevcan Demir (TR), Hakan Koşar, Fatma Nida Çetin

- **Ortaokul Velilerine Yönelik Dijital Ebeveynlik Farkındalık Eğitiminin Etkililiğinin İncelenmesi**

  Fatma Dursun (TR), Bülent Alcı

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Ders Kitabında Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı Becerisinin İncelenmesi**

  Gülşah Zorlu (TR), Mehmet Gürol

- **Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışları ile Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişki**

  Eda Gül (TR), Levent Vural

- **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline Dayalı Farklılaştırılmış Öğretime Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bir Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi**

  Erdoğan Kaya (TR), Hakan Turan

- **Halk Eğitimi Merkezi Sanat ve Tasarım Alanı Kurslarında Sorgulama Temelli Eğitim Üzerine Kursiyer Deneyimleri**
  Selim Kalay (TR), Hakan Turan

Online Bildiri Sunumları - Salon 1

Pazar, 17 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi Ulaş YABANOVA**

- **Modern Panoptikon: Sosyal Gözetimin Tüketici Algısına Yansımaları**

  Özgür Aydemir (TR), Zehra Betül Akay, Ela Yağmur Açıkkaya

- **Görünmez Şiddet: Lise Öğrencilerinde Mikro-Agresyonlar ve Cinsiyet Rolleri**

  Özgür Aydemir (TR), Ece Ergin

- **Öğretmen Gözüyle Kadına Yönelik Şiddetin Sosyolojik Analizi. (Yapay Zeka Yardımıyla)**

  Özgür Aydemir (TR), Onur Yıldırım, Bora Candan

- **Görünmeyen Tehdit: Nano ve Mikroplastiklerin Eğitim İçeriklerindeki Yeri**

  Sadenur Alpar (TR)

- **Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarına Yönelik Oyun Temelli Braille Atölyesinin Kapsayıcı Eğitim Açısından Değerlendirilmesi**

  Hatice Kimyon, **Kübra Sarı (TR)**

- **Türkiye'de Kırdan Kente Göçün Kırsal Toplum ve Tarım Üzerindeki Etkileri**
  Özgür Aydemir (TR), Gülsüm Aleyna Koldaş, Emine Nisa Şevk, Kerem Kağan Kalyoncu

Online Bildiri Sunumları - Salon 2

Pazar, 17 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Taner ATMACA**

- **İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Algoritma Kavramına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi**

  Melike Nur Taşlıalan (TR), Bahadır Yıldız

- **Dikey Matematikleştirme ile Üçgenlerde Benzerlik Konusunun İşlenişi**

  Özlem Cezikturk (TR)

- **Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Koordinat Sistemi Kavramına Yönelik Matematiksel İlişkilendirme Becerilerinin İncelenmesi: Sorgulama Temelli 5E ile Ters Yüz Edilmiş Sınıf Yaklaşımı**

  Esra Aydemir (TR), Kemal Özgen

- **Türkiye, Finlandiya, İsveç ve Çek Cumhuriyeti'nde Matematik Öğretmenlerinin Öğretim Stili Tercihleri**

  Hediye Demir Bigin (TR)

- **Matematik Eğitiminde Dijital Araçların Öğrenci Çıktılarına Etkisi: Bir İçerik Analizi Çalışması**
  Merve Vural (TR), Zehra Taşpinar Şener

Online Bildiri Sunumları - Salon 3

Pazar, 17 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Doç. Dr. Alpaslan GÖZLER**

- **Uluslararası Öğrencilerin Duygu Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**

  Sapargul Nazarova, **Adil Çoruk (TR)**

- **Öğretmen Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin Etik Liderlik Davranışları ile Örgütsel Sessizlik Düzeyleri Arasındaki İlişkide Psikolojik Sermayenin Aracılık Rolü**

  Eda Saygı (TR), Ahmet Ayık

- **Okullarda Güvenlik Sağlamaya Yönelik Görüşler**

  Alpaslan Gözler (TR), Ahsen Yıldız

- **Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) Yöneticilerinin Kriz Yönetimi Becerileri**

  Yeşim Özgenol (TR), Mustafa Çelikten

- **Yapı İnşa Oyunları ve Legolar: Araştırma, Öneri ve Örnekler**
  Burcu Zeybekler (TR), Emine Ferda Bedel

Online Bildiri Sunumları - Salon 4

Pazar, 17 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Dr. Öğr. Üyesi Elmaziye TEMİZ**

- **Afet Süreçlerinde Medya Kullanımı: Türkiye'de Yapılan Çalışmalar Üzerine Literatür Temelli Bir Analiz**

  Ali Gökce (TR), Elmaziye Temiz

- **Hastane Afet ve Acil Durum Planı (HAP) Eğitimi Almış Sağlık Çalışanlarının Afet Farkındalık Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Edirne ve Çanakkale Örneği**

  Hüseyin Mesut Kullu (TR), Serkan Özden

- **Ergenlerde Problemli Sosyal Medya Kullanımı, Akran Zorbalığı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi**

  Mehmet Mahsum Arı (TR)

- **Lise Öğrencilerinde Akran Zorbalığını Önlemeye Yönelik Psikoeğitim Programının Etkililiğinin Test Edilmesi**

  Yasemin Kaygas, **Kader Kar (TR)**

- **Dijital Dönüşüm Sürecinde Okul Liderliği: Nitel Bulgulara Dayalı Kavramsal Bir Model Önerisi**

  Merve Gültepe (TR), Hikmet Ulutaş

- **Hava Kirliliğine Çocuk Gözüyle: Tasarım Odaklı Sürdürülebilirlik Etkinliğinin Etkilerinin İncelenmesi**
  Nuray Eran Türedi (TR), Nuray Kazancıoğlu, Nejla Yüksel, Betül Kolçak Temel, Betül Kanlı, Zeynep Olcar, Nurcan Bayram, Beyza Nur Çalık, Hatice Nur Özbilen, Kadir Can Yıldız, Hilal Sağlam

Online Bildiri Sunumları - Salon 5

Pazar, 17 Mayıs / 18:00 - 19:30 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Süleyman Davut GÖKER**

- **Etkinlik Temelli Değerler Eğitimi: Değerlerimle Yol Haritam Örneği**

  Kübra Esen (TR)

- **İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Merhamet Değeri Algıları**

  Gonca Salgın (TR), Salih Zeki Genç

- **Değerlerin İnşasında Temel Bir Kurum Olarak Aile ve Aile Eğitiminin Stratejik Önemi**

  Müslüm Engin (TR)

- **Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal-Duygusal Yetkinliklerinin Yordanmasında Karakter Güçlerinin Rolü**

  Beyza Bol (TR), Zeynep Atik

- **İlkokul Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıkları**

  Reyhan Çatıkkaşlı (TR)

- **Öğretmenin Toplumdaki Konumu**
  Ümit Sarı (TR)

İçindekiler

Bir İklim Kurgu Romanı Üzerinden Afet Sosyolojisi İncelemesi 1

6 Şubat 2023 Depremleri Sonrası Türkiye'de Yapılan Lisansüstü Tezlerin Literatür Analizi 2

Afet Süreçlerinde Medya Kullanımı: Türkiye'de Yapılan Çalışmalar Üzerine Literatür Temelli Bir Analiz 3

Hastane Afet ve Acil Durum Planı (HAP) Eğitimi Almış Sağlık Çalışanlarının Afet Farkındalık Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Edirne ve Çanakkale Örneği 4

Sağlık Çalışanlarında Deprem Hazırlığı: Afet Eğitiminin Rolü 5

Ergenlerde Problemli Sosyal Medya Kullanımı, Akran Zorbalığı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi 6

Lise Öğrencilerinde Akran Zorbalığını Önlemeye Yönelik Psikoeğitim Programının Etkililiğinin Test Edilmesi 7

Lise Öğrencilerinin Akran Zorbalığına İlişkin Bilgi Düzeyleri: Eksiklikler ve Risk Alanları 8

Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Beslenme Eğitimi Modül Önerisi 9

Lise Öğrencilerinde Beslenme Davranışları ve Fiziksel Aktivitenin Beden Kütle İndeksi ve Gündüz Uykululuğu İle İlişkisi 10

Pandemi Döneminde Temel Eğitim Alan Öğrencilerin Akademik Hazırbulunuşluğu: Günümüz 7. Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Değerlendirme 11

Söz Veriyorum: Değerlerin Dijital Yolculuğu – Dijital Araçlar Destekli Değerler Eğitimi Uygulaması 12

Etkinlik Temelli Değerler Eğitimi:Değerlerimle Yol Haritam Örneği 13

Sevgi, Kardeşlik ve Dayanışmanın Sembolü: Muharrem 14

İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Merhamet Değeri Algıları 15

Ekranın Ardındaki Duygular: Siber Psikoloji Temelli Video İçeriklerin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi 16

Hz. Peygamber'in Eğitimcilik Modelinin Modern Öğretmen Kimliğine Yansımaları 17

Değerlerin İnşasında Temel Bir Kurum Olarak Aile ve Aile Eğitiminin Stratejik Önemi 18

Yerel Ağızlara Dayalı Söz Varlığı Çalışmalarının Öğrencilerin Kelime Hazinesinin Geliştirmesine Katkısı 19

Tüm Dünyada Değerler Ortaktır: Deyimler Üzerinden Kültürlerarası Bir İnceleme 20

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline Göre Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi için Finansal Okuryazarlık Terimlerine Disiplinlerarası Bir Yaklaşım 21

Bolu İl Millî Eğitim Müdürlüğü Harekete Geç! İklim Değişiyor. Doğa ve Orman Pedagojisi Projesi 22

Okul Öncesi Dönemde Deneyimsel Öğrenme ve Okul-Aile İş Birliği: Minik Kalpler Bostanı İyi Uygulama Örneği 23

Müfredatla Uyumlu Non-Dijital Bir Matematik Kart Oyunu Tasarımı: "İz Sür, Çöz, Kazan" 24

Gelenekten Geleceğe Türkiye Yüz Yılı Maarif Modeli ile Entegre Bir Matematik Kutu Oyunu Tasarımı: "FİGA" 25

Türkiye'nin Eğitim Finansmanı Göstergelerinin OECD Ülkeleriyle Karşılaştırılması: Education at a Glance 2025 ve Ulusal Bütçe Verileri Üzerinden Çok Kaynaklı Bir Analiz 26

Sürdürülebilir İletişim Becerilerinin Okul Kültürüne Entegrasyonu 27

Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal-Duygusal Yetkinliklerinin Yordanmasında Karakter Güçlerinin Rolü 28

Yapay Zeka Kullanımının Lise Öğrencilerinde Akademik Öz-Yeterlilik ve Başarı İlişkisine Etkisi 29

Rehberlik Derslerinde Akran Rehberliği Temelli Dijital Bilişsel Egzersizlerin Uygulanabilirliği: Yarı Deneysel Bir Çalışma 30

Risk Grubundaki Öğrencilere Yönelik Rehber Öğretmenlerin Deneyimleri ve Okul Yönetiminden Beklentileri: Bir Fenomenoloji Çalışması 31

Öğretmen Yetiştirme Politikalarında Dijital Dönüşüm: YÖK Lisans Programları ve MEB Dijital Ekosisteminin Karşılaştırmalı Analizi 32
Ortaokul Velilerine Yönelik Dijital Ebeveynlik Farkındalık Eğitiminin Etkililiğinin İncelenmesi 33
Su Okuryazarlığı Eğitiminin Lise Öğrencileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi 34
Üstün Yetenekli Öğrencilerde Program Farklılaştırma Çalışmalarının Bibliyometrik Analizi 35
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Ders Kitabında Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı Becerisinin İncelenmesi 36
İngilizce Öğretmenlerinin Yapay Zekâ Okuryazarlık Düzeyleri ve Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Görüşleri.. 37
Avantajlarına ve Dezavantajlarına Göre Öğrenme Yöntemleri 38
WEB 2.0 Araçlarının Entegre Edildiği Uzaktan Eğitimin İlkokul Öğrencilerinde İngilizce Kelime Öğretimine Etkisi 39
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beşinci Sınıf Matematik Öğretim Programının CIPP Modeline Göre Değerlendirilmesi 40
Maarif Modeli 5. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının Stufflebeam'ın CIPP Modeline Göre İncelenmesi 41
Examining the MoNE English Curriculum Through the Lens of Desirable Difficulties 42
Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışları ile Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişki 43
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline Dayalı Farklılaştırılmış Öğretime Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bir Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi 44
Dokuzuncu Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programının Program Geliştirme İlkeleri Çerçevesinde İncelenmesi 45
BİLSEM Görsel Sanatlar Proje Üretimi ve Yönetimi Programına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi 46
Lisansüstü Eğitimde Ders Seçim Sürecini Etkileyen Unsurlar 47
Tarih Öğretiminde Tartışmalı Konuların Analizi: Tarihsel Düşünme ve Duygu Boyutunun Bütünleştirildiği Bir Model Önerisi 48
Halk Eğitimi Merkezi Sanat ve Tasarım Alanı Kurslarında Sorgulama Temelli Eğitim Üzerine Kursiyer Deneyimleri 49
The Impact of Web 2.0 Tools on Children's Vocabulary Acquisition: A Quasi-Experimental Study 50
Coğrafya Eğitiminde Nesnelerin İnterneti (IoT): Deprem İzleme İstasyonu Prototipi Geliştirme Örneği 51
Coğrafya Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandığı Teknolojik Ekipmanlar Üzerine Nitel Bir Çalışma 52
Ulusal ve Küresel Boyutta 21. Yüzyıl Sınıflarında Teknoloji Tabanlı Farklılaştırma Çalışmalarının Sistematik Analizi 53
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Yapay Zeka Tabanlı Psikolojik Danışmanlığa Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma 54
Eğitimde Yapay Zeka, Sosyal Medya ve Dijital Teknolojilerin Entegrasyonu 55
İlkokul 2. Sınıf İngilizce Öğretiminde Robot Destekli Eğitimin Akademik Başarıya Etkisi 56
Sınıf Öğretmenlerinin Etkinlik Hazırlama Sürecinde Yapay Zeka Kullanımı 57
Fen Bilgisi ve Matematik Öğretmen Adaylarının Endüstri 4.0 Kavramsal Farkındalık Düzeylerinin Eğitim 4.0'a Yönelik Algı ve Tutumlarına Olan Etkisinin İncelenmesi 58
Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Hikaye Anlatımı: Sistematik Bir Derleme 59
Uluslararası Öğrencilerin Duygu Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 60
Okul Yöneticilerinin Dönüşümcü Liderlik Özellikleri ile Okulların Travmaya Duyarlılık Düzeyi Arasındaki İlişki 61
Öğretmenlerin Sınıfta Uyguladıkları Öğretim Stratejileri ile Liderlik Yönelimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 62

Okul Müdürlerinin Liderlik Tarzlarının Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Üzerindeki Etkisi..... 63
Resmi İlkokullarda Örgütsel Güven ve Okul İklimi Arasındaki İlişki..... 64
Öğretmen Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin Etik Liderlik Davranışları ile Örgütsel Sessizlik Düzeyleri Arasındaki İlişkide Psikolojik Sermayenin Aracılık Rolü..... 65
Lisansüstü Eğitimin Öğretmenlerin Karar Verme Süreçlerine Etkisi: Bilişsel Dönüşüm Perspektifinden Bir İnceleme..... 66
2022 PISA Verilerine Göre Sosyoekonomik Değişkenlerin Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi..... 67
4+4+4 Eğitim Sisteminin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi..... 68
Okullarda Güvenlik Sağlamaya Yönelik Görüşler..... 69
Dijital Dönüşüm Sürecinde Okul Liderliği: Nitel Bulgulara Dayalı Kavramsal Bir Model Önerisi..... 70
Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) Yöneticilerinin Kriz Yönetimi Becerileri..... 71
Modern Panoptikon: Sosyal Gözetimin Tüketici Algısına Yansımaları..... 72
Görünmez Şiddet: Lise Öğrencilerinde Mikro-Agresyonlar ve Cinsiyet Rolleri..... 73
Öğretmen Gözüyle Kadına Yönelik Şiddetin Sosyolojik Analizi. (Yapay Zeka Yardımıyla)..... 74
Türkiye'de Okullarda Alınabilecek Güvenlik Önlemleri ve Dünyadan Uygulama Örnekleri..... 75
Dijital Çağda Çocuk Edebiyatında Yapay Zeka Destekli İçerik Üretimi ve Etik Sınırlar..... 76
Ortaöğretim Kurumlarında Öğrenci Devamsızlığının Nedenleri: Aksaray İli Örneği..... 77
Taşımalı Eğitim Kapsamında Öğrenim Gören 5. Sınıf Öğrencilerin Sınıf Rehber Öğretmeninden Beklentileri.. 78
Matematiksel Modelleme Yoluyla Toplumsal Adalet Farkındalığı: Bir Eylem Araştırmasında Öğretmen ve Öğrenci Rollerinin Dönüşümü..... 79
İlkokulda Düşünme Becerilerini Destekleyen Ders Tasarımları..... 80
Sınıfta Yeni Dinamikler: Değişen Kavramlar ve Etkileşimli Öğrenme Bağlamında Öğretmenin Dönüşen Rolü 81
"Dönüşüm Muhteşem Olacak": Okul Temelli Kağıt Atık Yönetimi ve Yeniden Üretim Modeli..... 82
Galata Kuledibi'nde Sanat..... 83
Sosyal-Duygusal Öğrenme Temelli Farklılaştırılmış Fen Öğretimi: Yapay Zekâ Araçlarıyla Zenginleştirilmiş Bir Ders Uygulaması..... 84
Alice Harikalar Diyarından Yerli Malı Haftasına: Çocuk Felsefesi ve Disiplinlerarası Öğrenme Temelli Bir Eğitim Uygulaması..... 85
Oyun Tabanlı Öğrenme ile Kendini Tanıma ve Kariyer Farkındalığı Geliştirme..... 86
Duygu ve Düşünce İlişkisine Yönelik Dijital Oyun Tabanlı Öğrenme Materyali Geliştirilmesi..... 87
Değişim Sürecinde Kültürel Dengeleyici Bir Öğretmen: Abdullah Mahir İz (1895-1974)..... 88
The World is Our Lab: Real-Life Learning..... 89
Oyun Hamuruyla Müzik Sembollerinin Kalıcı İzli Öğretimi..... 90
Theraplay Temelli Etkinliklerle Duygusal Güven ve Sosyal Etkileşimin Desteklenmesi..... 91
Hava Kirliliğine Çocuk Gözüyle: Tasarım Odaklı Sürdürülebilirlik Etkinliğinin Etkilerinin İncelenmesi..... 92
Normalleşen Adaletsizliğe Eleştirel Bir Bakış: Pusulacık Rehberliğinde Masalların Hak Temelli Dramatizasyonu..... 93
Geleneksel Sanatlarla Fabl Yolculuğu..... 94
Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Eğitim Bağlamında Dijital Oyun Tabanlı Öğrenme Uygulamaları: Kahoot ve Wordwall Örneği..... 95
Dijital Çağda Yaşam Becerilerinin Yeniden Keşfi: Liselerde "Yaşam Atölyesi" Uygulaması..... 96
Kapsayıcı Eğitimde Aile Odaklı Bir Yerel Yönetim Modeli: Çekmeköy Belediyesi Uygulaması..... 97

İletişim(Siz)Siniz 98

Okul Temelli Mindfullnes ve Progresif Kas Gevşetme Egzersizleri Uygulaması: Sınav Kaygısında Sürdürülebilir İyi Oluş Halinin Desteklenmesi 99

Derin Öğrenme Tabanlı Öğrenci Performansı Tahmini: FCNN ve LSTM Modellerinin Karşılaştırmalı Analizi 100

POWER BI İle Akademik Süreçleri Yönetmek 101

Velilerin Okul Tercihlerinde Yabancı Dil Eğitiminin Rekabet Unsuru Olarak Konumlandırılması: Özel Okul Yöneticileri Üzerine Bir Çalışma 102

Üretken Yapay Zekâ Öğretmenin Yerine Geçebilir mi? Büyük Dil Modellerinin Değerlendirme Pratiklerinde Kullanımının İncelenmesi 103

Küfür Uyarı Kutusu (KÜFİ) ile Küfürsüz Toplum, Küfürsüz Gelecek 104

Ortaokul Öğrencilerinde Yapay Zekâ Destekli Proje Tabanlı Öğrenmenin Analitik Düşünme Becerisine Etkisi 105

Birleştirilmiş Sınıflarda Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi 106

Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamalarının İncelenmesi 107

MEB ve Farklı Prompt Stratejileriyle Yapay Zeka Tarafından Oluşturulan Açık Uçlu Matematik Sorularının Nitelik Açısından Karşılaştırmalı Analizi 108

Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekayı Kullanımına Yönelik Etik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi 109

Sanal Ortamda İkinci Dil Edinimi 110

Coğrafya Perspektifinden Doğa, İnsan ve Yapay Zeka Paradigması 111

Yapay Zeka Destekli Matematik Öğretiminin 7.Sınıf Öğrencilerinin Cebir Başarılarına ve Matematiksel Meraklarına Etkisinin İncelenmesi 112

Hayat Bilgisi Öğretiminde Mizah İçerikli Yapay Zeka Uygulamalarının Mizah Duygusu, Eğlenme Düzeyi ve Empati Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi 113

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yapay Zeka Araçlarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Görüşleri 114

Understanding the Role of ChatGPT in EFL Writing: A Qualitative Study of Student Perceptions 115

Yapay Zeka İle Konuşmak Daha Mı Kolay? 5. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Konuşma Kaygısı ve Deneyimlerine Yönelik Nitel Bir İnceleme 116

Türkiye'de Öğretmenlik Mesleğinin Gelecekte Dünyadaki Yeri ve Önemi 117

5. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabı Öğrenme Etkinliklerinin Özgün Sorgulama Özellikleri 118

Sosyobilimsel Durum Temelli Etkinliklerin Ortaokul Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerine ve Ahlaki Muhakemelerine Etkisi 119

Simülasyonlarla Desteklenen Tahmin Et-Gözle-Açıkla (TGA) Yönteminin 5. Sınıf Öğrencilerinin Elektrik Devre Elemanları Ünitesindeki Başarısına ve Kavram Öğrenmelerine Etkisi 120

Yaşayan Bir Evren: Hücre Dergisi- Fen Eğitiminde Hücre ve Organelleri Konusuna Yönelik Öğretim Materyali Geliştirilmesi 121

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin 5 ve 6. Sınıf Ders Kitapları Hakkında Görüşleri 122

Fen Bilimleri Eğitiminde Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Yönelik Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi 123

Görünmeyen Tehdit: Nano ve Mikroplastiklerin Eğitim İçeriklerindeki Yeri 124

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarına Yönelik Oyun Temelli Braille Atölyesinin Kapsayıcı Eğitim Açısından Değerlendirilmesi 125

Türkiye Yüzyılı Maarif Eğitim Modeli Müzik Programının Bilişsel Analizi: Yönetici İşlevler ve Öğrenme Çıktıları Üzerine Bir İnceleme 126

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programının Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerilerinin "Arkadaşlık" Teması Açısından Değerlendirilmesi 127

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaöğretim Matematik Öğretim Programındaki Matematiksel Görevlerin Niteliğinin İncelenmesi 128

Sokratik Sorgulama ile Euler Formülü: Matematiksel Bağıntıların Keşfi ve Öğretime Yansımaları 129

İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Algoritma Kavramına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi 131

Matematik Öğretmeni Adaylarının Sonsuzluk Kavramına İlişkin Algıları ve Görüşleri 132

Hatay'ın Kültürel Ögeleriyle Etnomatematiksel Öğrenme ve Kategorik Modelleme 133

Dikey Matematikleştirme ile Üçgenlerde Benzerlik Konusunun İşlenişi 134

Ortaokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları ile Uyumlu Gerçekçi Matematik Eğitimi (GME) Problemlerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması: Bölünebilme Kuralları Örneği 135

Sayı Hissinin Geliştirilmesine Yönelik Oyun Temelli Bir Materyal: Sihirli Kovan 136

Kesir ve Yüzde Kavramlarının İlişkilendirilmesi: 'Kesirden Yüzdeye' Materyali 137

Basamak Değeri Kavramı: Sayı Fabrikası Oyunu 138

Küplerin Yolculuğu: Sayı Doğrusu İle Denk Kesirleri Keşfetmek 139

Yüzlük Dünyada Sayı Hissi: Basamak Değerini Anlamlandırma 140

Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Koordinat Sistemi Kavramına Yönelik Matematiksel İlişkilendirme Becerilerinin İncelenmesi: Sorgulama Temelli 5E ile Ters Yüz Edilmiş Sınıf Yaklaşımı 141

6. Sınıf Öğrencilerinin Yüzde Kavramına İlişkin Hesaplama Stratejileri: Bahçe Planlama Problemi 142

5. Sınıf İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı Sorularının Bağlam Temelli Soru Yazım Kılavuzu Çerçevesinde İncelenmesi 143

Sayı Hissini Geliştiren Bir Materyal: Yüzlük Tablo ile Ondalık Sayılar 144

Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde Matematik Öğretiminin Duyuşsal Boyutu: Ortaokul Programı Üzerine Bir Doküman Analizi 145

Matematik Öğretmenlerinin Matematiksel Yaratıcılığa İlişkin Algı ve Uygulamaları: BİLSEM ve Devlet Okulu Bağlamında Bir Olgubilim Çalışması 146

Matematik Eğitiminde Oyun Tabanlı Öğrenme ve Akademik Başarı: Bibliyometrik Bir Analiz 147

Üstün Yetenekli Öğrencilen Rutin Olmayan Problemlerdeki Stratejik Esneklik Düzeylerinin Yapay Zeka ile Karşılaştırmalı Analizi 148

Türkiye, Finlandiya, İsveç ve Çek Cumhuriyeti'nde Matematik Öğretmenlerinin Öğretim Stili Tercihleri 149

5. Sınıf Öğrencilerinin Kesir Kavramına Yönelik Zihin Haritalarının ve Çizimlerinin İncelenmesi 150

7. Sınıf Öğrencilerinin Daire Kavramına Yönelik Kavram İmajlarının ve Kurdukları Problemlerin İncelenmesi 151

Matematik Olimpiyatı Hazırlık Öğrencilerinin Matematiksel Yaratıcılıklarının ve Problem Çözme Yaklaşımındaki Sıra Dışılıklarının İncelenmesi 152

Matematik Eğitiminde Dijital Araçların Öğrenci Çıktılarına Etkisi: Bir İçerik Analizi Çalışması 153

Meslek Lisesi Öğrencilerinde Okula Bağlılığın Belirleyicileri: Mesleki Eğitime Yönelik Tutum ve Okula Devamsızlık 154

Karatepe-Aslantaş Eserlerinin Dijital Korunumu: Matematik ve STEAM ile Geleceğe Köprü 155

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Okul Dışı Eğitimine İlişkin Görüşleri: Deneyim Temelli Bir Çalışma 156

Sanal Matematik Müzesi Tasarımının Öğrenci Memnuniyet Düzeyi Açısından İncelenmesi 157

İlkokul Sınıf Rehberlik Etkinliklerinin Hak ve Sorumluluk Kavramları Açısından İncelenmesi 158

Öğrencilerin Güvenli Ve Tehlikeli Okul Algısı: Resim Çizimleri Üzerinden Nitel Bir İnceleme 159

Okul Öncesi Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları: Gelişim Alanlarına Katkıları ve Saha Gerçekliği 160

Okul Öncesi Eğitimde Erken Okuryazarlık Becerileri: Gelişimsel Önemi ve Desteklenme Süreçleri Üzerine Bir İnceleme 161

Sessiz Kitaplarla Yürütülen Okuma Çalışmalarında Çocukların İş Birlikçi Anlam Oluşturma ve Düşünme Süreçlerinin İncelenmesi 162

Sınıf Yönetimi Becerileri ve Çocuk Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Öğretmen-Öğrenci İlişkisinin Rolü 163

Yapı İnşa Oyunları ve Legolar: Araştırma, Öneri ve Örnekler 164

Dijital Çağda Ebeveynlik: Annelerin Sıcak ve Katı Davranışlarının Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Ekran Maruziyeti İle İlişkisi 165

Erken Çocukluk Döneminde Fen Etkinlikleri ile Değerler Eğitiminin Bütünleştirilmesi: Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşleri 166

Denver II Taramalarıyla Erken Müdahale: Bir Yerel Yönetim Modeli 167

3-4 Yaş Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Uygulanan Akıl ve Zeka Oyunları Eğitiminin 21. Yüzyıl Becerilerine Etkisi 168

Okul Öncesi Eğitimde Düşünme Ekosistemi: Belirsizlik Toleransı, Epistemik Merak, P4C ve Metabiliş Üzerine Kuramsal Bir Derleme ve Bütüncül Model Önerisi 169

Erken Çocuklukta Dayanıklılığın İnşası: Storyline Temelli Bir Dayanıklılık Programı 170

Storyline Yaklaşımı ile Psikolojik Dayanıklılık: 60-72 Ay Çocuklar Üzerine Bir Araştırma 171

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Bağlamında Tarih Öğretiminde Birincil Kaynak Kullanımı: "Tarih-i Türkistan" Üzerine Bir İnceleme 172

Oyunlaştırma Temelli Baamboozle Uygulamasının Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Çevre Okuryazarlığına Etkisi: Yarı Deneysel Bir Araştırma 173

Kesirlerin İzinde: Kesir Hazinesi Oyunu ile Denk Kesirlerin Keşfi 174

İşin Anlamının Aşınması mı Yeniden İnşası mı?: İdare-Veli-Öğrenci Üçgeninde Öğretmenlerin Sessiz İstifa Deneyimi 175

Otantik Liderlik Algısının Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi: Öğretmen Motivasyonu Bağlamında Bir Araştırma 176

21. Yüzyılda Tarih ve Sosyal Bilgiler Öğretmeni: Bilgi Aktarıcılığından Öğrenme Tasarımcılığına 177

Müdür Yetkili Öğretmenlik ve Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Deneyimlerinin İncelenmesi 178

Öğretmen Adaylarının Gönüllü Eğitmenlik Yaptıkları Kurumlardaki Faaliyetlerinin Kişisel Gelişimlerine Etkisi (ÇABAÇAM Örneği) 179

Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerinde Yapay Zekâ Programlarının Yarattığı Fırsatlar 180

Geçmişten Geleceğe Öğretmen: 37 Yıllık Bir Otoetnografi 181

Sürdürülebilir Nanoteknoloji Uygulamaları Eğitimi: Öğretmenlerde Kavramsal, Duyuşsal ve Beceri Temelli Dönüşüm 182

Tübitak Proje Sürecinde Öğretmen 183

Gelenekselden Moderne Öğretmen Paradigması: Tarihsel Süreçten Dijital Geleceğe Nitel Bir İnceleme 184

Reciprocal Learning in Teaching Practicum: An Examination of Reverse Mentoring 185

How Pre-Service EFL Teachers' Mindset Types Relate to Their Self-Efficacy Beliefs in Student Engagement and Instructional Strategies 186

Özel Öğretim Kurumlarında Erken Profesyonelleşme 187

Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Öğretmen Deneyimleri: BİLSEM Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ulusal ve Uluslararası Proje Yürütme Süreçlerinde Yaşadıklarının Olgubilimsel Analizi 188

Yapay Zeka Araçlarının Bireysel Öğrenmeye Katkısı 189

Dijital Çağda Çok Boyutlu Öğretmen Yeterliği: Yaratıcı Düşünme ve Medya Okuryazarlığı Ekseninde Bir Analiz 190

Geçmişten Geleceğe Öğretmen: Üstün Yeteneklilik Etiketi Bağlamında Öğretmenin Rolüne İlişkin Öğrenci Görüşleri 191

Otizmli Birey Sahibi Annelerin Çocuklarının Gelecekteki Mesleki Süreçlerine İlişkin Kaygı ve Deneyimleri: Fenomenolojik Bir İnceleme 192

Otizmli Çocuğu Olan Ebeveynlerin Yaşadığı Problemlerin Araştırılması Üzerine Bir Çalışma 193

Rehberlik ve Araştırma Merkezilerinde Dil ve Konuşma Bozuklukları Alanına Yönelik Yapılan Hizmet İçi Eğitimin Eğitsel Değerlendirme Sürecine Etkisi 194

Anneler Aracılığıyla Sunulan Resim Değiş-Tokuşuna Dayalı İletişim Öğretiminin Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Talep Etme Becerileri Üzerindeki Etkisi 195

Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilere Yönelik Destek Eğitim Odası Uygulamalarında Karşılaşılan Güçlüklere İlişkin Öğretmen Görüşleri 196

Özel Eğitim Öğretmenlerinin Örtük Bilgiyi Kullanma Düzeyleri 197

Otizm Spektrum Bozukluğu'nda Sosyal Beceri Öğretimine Yönelik Araştırmaların İncelenmesi 198

Gelişimsel Yetersizliği Olan Bireylerde Çevrimiçi Riskler ve Güvenlik Becerilerinin Öğretimi Üzerine Derleme 199

Özel Gereksinimli Öğrencilerin Eğitsel Tanılama Süreci: RAM ve Okul İş Birliği 200

Erken Çocuklukta OSB Tanısı Almış İki Öğrencinin İstenmeyen Davranışlarına İlişkin ÖDS Kaydı Analizi .. 201

Tarih Öğretmenliği Lisansüstü Öğrencilerinin Lisansüstü Programlardan Beklentileri 202

The Relationship Between Social Media Addiction, Academic Procrastination, and ADHD Among University Students in Turkey 203

Türkiye'de Kırdan Kente Göçün Kırsal Toplum ve Tarım Üzerindeki Etkileri 204

Biyoplastiklerin Çevresel Sürdürülebilirlik Açısından Değerlendirilmesi: İlkokul Öğrencilerine Yönelik Bir Farkındalık Uygulaması 205

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Dijital Okuryazarlık: Mevcut Araştırmalar Üzerine Bir Meta-Sentez 206

İlkokul Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıkları 207

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Bağlamında 5. Sınıf Türkçe Metinlerinde Değer Aktarımını Yönlendiren Güç: Öğretmen 208

İlkokul Trafik Güvenliği Dersi, Ortaokul Ders Kitapları ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde İlk Yardım İçeriklerinin Doküman Analiziyle İncelenmesi 209

"Takma Adı Gagalı" Adlı Eserin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri Çerçevesinde İncelenmesi 210

"Hortlakları Durdurun!" Adlı Eserin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Sorumluluk Değeri Çerçevesinde İncelenmesi 211

Comparing Novice and Experienced In-Service EFL Teachers' Perceptions of Digital Tool Integration into Classroom Practice 212

Bana 10 Dakikanı Ver, Sana İngilizce Konuşma Motivasyonu Vereyim! 213

The "Why" and "How" of English Speaking Anxiety: A Classroom-Based Case Study of EFL Learners 214

A Study on Code-Switching Among Turkish Adolescents 215

Okul Öncesi Dönem Yabancı Dil Öğretiminde "Harekete Geç Kartları" Kullanımı: Fiziksel Tepki Yöntemine Dayalı Bir Saha Çalışması 216

Exploring Teacher Grit in EFL: Insights from Turkish EFL Teachers 217

Uluslararası Öğrencilerin Perspektifinden Dil ve Kültürel Deneyimlerin Kültürlerarası Eğitimde Adaptasyon Sürecine Etkisi 218

Exploring the Interplay Between Language Mindset, Learner Autonomy, and English Language Achievement Among Tertiary EFL Students 219

Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretmenlerinin Kültürlerarası Formasyonu Üzerine Bir Durum Çalışması: Marmara Üniversitesi Örneği 220

A2 Düzeyi Üniversite Öğrencilerinin Fransızca Öğreniminde Biçimbilimsel Yanlışların Çözümlemesi 221

The Impact of an Autonomy-Promoting Training on the Development of Learner Autonomy in University EFL Preparatory Students 222

Geçmişten Geleceğe İngilizce Öğretimi: Geleneksel Yöntemler ile Dijital Araçların Bütünleşmesine Yönelik Öğretmen Deneyimleri 223

Mizah Aracılığıyla Kültür Aktarımı: Okul Temalı Karikatürlerin Dil Öğretimindeki Rolü ve Önemi 224

"The English Teacher of Young Learners": Metaphorical Representations Among Pre-Service Teachers 225

Sanat Terapi Temelli Yaratıcı İfade Etkinliklerinin İlkokul Öğrencilerinin Yaratıcılığa Etkileri 226

Akademisyenlerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin İncelenmesi 227

Somut Olmayan Kültürel Mirasın Canlandırılması Bağlamında Dijital Destekli Eğitim: Elpek Bezi Dokumacılığı Üzerine Eylem Araştırması 228

Birleştirilmiş Sınıflarda STEM Temelli Etkinliklerin Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerine Etkisi 229

Öğrenci ve Velilerin Gözünden Özel Ders ve Kurslar 230

Kadınların Sosyal İzolasyonunun Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 231

Coğrafya Dersi Kapsamında Mekanın Düşünceyi Şekillendirmesi: Felsefi Metinler Üzerinden Disiplinlerarası Bir Okuma 232

Velilerin Proje Kavramına İlişkin Metaforik Algıları 233

Türkiye'de Öğretim Stilleri Üzerine Yapılan Araştırmaların İncelenmesi 234

Sahtekarlık Fenomeni, Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Psikolojik Sağlamlık Kavramlarının İncelenmesi ve Kadın Araştırmalarındaki Yeri 235

Kadına Yönelik Şiddet ve Eğitim: Güncel Bir Literatür Analizi 236

Harezmi Eğitim Modeli ile Ortaokul Öğrencilerinde Zaman Yönetimi Problemine Yönelik Disiplinler Arası Bir Uygulama 237

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yapay Zeka Kavramına Yönelik Metaforik Algıları 238

Sultan Tuğrul Bey Döneminde Büyük Selçuklu Devletinin Dış Politikası 239

Öğretmenin Toplumdaki Konumu 240

TÜBİTAK Araştırma Projeleri Yarışmalarında Öğrenci ve Öğretmen Deneyimlerinin Fenomenolojik Analizi 241

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntem ve Tekniklerin Belirlenmesi 242

Geçmişten Günümüze Kelimeler: İngilizcenin Etimolojik ve Kültürel Analizi 243

İmparator Nero Hayatı ve Siyasi Faaliyetleri 244

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okuma Alışkanlığı Geliştirme Çalışmalarının İncelenmesi: Öğretmen Görüşleri 245

Bir İklim Kurgu Romanı Üzerinden Afet Sosyolojisi İncelemesi

Nilüfer Dinç Demirok [1,*], Azra Yavuz [2], Buğlem Kardaş [2] & Tülin Tuna [2]

[1] Ingilizce Öğretmeni Meb Kdz. Ereğli Şahinde Hayrettin Yavuz Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Proje Grubu Öğrencisi Kdz. Ereğli Şahinde Hayrettin Yavuz Bilim ve Sanat Merkezi
nlfr.76@gmail.com

Özet

Türkiye'de afet sosyolojisi alanındaki çalışmaların ağırlıklı olarak deprem odaklı olması nedeniyle, iklim değişikliğiyle artış gösteren sel felaketlerinin yol açtığı sosyal ve ailesel değişimlerin analizi literatürde geri planda kalmıştır. Oysa afet sosyolojisi risk beklentilerinin, toplumsal kurumları ve yaşam koşullarını nasıl dönüştürdüğünü incelemektedir. Bu çalışma, yazar Megan Hunter'ın Sondan Sonra (2017) adlı iklim kurgu romanı üzerinden rutinin bozulması, toplumsal cinsiyet rolleri, belirsizlik, mekan kaybı ve dayanışma gibi temel kavramlar ışığında afet sonrası aile dinamiklerini ve travmayı çözümleyerek söz konusu eksikliği gidermeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, incelenen romanı hem kültürel bir metin hem de toplumsal yapıların yansıdığı sembolik bir alan olarak ele alan nitel araştırma deseni benimsenmiştir. Eser, doküman incelemesi tekniğiyle analiz edilerek afet sosyolojisinin sunduğu kavramsal araçlarla değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında afetlerin yalnızca fiziksel bir yıkım olmadığı, aynı zamanda aile içinde mikro düzeyde iletişimsel ve duygusal ilişkilere nasıl etki ettiği analiz edilmiştir. Ayrıca iklim değişikliğinin yol açtığı ekolojik yıkımın birey, aile ve toplum üzerindeki çok katmanlı etkileri özellikle aile içi iletişim kapsamında da analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, afet sonrası süreçte toplumsal cinsiyet rollerinin dönüştüğünü, aile içi düzen ve dengenin sarsıldığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte bulgular, topluluk bağlarının zayıflayarak yerini geçici dayanışma ağlarına bıraktığını kanıtlamıştır. Ayrıca eserdeki kadın karakterlerin kriz yöneticisine dönüştüğü görülmüştür. Sonuç olarak bu çalışma, sel afetinin yarattığı kırılganlık ve dayanıklılık mekanizmalarını edebi bir anlatı üzerinden somutlaştırarak, afet sosyolojisi literatürüne özgün bir bakış açısı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet Sosyolojisi, Sel, Sondan Sonra, Megan Hunter, Aile

6 Şubat 2023 Depremleri Sonrası Türkiye'de Yapılan Lisansüstü Tezlerin Literatür Analizi

Nisanur Çiftçi [1,*] & Elmaziye Temiz [2]

[1] Afet Eğitimi ve Yönetimi Anabilim Dalı Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri, Eğitim Programları ve Öğretim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
cftc.nisa@outlook.com

Özet

Problem Durumu: 6 Şubat 2023'te meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, afet gerçeğini yeniden ortaya koymuştur. Yaşanan depremler sadece fiziksel yıkımlara değil, aynı zamanda psikolojik, sosyolojik ve ekonomik kayıplar oluşturarak toplumu etkilemiştir. Afet etkilerinin bilimsel olarak incelenmesi ve veriler doğrultusunda geleceğe yönelik stratejiler geliştirilmesi önem taşımaktadır.

Deprem sonrasında akademik çalışmalar artmış ancak bu çalışmaların hangi alanlara yoğunlaştığı ve literatürde hangi araştırma alanlarında boşlukların olduğu net değildir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında gerçekleştirilen bilimsel çalışmaların; konu, yöntem ve tekniklerini incelemek, literatürde yoğunlaşılan çalışmaları belirleyerek gelecekte yapılacak araştırmalara yön verecek bilimsel çerçeve sunmaktır. Bu yönüyle çalışma, afetlere yönelik risk yönetimi ve müdahale süreçlerinin geliştirilmesine katkı sağlaması açısından önemlidir.

Yöntem: Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Bu kapsamda, 6 Şubat 2023 depremleri sonrasında Türkiye'de hazırlanmış lisansüstü tezler incelenmiştir.

Araştırma verileri, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı üzerinden elde edilmiştir. Tarama sonucunda 228 yüksek lisans, 13 doktora ve 30 tıpta uzmanlık tezi olmak üzere toplam 271 çalışmaya ulaşılmıştır. Tarama yapılırken; "deprem", "afet", "6 Şubat depremleri", "afet yönetimi", "afet ekonomisi", "afet etkileri", "Kahramanmaraş depremleri", "afet sosyolojisi", ve "psikososyal" anahtar kelimeleri kullanılmış, Sosyal Bilimler kapsamında olmayan 105 çalışma elendikten sonra kalan 166 çalışma incelemeye dahil edilmiştir.

Ulaşılan veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak incelenmiştir. İncelenen çalışmaların**;** konuları, araştırma yöntemleri, veri toplama teknikleri, yıllara ve üniversitelere göre dağılımı, tez türleri ve yoğunlaştığı temalar belirlenerek tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışmalar incelendiğinde; en çok 2025 yılında çalışmaların arttığı, Üniversite dağılımda, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi ile Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi öne çıkmaktadır. Literatürde ağırlıklı olarak; yüksek lisans tezleri, metodolojik açıdan nicel yaklaşımın ve veri toplama tekniklerinde yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme yönteminin tercih edildiği görülmektedir. Çalışma bulgularının analizi devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: 6 Şubat Depremleri, Afet Yönetimi, Afetin Etkileri, Literatür İncelemesi

Afet Süreçlerinde Medya Kullanımı: Türkiye'de Yapılan Çalışmalar Üzerine Literatür Temelli Bir Analiz

Ali Gökce [1,*] & Elmaziye Temiz [2]

[1] Acil Yardım ve Afet Yönetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri, Eğitim Programları ve Öğretim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
aligokceeeee@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Afet süreçlerinde doğru, hızlı ve güvenilir bilgiye erişim hayati öneme sahiptir. Medya, bu süreçte yalnızca bilgi aktaran bir araç değil, aynı zamanda kriz yönetiminin yönünü etkileyen bir aktör hâline gelmektedir. Ancak geleneksel ve yeni medyanın afetlerdeki rolü, işlevleri ve etkileri konusunda bütüncül değerlendirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle yeni medyanın yaygınlaşmasıyla birlikte bilgi doğruluğu, etik sorunlar ve dezenformasyon gibi riskler öne çıkmaktadır. Bu durum, afet iletişiminde medyanın rolünün yeniden ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, geleneksel ve yeni medyanın afet süreçlerinde kamu kurumları, toplum ve siyasi aktörler tarafından nasıl kullanıldığını incelemek; ana akım medyanın üstlendiği işlevleri değerlendirmek ve iki medya türünün temel özellikleri, avantajları ve sınırlılıklarını ortaya koymaktır.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. 2011–2025 yılları arasında hazırlanmış yüksek lisans tezleri ve akademik çalışmalar, Google Akademik ve YÖK Tez veri tabanlarında "afet", "kitle iletişim", "kriz iletişimi" ve "medya" anahtar kelimeleri ile taranmıştır. Toplam 34 çalışma incelenmiştir. Veriler içerik analizi başta olmak üzere tematik olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Bulgular, medyanın afet öncesinde risk iletişimi ve hazırlık süreçlerine katkı sağladığını; afet sırasında bilgilendirme, koordinasyon ve yardım faaliyetlerini desteklediğini; afet sonrasında ise toplumsal hafızanın oluşumunda rol oynadığını göstermektedir. Geleneksel medya güvenirliğiyle, yeni medya ise hız ve etkileşim kapasitesiyle öne çıkmaktadır. Ancak yeni medya bağlamında dezenformasyon ve etik sorunlar dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, afet iletişiminde hız, güvenirlik ve etik ilkeler arasında dengeli bir yaklaşım geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Medya, Kriz İletişimi, Sosyal Medya

Hastane Afet ve Acil Durum Planı (HAP) Eğitimi Almış Sağlık Çalışanlarının Afet Farkındalık Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Edirne ve Çanakkale Örneği

Hüseyin Mesut Kullu [1,*] & Serkan Özden [1]

[1] Acil Yardım ve Afet Yönetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
huseyin.mesutkullu@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Afetler, sağlık sistemleri üzerinde ani ve yüksek düzeyde talep oluşturarak hizmet sunumunun sürekliliğini tehdit eden kritik olaylardır. Özellikle deprem gibi büyük ölçekli afetlerde hastanelerin etkinliği yalnızca fiziksel altyapıya değil, aynı zamanda sağlık çalışanlarının afetlere yönelik bilgi, beceri ve farkındalık düzeylerine bağlıdır. Türkiye'de hastanelerin afetlere hazırlık sürecini standartlaştırmak amacıyla geliştirilen Hastane Afet ve Acil Durum Planı (HAP), afet öncesi, sırası ve sonrasını kapsayan bütüncül bir yönetim yaklaşımı sunmaktadır. Ancak literatürde, HAP'ın etkinliğinin planın varlığından ziyade, planı uygulayan personelin farkındalık ve hazır bulunuşluk düzeyi ile ilişkili olduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, HAP eğitimi almış sağlık çalışanlarının afet farkındalık düzeylerinin incelenmesi, sağlık sisteminin afetlere karşı kurumsal dayanıklılığının değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, HAP eğitimi almış sağlık çalışanlarının afet farkındalık düzeylerini belirlemek ve bu düzeylerin sosyodemografik ve mesleki değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Ayrıca çalışma, HAP eğitimlerinin sağlık çalışanlarının afet farkındalığı üzerindeki olası etkisini ortaya koymayı hedeflemektedir.

Yöntem: Bu araştırma, tanımlayıcı ve kesitsel tipte nicel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini Edirne ve Çanakkale illerinde bulunan hastanelerde görev yapan ve HAP kapsamında görev alan sağlık çalışanları oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen sosyodemografik bilgi formu ile "Hastane Çalışanları İçin Afet Farkındalık Ölçeği" kullanılarak, yüz yüze ve çevrim içi yöntemlerle toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra, değişkenler arasındaki farklılıkların değerlendirilmesinde uygun parametrik ve non-parametrik testlerden yararlanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışmanın veri toplama aşaması tamamlanmış olup, elde edilen bulgular doğrultusunda sağlık çalışanlarının afet farkındalık düzeyleri ortaya konulacak ve HAP eğitimlerinin bu düzey üzerindeki etkisi değerlendirilecektir. Araştırmadan elde edilecek sonuçların, hastanelerde yürütülen afet eğitim programlarının geliştirilmesine, sağlık çalışanlarının afetlere hazırlık düzeyinin artırılmasına ve sağlık sisteminin kurumsal dayanıklılığının güçlendirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet Farkındalığı, HAP Eğitimi, Sağlık Çalışanları.

Sağlık Çalışanlarında Deprem Hazırlığı: Afet Eğitiminin Rolü

Mine Kullu [1,*] & Serkan Özden [2]

[1] Afet Eğitimi ve Yönetimi Yüksek Lisans Programı Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Acil Yardım ve Afet Yönetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
minekullu@trakya.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Afetler toplumları fiziksel zararların yanı sıra bireylerin ruh sağlığını da derinden etkileyen olaylardır. Bu bağlamda, afet durumlarında kritik rol üstlenen sağlık çalışanlarının hem bilgi düzeylerinin hem de bu durumlara yönelik duygusal tepkilerinin değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Özellikle hekim ve hemşirelerin deprem konusundaki bilgi düzeyi ile bu afetlere müdahale edebilme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek, afet yönetimi süreçlerinde hem hizmet kalitesini artırmak hem de çalışanların psikolojik dayanıklılığını güçlendirmek açısından hayati bir öneme sahiptir. Bu çalışma sağlık çalışanlarının afetler ile ilgili aldığı eğitimleri ve afet anında uygulana bilinirliklerinin değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Amaç: Bu araştırma, sağlık çalışanlarının olası bir depreme bireysel hazırlık durumlarının incelenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Sağlık çalışanlarının afet eğitim durumlarının ve maruz kalma durumundaki tutumlarının ölçülmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışma; kesitsel ve tanımlayıcı bir araştırma olup veriler yapılandırılmış anket aracılığıyla toplanmıştır. Çalışma; Edirne ili yapılmış olup, etik onay alınmasının ardından 02.04.2026 ile 23.04.2026 tarihleri arasında bu ildeki hastanelerde görev yapan gönüllü doktor ve hemşireler çalışmaya dahil edilmiştir. Verilerin elde edilmesi için “Demografik Bilgi Formu”; “Deprem Bilgi Düzeyi Ölçeği”; uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS istatistik paket programı ile analiz edilmektedir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışmanın veri toplama aşaması tamamlanmış olup, bulgular istatistiksel olarak incelenme aşmasındadır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Afet Farkındalık Düzeyi, Afet eğitimi

Ergenlerde Problemli Sosyal Medya Kullanımı, Akran Zorbalığı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Mehmet Mahsum Arı

Iş Sağlığı ve Güvenliği Batman Üniversitesi
m.mahsumari@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Ergenlik, bireyin kendisini ait hissetme ve akranları tarafından kabul görme ihtiyacının yoğun olduğu bir dönemdir. Bu dönemde bireyler sosyal ilişkilerine önem vermekte ve akranlarıyla kurdukları etkileşimler kimlik gelişimleri üzerinde önemli rol oynamaktadır. Son yıllarda teknolojinin hızla gelişip yaygınlaşması ergenlerin iletişim ve etkileşim biçimlerini değiştirmiştir. Özellikle dijital platformların bilinçsiz kullanımı sonucunda ortaya çıkan problemli sosyal medya kullanımı önemli bir risk faktörü haline gelmiştir.

Dijital platformların kontrolsüz kullanımı ergenlerin siber ortamda akran zorbalığına daha açık hale gelmesine neden olmakta ve bireyin hem mağdur hem zorba rollerini etkileyebilmektedir. Bu durum ergenlik dönemini daha karmaşık hale getirmektedir. Bireyin genel mutluluk düzeyinin kişisel değerlendirmesi olan yaşam doyumu ise problemli sosyal medya kullanımı ve zorbalık deneyimlerinden etkilenerek düşüş gösterebilmektedir.

Amaç: Bu çalışma, problemli sosyal medya kullanımı, akran zorbalığı ve yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi inceleyerek ergenlerin yaşam doyum düzeylerini korumaya yönelik bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Bergen Sosyal Medya Ölçeği, Akran Zorbalığı Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Batman ilinde eğitimine devam eden 10-18 yaş arasındaki ergenler oluşturmaktadır. Örneklemi kolay örnekleme yöntemiyle seçilen ve yaşları 10-18 arasında değişen 416 ergen oluşturmaktadır. Verilerin analizi için SPSS 25 programı kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmaya 416 kişi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 13,05 olup günlük ekran kullanım süresi ortalaması 1,85 saattir. Problemli sosyal medya kullanımı ile akran zorbalığı arasında pozitif ilişki; problemli sosyal medya kullanımı ile yaşam doyumu arasında negatif ilişki; akran zorbalığı ile yaşam doyumu arasında negatif ilişki bulunmuştur. Ayrıca problemli sosyal medya kullanımı ve yaşam doyumu puanlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı, akran zorbalığı puanlarının ise cinsiyete göre anlamlı biçimde farklılaştığı belirlenmiştir. Akran zorbalığı puanlarında erkeklerin ortalaması kadınlardan yüksek bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, Sosyal Medya, Akran Zorbalığı, Yaşam Doyumu

Lise Öğrencilerinde Akran Zorbalığını Önlemeye Yönelik Psikoeğitim Programının Etkililiğinin Test Edilmesi

Yasemin Kaygas [1] & Kader Kar [1,*]

[1] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hasan Kalyoncu Üniversitesi
kaderkar98@gmail.com

Özet

Okullar, çocuk ve ergenlerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerini şekillendiren temel kurumlar olarak kritik bir rol oynamakta; ancak artan akran zorbalığı vakaları bu güvenli ortamları riskli hâle getirmektedir. Akran zorbalığı, güç dengesizliği içeren, kasıtlı ve süreklilik gösteren fiziksel, sözel, duygusal veya siber zorbalık davranışlarını kapsamaktadır. Türkiye'de lise düzeyinde yaygın olmasına rağmen yapılandırılmış önleme ve müdahale programları sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerine yönelik geliştirilen MEB Akran Zorbalığı Yapan Öğrencilere Yönelik Arkadaşlık İlişkileri Geliştirme Psikoeğitim Programı'nın öğrencilerin akran zorbalığı tutum ve davranışları üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırma, 2x2 ön test–son test deney ve kontrol gruplu deneysel tasarım ile yürütülmüştür. Şanlıurfa Haliliye Şehit Muhammed Cihangir Çubukçu Anadolu Lisesi 10. sınıf öğrencilerinden deney ve kontrol grupları (her biri 12 öğrenci, toplam n=24) oluşturulmuştur. Psikoeğitim programı 6 oturum halinde uygulanmış ve veri toplama aracı olarak Türkçe uyarlaması yapılan 10 maddelik Akran Zorbalığı Ölçeği kullanılmıştır (Cronbach alfa = 0.86). Veriler SPSS ile analiz edilmiş; normal dağılım gösteren veriler için bağımsız örneklem t-testi, deney grubunun ön test–son test verileri için Friedman testi uygulanmıştır. Bulgular, deney ve kontrol gruplarının ön test ($t(22) = 0.222$, $p = 0.826$) ve son test ($t(22) = 1.706$, $p = 0.102$) puanları arasında anlamlı fark olmadığını, deney grubunun kendi ön test ve son test puanları arasında da istatistiksel olarak anlamlı değişim olmadığını ($p = 0.777$) göstermiştir. Bulgular, kısa süreli ve sınırlı oturumlarla uygulanan psikoeğitimin bilgi ve davranış kazanımını yeterince desteklemediğini, düşük motivasyon ve sosyal kabul etkilerinin etkililiği sınırladığını ortaya koymaktadır. Çalışma, akran zorbalığına yönelik programların tasarım ve uygulanmasında süre, katılım ve motivasyonun önemini vurgulamakta; lise öğrencilerinin arkadaşlık ilişkilerini geliştirmeye yönelik müdahalelerin planlanmasına rehberlik edebilecek bulgular sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akran Zorbalığı, Psikoeğitim, Lise

Lise Öğrencilerinin Akran Zorbalığına İlişkin Bilgi Düzeyleri: Eksiklikler ve Risk Alanları

Sinan Vatansever [1,*] & Ayşe Yassıkaya [2]

[1] Hemşirelik Ondokuz Mayıs Üniversitesi
[2] Müdür Yardımcısı Bursa / Yenişehir / Gevher Nesibe Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi.
sinan_vatansever00@hotmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışma, lise öğrencilerinin akran zorbalığına ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek, mevcut bilgi eksikliklerini ortaya koymak ve risk alanlarını değerlendirmek amacıyla planlanmıştır. Akran zorbalığı, ergenlik döneminde sık karşılaşılan ve bireylerin psikososyal gelişimini olumsuz etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunudur.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tipte tasarlanmıştır. Çalışmanın örneklemini lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen sosyodemografik bilgi formu ve akran zorbalığına ilişkin bilgi düzeyini ölçen yapılandırılmış bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışma bulgularına göre öğrencilerin akran zorbalığı kavramını genel hatlarıyla bildikleri ancak zorbalık türleri (özellikle siber ve duygusal zorbalık), zorbalığın sonuçları ve baş etme yöntemleri konusunda bilgi eksikliklerinin bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin önemli bir kısmının zorbalık durumunda nasıl yardım arayacaklarını bilmedikleri ve bazı zorbalık davranışlarını normalleştirme eğiliminde oldukları saptanmıştır. Risk alanları arasında düşük farkındalık düzeyi, yanlış bilgi ve yetersiz baş etme becerileri ön plana çıkmıştır.

Sonuç: Lise öğrencilerinin akran zorbalığına ilişkin bilgi düzeylerinde önemli eksiklikler bulunduğu görülmektedir. Bu durum, zorbalığın erken fark edilmesini ve etkili şekilde önlenmesini zorlaştırmaktadır. Okullarda öğrencilere yönelik farkındalık artırıcı eğitim programlarının geliştirilmesi, rehberlik hizmetlerinin güçlendirilmesi ve aile-okul iş birliğinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akran Zorbalığı, Lise Öğrencileri, Bilgi Düzeyi, Farkındalık, Ergenlik, Risk Faktörleri

Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Beslenme Eğitimi Modül Önerisi

Merve Tekin Yiğit [1,*], Hatice Şeyda Akdoğan [1], Zübeyde Burçin Gürbey Usta [2] & Hatice Kimyon [2]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Fen Bilgisi Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
mervetekin864@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Beslenme, bireylerin büyüme ve gelişme süreçlerini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri ve yaşam kalitelerini koruyabilmeleri açısından temel bir gereksinimdir. Özellikle çocukluk döneminde kazanılan beslenme alışkanlıklarının bireyin yaşam boyu sağlığı üzerinde belirleyici olduğu bilinmektedir.

Gelişen teknoloji ile birlikte öğrenciler çok sayıda bilgiye ulaşabilmekte; ancak bu bilgileri eleştirel biçimde değerlendirme ve günlük yaşamlarına aktarma konusunda yetersiz kalmaktadır. Özellikle medya ve reklam içeriklerinin etkisiyle beslenme ve sağlık alanında yanlış ya da yanıltıcı bilgilerin yaygınlaştığı söylenebilir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal gelişimini bütüncül bir yaklaşımla ele alarak yaşam becerileri kazandırmayı hedeflemektedir. Buna rağmen beslenme konularının öğretim programlarında çoğunlukla parçalı ve örtük şekilde ele alındığı dikkat çekmektedir. Bu durum, öğrencilerin beslenmeye ilişkin bilgilerini davranışa dönüştürmelerini sınırlamakta ve uygulamaya dayalı, davranış geliştirmeyi hedefleyen beslenme okuryazarlığı çalışmalarına duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinde beslenme okuryazarlığını geliştirmeye yönelik, etkinlik temelli bir beslenme eğitimi modül önerisi sunmaktır.

Yöntem: Araştırmanın yöntemi TGA (tasarım ve geliştirme araştırmaları) Tip 1 olarak belirlenmiştir. Çalışma grubunu ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Geliştirilen modül; yeterli beslenme, besin grupları, sağlıklı tabak oluşturma, gıda etiketlerini okuma ve sağlıklı besin hazırlama vb süreçleri içeren etkinliklerden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak alternatif değerlendirme formlarının kullanılması planlanmaktadır. Elde edilen verilerin betimsel analiz yöntemiyle incelenmesi öngörülmektedir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmanın sonucunda, geliştirilen modül sayesinde öğrencilerin beslenmeye ilişkin bilgi düzeylerinin artacağı ve bu bilgileri günlük yaşamlarında daha etkin kullanabilecekleri düşünülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin besin gruplarını tanıma, dengeli beslenmeye uygun öğün oluşturma ve gıda etiketlerini doğru yorumlama becerilerinde gelişim sağlanması beklenmektedir. Ayrıca öğrencilerin medya ve reklam içeriklerine karşı daha eleştirel bir bakış açısı geliştirmeleri ve bilinçli tüketici davranışları kazanmaları öngörülmektedir. Beklenen sonuçlara göre, bu modülün öğretmenler tarafından uygulanabilir bir örnek sunacağı ve benzer çalışmaların geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beslenme Eğitimi, Beslenme Okuryazarlığı, Fen Eğitimi, Ortakul Öğrencileri

Lise Öğrencilerinde Beslenme Davranışları ve Fiziksel Aktivitenin Beden Kütle İndeksi ve Gündüz Uykululuğu ile İlişkisi

Burcu Aktan Tüzer [1,*], Zeynep Neva Kızıl [2] & Damla Demir [2]

[1] Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Lise Öğrencisi Milli Eğitim Bakanlığı
brctzr@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Ergenlik dönemi, bireyin fiziksel ve bilişsel gelişiminin hızlandığı kritik bir süreçtir. Bu dönemde beslenme alışkanlıkları ve fiziksel aktivite düzeyi, öğrencilerin dikkat, uyanıklık ve öğrenme süreçlerini doğrudan etkileyebilmektedir. Okul ortamında sıklıkla gözlenen gündüz uykululuğu, akademik performansı olumsuz etkileyen önemli bir faktördür. Geçmişten günümüze öğretmen rolü, yalnızca bilgi aktaran bir konumdan çıkarak öğrencinin bütüncül gelişimini destekleyen bir rehberliğe dönüşmüştür. Bu bağlamda öğrencilerin yaşam tarzı davranışlarının öğrenme süreçleriyle ilişkisini ortaya koymak önem kazanmaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinde öğle yemeği tercihleri, fiziksel aktivite (FA) düzeyi ve akşam atıştırmalık tüketim sıklığının beden kütle indeksi (BKİ) ve öğleden sonraki uykululuk durumu ile ilişkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırma nicel ve ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini İzmir ilinde öğrenim gören lise öğrencileri, örneklemini ise bir devlet lisesinde öğrenim gören ve uygun örnekleme yöntemiyle seçilen 122 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma öncesinde ilgili kurumlardan gerekli izinler alınmış, katılımcılar ve velileri araştırma hakkında bilgilendirilerek gönüllü katılım sağlanmıştır. Veriler anket yoluyla toplanmış, öğrencilerin beyan ettikleri boy ve kilo değerleri kullanılarak BKİ hesaplanmıştır. Verilerin analizinde Kruskal–Wallis H testi ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır ($p<.05$).

Bulgular ve Sonuç: Öğle yemeği tercihleri ile BKİ ($\chi^2=4.782$, $p=.188$) ve gündüz uykululuğu ($\chi^2=3.890$, $p=.274$) arasında anlamlı fark bulunmamıştır. FA düzeyi ile BKİ arasında da anlamlı ilişki saptanmamıştır ($\chi^2=1.065$, $p=.786$). Buna karşın, akşam atıştırmalık tüketimi ile gündüz uykululuğu arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\rho=.218$, $p=.016$). Ayrıca FA düzeyi ile uykululuk arasında anlamlılığa yakın bir eğilim gözlenmiştir ($\chi^2=7.762$, $p=.051$).

Anahtar Kelimeler: Beslenme Alışkanlıkları, Lise Öğrencileri, Gündüz Uykululuğu, Beden Kütle İndeksi

Pandemi Döneminde Temel Eğitim Alan Öğrencilerin Akademik Hazırbulunuşluğu: Günümüz 7. Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Değerlendirme

Büşra Şafak [1,*], Emine Karagöz Yıldırım [2] & Elif Ceylan [3]

[1] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
[2] Türk Dili ve Edebiyatı Istanbul Üniversitesi
[3] Matematik Yıldız Teknik Üniversitesi
busra.arigun91@gmail.com

Özet

Problem Durumu: COVID-19 pandemisi nedeniyle 2020-2022 yılları arasında ilkokul 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğrenciler, okuma-yazma ve temel matematik becerilerini uzaktan eğitim yoluyla edinmişlerdir. 2026 yılı itibarıyla 7. sınıf kademesine ulaşan bu grup, eğitim hayatlarının en kritik yapılandırma dönemini okul ortamından ve akran etkileşiminden uzak geçirmeleri sebebiyle "öğrenme kaybı" riski ile karşı karşıyadır. Ortaokul müfredatının soyutlaşan ve derinleşen yapısı (denklemler, analitik metin çözümleme vb.), bu öğrencilerin temel eğitimdeki olası eksikliklerini günümüzde daha görünür ve engelleyici hale getirmektedir.

Araştırmanın Amacı: Bu çalışmanın amacı, pandemi döneminde ilkokula başlayan mevcut 7. sınıf öğrencilerinin akademik becerileri, sosyal-duygusal gelişimleri ve okula uyum süreçleri üzerindeki olumsuz yansımaları, yayınlanmış akademik raporlar ve literatür üzerinden analiz etmektir.

Yöntem: Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden "Doküman Analizi" kullanılmıştır. Ayrıca öğretmen gözlemleriyle de analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı analiz raporları, Türkiye özelindeki öğrenme kaybı makaleleri ve ulusal/uluslararası eğitim göstergeleri taranmıştır.

Bulgular: Yapılan literatür incelemeleri; 1. sınıfta edinilmesi gereken akıcı okuma ve anlamlandırma becerilerinin dijital ortamlarda yüzeysel bir düzeyde kaldığını, bu yetersizliğin ise 7. sınıftaki yeni nesil muhakeme sorularının çözümünde temel bir dezavantaj yarattığını ortaya koymaktadır.Öğrencilerin 2. sınıfta edinmesi gereken temel işlem becerilerindeki yetersizlikler, 7. sınıfa gelindiğinde rasyonel sayılar ve oran-orantı gibi daha karmaşık konuların öğrenilememesine ve sistematik bir başarısızlığa yol açmaktadır.Sosyal açıdan ise bu grubun, ortaokul kademesinde okul aidiyeti ve akran iş birliği konularında pandemi öncesi gruplara göre daha fazla direnç gösterdiği gözlemlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler: 7.sınıf öğrencilerinin derslerini yetiştirme telaşına düşmek yerine, temel eğitimden gelen eksikleri mevcut konularla harmanlayan bir "güçlendirme programı" uygulanmalıdır. Bu yaklaşım, öğrencinin sadece bilgi boşluklarını kapatmakla kalmaz, aynı zamanda "başaramıyorum" kaygısını azaltarak kendine olan güvenini yeniden kazanmasını sağlar. Böylece sağlam bir temel üzerine inşa edilen yeni bilgiler, öğrenciyi sınav sürecine hem akademik hem de psikolojik olarak çok daha dirençli bir şekilde hazırlar.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Uzaktan Eğitim, Öğrenme Kaybı, 7. Sınıf Öğrencileri, Türk Eğitim Sistemi.

Söz Veriyorum: Değerlerin Dijital Yolculuğu – Dijital Araçlar Destekli Değerler Eğitimi Uygulaması

Ömer Faruk Yağcı

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Özel Sanko Okulları
omerfaruk.yagci@sanko.k12.tr

Özet

Bu çalışmada, ortaokul düzeyinde değerler eğitiminin daha etkili, sürdürülebilir ve ölçülebilir hâle getirilmesi amacıyla geliştirilen **"Söz Veriyorum: Değerlerin Dijital Yolculuğu"** adlı uygulama temelli bir öğretim tasarımı ele alınmaktadır. Çalışma, öğretmenin rolünün bilgi aktarıcısından öğrenme tasarımcısına dönüştüğü günümüz eğitim anlayışı doğrultusunda planlanmıştır.

Uygulama sürecinde öğrencilerin belirlenen değerler doğrultusunda günlük yaşamlarında sergiledikleri davranışları fark etmeleri, bu davranışları dijital ortamda kayıt altına almaları ve süreç sonunda öz değerlendirme yapmaları hedeflenmiştir. Geliştirilen dijital yapı; davranış kartları, sınıf içi gözlem formları ve dijital takip araçlarıyla desteklenmiştir. Öğrenciler, değer temelli davranışlarını somut örneklerle ifade etmiş; öğretmen ise süreci rehberlik ve geri bildirim odaklı yönetmiştir.

Çalışma, uygulama öncesi ve sonrası öğrenci görüşleri ile öğretmen gözlemleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, dijital araçlarla desteklenen değerler eğitimi uygulamalarının öğrencilerin farkındalık düzeylerini artırdığını, sorumluluk alma ve öz denetim becerilerine olumlu katkı sağladığını göstermektedir.

Sonuç olarak bu çalışma, değerler eğitiminin dijital pedagojiyle bütünleştirilebileceğini ve öğretmenlerin kendi sınıf bağlamlarında uygulanabilir özgün öğretim tasarımları geliştirebileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Dijital Öğrenme, Davranış Geliştirme, Öğretim Tasarımı, Eğitim Teknolojileri

Etkinlik Temelli Değerler Eğitimi: Değerlerimle Yol Haritam Örneği

Kübra Esen

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
koroglukubra33@hotmail.com

Özet

Günümüzde öğrencilerin akademik başarılarının yanında karakter gelişimlerinin de desteklenmesi önem kazanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açıklanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı, değerler eğitimini öğretim sürecinin merkezine yerleştirmektedir. Ancak değerlerin soyut düzeyde kalması ve günlük yaşama aktarılmasında yaşanan güçlükler, uygulamaya dönük araçlara olan ihtiyacı artırmaktadır. Bu bağlamda, değerlerin somutlaştırılmasını sağlayacak etkinlik temelli uygulamaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, hazırlanan "Değerlerimle Yol Haritam" başlıklı günlük planlayıcı defter etkinliği ile öğrencilere üç çatı değeri (adalet, sorumluluk, saygı) kazandırmadaki etkililiğini belirlemektir. Alt amaç olarak, planlayıcı kullanımının öğrencilerin zaman yönetimi, sorumluluk bilinci ve değerleri günlük yaşamda uygulama becerilerine etkisini ortaya koymak hedeflenmiştir.

Araştırma nitel yöntemle yürütülmüştür. Çalışmanın evrenini, Uşak\ merkezde yer alan bir devlet ortaokulunda eğitim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklem grubunu ise aynı okulda 7. sınıfta öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 12 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş, temalar ve alt temalar oluşturularak yorumlanmıştır. Etik ilkeler gözetilerek gerekli izinler alınmış, katılımcı gizliliği titizlikle korunmuştur.

Elde edilen bulgular, günlük planlayıcı kullanımının öğrencilerin sorumluluk alma, zamanını planlama ve değerleri davranışa dönüştürme süreçlerine olumlu katkı sağladığını göstermektedir. Planlayıcı uygulamasının değerler eğitimini somutlaştırarak öğrencilerin hem akademik hem de kişisel gelişimlerine destek sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulgular doğrultusunda, değerler eğitiminde etkinlik temelli araçların yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Günlük Planlayıcı, Etkinlik Temelli Öğrenme

Sevgi, Kardeşlik ve Dayanışmanın Sembolü: Muharrem

Mesude Gülhan Maraş

Kültürel Çalışmalar Meb
mesudemaras@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Bu uygulamanın amacı, öğrencilerin kültürel ve manevi mirasa yönelik farkındalıklarını artırmak, empati duygularını geliştirmek ve toplumsal birlik bilincini desteklemek için; sevgi, saygı, paylaşma, yardımlaşma, sorumluluk, adalet, dürüstlük ve hoşgörü gibi evrensel değerleri içselleştirmelerini sağlamaktır.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Uygulama, ilkokul ve ortaokul düzeyindeki öğrencilere yönelik planlanmıştır. Ayrıca öğretmenler ve veliler de sürece dâhil edilerek okul-aile iş birliği güçlendirilmiştir. İlkokul 1. Sınıfta başlanılan uygulama 4. Sınıfta tamamlanmıştır.

İyi Uygulamanın Özeti: Günümüzde artan şiddet eğilimleri, akran zorbalığı, aile kurumunun zayıflaması, empati eksikliği ve toplumsal çözülmeler; değerler eğitiminin erken yaşlardan itibaren sistemli ve uygulamalı biçimde verilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Değerlerin yalnızca bilişsel düzeyde öğretilmesi yeterli olmamakta; öğrencilerin bu değerleri deneyimleyerek içselleştirmesi önem kazanmaktadır.

Özellikle ilkokul dönemi, değerlerin temellendiği kritik bir gelişim evresidir. Bu dönemde verilen değer eğitimi, çocuğun hem bilişsel hem duyuşsal hem de davranışsal gelişimini doğrudan etkilemektedir.

Modelin temelinde, değerlerin ayrı ayrı değil, bir bütün olarak anlam kazandığı düşüncesi yer almaktadır. Muharrem ayı kapsamında gerçekleştirilen aşure etkinliği ise bu bütünlüğün sembolik bir pedagojik metaforu olarak kullanılmıştır.

Uygulama Sürecinde, Değerler Kavramı Sözlüğü oluşturulup, hangi değerlere öncelik verileceği veli ve öğrencilere yapılan anketle belirlenmiştir. Belirlenen değerler, planlı etkinliklerle işlenmiştir. Velilerin sürece aktif katılımı sağlanmıştır. Değerler, hikâye anlatımı, drama, film izleme, okunacak kitap, beyin fırtınaları, örnek kişiler ile pekiştirilmiştir, üç boyutlu çalışmalarla zenginleştirilmiştir. Her yılın sonunda sergi düzenlenmiştir. Ayrıca, Muharrem ayı kapsamında gerçekleştirilen aşure etkinliği ile işlenen tüm değerler sembolik olarak bir araya getirilmiştir. Aşuredeki farklı malzemelerin tek bir lezzet oluşturması, değerlerin bütüncül yapısını temsil eden pedagojik bir metafor olarak kullanılmıştır. Gerçekleştirilen etkinlikler sayesinde okul ortamında birlik ve beraberlik duygusu güçlenmiştir.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Uygulama, değerler eğitiminin etkin, sürdürülebilir ve daha kalıcı bir şekilde öğretilebilmesinin ancak uzun süreli çalışmalarla olabileceğini göstermiş ve bunun velilerle birlikte gerçekleştirilmesinin söz konusu kalıcı etkide önemli rol oynadığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Muharrem Ayı, Değerler Eğitimi, Dayanışma, Kültürel Miras, Empati

İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Merhamet Değeri Algıları

Gonca Salgın [1,*] & Salih Zeki Genç [2]

[1] Sınıf Öğretmenliği Meb
[2] Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
goncasalgin@gmail.com

Özet

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2024-2025 eğitim-öğretim yılında ilk uygulaması yapılan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM), bireyin çok yönlü gelişimini destekleyen, değerler eğitimine sistematik olarak yer veren yenilikçi bir müfredat yaklaşımıdır. Bu modelde merhamet değeri, "erdem-değer-eylem" temelli bir yapı içerisinde, bireyin kendisiyle, çevresiyle ve toplumla kurduğu ilişkilerin temel taşlarından biri olarak ele alınmaktadır. Literatürde ise merhamet birçok ahlaki değeri içine alan çok kapsamlı bir değer olarak nitelendirilmektedir. Bu kapsayıcı yönüyle düşünüldüğünde ahlaki bozulmalar, zorbalanan veya zorbalık yapan konumunda olma, çevresine karşı duyarsızlık gibi durumların sıkça rastlandığı günümüzde çocukların bu kapsayıcı değere karşı algı ve tutumlarının ele alınması önemli görülmektedir.

Merhamet kavramı ile ilgili alanyazındaki çalışmaların büyük bir kısmının din, hemşirelik, psikoloji, sosyal hizmetler ve tıp alanlarında yapıldığı görülmüştür. Eğitim alanındaki çalışmalarda ise öğrencilerin merhamet değeri algılarını ölçme çalışmalarının veli ve öğretmen görüşü alınarak yapıldığı, okul öncesi yaş grubunda deneysel uygulamalar üzerinden yürütüldüğü ayrıca yeterli olgunluk seviyesinde oldukları düşünülerek sadece ortaokul, lise ve üniversite öğrencilerinin kendi bakış açıları bağlamında merhamet değeri üzerine çalışıldığı tespit edilmiştir. Bu sebeple araştırmacı, değerlerin davranışa dönüşmesi sürecinde somut işlemler dönemindeki ilkokul öğrencilerinin gözlemlerinin ve anlam dünyalarının doğrudan incelenmesi gerektiği çıkarımında bulunmuştur.

2025-2026 eğitim-öğretim yılında ilkokul 2.sınıfı okumakta olan yeni programın ilk öğrencilerinin merhamet değerine ilişkin düşüncelerini ilk kaynaktan öğrenmek üzerine geliştirilen bu araştırma için olgu bilim(fenomenoloji) deseni uygun görülmüştür. Araştırmacı tarafından odak grup görüşmelerinde veri toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu ve örnek olay metni oluşturulmuştur. Bu sayede öğrencilerin merhamet değerini hangi davranışlarla ilişkilendirdiklerini ve günlük yaşamlarında merhameti nasıl deneyimlediklerini onların ifadeleri ile nitel verilerle analiz etmek ve TYMM'nin değerler eğitimi boyutunun sahada nasıl karşılık bulduğuna dair veriler sunmak hedeflenmektedir. Veri toplama süreci devam ettiği için bulgulara bildiri günü yer verilecektir.

Bu çalışma Gonca SALGIN'ın Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ danışmanlığında yürüttüğü "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında Merhamet Değerinin İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri Bağlamında Değerlendirilmesi" adlı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Merhamet, Değer, İlkokul.

Ekranın Ardındaki Duygular: Siber Psikoloji Temelli Video İçeriklerin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi

Şeyma Gülüzar Yeşil

Biyoloji Öğretmenliği Soma Bilim Sanat Merkezi
arjinseyma78proje@gmail.com

Özet

Araştırma, değerler eğitimi bağlamında dijital dünyada öğrencilerin sorumlu, etik ve bilinçli davranışlar geliştirmesinde video temelli eğitsel içeriklerin etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Dijitalleşmenin çocuk ve ergenlerin günlük yaşamında merkezi konuma gelmesi; siber zorbalık, anonimlik, problemli internet kullanımı ve izleyici etkisi gibi risk alanlarını görünür kılmaktadır. Bu risklerin empati, sorumluluk, öz-düzenleme, dijital etik gibi değerlerle ilişkisi nedeniyle siber psikoloji kuramsal çerçevesi temel alınarak dijital ortamlarda değer temelli davranışların nasıl ortaya çıktığı incelenmiştir.

Araştırma, deneysel desenle yürütülmüştür. Deney grubuna değerler eğitimi kapsamında hazırlanmış video temelli eğitsel içerikler uygulanmış, kontrol grubuna müdahalede bulunulmamıştır. Öğrencilerin bilgi düzeyi, senaryo temelli davranış puanları ile empati, risk algısı ve öz-düzenleme tutumlarını ölçen veri toplama aracı kullanılmıştır. Ön test ve son test verileri JASP programında analiz edilmiş; grup içi karşılaştırmalarda Wilcoxon işaretli sıralar testi, gruplar arası karşılaştırmalarda Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

Araştırma bulguları, video temelli eğitsel içeriklerin özellikle deney grubunda bilgi düzeyi ve senaryo temelli davranış puanları üzerinde anlamlı bir artış sağladığını göstermektedir. Kontrol grubunda sınırlı ve düşük düzeyde değişimler gözlenirken, deney grubunda bilgi düzeyi puanlarında yüksek etki büyüklüğünde farklar ortaya çıkmıştır. Tutum boyutlarında empati ve öz-düzenleme alanlarında sınırlı değişimler görülmesi video temelli içeriklerin bilişsel kazanımlar ve farkındalık düzeyleri üzerinde daha güçlü, tutum ve davranış dönüşümünde ise daha kademeli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak çalışma, dijital dünyada karşılaşılan risklerin değerler eğitimi perspektifiyle ele alınmasının ve video temelli eğitsel içeriklerle desteklenmesinin, eğitiminin siber psikoloji bağlamında yapılandırılmasının, öğrencilerin dijital ortamlarda bilinçli, sorumlu ve etik kararlar alma becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayabileceğini göstermesiyle alan yazına katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Empati, Siber Zorbalık, Öz Düzenleme, Siber Psikoloji

Hz. Peygamber'in Eğitimcilik Modelinin Modern Öğretmen Kimliğine Yansımaları

Mehmet Şemsi Balat

Ilahiyat Fakültesi Bahçelievler Ilçe Millî Eğitim Müdürlüğü
semsibalat@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Öğretmenlik; bilgi aktarımının ötesinde zihnî, ahlâkî ve sosyal gelişimi şekillendiren çok boyutlu bir süreçtir. Günümüzde öğretmen, geleneksel "bilgi aktarıcısı" rolünden sıyrılarak öğrenme sürecini tasarlayan ve değer inşa eden bir rehbere dönüşmüştür. Hz. Peygamber'in hadislerinde tezahür eden; muhatabın seviyesini gözetme, tedricilik, bireyselleştirilmiş eğitim ve uygulamalı öğretim gibi ilkeler, bu mesleğin değişmeyen evrensel zeminini oluşturmaktadır. Bu çalışma, Nebevî eğitim modelinin sunduğu ilkeler ışığında geleceğin öğretmen tasavvuru arasında bir köprü kurarak çağdaş öğretmen kimliğine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Amaç: Bu çalışmanın temel amacı, Hz. Peygamber'in eğitimcilik modelini hadisler çerçevesinde inceleyerek söz konusu modelin modern öğretmen kimliğine yansıyan pedagojik ve ahlâkî boyutlarını ortaya koymaktır. Bu çerçevede, Nebevî eğitim anlayışında belirginleşen öğretmenlik niteliklerinin tespit edilmesi, bu niteliklerin günümüz öğretmenlik anlayışı ve 21. yüzyıl öğretmen yeterlikleriyle ilişkilerinin değerlendirilmesi ve öğretmenliğin geleceğine yönelik kuramsal çıkarımların geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi çerçevesinde hazırlanmış olup doküman incelemesine dayalı bir çalışma niteliği taşımaktadır. Araştırmanın temel veri kaynaklarını, Hz. Peygamber'in eğitimci yönünü yansıtan hadis rivayetleri ile bu rivayetlere dair klasik ve modern literatürde yer alan yorumlar oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini hadis kaynaklarında yer alan eğitim içerikli rivayetler meydana getirirken, örneklemini öğretmenlik rolleri, öğretim yöntemleri, öğrenenle iletişim, rehberlik, bireysel farklılıkların gözetilmesi ve ahlâkî örneklik gibi temalarla doğrudan ilişkili rivayetler oluşturmaktadır. Verilerin analizinde betimsel analiz ve tematik içerik analizi tekniklerinden yararlanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Bulgular, Hz. Peygamber'in eğitimcilik modelinin yalnızca tarihsel bir tecrübe değil, çağdaş öğretmen kimliğinin yeniden düşünülmesinde işlevsel bir referans olduğunu göstermektedir. Hadislerde yer alan öğretim ilkelerinin; öğrenciyi tanıma, öğrenmeyi kolaylaştırma, rehberlik etme, etkili iletişim kurma, değer kazandırma ve rol model olma gibi günümüz öğretmen yeterlikleriyle büyük ölçüde örtüştüğü anlaşılmaktadır. Bu çerçevede çalışma, öğretmenliğin özündeki insan yetiştirme ve karakter inşa etme işlevine dikkat çekerek eğitim düşüncesine hadis merkezli bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hz. Peygamber, Öğretmenlik, Hadis, Eğitim

Değerlerin İnşasında Temel Bir Kurum Olarak Aile ve Aile Eğitiminin Stratejik Önemi

Müslüm Engin

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
beyhaki@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Türkiye'de modern yaşam ve dijitalleşme süreçleri aile tipolojilerini dönüştürürken, boşanma oranlarındaki artış ve demografik daralma, geleneksel aile yapısını sarsma riski taşımaktadır. TÜİK verilerine göre ortanca yaşın 34,4'e yükselmesi ve çocuk nüfus oranının 1970'ten bu yana %48,5'ten %25,5'e gerilemesi, bu değişimin somut bir göstergesidir. Bu demografik tabloya dijitalleşmenin tetiklediği iletişimsizlik ve ekonomik yoksulluk riski de eklendiğinde, ailenin değer aktarımı gibi temel işlevleri sekteye uğramaktadır. Güncel durum, toplumsal düzenin teminatı olan değerler eğitiminin aile kurumunda yeniden nasıl ihya edileceği sorunsalını stratejik bir mesele haline getirmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın temel amacı toplumsal değerlerin kuşaklar arası aktarımında aile eğitiminin stratejik önemini ortaya koymak, değerler eğitimindeki merkezi rolünü analiz etmektir. Çalışmada Parsons'un "yapısal-işlevselci" yaklaşımı ve Bourdieu'nun "kültürel süreklilik" kavramı üzerinden, toplumsal değerlerin kuşaklar arası aktarımında aile eğitiminin vazgeçilmezliği kuramsal ve ampirik verilerle ortaya konulmuştur.

Yöntem: Bu çalışma literatür taramasına ve ikincil verilere dayalı nitel bir analiz niteliğindedir. Çalışma kapsamında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri, Millî Eğitim Bakanlığının "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" ve ilgili akademik literatür sentezlenerek mevcut durum analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler, tematik analiz yöntemiyle çözümlenerek kuramsal çerçeve ile sentezlenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma bulguları, ailenin bireyin kimlik inşasında birincil sosyalleşme alanı olduğunu ve "erdem-değer-eylem" çerçevesinde şekillenen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin uygulanabileceği en doğal ekosistem olduğunu göstermektedir. Ekonomik daralma ve dijital bağımlılık tehditlerine rağmen, ailenin insan fıtratına en uygun yer olma vasfıyla değer aktarımındaki merkezi konumunu koruduğu saptanmıştır.

Öneriler:
* Okul odaklı değerler eğitimi modelleri, aileyi eğitimin edilgen bir nesnesi olarak görmek yerine, onu sürecin ana öznesi haline getiren kapsayıcı ve etkileşimli programlarla desteklenmelidir. Zira aile, değerlerin hem öğretildiği hem de yaşanılarak içselleştirildiği birincil sosyalleşme alanıdır.

* Ailelerin dijital mahremiyeti koruma ve ekonomik krizlerin yarattığı sevgi yoksunluğu ile baş etme becerilerini artıracak "Aile Akademileri" kurulmalıdır.

* Toplum folklorunu (atasözleri, masallar, ritüeller) değer aktarım aracı olarak kullanan kuşaklar arası eğitim projeleri teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Aile Eğitimi, Değerler Eğitimi, Kültürel Süreklilik, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli.

Yerel Ağızlara Dayalı Söz Varlığı Çalışmalarının Öğrencilerin Kelime Hazinesinin Geliştirmesine Katkısı

Mehriban Kılıç [1,*], Derin Gül [2] & Berat Ege Koşar [2]

[1] Türkçe Öğretmenliği Çatalca Bilim ve Sanat Merkezi
[2] 10.Sınıf Öğrencisi Çatalca Bilim ve Sanat Merkezi
kefaret.80@gmail.com

Özet

Günümüzde unutulmaya yüz tutmuş birçok yöresel kelime bulunmaktadır. Gün geçtikçe de sayıları artmaktadır. Kuşaklar arası çatışmanın temelini maalesef ki atalarımızın, ninelerimizin söylediklerini yanlış anlamak veya hiç anlayamamak oluşturmaktadır. Milli kimliğimiz olan dilimizin her güzelliğine, her yöresine sahip çıkan ve bu güzelliklerin farkında olan bireylere artık daha çok ihtiyaç duyulmaktadır. Ege'de bir köye gidildiğinde tarlasından dönen teyzemle kurduğu cümleden dolayı gülüp dalga geçen bireyler değil de onun dilinden, özünden anlayan ve ona yardımcı olacak hassasiyete sahip olan bireyler yetiştirilmeli ve bu özelliklerin yeni nesle aktarılması gerekmektedir. Bu projede; Türkçe ders kitaplarında yerel ağızların geçtiği kaç metin vardır? Farklı bölgelerden gelen öğrencilerin birbirleri ile iletişimi nasıl sağlanmalıdır? Konuşma dilinin yazı dilindeki doğru karşılıklarını nasıl öğretilebilir? Kültürel izler taşıyan yerel ağız sözcüklerine karşı farkındalık nasıl arttırılabilir? Gibi sorulara cevap aranmıştır. 31 velinin ve 108 öğrecinin katıldığı bu çalışmada karma desenli yöntem kullanılmıştır. 5.6.7. ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları taranmış ve yerel ağız kelimeleri içeren metinlerin yeterince bulunmadığı tespit edilmiştir. Literatür taraması yapılmış ve bir yerel ağız kelimesi havuzu oluşturulmuştur. Türk Dil Kurumu Derleme Sözlüğünden doğruluğu tespit edilen kelimelerle Yerel ağız Sokağı oluşturulmuş ve yerel ağız kelimelerinin illere göre tasnifi yapılmıştır. İl ve bölgelere göre ayrılmış sözlük oluşturulmuş, velilerin de sürece dahil olmasıyla birlikte yerel ağız kelimelerinin kullanıldığı hikayeler yazılmış, eğitim- öğretim sürecinde kullanılmak üzere oyun tasarlanmıştır. Yaygınlaştırma çalışması kapsamında durak, okul, sosyal tesisler için karekodlarla dökümanların bulunduğu siteye yönlendiren bir Türkiye haritası yapılmıştır. Çalışma öncesinde ve sonrasında anketler yapılmıştır. 108 öğrencinin katıldığı anket sonuçlarına göre çalışma sonrasında yerel ağız sözcüklerinin bilinme oranları yüksek düzeyde artış göstermiştir. Farklı bölgelerden gelmiş olan öğrencilerin kendilerini daha iyi hissettiği, velilerin ve öğrencilerin eğlenceli, kaliteli vakit geçirdiği gözlemlenmiştir. Diğer okullarda ve bölgelerde rahatlıkla uygulanabilir bir yapıdadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Ağız, Şive, Yöresel Güzellikler, Kültürel Miras, Farkındalık

Tüm Dünyada Değerler Ortaktır: Deyimler Üzerinden Kültürlerarası Bir İnceleme

Gökçe Yakut [1,*] & Ali Şahin Yakut [2]

[1] Ingilizce Öğretmenliği Urla Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Izmir Il Milli Eğitim Müdürlüğü Izmir Il Milli Eğitim Müdürlüğü
gokceyakut45@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Değerler, toplumların kültürel yapısını şekillendiren önemli soyut unsurlardır ve bu değerler dil aracılığıyla, özellikle deyimlerde kendini göstermektedir. Ancak farklı dillerdeki deyimlerin hangi ortak değerleri yansıttığı ve bu değerlerin kültürler arasında nasıl benzerlik veya farklılık gösterdiği yeterince incelenmemiştir. Bu araştırmaya bizi sevk eden bahsi geçen benzerlik ve farklılığı incelemektir. Alan yazında bu konuda yapılan çalışmaların az olması ise araştırmanın önemini göstermektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı; Almanca, İngilizce ve Türkçe deyimlerde yer alan ortak değerleri araştırmak ve karşılaştırmaktır. Çalışmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan 20 temel değer doğrultusunda deyimlerin 3 farklı dilde analizi yapılarak benzerlik ve farklılıklarının ortaya konulması hedeflenmektedir.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde Almanca-Türkçe, İngilizce-Türkçe ve Türkçe deyimler sözlükleri incelenmiştir. Kaynaklar kütüphaneler, sahaflar, kitapçılar ve dijital platformlardan temin edilmiştir. Seçilen deyimler belirlenen 20 değer kapsamında sınıflandırılmış ve karşılaştırmalı analiz yapılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma sonucunda, çalışkanlık, dostluk, dürüstlük, sabır ve saygı gibi birçok değerin üç dilde de farklı ifadelerle yer aldığı tespit edilmiştir. Bu durum, toplumlar arasında ortak insani değerlerin bulunduğunu göstermektedir. Ayrıca bazı değerlerin kültürel farklılıklara bağlı olarak farklı biçimlerde ifade edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Değerler, Deyimler, Kültürlerarası Karşılaştırma

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline Göre Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi için Finansal Okuryazarlık Terimlerine Disiplinlerarası Bir Yaklaşım

Semanur Binnetoğlu [1,*] & Seyyid Sancak [1]

[1] Ilahiyat Fakültesi Bolu Abant Izzet Baysal Üniversitesi
semanurbinnetoglu@gmail.com

Özet

Modern iktisadi sistemin rasyonel birey kurgusu, finansal kararları etik değerlerden kopuk teknik bir sürece hapsetmektedir. Bu durum, finansal okuryazarlığın ahlaki ve toplumsal sorumluluk boyutunu gölgeleyerek pedagojik bir boşluk oluşturmaktadır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin "bütüncül insan" tasarımı gereği, ekonomik davranışların değer temelli bir zeminde DKAB öğretim programıyla bütünleştirilmesi elzem görülmektedir; bu gereklilik araştırmanın temel çıkış noktasını oluşturmaktadır. Bu çalışma, finansal okuryazarlık yetkinliğinin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) öğretim programına entegrasyon imkânlarını ve bu disiplinlerarası sürecin öğrenci kazanımları üzerindeki yansımalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda çalışmada:

- Din eğitimi sürecinde finansal okuryazarlıkla ilgili unsurların DKAB öğretim programına entegrasyonu nasıl yapılabilir?
- Finansla okuryazarlık ile ilgili unsurların eğitim öğretim sürecinde etkinliklerle kazandırılması mümkün müdür?
- Din eğitimi sürecinde finansal okuryazarlıkla ilgili unsurların DKAB öğretim programındaki ahlaki kazanımlara etkisi var mıdır? Sorularına cevap aranmıştır.

Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması (case study) deseniyle yapılandırılan araştırmanın çalışma grubunu, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Bolu ilinde öğrenim gören 4.5.6.7. ve 8. sınıf düzeyindeki toplam 125 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin bulunduğu sınıf düzeylerine uygun olarak geliştirilen etkinlik örnekleri, Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilgili sınıf kazanımlarına ve ders kitaplarına dayalı olarak hazırlanmıştır. Etkinlikler uygulanmadan önce öğretmen görüşleri alınmış ve uygulama sırasında öğrenci gözlemleri ile yazılı ve sözlü geri bildirimler toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş; öğrencilerin finansal terimlere yönelik doğru kullanım oranları frekans değerleri ile gösterilmiştir. Bu analizler, kavramların sınıf düzeyine göre nasıl ve ne ölçüde içselleştirildiğine ilişkin çıkarımlar yapmayı mümkün kılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen temel sorular çerçevesinde elde edilen bulgular, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) öğretim programının finansal okuryazarlık unsurlarıyla entegrasyonunun, tematik içerik uyumu sayesinde doğal ve etkili bir süreçle gerçekleştirilebileceğini ortaya koymuştur. Uygulama sürecinde geliştirilen senaryo temelli etkinlikler soyut finansal terimlerin somutlaşmasını sağlayarak bu becerilerin eğitim-öğretim sürecinde kalıcı olarak kazandırılmasının mümkün olduğunu kanıtlamıştır.

Çalışma bulgularının tamamına (tablolar, elde edilen veriler ve sonuçlar) tam metinde yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, DKAB Öğretim Programı, Finansal Okuryazarlık, Maarif Model

Bolu İl Millî Eğitim Müdürlüğü Harekete Geç! İklim Değişiyor. Doğa ve Orman Pedagojisi Projesi

Ceyda Ceren Eraktaş

Arge (Okul Öncesi) Bolu Il Millî Eğitim Müdürlüğü
ceyceren86@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Tüm dünyada etkileri giderek artan iklim krizi, toplumları sürdürülebilir politikalar geliştirmeye ve küresel eylem planları oluşturmaya yönlendirmektedir. Bu bağlamda eğitim, iklim değişikliği ile mücadelede kritik bir rol üstlenmektedir. Bolu ilinde temel eğitim kademesindeki öğrencilerin yaşadıkları yakın çevre ile bağ kurmalarını sağlamak, doğa ve doğal kaynakların korunmasına yönelik sorumlu davranışlar geliştirmelerine katkıda bulunmak ve doğa temelli eğitim yaklaşımlarını yaygınlaştırmaktır projemizin amacıdır.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Bu uygulamanın hedef kitlesini Bolu il merkezindeki temel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler, bu öğretmenlerin öğrencileri ve dolaylı olarak veliler oluşturmaktadır.

İyi Uygulamanın Özeti: Projemiz, Bolu İl Millî Eğitim Müdürlüğü koordinasyonunda Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Orman Bölge Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Millî Parklar, Köroğlu Dağcılık ve Doğa Sporları İhtisas Kulubü iş birliği ile yürütülen doğa temelli bir eğitim uygulamasıdır. Öğretmenlere yönelik üç aşamalı uygulamalı eğitim programı hazırlanmış. Eğitimler doğada ve konu uzmanları tarafından gerçekleştirilmiştir. Öğretmenler birinci ve ikinci aşama eğitimleri tamamladıktan sonra edindikleri bilgi ve becerileri ders planlarına yansıtarak doğada uygulamalı etkinlikler gerçekleştirmiştir. Öğretmenlere sunulan üç aşamalı eğitim programında; doğa ve orman pedagojisi, iyi uygulama örnekleri, risk analizi, ilk yardım, yürüyüş ve kamp bilgisi, flora, fauna, tıbbi aromatik bitkiler, sürdürülebilirlik gibi birçok başlık yer almaktadır. Hem öğretmen eğitimlerinde hem de öğrencilerle uygulamalarda süreç; planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme aşamalarını içermektedir.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Uygulama sonucunda öğrencilerin iklim değişikliği, sürdürülebilirlik, enerji verimliliği ve çevre bilinci konularında farkındalık düzeylerinin arttığı gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin doğa temelli sınıf dışı öğrenme ortamlarını düzenleme, yaşadığı bölgenin kaynaklarını eğitimde kullanma yeterlilikleri artmıştır. Ayrıca proje ile doğa dostu davranışların yaygınlaşması, çevresel sorumluluk bilincinin gelişmesi ve sürdürülebilir eğitim uygulamalarının yaygınlaşması sağlanmıştır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ışığından yetkin ve erdemli bireylerin, yaşanabilir bir çevrede sürdürülebilirlik okuryazarlık becerilerinin gelişmesine katkı sağlanmıştır. 2025-2026 Eğitim öğretim yılında Bolu merkez ilçede 15 okul 30 öğretmen ile proje devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğa Eğitimi, Doğada Eğitim, Alternatif Eğitim Ortamları, Temel Eğitim

Okul Öncesi Dönemde Deneyimsel Öğrenme ve Okul-Aile İş Birliği: Minik Kalpler Bostanı İyi Uygulama Örneği

Hilal Elkoca

Okul Öncesi Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
hilalelkoca@outlook.com

Özet

"Minik kalpler Bostanı" bir okul bahçesinin arka tarafında bulunan kullanılmayan bir alanın yaşayan okul bahçesine çevrilmesiyle bu ortamda gerçekleştirilmiştir. Uygulama kapsamında yapılan doğa temelli etkinlikler içinde bahçe gözlemi yapılarak bahçe içinde bulunan farklı meyve ağaçları ve toprak alanları incelenerek çocukların bahçe alanını tanımaları sağlanmıştır. Daha sonra çocuklarla birlikte toprak kazma işlemi tamamlanarak okul bahçesinde çocuklarla birlikte mini bostan oluşturulmuş; çocukların velileriyle birlikte seçmiş olduğu çeşitli sebze ve meyve fideleri (çilek, domates, biber, marul vb). Velilerin ve öğretmenin desteğiyle bölüm bölüm ekim işlemi gerçekleştirilmiştir. Ardından ekim, sulama ve bakım süreçleri öğrencilerin aktif katılımıyla yürütülmüştür. Bu süreçte çocukların doğa ile doğrudan etkileşim kurmaları sağlanmış olup, gözlem yapma, bir fidenin büyüme sürecini takip etme ve sorumluluk alma becerileri desteklenmiştir. Minik kalpler bostanın oluşturulma aşamasından sonra öğretmen rehberliğinde okul bahçesinde çeşitli böcekler ve karınca yuvaları incelenmiş, doğada veli-çocuk etkileşimini arttırmak için doğa gözlem formları dağıtılarak doğada neler gördüklerini işaretlemeleri ve kısa bir doğa sunumu yapmaları istenmiştir. Yapılan doğa gözlem sunumlarından sonra "Doğadaki renkler kataloğu" çocuklara ve ailelere dağıtılarak doğal nesneleri uygun kategoride bulup mandalla doğa renk kataloğunda eşleştirmeleri istenmiş ve bu yönde çocuklara ve ailelere öğretmen rehberliği yapılmıştır.

Uygulamanın devamında yaşam becerileri ve okul-aile iş birliğini güçlendirmek amacıyla velilerinde katılımıyla okul bahçesindeki taş fırında pide ve ekmek yapımı aile çocuk atölyesi düzenlenmiştir. Bu etkinlikte çocuklar ve aileler bir buğdayın ekmeğe dönüşüm hikayesini öğrenmiş, üretim sürecine aktif olarak dahil olmuş, iş birliği, paylaşma ve sosyal etkileşim becerilerini deneyimleyerek geliştirmiştir.

Uygulama Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bütüncül öğrenme yaklaşımını temel alarak deneyimsel öğrenme, yaşam becerileri ve oyun temelli yaklaşım çerçevesinde planlanmış olup, çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim alanlarını bütüncül olarak destekleyen bir öğrenme ortamı sunmaktadır.

Bu uygulama ilkokul bünyesinde bulunan 2024-2025 eğitim öğretim yılı anasınıfı düzeyinde öğrenim gören 5-6 yaş grubu çocukları ve onların velilerinden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğa Eğitimi, Aile Katılımı, Okul Öncesi Dönem

Müfredatla Uyumlu Non-Dijital Bir Matematik Kart Oyunu Tasarımı: "İz Sür, Çöz, Kazan"

Meryem Çok

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
ckmeryemck@gmail.com

Özet

Oyun temelli öğrenmenin matematik başarısı, motivasyon ve üst düzey düşünme becerileri üzerindeki olumlu etkileri araştırmalarla desteklenmektedir (Bragg, 2012; Russo vd., 2018). Bu bağlamda, sınıf içinde uygulanabilir non-dijital matematik oyunlarının tasarımı önemli bir araştırma konusu hâline gelmektedir. Ancak bu alandaki araştırmaların büyük çoğunluğu dijital oyunlara odaklanmakta; öğretmenlerin sınıf içinde kullandığı non-dijital araçlar ise araştırma gündeminde yeterince yer bulamamaktadır (Ke, 2008). Bu durum yalnızca bir araştırma eksikliği değil, aynı zamanda somut bir uygulama sorunudur: Öğretmen, oyun temelli öğrenmenin işe yaradığını bilmekte; ancak sınıfında ertesi gün uygulayabileceği, müfredatla uyumlu, hazırlık yükü düşük ve öğrenci düzeyine göre kademelendirilebilir bir model bulamamaktadır.Mevcut non-dijital oyun örneklerinin tek düzeyli, müfredattan kopuk ve öğretmen kullanımına uygun biçimde yapılandırılmamış olması, söz konusu boşluğu daha da derinleştirmektedir (Bragg, 2012). Bu çalışmanın amacı ilkokul 3, 4 ve 5. sınıf düzeyleri için matematiksel muhakeme, problem çözme ve veriyle çalışma becerilerini hedefleyen, müfredatla uyumlu non-dijital bir matematik kart oyunu tasarımı geliştirmeyi ve bu tasarımın pedagojik gerekçesini ortaya koymaktır. Ayrıca, non-dijital oyun tasarımına ilişkin literatürde öne çıkan uygulama boşluğu belirlenerek "İz Sür, Çöz, Kazan" adlı kart oyununun bu boşluğa hangi tasarım ilkeleri doğrultusunda yanıt verdiği açıklanacaktır. Çalışma, tasarım temelli araştırma yaklaşımıyla (Anderson ve Shattuck, 2012) yürütülmektedir. İlk aşamada oyun temelli matematik öğretimi, non-dijital oyun tasarımı ve müfredat uyumu alanlarında kapsamlı bir literatür taraması yapılarak uygulama boşluğu belirlenmiştir. İkinci aşamada MEB 3–5. sınıf matematik öğretim programındaki öğrenme çıktıları temel alınarak oyun tasarım ilkeleri oluşturulmuş; "İz Sür, Çöz, Kazan" dört zorluk düzeyinde yapılandırılmış, öğrenme çıktısı kodlarıyla eşleştirilmiş ve üç düzeyli bir değerlendirme rubriğiyle desteklenmiş bir materyal olarak tasarlanmıştır.İlerleyen süreçte uzman görüşü ve sınıf içi gözlem verileriyle tasarım döngülerinin tamamlanması planlanmaktadır.Bu çalışma henüz veri toplama aşamasında olmakla birlikte, literatür ve tasarım süreci doğrultusunda müfredatla uyumlu ve kademeli yapılandırılmış non-dijital bir matematik kart oyununun öğrencilerin matematiksel düşünme süreçlerini destekleyebileceği öngörülmektedir. Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Oyun Temelli Öğrenme, Non-Dijital Matematik Oyunu, Tasarım Temelli Araştırma, Matematiksel Muhakeme

Gelenekten Geleceğe Türkiye Yüz Yılı Maarif Modeli ile Entegre Bir Matematik Kutu Oyunu Tasarımı: "FİGA"

Munise Betül Polat

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
polatmunisebetul@gmail.com

Özet

Matematiğin yapısal doğasının, soyut kurallar içinde bir oyun gibi işlediği ve bu kuralların belirli mantıksal sistemler içinde var olduğu düşünülmektedir (Piaget, 1952). Antik çağlardan itibaren matematiksel oyunlar, bireylerin mantıksal düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmede önemli bir araç olmuştur (Bishop, 1988; Devlin, 2011). Matematiksel oyunlar, öğrencilerin kavramsal anlamalarını geliştirmek, problem çözme becerilerini artırmak ve motivasyonlarını güçlendirmek için güçlü bir araç olarak görülmektedir (Gee, 2003; Kapp, 2021). Bu bağlamda öğrenme ortamının oyunlarla desteklenmesi ve öğretmenlerin sınıflarında soyut durumları somut hale getirerek kalıcı öğrenme oluşturmaları büyük önem taşımaktadır. Öğretmenler, oyun temelli öğrenme sürecini yönlendiren ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini en üst düzeye çıkaran kilit figürlerdir. Bu nedenle öğretmenler, oyun temelli öğrenme etkinliklerini etkili bir şekilde tasarlamak, uygulamak ve yönlendirmek için özen göstermelidirler. Bu çalışmanın amacı, geleneksel oyun kültüründen beslenen ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin öngördüğü beceri temelli öğrenme anlayışıyla örtüşen bir matematik kutu oyunu tasarlamaktır. Bu doğrultuda, "FİGA" adlı oyunun matematiksel muhakeme, problem çözme, stratejik düşünme ve akıl yürütme becerilerini destekleme potansiyelinin incelenmesi; aynı zamanda oyunun pedagojik dayanaklarının, müfredatla uyumunun ve eğitim ortamlarında uygulanabirliğinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Çalışma, tasarım temelli araştırma yaklaşımıyla (Anderson ve Shattuck, 2012) yürütülmektedir. MEB 1-8. sınıf matematik öğretim programındaki beceriler temel alınarak oyun tasarım ilkeleri oluşturulmuş; "FİGA" iki zorluk düzeyinde yapılandırılmış, geleneksel tavla (Gammon) oyunundan esinlenilerek Fibonacci sayı dizisi kurallarıyla bütünleştirilmiş bir materyal olarak tasarlanmıştır.Bu çalışma henüz veri toplama aşamasında olmakla birlikte, literatür ve tasarım süreci doğrultusunda müfredatla uyumlu bir matematik kutu oyunun öğrencilerin matematiksel düşünme süreçlerini destekleyebileceği öngörülmektedir. Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Oyun Temelli Öğrenme, Geleneksel Oyunlar ve Matematiksel Muhakeme, Tasarım Temelli Araştırma, Fibonacci

Türkiye'nin Eğitim Finansmanı Göstergelerinin OECD Ülkeleriyle Karşılaştırılması: Education at a Glance 2025 ve Ulusal Bütçe Verileri Üzerinden Çok Kaynaklı Bir Analiz

Mehmet Şahin [1,*] & S. Betül Armutlu [2]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Anadolu Üniversitesi
[2] İngilizce Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
mehmetshnnn@gmail.com

Özet

Eğitim finansmanı, eğitim sistemlerinin niteliğini ve sürdürülebilirliğini belirleyen temel değişkenlerden biridir. OECD'nin Education at a Glance 2025 raporuna göre Türkiye, ilköğretimden ortaöğretim sonrasına kadar öğrenci başına 3.374 ABD doları harcama yapmakta olup bu değer OECD ortalaması olan 12.438 doların oldukça altında kalmaktadır. Ayrıca 2015-2022 döneminde öğrenci başına harcamada düşüş yaşayan sayılı OECD ülkelerinden biri olan Türkiye'de eğitimin kamu bütçesindeki payı da %12,9'dan %10,6'ya gerilemiştir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin eğitim finansmanı göstergelerini OECD ülkeleriyle karşılaştırmalı olarak incelemek ve ulusal bütçe verileriyle tabloyu güncelleştirmektir.

Betimsel tarama modelinde tasarlanan araştırmada doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Veri kaynakları iki katmandan oluşmaktadır: (1) OECD Education at a Glance 2025 gösterge tabloları (C1.1–C3.3, B4.3; referans yılı 2022) ve (2) 2023-2025 dönemine ait ulusal veriler (MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı istatistikleri, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu, TEDMEM ve sendika raporları). Türkiye'nin konumu; gelir düzeyi benzer ülkeler (Meksika, Kolombiya), bölgesel komşular (Yunanistan, Polonya, Macaristan) ve yüksek performanslı sistemler (Kore, Estonya) olmak üzere üç karşılaştırma grubu üzerinden değerlendirilmiştir.

İlk bulgular, Türkiye'nin GSYİH'den eğitime ayırdığı payın (%3,4) OECD ortalamasının (%4,7) belirgin biçimde altında kaldığını; bununla birlikte kamu kaynaklarından eğitime ayrılan oranın (%10,6) OECD ortalamasının (%10,1) üzerinde olduğunu göstermektedir. 2025 MEB bütçe verilerinin OECD eğilimleriyle tutarlılığı tartışılmış, eğitim finansmanındaki yapısal sorunlar öğretmenin mesleki dönüşümü bağlamında ele alınmıştır. Çalışma, Türkiye'nin eğitim finansmanı politikalarına yönelik karşılaştırmalı ve güncel bir kanıt tabanı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Finansmanı, OECD, Education at a Glance, Karşılaştırmalı Eğitim Politikası, Türkiye

Sürdürülebilir İletişim Becerilerinin Okul Kültürüne Entegrasyonu

Sevcan Demir [1,*], Hakan Koşar [2] & Fatma Nida Çetin [3]

[1] Kimya Kabataş Erkek Lisesi
[2] 9.Sınıf Meb
[3] 10.Sınıf Meb
sevcandemir@outlook.com.tr

Özet

Problem Durumu: Günümüzde sürdürülebilirlik kavramı yalnızca çevresel boyutuyla değil, iletişim süreçleriyle de eğitim kurumlarında önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir. Okullarda iletişim çoğu zaman kısa vadeli ve yüzeysel kalmakta, bu durum kalıcı ve değer temelli bir iletişim kültürünün oluşmasını zorlaştırmaktadır. Bu eksiklik, öğretmenler ve öğrenciler arasında etkili iş birliğinin gelişmesini de sınırlamaktadır. Bu çalışma, okul temelli uluslararası bir proje kapsamında sürdürülebilir iletişim becerilerinin geliştirilmesine duyulan ihtiyaca odaklanmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, sürdürülebilir iletişim becerilerinin eğitim ortamına entegre edilmesi ve okul genelinde güçlü bir iletişim kültürü oluşturulmasıdır. Alt amaçlar arasında öğretmen ve öğrencilerin evrensel değerleri tanıması, bu değerleri eğitim süreçlerine yansıtması ve sürdürülebilir iletişim odaklı uygulamalar geliştirmesi yer almaktadır.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde gözlem, doküman incelemesi ve proje sürecinde gerçekleştirilen etkinliklerden elde edilen geri bildirimler değerlendirilmiştir. Çalışmanın evrenini projeye katılan öğretmen ve öğrenciler oluştururken, örneklem aktif katılım sağlayan bireylerden oluşmaktadır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma bulguları, sürdürülebilir iletişim yaklaşımlarının sınıf içi uygulamalara olumlu katkı sağladığını ve okul genelinde daha güçlü bir iletişim kültürü oluşturduğunu göstermektedir. Uluslararası iş birlikleri sayesinde katılımcıların farklı bakış açıları geliştirdiği ve eğitim süreçlerine yenilikçi uygulamaların dahil edildiği görülmüştür. Bu doğrultuda, sürdürülebilir iletişim temelli eğitim modellerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir İletişim, Okul Kültürü, Uluslararası Proje, Eğitimde Yenilik

Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal-Duygusal Yetkinliklerinin Yordanmasında Karakter Güçlerinin Rolü

Beyza Bol [1,*] & Zeynep Atik [1]

[1] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Başkent Üniversitesi
taskentbeyza@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin sosyal-duygusal yetkinliklerinin yordanmasında karakter güçlerinin rolünü incelemektir. Öğretmenlerin sosyal-duygusal yetkinlikleri; sınıf içi etkileşimlerin niteliği, öğrencilerle kurulan ilişkiler ve öğrenme ortamının destekleyici biçimde düzenlenmesi açısından önemli bir değişken olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, pozitif psikoloji yaklaşımı kapsamında ele alınan karakter güçlerinin öğretmenlerin sosyal-duygusal yetkinlikleri üzerindeki yordayıcı etkisinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma nicel yöntem çerçevesinde ilişkisel tarama modeline göre yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, aktif olarak görev yapan 232 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler, Öğretmenlerin Sosyal-Duygusal Yetkinliklerini Değerlendirme Ölçeği ile Karakter Güçleri Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda karakter güçleri ile sosyal-duygusal yetkinlikler arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r = .349$, $p < .001$). Basit doğrusal regresyon analizi sonuçları, karakter güçlerinin sosyal-duygusal yetkinliklerin anlamlı bir yordayıcısı olduğunu göstermiştir ($\beta = .349$, $B = .335$, $p < .001$). Ayrıca karakter güçlerinin sosyal-duygusal yetkinliklere ilişkin toplam varyansın %12.2'sini açıkladığı saptanmıştır ($R^2 = .122$). Elde edilen bulgular, sınıf öğretmenlerinin sahip oldukları karakter güçlerinin sosyal-duygusal yetkinliklerinin geliştirilmesinde önemli bir değişken olduğunu göstermektedir. Bu sonuçların, öğretmen yetiştirme süreçlerine ve öğretmenlerin mesleki gelişim çalışmalarına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal-Duygusal Yetkinlik, Karakter Güçleri, Sınıf Öğretmenleri, Pozitif Psikoloji, Öğretmen Eğitimi

Yapay Zeka Kullanımının Lise Öğrencilerinde Akademik Öz-Yeterlilik ve Başarı İlişkisine Etkisi

Sinan Vatansever [1,*], Ali Türkmen [2], Mehtap Kutlu [3], Suat Yiğit [4], Fatma Öksüzoğlu [5], Sabriye Zirek [6] & Battal Çetin [3]

[1] Hemşirelik Ondokuz Mayıs Üniversitesi
[2] Bilişim Öğretmeni Yenişehir Gevher Nesibe Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
[3] Müdür Yardımcısı Yenişehir Gevher Nesibe Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
[4] Okul Müdürü Yenişehir Gevher Nesibe Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
[5] Sağlık Hizmetleri Alan Öğretmeni Yenişehir Gevher Nesibe Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
[6] Felsefe Grubu Öğretmenliği Yenişehir Gevher Nesibe Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
sinan_vatansever00@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinde yapay zeka kullanımının akademik öz-yeterlilik algısı ve akademik başarı ile olan ilişkisini incelemektir. Günümüzde yapay zeka destekli teknolojilerin eğitim ortamlarında yaygınlaşması, öğrencilerin öğrenme süreçlerini bireyselleştirmekte ve öğrenmeye yönelik tutumlarını yeniden şekillendirmektedir. Bu doğrultuda, öğrencilerin yapay zeka araçlarını kullanım düzeylerinin akademik öz-yeterlilikleri ve akademik performansları üzerindeki etkisinin belirlenmesi önem taşımaktadır.

Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden kesitsel ve ilişkisel tarama modeline dayalı olarak tasarlanmıştır. Çalışmanın örneklemini, bir devlet lisesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde, öğrencilerin yapay zeka kullanım düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilen ölçme araçları ile akademik öz-yeterlilik ölçeği kullanılmış; akademik başarı göstergesi olarak ise öğrencilerin not ortalamaları esas alınmıştır. Elde edilen veriler, betimsel istatistikler ve ilişki analizleri ile değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda, yapay zeka kullanım düzeyi ile akademik öz-yeterlilik arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu; ayrıca yapay zeka araçlarını etkin ve bilinçli kullanan öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, yapay zeka kullanımının niteliğinin, öğrencilerin öğrenme süreçleri üzerinde belirleyici bir rol oynadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, yapay zeka destekli eğitim uygulamalarının öğrencilerin akademik öz-yeterliliklerini güçlendirdiği ve akademik başarılarını artırdığı söylenebilir. Bu bağlamda, eğitim süreçlerinde yapay zekanın pedagojik ilkeler doğrultusunda ve bilinçli bir şekilde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Akademik Öz-Yeterlilik, Akademik Başarı, Lise Öğrencileri, Eğitim Teknolojileri.

Rehberlik Derslerinde Akran Rehberliği Temelli Dijital Bilişsel Egzersizlerin Uygulanabilirliği: Yarı Deneysel Bir Çalışma

Muhammed Alkın Yalçın

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
muhammeday.1541@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, rehberlik dersleri kapsamında akran rehberliği ile entegre edilen dijital bilişsel egzersizlerin ortaokul öğrencilerinin dikkat ve dürtü kontrol becerileri üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırma, ön test–son test kontrol gruplu yarı deneysel desen ile yürütülmüştür. Çalışmaya 20 altıncı sınıf öğrencisi katılmış (10 kız, 10 erkek) ve öğrenciler deney ve kontrol grubu olarak ikiye ayrılmıştır.

Deney grubunda öğrenciler, 6 hafta boyunca haftada iki oturumda, her oturum 5'er dakika olmak üzere, çalışma belleği ve inhibitör kontrolü hedefleyen dijital görevleri akran rehberliği süreci içerisinde aktif olarak üretmiş ve uygulamıştır. Kontrol grubunda ise klasik odak temelli (nefes ve gevşeme egzersizleri, manuel odak çalışması) rehberlik çalışmaları uygulanmıştır.

Elde edilen bulgular, her iki grupta da Stroop Testi hata sayılarında azalma olduğunu; ancak bu azalmanın deney grubunda daha belirgin olduğunu göstermiştir (deney: 3.50 → 2.10; kontrol: 3.30 → 2.80).

Sonuçlar, rehberlik derslerinde kısa süreli ve yapılandırılmış dijital egzersizlerin akran rehberliği ile birlikte uygulanmasının öğrencilerin dikkat ve dürtü kontrol becerilerini geliştirmede etkili bir yöntem olabileceğini göstermektedir. Ek olarak bu sonuçlar, yürütücü işlevlerin yalnızca bireysel değil, akran etkileşimi içerisinde aktive edilen dinamik süreçler olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Akran Rehberliği, Dikkat, İnhibitör Kontrol, Dijital Egzersizler

Risk Grubundaki Öğrencilere Yönelik Rehber Öğretmenlerin Deneyimleri ve Okul Yönetiminden Beklentileri: Bir Fenomenoloji Çalışması

Rana Sinir

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Marmara Üniversitesi
ranasinir@outlook.com

Özet

Problem Durumu: Risk grubu kavramı; akademik başarısızlık, aile sorunları, yoksulluk, ihmal, istismar ve akran zorbalığı gibi olumsuz etkenlerle karşılaşan öğrencileri tanımlamak için kullanılmaktadır (Gizir, 2007). Bu öğrenciler okul uyumsuzluğu, erken okul terk ve psikososyal sorunlar açısından risk taşımaktadır. Rehber öğretmenler bu öğrencilerin tespiti ve desteklenmesinde kritik rol üstlenerek önleyici rehberlik uygulamaları aracılığıyla koruyucu faktörlerin güçlendirilmesine katkı sağlamaktadır (Korkut Owen, 2004). Bununla birlikte yönetimsel destek eksikliği ve rol belirsizliği başta olmak üzere çeşitli mesleki güçlüklerle karşılaşılmaktadır (Korkut Owen & Owen, 2008). Alan yazında rehber öğretmenlerin risk grubundaki öğrencilere ilişkin deneyimlerini ve yönetimden beklentilerini fenomenolojik yaklaşımla ele alan çalışmalar oldukça sınırlıdır.

Amaç: Bu araştırma, risk grubundaki öğrencilerle doğrudan çalışan rehber öğretmenlerin yaşantılarını ve okul yönetiminden beklentilerini fenomenolojik bir yaklaşımla ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda şu alt amaçlara yanıt aranmaktadır: (1) Rehber öğretmenler, risk grubundaki öğrencilere yönelik çalışmalarında ne tür deneyimler yaşamaktadır? (2) Bu süreçte okul yönetiminden ne gibi destek ve beklentileri bulunmaktadır?

Yöntem: Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseniyle yürütülmektedir. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenecek olup farklı okul kademelerinde görev yapan rehber öğretmenlerden oluşacaktır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış bireysel görüşme formu kullanılacaktır. Elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle çözümlenecektir. Araştırma kapsamında gerekli etik kurul izinleri alınacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Risk Grubu Öğrenciler, Rehber Öğretmen, Okul Yönetimi, Önleyici Rehberlik

Öğretmen Yetiştirme Politikalarında Dijital Dönüşüm: YÖK Lisans Programları ve MEB Dijital Ekosisteminin Karşılaştırmalı Analizi

Saadet Altınağaç

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Meb Yeğitek
saltinagac@gmail.com

Özet

Bu araştırma, Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sisteminin dijital dönüşüm dinamiklerini; politika belirleyici Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ile uygulama sahasının yürütücüsü Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) arasındaki stratejik uyum ekseninde incelemektedir. Çalışmanın temel amacı, YÖK'ün hizmet öncesi eğitim programlarında belirlediği dijital yeterlilik hedefleri ile MEB'in sahadaki öğretmenlerden beklediği "Dijital Ekosistem" ve "Yenilikçi Sınıf" (Future Classroom Lab - FCL) standartlarının ne derece örtüştüğünü saptamaktır.

Nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yönteminin kullanıldığı çalışmada, Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden amaçlı örneklem yoluyla seçilen; hem köklü akademik geçmişe sahip hem de son dönemde bölgesel kalkınma odaklı kurulan üniversitelerin eğitim fakültesi ders katalogları taranmıştır. Analiz süreci, uluslararası düzeyde kabul gören DigCompEdu (Eğitimciler için Dijital Yeterlilik Çerçevesi) ve UNESCO BİT Yetkinlik Çerçevesi kriterlerine göre yapılandırılmıştır. Elde edilen bulgular, YÖK'ün 2018 müfredat güncellemesiyle teknoloji kullanımını "Bilişim Teknolojileri" ve "Öğretim Teknolojileri" gibi derslerle standart bir tabana yaydığını göstermektedir. Ancak MEB'in hedeflediği içerik üretimi, dijital ölçme-değerlendirme ve esnek öğrenme alanı yönetimi gibi "Bilgi Oluşturma" seviyesindeki ileri düzey beklentilerin üniversite kataloglarına homojen dağılmadığı görülmüştür. Özellikle köklü üniversitelerin zengin seçmeli ders havuzları (Yapay Zeka, Robotik, Oyunlaştırma vb.) ile UNESCO'nun "Bilgi Derinleştirme" aşamasına daha yakın durduğu, buna karşın yeni fakültelerin fiziksel ve akademik sermaye kısıtlılıkları nedeniyle daha çok temel okuryazarlık düzeyinde kaldığı saptanmıştır. Sonuç olarak çalışma, Türkiye'nin Estonya ve Finlandiya gibi dijital eğitim liderleriyle rekabet edebilmesi için hizmet öncesi eğitim ile mesleki pratik arasındaki bu "dijital uçurumu" kapatacak somut politika önerileri ve üniversite-okul iş birliği modelleri sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Yetkinlik, Öğretmen Yetiştirme, YÖK, MEB Dijital Ekosistemi, Yenilikçi Sınıflar.

Ortaokul Velilerine Yönelik Dijital Ebeveynlik Farkındalık Eğitiminin Etkililiğinin İncelenmesi

Fatma Dursun [1,*] & Bülent Alcı [1]

[1] Eğitim Programları ve Öğretim Yıldız Teknik Üniversitesi
fatmadursuun@gmail.com

Özet

Çocukların dijital ortamlarda geçirdiği sürenin artması, öğrenme ve sosyalleşme fırsatları sunarken siber zorbalık, dijital bağımlılık ve uygunsuz içeriklere maruz kalma gibi riskleri de beraberinde getirmektedir. COVID-19 pandemisi sonrasında artan ekran süreleri, çocukları çevrimiçi risklere karşı daha da kırılgan hâle getirmiştir. Bu bağlamda ebeveynlerin dijital rehberlik ve arabuluculuk rolleri önem kazanmış, dijital ebeveynlik farkındalığını artırmaya yönelik eğitim programlarına ihtiyaç duyulmuştur. Bu araştırmanın amacı, ortaokul velilerine yönelik geliştirilen Dijital Ebeveynlik Farkındalık Eğitim Programı'nın velilerin dijital ebeveynlik farkındalık düzeyleri üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tek grup öntest–sontest zayıf deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu, 2025–2026 eğitim öğretim yılında İstanbul'da bir ortaokulda çocuğu eğitim gören 33 veli oluşturmuştur. Eğitim programı, ilgili alanyazın incelemesi ve velilerden elde edilen ihtiyaç analizi bulguları dikkate alınarak, ebeveyn arabuluculuğu yaklaşımları ve dijital risklere yönelik koruyucu stratejiler temel alınarak yapılandırılmıştır. Program kapsamında dijital riskler, aktif ebeveyn arabuluculuğu stratejileri, dijital ortamlarda rol model olma ve ebeveyn denetim araçlarının bilinçli kullanımı ele alınmış, yüz yüze gerçekleştirilen tek oturumluk (120 dakika) bir eğitim olarak uygulanmıştır. Veriler Dijital Ebeveynlik Farkındalık Ölçeği ile toplanmış, öntest–sontest değişimleri bağımlı örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Bulgular, eğitim sonrasında velilerin "Risklerden Koruma" ve "Verimli Kullanım" alt boyutlarında anlamlı artış, "Olumsuz Model Olma" ve "Dijital İhmal" alt boyutlarında ise anlamlı azalış olduğunu göstermektedir ($p<.001$). Sonuç olarak, kısa süreli dijital ebeveynlik eğitiminin velilerin dijital ebeveynlik farkındalık düzeyleri üzerinde anlamlı bir etki yarattığı görülmektedir. Özellikle koruyucu ve geliştirici dijital ebeveynlik davranışlarını yansıtan boyutlarda artış, olumsuz dijital ebeveynlik davranışlarında ise azalış ortaya koyarak, hedefe yönelik kısa süreli müdahalelerin ebeveyn farkındalığını destekleyebileceğini göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, okul temelli veli eğitimlerinin dijital çağda ebeveyn arabuluculuğu becerilerini güçlendirmede uygulanabilir bir yaklaşım sunduğuna işaret etmektedir. Bununla birlikte araştırmanın tek grup öntest–sontest desene sahip olması ve izleme ölçümü içermemesi önemli sınırlılıklar arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Ebeveynlik, Dijital Ebeveynlik Farkındalığı, Veli Eğitimi, Ortaokul Velileri

Su Okuryazarlığı Eğitiminin Lise Öğrencileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Özgü Duru Bedir [1] & Sevgi Bektaş Bedir [2,*]

[1] Öğrenci Zile Fen Lisesi
[2] Eğitim Programları ve Öğretim Zile Bilim ve Sanat Merkezi
sevgibektasbedir@gmail.com

Özet

Yaşamın devamı için giderek daha önemli hale gelen suyun bilinçli kullanımı, korunması ve gelecek nesillere sürdürülebilir şekilde aktarımı için suyla ilgili temel bilgilere ve olumlu tutuma sahip, bunu yaşam biçimi haline getiren bireylere ihtiyaç vardır. Bu bağlamda su okuryazarlığı kavramı önem kazanmaktadır. Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin su okuryazarlığı konusundaki farkındalığını artırmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Orta Karadeniz Bölgesi'ndeki bir ilçede on birinci sınıfa devam eden 32'si kadın, 19'u erkek olmak üzere toplam 51 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırma karma model deseni ile tasarlanmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda tek gruplu ön test-son test zayıf deneysel desen kullanılmıştır; nitel boyutunda ise katılımcıların uygulanan eğitime yönelik görüşleri açık uçlu bir soru aracılığıyla toplanmış ve betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Nicel veriler toplanırken Su Okuryazarlığı Eğitimi'nden önce ve sonra çalışma grubuna veri toplama aracı olarak 'Su Okuryazarlığı Ölçeği' uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda araştırmada uygulanan su okuryazarlığı eğitiminin katılımcıların su okuryazarlığı düzeyleri üzerinde anlamlı derecede etkili olduğu, ancak uygulanan eğitim sonucunda katılımcıların su okuryazarlığı düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Nitel bulgular incelendiğinde, katılımcı görüşleri 'eğitime yönelik olumlu görüşler' ve 'eğitime yönelik olumsuz görüşler' temaları altında sınıflandırılmış ve veriler doğrudan alıntılarla (Örn. Ö14, Kadın) desteklenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun (n=49) uygulanan eğitime yönelik olumlu görüş bildirdiği, eğitimin farkındalık artırıcı ve bilgilendirici yönlerini vurguladığı görülmüştür. Sınırlı sayıda katılımcı (n=2) eğitime yönelik olumsuz görüş bildirmiştir. Bu araştırma kısıtlı bir zaman diliminde tek bir sınıf seviyesiyle yapılmıştır. Lise öğrencilerinin su okuryazarlığı hakkındaki farkındalıklarını daha da artırmak için bu araştırmanın farklı sınıf seviyelerinde ve daha uzun bir zaman diliminde tekrar uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Su Okuryazarlığı, Su Bilinci, Su Tasarrufu, İklim Krizi, Lise Öğrencileri

Üstün Yetenekli Öğrencilerde Program Farklılaştırma Çalışmalarının Bibliyometrik Analizi

Dr. Okan Baysal [1], Ece Öztürk Pulcu [2], Dr. Hülya Baysal [3,*] & Hüseyin Aşık [4]

[1] Sınıf Öğretmenliği Şehit Prof. Dr. Ilhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Sınıf Öğretmenliği Şehit Prof. Dr. Ilhan Varank Bilsem
[3] Eğitim Programları ve Öğretim Altıeylül Bilim ve Sanat Merkezi
[4] Il Millî Eğitim Müdür Yardımcısı Balıkesir Il Milli Eğitim Müdürlüğü
hulyabbaysal@gmail.com

Özet

Üstün yetenekli öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve akademik gereksinimlerinin karşılanmasında program farklılaştırma, etkili öğretim süreçlerinin temel bileşenlerinden biri olarak görülmektedir. İçerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamının öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme profillerine göre uyarlanmasını içeren bu yaklaşım, üstün yetenekli öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeyde gerçekleştirebilmeleri açısından önem taşımaktadır. Bununla birlikte, bu alandaki bilimsel yayınların gelişim seyri, tematik yönelimleri ve iş birliği örüntülerine ilişkin bütüncül bir görünüm sunan çalışmaların sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Bu araştırmanın amacı, üstün yetenekli öğrenciler için program farklılaştırma alanındaki bilimsel yayınların bibliyometrik özelliklerini inceleyerek alandaki araştırma eğilimlerini, öne çıkan temaları, etkili yazarları, dergileri, ülkeleri ve iş birliği ağlarını ortaya koymaktır. Araştırma, bibliyometrik analiz deseninde tasarlanmıştır. Veri kaynağını, Web of Science Core Collection veritabanında 2000–2026 yılları arasında yayımlanan 134 makale oluşturmaktadır. Tarama sürecinde "gifted", "gifted education", "high ability", "differentiation", "differentiated instruction" ve "curriculum differentiation" anahtar sözcükleri kullanılmıştır. Veriler, VOSviewer yazılımı aracılığıyla yayın eğilimleri, ortak yazarlık ağları, atıf yapıları ve anahtar kelime eş-oluşum örüntüleri açısından analiz edilmiştir. Bulgular, yayın sayısının özellikle 2014 sonrasında belirgin biçimde arttığını ve alanın giderek daha görünür bir araştırma sahasına dönüştüğünü göstermektedir. Yayın üretiminin büyük ölçüde ABD merkezli olduğu; Türkiye, Hollanda ve Avustralya'nın da dikkat çekici katkılar sunduğu belirlenmiştir. Ayrıca yazar iş birliği ağlarının sınırlı sayıda öncü araştırmacı etrafında kümelendiği ve görece parçalı bir yapı sergilediği görülmüştür. Tematik analizler, alanın yalnızca sınıf içi öğretim uygulamalarıyla sınırlı kalmadığını; program tasarımı, öğretmen uygulamaları, yetenek geliştirme, kapsayıcı eğitim ve iki kez ayrıcalıklı öğrenciler gibi çok boyutlu temalar etrafında genişlediğini ortaya koymuştur. Sonuç olarak çalışma, üstün yetenekliler eğitiminde program farklılaştırma alanının mevcut durumuna ilişkin bütüncül bir çerçeve sunmakta ve gelecekte kapsayıcı, bağlamsal ve uygulama temelli araştırmaların önemine işaret etmektedir. Bu yönüyle çalışma, hem araştırmacılar hem de uygulayıcılar için alanın mevcut durumuna ilişkin bütüncül bir çerçeve sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üstün Yetenekli Öğrenciler, Program Farklılaştırma, Farklılaştırılmış Öğretim, Bibliyometrik Analiz

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Ders Kitabında Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı Becerisinin İncelenmesi

Gülşah Zorlu [1,*] & Mehmet Gürol [2]

[1] Eğitim Bilimleri - Eğitim Programları ve Öğretim Yıldız Teknik Üniversitesi
[2] Eğitim Programları ve Öğretim Yıldız Teknik Üniversitesi
gulsah.zorlu@std.yildiz.edu.tr

Özet

Problem Durumu: İnsan, yaşadığı çevreden etkilenen aynı zamanda onu etkileyen bir yapıya sahiptir. Çevrenin kurallarına göre yaşamayı öğrenmek ve doğal çevrenin bozulmasının önüne geçmek biz insanların elindedir. Bu bağlamda karşımıza sürdürülebilirlik kavramı çıkmaktadır.

Sürdürülebilirlik, Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun (1987) "Ortak Geleceğimiz" başlıklı raporunda "bugünün gereksinimlerini, gelecek kuşakların da kendi gereksinimlerini karşılayabilme olanağından ödün vermeksizin karşılayan kalkınma" şeklinde açıklanmıştır (Yeni,2014). Sürdürülebilirlik okuryazarlığı ise mevcut kaynakların kişi tarafından anlaşılması ve daha iyi hale getirilmesi için neler yapılabileceği bilincinin kazandırılmasıdır. Disiplinlerarası bir ders olan Sosyal Bilgiler dersi sürdürülebilirlik konusunda öğrencilerin bilinçlenmesi için etkili bir derstir.

Alanyazın taramasında sürdürülebilirlik okuryazarlığı kavramı üzerine çok az çalışmaya rastlanmış olup güncellenen Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve ders kitabı üzerine bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma Sosyal Bilgiler dersinde sürdürülebilirlik okuryazarlığı becerisinin yerinin anlaşılmasını sağlayacak olup bu alandaki eksikliği dolduracağı düşünüldüğünden önem arz etmektedir.

Amaç: Çalışmanın amacı; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı içerisinde sürdürülebilirlik okuryazarlığı becerisini incelemektir.

Yöntem: Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman analizi kullanılmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan 5. Sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı oluşturmaktadır. Araştırma konusu ile ilgili bilgileri elde etmek ve daha önceki çalışmalara ulaşmak maksadıyla tez çalışmaları, makaleler ve kitaplar; çalışma ile ilgili bulguları elde etmek için de 5. Sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı incelenmektedir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Maarif Modeli, Ders Kitabı, Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı, Sosyal Bilgiler

İngilizce Öğretmenlerinin Yapay Zekâ Okuryazarlık Düzeyleri ve Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Görüşleri

Nagihan Elif Akgül [1,*], Merve Bezgin [1] & Ayşe Ülkü Kan [2]

[1] Ingilizce Öğretmenliği Fırat Üniversitesi
[2] Eğitim Programları ve Öğretim Fırat Üniversitesi
nghnakgl0123@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Dijital dönüşüm sürecinde öğretmen yeterlikleri de tartışma konusu olmuş; bu noktada öğretmenlerin alan bilgisi ve pedagojik bilginin yanı sıra teknoloji bilgisine de sahip olmaları gerektiğini belirten TPACK modeli Koehler ve Mishra (2009), tarafından ortaya atılmıştır. Bu bağlamda teknolojinin bir parçası olan yapay zekâ okuryazarlığına dair çeşitli çalışmalar yapılmış fakat İngilizce öğretmenleri ile yürütülen çalışmalar oldukça sınırlı kalmıştır (Sontay, Kazancı ve Karamustafaoğlu, 2024; Özgan ve Güneş, 2026). Dolayısıyla yapay zekâ okuryazarlığı ve yapay zekâya yönelik algı konularında ayrı ayrı çalışmalar yapılmasına karşın; ulaşılan kaynaklar tarandığında bu iki kavramın birbiriyle ilişkisini ortaya koyan yani karma yöntemle yürütülen ve katılımcı kitlesi İngilizce öğretmenlerinden oluşan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda mevcut çalışmanın literatürdeki önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın temel amacı, İngilizce öğretmenlerinin yapay zekâ okuryazarlık düzeylerini ve yapay zekâ kullanım eğilimlerini görüşleri doğrultusunda belirlemektir. Alt amaçlar ise şu şekildedir:

- İngilizce öğretmenlerinin yapay zekâ okuryazarlık düzeylerini nicel verilerle açıklama.
- Öğretmenlerin yapay zekâ kullanım eğilimlerini incelemek.
- İngilizce öğretmenlerinin yapay zekâ kullanımına ilişkin görüşlerini nitel verilerle derinlemesine analiz etmek.

Yöntem: Bu çalışmada karma yöntemlerden açıklayıcı sıralı desen kullanılacaktır. Bu araştırmada nicel verileri elde etmek amacıyla tarama deseni, nitel verileri elde etmek amacıyla ise olgubilim deseni kullanılacaktır. Araştırmanın evreni araştırmanın yürütüleceği il merkezinde görev yapan İngilizce öğretmenleridir. Örneklem ise ulaşılan İngilizce öğretmenleridir. Nitel boyut için ise katılımcılar kartopu örnekleme tekniğiyle belirlenecektir. Bu araştırmanın nicel boyutu için Eniş Erdoğan ve Ekşioğlu (2024), tarafından Türkçe' ye uyarlaması yapılan "Yapay Zekâ Okuryazarlık Ölçeği" kullanılacaktır. Elde edilen nicel veriler lisanslı bir istatistik analiz programıyla analiz edilecek, nitel veriler ise tematik analiz ile yorumlanacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışmanın bulgularına ve sonuçlarına bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce Öğretmenleri, Yapay Zekâ Okuryazarlığı, Öğretmen Görüşü

Avantajlarına ve Dezavantajlarına Göre Öğrenme Yöntemleri

Aysun Sıcaker [1,*] & Nisa Nur Uslu [2]

[1] Biyoloji Öğretmeni Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Öğrenci Soma Borsa Istanbul Fen Lisesi
asicaker@hotmail.com

Özet

Öğrenme stili, bireylerin öğrenme süreçlerini ve akademik performanslarını etkileyen önemli bir değişkendir. Bireylerin öğrenme biçimleri, sahip oldukları öğrenme stillerine göre farklılık göstermekte; kendi öğrenme stiline uygun yöntemleri kullanan bireyler daha hızlı ve verimli öğrenebilmektedir. Ancak eğitim ortamlarında genellikle tek tip öğretim yönteminin kullanılması, tüm öğrenciler için aynı düzeyde verim sağlamamaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin farklı öğrenme stillerine sahip olması, öğrenme sürecinin bireysel farklılıklar dikkate alınarak yapılandırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu durum, öğrencilerin öğrenme stillerinin belirlenmesini ve öğretim sürecinde dikkate alınmasını önemli hale getirmektedir. Çalışmamızın amacı, ortaöğretim öğrencilerinin tercih ettiği öğrenme stillerini, bu stillerin avantaj ve dezavantajlarını belirlemek ve bilgiyi analiz etme yollarını saptamaktır. Bu çalışmadan elde edilecek bulguların, eğitimde kişiselleştirilmiş yaklaşımların yaygınlaştırılmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Manisa ili Soma ilçesinde bulunan bir proje okulunda öğrenim gören ve gönüllü olarak katılan 154 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 15 maddelik çoktan seçmeli bir ölçek kullanılmıştır. Elde edilen veriler, Microsoft Excel programı kullanılarak yüzde ve frekans analizleri ile değerlendirilmiştir. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin en çok tercih ettiği öğrenme stili %45,5 ile not tutarak öğrenme olup, bunu %24 ile dinleyerek öğrenme izlemektedir. Tercih edilen diğer stiller ise sırasıyla anlatarak öğrenme, okuyarak öğrenme ve araç-gereç kullanarak öğrenme şeklinde belirlenmiştir. Öğrenciler, tercih ettikleri öğrenme stillerinin bilgiyi pekiştirme, kalıcılığı artırma, doğru bilgiye ulaşmayı kolaylaştırma ve soyut kavramları somutlaştırma gibi katkılar sağladığını ifade etmiştir. Bununla birlikte tercih ettikleri stillerin zaman alıcı olması, yorucu olması, odaklanma güçlüğü ve unutma gibi dezavantajlarının olduğu da ortaya konmuştur. Bulgular, Fleming'in öğrenme stilleri kuramı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Sonuç olarak öğrenciler arasında öğrenme stillerinin farklılık gösterdiği belirlenmiş olup, bu tür belirleme çalışmalarının eğitim süreçlerinin planlanmasında dikkate alınmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, Öğrenme Stilleri, Ortaöğretim Öğrencileri

WEB 2.0 Araçlarının Entegre Edildiği Uzaktan Eğitimin İlkokul Öğrencilerinde İngilizce Kelime Öğretimine Etkisi

Sevgi Bektaş Bedir

Eğitim Programları ve Öğretim Zile Bilim ve Sanat Merkezi
sevgibektasbedir@gmail.com

Özet

COVID-19 küresel salgını nedeniyle 2019-2020 yılının ikinci eğitim-öğretim döneminde EBA TV ve EBA içerikleriyle öğrencilere uzaktan eğitim gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada bu eğitimler kapsamında öğretilen ilkokul 2. sınıf İngilizce dersi 7., 8., 9. ve 10.üniteler için telafi eğitimi planlanmıştır. Planlanan telafi eğitimi aynı eğitim-öğretim yılının yaz tatilinde yapılmıştır. Bu araştırmada WEB 2.0 araçlarının entegre edildiği uzaktan eğitimin ilkokul 2. sınıf öğrencilerinde İngilizce kelime öğretimine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ikinci sınıfa devam eden 14'ü kız, 10'u erkek olmak üzere toplam 24 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın modeli, deneysel modellerden ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desendir. Veri toplama aracı olarak kullanılan İngilizce Kelime Başarı Testi, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. İngilizce Kelime Başarı Testi geliştirilirken, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan çerçeve öğretim programına bağlı kalınarak ve uzman görüşüne başvurularak telafisi yapılacak dört ünitenin her birinden yedi kelime seçilmiştir. İngilizce Kelime Başarı Testi'nin son hali verilmeden önce, öğretilecek konuları daha önce görmüş olan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 3. ve 4. sınıf öğrencilerine pilot uygulama yapılmış ve veriler Test Analiz Programı (TAP) ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda dört soru çıkarılmış ve testin son hali verilmiştir. İngilizce Kelime Başarı Testi çevrim içi ortamda çalışma grubuna ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Ön testten sonra başlanan telafî eğitimi 4 hafta, toplam 16 ders saati sürmüştür. Telafi eğitimi sırasında deney grubunda kullanılan WEB 2.0 araçları; Quizlet, Liveworksheet, Storyjumper, Chatterpix, Wordwall ve Kahoot'tur. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, uygulanan uzaktan eğitimin katılımcıların İngilizce kelime bilme düzeyleri üzerinde anlamlı derecede etkili olduğu, ancak uygulanan eğitim sonucunda katılımcıların İngilizce kelime bilme düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre, WEB 2.0 araçlarının çevrim içi derslerde kullanılmasının öğrencilerin İngilizce kelime öğrenme düzeylerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, WEB.2.0 Araçları, Yabancı Dil Öğretimi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beşinci Sınıf Matematik Öğretim Programının CIPP Modeline Göre Değerlendirilmesi

İlknur Güneş [1,*], Fatma Dursun [1] & Mehmet Gürol [2]

[1] Eğitim Programları ve Öğretim Yıldız Teknik Üniversitesi
[2] Eğitim Bilimleri Eğitim Programları ve Öğretim Yıldız Teknik Üniversitesi
ilknuurgunees@gmail.com

Özet

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda eğitim sistemlerinden eleştirel düşünme, problem çözme ve dijital okuryazarlık gibi becerilere sahip bireyler yetiştirmesi beklenmekte ve bu doğrultuda öğretim programları güncellenmektedir. Türkiye'de matematik öğretiminde 2005 yılında yapılandırmacı yaklaşımın benimsenmesiyle önemli bir dönüşüm yaşanmıştır. 2018 Ortaokul Matematik Öğretim Programı'nda beceri temelli öğrenmeye yönelik vurgu artırılmıştır. Ancak bu yaklaşımın öğretim sürecine yansıtılmasına ilişkin öğretmenlere sunulan rehberlik sınırlı kalmış; programın öğrencilerin hazır bulunuşluk farklılıklarını ve üst düzey düşünme becerilerini destekleme konusunda yetersiz kaldığı görülmüştür. Bu gereksinimler doğrultusunda 2024 yılında yürürlüğe giren Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM), matematiksel muhakeme, problem çözme ve modelleme becerilerini öğrenme-öğretme ve ölçme-değerlendirme süreçleriyle bütüncül biçimde yapılandırmayı hedeflemektedir. Bu çalışmada, TYMM Ortaokul Matematik Öğretim Programı, matematik öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak CIPP değerlendirme modeli çerçevesinde incelenmiştir. Modelin tüm boyutlarının birlikte kullanılması zorunlu olmadığından girdi ve süreç boyutlarına odaklanılmıştır. Bağlam boyutu programın merkezi düzeyde belirlenmiş olması, ürün boyutu ise programın yeni uygulanmaya başlanması nedeniyle kapsam dışında bırakılmıştır. Araştırma, bütüncül tek durum çalışması deseninde yürütülmüştür. Çalışma grubu, ölçüt örnekleme ile belirlenen ve programı uygulama deneyimine sahip sekiz matematik öğretmeninden oluşmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmış ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bulgular, programın üst düzey becerilere odaklanan yapısının olumlu değerlendirildiğini; ancak programın kavramsal açıklığı, öğretmen rehberliği ve uygulamaya geçiş sürecine ilişkin önemli sınırlılıklar içerdiğini göstermektedir. Girdi boyutunda, hizmet içi eğitimlerin yetersizliği, öğrenci hazır bulunuşluk eksiklikleri, materyal ve altyapı sorunları ile programın öğrenci düzeyiyle uyumsuzluğu öne çıkan bulgular arasında yer almaktadır. Süreç boyutunda ise öğretmenlerin öğretim sürecini zenginleştirme çabalarıyla paralel artan iş yükü, zaman yetersizliği ve geleneksel öğretim alışkanlıklarının sürdürülmesi gibi sınırlılıklar dikkat çekmektedir. Ayrıca süreç odaklı ölçme-değerlendirme uygulamalarına yönelik olumlu algılara karşın, uygulamada zaman ve derinlik açısından güçlükler yaşandığı belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, programın etkili biçimde uygulanabilmesi için öğretmenlere yönelik uygulama temelli desteklerin, materyal olanaklarının ve sistemsel altyapının güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: CIPP Modeli, Ortaokul Matematik Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

Maarif Modeli 5. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının Stufflebeam'ın CIPP Modeline Göre İncelenmesi

Melisa Yılmaz [1,*] & Nihat Uyangör [2]

[1] Eğitim Programları ve Öğretim/ Yüksek Lisans Balıkesir Üniversitesi
[2] Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Balıkesir Üniversitesi
melisa031020@gmail.com

Özet

Problem Durumu: 2024 Maarif Modeli'nin matematik öğretim programı henüz yeni uygulanmaya başlandığı için, bu programın kapsamlı biçimde değerlendirilmesine yönelik sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu eksiklik göz önünde bulundurularak, bu araştırmada 2024 yılı itibarıyla yürürlüğe giren 5. sınıf matematik dersi öğretim programı, Stufflebeam'in CIPP modeli çerçevesinde ele alınacaktır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Maarif Modeli kapsamında uygulamaya konulan ilköğretim 5. sınıf matematik öğretim programını öğretmen görüşlerine göre ürün, bağlam, girdi, süreç (CIPP) modeli doğrultusunda incelemektir. Araştırmanın temel amacına bağlı olarak geliştirilen araştırma sorularına aşağıda yer verilmiştir:

- Öğretmenlerin, ilköğretim 5. Sınıf matematik öğretim programının bağlam, girdi, ürün, süreç boyutlarına ilişkin görüşleri ne düzeydedir?
- Öğretmenlerin, ilköğretim 5. Sınıf matematik öğretim programının bağlam, girdi, ürün, süreç boyutlarına ilişkin görüşleri; cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim durumu değişkenleri bakımından anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem: Bu araştırma tarama (survey) modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmada kullanılan model tarama modellerinden nedensel karşılaştırma modeline uygun olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini Balıkesir'in Bandırma ilçesindeki matematik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Bandırma ilçesi sınırları içerisindeki 50 5. Sınıf matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Örnekleme yöntemi olarak uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Verileri toplamak amacıyla Çopur ve ark. (2021) tarafından geliştirilen Stufflebeam'in CIPP Modeline Göre İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Ölçeği 5. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programını değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Verilerin analizinde SPSS 28.0 paket programı kullanılmış olup ikili değişkenlerin analizinde t testi kullanılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde, öğretmenlerin programın ürün, bağlam, girdi (materyal), girdi (kazanım) öğelerine ilişkin görüşlerinin olumlu, ders kitabının yeterliliği, süre ve öğrenme-öğretme süreçleri öğelerine ilişkin görüşlerinin olumsuz yönde olduğu, kıdem yılı ve eğitim durumu değişkenlerine göre öğretmen görüşlerinde anlamlı farklılaşma bulunduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Stufflebeam, CIPP, Öğretim Programı, Matematik

Examining the MoNE English Curriculum Through the Lens of Desirable Difficulties

Pelin Sidal Aktaş [1,*] & Yelkin Diker Coskun [1]

[1] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Yeditepe Üniversitesi
pelinsidal@gmail.com

Özet

The aim of this study is to examine the Turkish Ministry of National Education's 5th-8th Grade English Curriculum (2018) from the perspective of Desirable Difficulties (DD). The DD approach refers to teaching conditions that make performance more difficult in the short term but increase lasting learning and the ability to transfer knowledge in the long term. The educational process, as emphasized in the MoNE Maarif Model, is assumed to promote the development of higher-order thinking skills. In this context, the DD approach provides a structure for learning that requires cognitive effort while also activating higher-order thinking processes. In this regard, it plays a crucial role in preparing students for international assessments such as PISA and TIMSS. This study employed document analysis within a qualitative research design. Within the scope of the research, the curriculum components were examined in terms of learning outcomes, content, teaching-learning processes, and measurement and evaluation analyzed in terms of the dimensions of spacing, interleaving, retrieval practice, optimal difficulty, and feedback, which are included within the scope of DD. To ensure the reliability of the analysis, inter-rater agreement was calculated using Cohen's Kappa coefficient. The findings show that the content, teaching-learning, and assessment dimensions of the curriculum are where the concepts of interleaving and retrieval practice are most prevalent. By repeating linguistic structures and functions throughout various units, the spiral structure of the curriculum directly supports the spacing principle. The gradual increase in task difficulty based on grade level and the flexibility provided to teachers for adaptation provide an optimal challenge. The findings indicate that 117 out of 160 components (73.1%) were observed, whereas 43 (26.9%) were not observed. The curriculum includes key concepts of DD, such as interleaving, spacing, and retrieval practice, but does not systematically integrate feedback-related subdimensions.

Anahtar Kelimeler: Desirable Difficulties, Curriculum Analysis, English Language Teaching, Middle School

Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışları ile Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişki

Eda Gül [1,*] & Levent Vural [2]

[1] Türkçe Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Eğitim Bilimleri Trakya Üniversitesi
eda.gul462@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Üniversite öğrencilerinin akademilk sorumluluklarını çeşitli nedenlerle erteledikleri ve bu durumun akademik başarılarını olumsuz etkilediği bilinmektedir. Akademik erteleme, bireyin öğrenme sürecini doğrudan etkileyen önemli bir problem alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu davranışın ortaya çıkmasında bireysel farklılıkların önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir. Bu noktada öğrenme stilleri, bireylerin öğrenme süreçlerini şekillendiren temel değişkenlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Ancak alanyazın incelendiğinde akademik erteleme davranışı ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkinin sınırlı sayıda çalışmada ele alındığı görülmektedir. Bu durum, öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarının öğrenme stilleri bağlamında incelenmesini önemli kılmaktadır. Özellikle geleceğin öğretmenleri olan bireylerin bu özelliklerinin belirlenmesi, hem kendi öğrenme süreçleri hem de yetiştirecekleri öğrenciler açısından önem taşımaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışları ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeylerinin belirlenmesi, sahip oldukları öğrenme stillerinin ortaya konulması, akademik erteleme davranışlarının cinsiyet ve program türüne göre değişiminin incelenmesi ve akademik erteleme davranışlarının öğrenme stillerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 290 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak "Grasha ve Riechmann Öğrenme Stilleri Ölçeği" ile "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler uygun istatistiksel analiz teknikleriyle çözümlenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeylerinin orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Erkek öğretmen adaylarının akademik erteleme puanlarının kadınlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrenme stilleri incelendiğinde en yaygın stilin “bağımlı öğrenme stili”, en az tercih edilen stilin ise “yarışmacı öğrenme stili” olduğu görülmüştür. Program türüne göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bununla birlikte akademik erteleme davranışlarının bazı öğrenme stillerine göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu doğrultuda öğretim süreçlerinde bireysel farklılıkların dikkate alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, Öğrenme Stili, Akademik Erteleme, Öğretmen Adayı.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline Dayalı Farklılaştırılmış Öğretime Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bir Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Erdoğan Kaya [1,*] & Hakan Turan [2]

[1] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Temel Eğitim Kocaeli Üniversitesi
erdogankaya86@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile birlikte farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı öğretim programlarında daha sistematik ve belirgin bir biçimde tanımlanmıştır. Modelde farklılaştırılmış öğretim; zenginleştirme ve destekleme olmak üzere iki temel boyutta ele alınmakta ve içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bileşenleri üzerinden yapılandırılmaktadır. Ancak bu kuramsal çerçevenin öğretmen uygulamalarına ne düzeyde yansıdığını belirleyebilecek, modele dayalı bütüncül bir veri toplama aracına ihtiyaç duyulmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde tanımlanan farklılaştırılmış öğretim yapısından hareketle, öğretmenlerin görüşlerini belirlemeye yönelik bir veri toplama aracı geliştirmektir.

Yöntem: Çalışma nicel araştırma yaklaşımı çerçevesinde tasarlanmıştır. Veri toplama aracı geliştirme sürecinde, Maarif Modeli'nde yer alan farklılaştırılmış öğretime ilişkin 49 maddelik yapı temel alınmış ve bu maddeler 5'li Likert tipinde yapılandırılmıştır. Maddeler, zenginleştirme ve destekleme boyutları ile içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bileşenlerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda yapılan incelemeler sonucunda benzer ve örtüşen maddeler çıkarılarak araç 36 maddeye indirilmiştir. Bu süreçte kapsam ve yapı geçerliliği uzman görüşleri ile desteklenmiştir. İstatistiksel geçerlik ve güvenirlik analizleri ise veri toplandıktan sonra gerçekleştirilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Bu çalışma kapsamında, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan farklılaştırılmış öğretim yapısı temel alınarak öğretmenlerin farklılaştırılmış öğretime ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik 36 maddelik 5'li Likert tipinde bir veri toplama aracı geliştirilmiştir. Geliştirilen bu aracın, söz konusu görüşleri belirlemede kullanılabileceği değerlendirilmektedir. İlerleyen süreçte ölçme aracının geniş bir öğretmen örneklemine uygulanarak elde edilecek veriler doğrultusunda gerekli istatistiksel analizlerin gerçekleştirilmesi ve ölçme aracının nihai formunun oluşturulması öngörülmektedir.

Bu çalışma ikinci yazar danışmanlığında yürütülen tez çalışmasından üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Farklılaştırılmış Öğretim, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Ortaokul Matematik, Veri Toplama Aracı

Dokuzuncu Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programının Program Geliştirme İlkeleri Çerçevesinde İncelenmesi

Ülviye Erdoğan Doğan [1,*] & Orhan Kumral [2]

[1] Ingilizce Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Eğitim Fakültesi Pamukkale Üniversitesi
dgnulviye@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Eğitim sürecinde öğrenci ve okul kadar önemli bir diğer unsur, öğretim programlarıdır. Bir öğretim programının bilimsel ölçütlere dayalı olarak geliştirilmesi, öğretim programının başarısını belirleyen temel etkenlerden biridir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında geliştirilen ve uygulamaya konan dokuzuncu sınıf İngilizce dersi öğretim programını, program geliştirme ilkeleri çerçevesinde incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde vurgulanan bilgi, beceri ve değer bütünlüğü, dokuzuncu sınıf İngilizce dersi öğretim programında yer almakta mıdır?

2. Dokuzuncu sınıf İngilizce dersi öğretim programı hedef, içerik, eğitim durumları ve sınama durumları tutarlığı bağlamında program geliştirme ilkelerine uygun mudur?

Yöntem: Çalışma, doküman analizi deseniyle yapılandırılmıştır. Araştırmada, dokuzuncu sınıf İngilizce dersi öğretim programı, derinlemesine ve bütüncül biçimde incelenmiş, içerik analizi yoluyla araştırmanın sorularına yanıt aranmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Bulgulara göre, dokuzuncu sınıf İngilizce dersi öğretim programının hedef ifadeleri bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlar arasında tam bir dengeye sahip olmasa da, tüm bilgi, beceri ve değer alanlarını kapsamaktadır. Bu durum, programların ortak metninde yer alan bilgi, beceri ve değer bütünlüğünün incelenen öğretim programının hedefler boyutunda karşılık bulduğunu göstermektedir. İçerik boyutu günlük yaşamla ilişkilidir, ayrıca milli ve farklı kültürleri tanıtan bir yapı sunmaktadır. Bu yönüyle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde geçen eğitim felsefeleri ve değer bütünlüğü ilkeleriyle uyumludur. Ancak içeriğin yoğunluğu ve derse ayrılan sürenin yetersizliği uygulamada güçlük yaratma potansiyeli yaratmaktadır. Eğitim durumları yoğun etkinliklerden oluşmaktadır. Buna karşılık MEBİ uygulaması, öğrenme yaşantılarını zenginleştirmekte ve ev ortamına taşımaktadır. "Kendini değerlendir" bölümleri ve tekrar temaları yararlı olsa da hazırbulunuşluk beklentisinin yüksek olması, programın önemli bir handikabı olarak düşünülebilir. Ünite sonu değerlendirme etkinlikleri eksiklerin fark edilmesine katkı sağlasa da programın deneme sürecinden geçirilmeden uygulanması, değerlendirme boyutunda soru işaretleri oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İngilizce, Öğretim Programı, Dokuzuncu Sınıf, Program Geliştirme.

BİLSEM Görsel Sanatlar Proje Üretimi ve Yönetimi Programına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Meral Zengin [1,*] & Şehnaz Yalçın [2]

[1] Resim Iş Öğretmenliği Gebze 23 Nisan Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Güzel Sanatlar Eğitimi Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi
meralzzengin@gmail.com

Özet

Bu çalışmada Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) Görsel Sanatlar Alanında (Resim) eğitim gören özel yetenekli öğrencilerin Proje Üretimi ve Yönetimi Programında hazırladıkları sanat projelerine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlamaktadır. Çalışma nitel araştırma deseni çerçevesinde yapılandırılmıştır. Bu doğrultuda 2025-2026 eğitim-öğretim yılında görsel sanatlar alanında proje hazırlamış 10 öğrenciyle görüşme yapılmıştır. Veriler uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu aracılığıyla yüz yüze toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Katılımcı öğrencilerin görüşleri doğrultusunda bulgular sınıflandırılarak; öğrenme çıktıları, öğrenme-öğretme yaşantıları, ölçme ve değerlendirme (öğrenme kanıtları) başlıklarında kategorilere ayrılmıştır. Bu doğrultuda elde edilen sonuçlara göre; katılımcıların çoğunluğu bilimsel araştırmanın yararlı olduğunu düşünse de proje raporu yazmanın sanat çalışması yapmaktan daha zorlayıcı olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca sanat projesi ile bilimsel yöntemlerin ilişkilendirilmesinde güçlük yaşadıklarını mevcut BİLSEM Proje Yazım Kılavuzunun sanat projesine uyumlu başlıklar içermediğini belirtmişlerdir.

Çalışma sonucunda; Görsel Sanatlar Proje Üretimi ve Yönetimi Programında hazırlanan sanat çalışmalarına uyumlu BİLSEM Proje Yazım Kılavuzunun hazırlanması, sanat çalışmaları ile bilimsel yöntemlerin ilişkilendirilmesini destekleyici bir öğretim tasarımlarına ihtiyaç olduğu görülmüştür.

* Bu çalışma Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü “Görsel Sanatlar Eğitiminde Özel Yetenekli Öğrencilerin Proje Oluşturma Süreçlerini Destekleyici Bir Öğretim Tasarımı” başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar, Eğitim, Özel Yetenek, Proje, BİLSEM

Lisansüstü Eğitimde Ders Seçim Sürecini Etkileyen Unsurlar

Eda Nur Çevik [1,*] & Tugay Tutkun [2]

[1] Eğitim Programları ve Öğretim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
cevikedanur6@gmail.com

Özet

Lisansüstü eğitim, üniversitelere bağlı enstitülerce yürütülen yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarından oluşan eğitimdir. Öğrencilere kapsamlı bilimsel araştırmalar yapabilme, karmaşık sorunları çözebilme, meslek alanında uzmanlaşma, bilgi üretebilme ve kullanabilme, analiz ve sentez yapabilme becerilerini kazandırmaya ve geliştirmeye yönelik olan lisansüstü eğitim programlarının temel yapı taşlarını zorunlu dersler, seçmeli dersler, seminer ve tez çalışması oluşturur. Lisansüstü eğitimde ders seçimi, öğrencilerin akademik kariyerlerini ve mesleki uzmanlaşmalarını etkilemesi, tez çalışmasının temelini oluşturması sebebiyle stratejik planlama gerektiren önemli bir süreçtir. Bu süreçte beklenen, ideal olan öğrencilerin kendi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda en fazla fayda sağlayacak dersleri seçmesidir.

Bu araştırmanın amacı, lisansüstü eğitim programlarına devam eden öğrencilerin ders seçim motivasyonlarını ve bu süreçteki karar verme süreçlerini etkileyen faktörleri belirlemek ve tanımlamaktır. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) modeline göre kurgulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden; örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesneler ya da durumlardan oluşturulmasını ifade eden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırma verileri, çalışma grubunu oluşturan 2025-2026 Eğitim-Öğretim Yılı bahar döneminde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalında öğrenim görmekte olan 6 yüksek lisans, 6 doktora olmak üzere toplam 12 lisansüstü öğrencisinden toplanmıştır.

Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen "Lisansüstü Ders Seçimi Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin incelenmesinde betimsel analiz kullanılacak; veriler düzenlenerek belirlenmiş olan temalara göre sınıflandırılarak, katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntı yapılarak açıklanacak ve yorumlanacaktır.

Bu çalışma, öğrencilerin lisansüstü eğitimde ders seçme süreçlerini anlamak ve lisansüstü programların daha verimli yapılandırılmasına katkı sağlamak açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Lisansüstü Eğitim, Ders Seçimi

Tarih Öğretiminde Tartışmalı Konuların Analizi: Tarihsel Düşünme ve Duygu Boyutunun Bütünleştirildiği Bir Model Önerisi

Gamze Yılmaz

Tarih Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
gamzeyilmaztarih@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Tarih öğretiminde tartışmalı konuların ele alınışı, öğrencilerin geçmişi çok boyutlu değerlendirme becerilerinin geliştirilmesi açısından önemlidir. Ancak öğretim süreçlerinde tarihsel olayların çoğunlukla tek yönlü anlatılar üzerinden sunulduğu ve öğrencilerin farklı bakış açılarını yeterince sorgulayamadığı görülmektedir. Bu durum, tarihsel metinlerin eleştirel analizinden uzaklaşılmasına yol açmaktadır. Sam Wineburg tarafından ortaya konulan tarihsel düşünme yaklaşımı, kaynak sorgulama, bağlamlandırma ve karşılaştırma becerileri için önemli bir çerçeve sunmaktadır. Bu doğrultuda, çoklu perspektif yaklaşımı farklı anlatıların karşılaştırılmasına imkân tanımaktadır. Ancak bu yaklaşım çoğunlukla bilişsel düzeyde ele alınmakta, metinlerin duygusal boyutu sınırlı kalmaktadır. Bu nedenle, tartışmalı konuların bilişsel ve duygusal boyutlarıyla ele alınmasına yönelik bütüncül bir yaklaşıma ihtiyaç duyulmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, tarih öğretiminde tartışmalı konuların ele alınmasına yönelik olarak tarihsel düşünme becerileri ile duygu analizini bütünleştiren bir öğretim modeli geliştirmektir. Bu kapsamda; çoklu perspektife dayalı bir öğretim sürecinin yapılandırılması, metinlerdeki duyguların tespiti ve tarihsel bağlamda yorumlanması ile öğrencilerin aynı tarihsel yapının farklı anlatımlarla neden farklı biçimde temsil edildiğini sorgulamaları amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu çalışma nitel bir model geliştirme çalışmasıdır. Veri kaynağı olarak tarihsel metinler kullanılmıştır. Örneklem, Osmanlı askerî sistemi içindeki bireylerin deneyimlerini yansıtan iki anlatıdan oluşmaktadır: Ostravicalı Konstantin Mihailović ve Temeşvarlı Osman Ağa.

Model; kaynak sorgulama, bağlamlandırma, içerik çözümleme, duyguların tespiti, karşılaştırma ve yorumlama aşamalarından oluşmaktadır. Analiz süreci betimsel ve içerik analizi temelinde yapılandırılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Modelin, öğrencilerin tarihsel metinleri eleştirel ve çok boyutlu değerlendirme becerilerini geliştirmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Duygu analizi ile genişletilen model, metinlerin yalnızca bilgi değil, aynı zamanda duygusal anlamlar üreten anlatılar olarak değerlendirilmesini desteklemektedir. Bu yönüyle çalışma, empati temelli yaklaşımların ötesine geçerek analitik bir duygu çözümlemesi sunmaktadır.

Çalışma model geliştirme niteliğinde olup uygulama içermemektedir. Modelin etkililiğinin ilerleyen araştırmalarla test edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Tarihsel Düşünme, Duygu Analizi, Tartışmalı Konular

Halk Eğitimi Merkezi Sanat ve Tasarım Alanı Kurslarında Sorgulama Temelli Eğitim Üzerine Kursiyer Deneyimleri

Selim Kalay [1,*] & Hakan Turan [2]

[1] Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim Tezli Yüksek Lisans Kocaeli Üniversitesi
[2] Temel Eğitim Kocaeli Üniversitesi
selim_kalay@hotmail.com

Özet

Problem Durumu: Yaşam boyu öğrenme anlayışı çerçevesinde faaliyet gösteren Halk Eğitimi Merkezleri, yetişkin bireylerin sanatsal yeterliklerini geliştirmelerine katkı sağlayan önemli yaygın eğitim kurumlarıdır. Kartal Halk Eğitimi Merkezi Sanat ve Tasarım Alanı bünyesindeki resim kurslarında uygulanan sorgulama temelli eğitim yaklaşımı, öğretmenin bilgiyi doğrudan aktarmak yerine stratejik sorularla öğrenenin anlam inşasını desteklediği bir modeldir. Bu yaklaşım, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nın beceri temelli öğrenme anlayışıyla doğrudan örtüşmekte; ancak yaygın eğitim ortamlarındaki yansımaları yeterince incelenmemiştir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Kartal HEM bünyesindeki Akrilik Boya Resim, Akrilik Boya Resim'de Üslup Oluşturma ve Resim Sanat Eğitimi kurslarında uygulanan sorgulama temelli eğitim yaklaşımının kursiyerlerin estetik farkındalık, öz değerlendirme becerisi ve yaratıcı güven gelişimine katkısını incelemektir.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma deseni benimsenmiş; veri toplama aracı olarak açık uçlu yazılı görüş formu kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, üç farklı kurs grubundan toplam 22 kursiyer oluşturmaktadır. Katılımcılara K1–K22 anonim kodları verilmiştir. Veriler, Braun ve Clarke'ın (2006) altı adımlı tematik analiz protokolü uygulanarak analiz edilmiş; bulgular TYMM Görsel Sanatlar Programı kazanımlarıyla ilişkilendirilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Analiz sonucunda beş ana tema belirlenmiştir: (T1) Farkındalık ve bakış açısı dönüşümü (%82), (T2) Öz sorgulama ve eleştirel düşünme (%50), (T3) İlk direnç ve uyum süreci (%50), (T4) Yaratıcı güven ve özgüven gelişimi (%59), (T5) Geleneksel yöntemlerden farklılaşma (%50). Bulgular, sorgulama temelli eğitimin kursiyerler üzerinde dönüştürücü bir etki yarattığını; öğrenenlerin estetik ve bilişsel düzeyde kalıcı bir dönüşüm geçirdiğini göstermektedir. Sürecin başlangıcında psikolojik güvenlik ortamının oluşturulması kritik öneme sahip olup ileri düzey kursiyerlerde meta-bilişsel derinleşme gözlenmiştir. Yaklaşımın HEM bünyesindeki tüm sanat kurslarına entegre edilmesi, başlangıç düzeyindeki kursiyerler için yapılandırılmış bir oryantasyon evresi tasarlanması, akran değerlendirmesinin eklenmesi ve kademeli sorgulama yoğunluğunun artırılması önerilmektedir.

* Bu çalışma ikinci yazarın danışmanlığında yürütülen tez çalışmasından üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sorgulama Temelli Eğitim, Halk Eğitimi Merkezi, Sanat Ve Tasarım Alanı, Tematik Analiz

The Impact of Web 2.0 Tools on Children's Vocabulary Acquisition: A Quasi-Experimental Study

Cansu Saydam

Ingilizce Öğretmenliği Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
cansusaydam11@gmail.com

Özet

In line with the immense developments in technology recently, Web 2.0 tools have been prevalently adopted and used in language education both in intramural and extramural settings. Previous research mostly investigated this issue from various perspectives, including learners' and teachers' attitudes, learners' motivations, focusing mostly on older learner settings such as middle and high schools and tertiary education. Focusing on young learners, an under-researched area in language education, this study examines the effect of use of Web 2.0 tools on learners' English vocabulary attainment through quasi-experimental method. A pre-test was applied to both control and experimental groups, consisting of 20 small children studying in the 2nd grade (eight year olds). This was followed a 4-week intervention of teaching the same topics with and without the use of Web 2.0 tools. Finally, a post-test was applied to both groups. Findings revealed that the scores of experimental group were far better than those of control group, indicating that Web 2.0 tools had a positive impact on their vocabulary acquisition. Pedagogical implications are provided for young learner education based on the findings of this study.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0 Tools, Computer-Assisted Language Learning, Vocabulary Acquisition, Young English Learners

Coğrafya Eğitiminde Nesnelerin İnterneti (IoT): Deprem İzleme İstasyonu Prototipi Geliştirme Örneği

Yusuf Mert Üstün

Coğrafya Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
yusuf.ustun@marmara.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Depremler coğrafya dersi öğretim programında kendine yer bulmasına karşın öğrencilerin bu konuyu yapılandırmacı eğitim felsefesine uygun bir biçimde yaşantılarla somutlaştırması pek mümkün olmamaktadır. Bu durum ülkemiz için oldukça önemli doğa olaylarından biri olan depremler konusunda toplumsal bilincin geliştirilmesini sekteye uğratan bir faktör olarak kabul edilebilir.

Amaç: Yeterince somutlaştırılamama sorunundan hareketle çalışmanın amacı: öğrencilerin sismik hareketleri gözlemlemesine imkân sunacak, coğrafya laboratuvarlarında kullanılabilecek bir araç geliştirmektir. Bu aracın otonom bir şekilde çalışan, maliyeti düşük, öğrenciye görsel ve işitsel bildirimlerde bulunan ve anlık olarak veri çeken bir araç olması alt hedefler olarak belirlenmiştir.

Yöntem: Süreç, tasarım vakası (design case) şeklinde kurgulanmıştır. Nesnelerin interneti (IoT) ağına bağlı bir araç prototipi geliştirmek için Raspberry Pi pico WH mikro denetleyici içinde büyük dil modelleri (LLM) desteğiyle micropython dilinde kodlanan bir yazılım oluşturulmuştur. Bu yazılım Kandilli Rasathanesi'nden API aracılığıyla verileri anlık olarak sorgulamakta yeni bir deprem olmuşsa bunu algılamaktadır. Algılanan depremleri bildirmek için buzzer ve ledler kullanılmıştır. Geliştirme sürecinde depremin zaman, konum ve büyüklük bilgilerini net olarak görebilmek için LCD ekran iterasyon sürecinde dahil edilmiştir. Prototip ardından deneme sürecine girmiş ve başlıca görevini yerine getirdiği gözlemlenerek geliştirme süreci tamamlanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Üretilen deprem izleme istasyonu; ülkemizde tespit edilmiş depremleri sisteme düşer düşmez algılayan ve deprem büyüklüğüne göre 5 adet LED lambayı aktive eden, buzzer yardımıyla sesli bildirim yapan ve LCD ekranda detaylı bilgi gösteren basit bir araçtır. Böylece öğrencilerin ülkemizde oluşan küçük depremlerden dahi görsel, işitsel ve yazılı olarak haberdar olması sağlanarak konuya ilişkin farkındalık ve ilgi kazandırma potansiyeli artmaktadır. Aracın küçük, basit, ucuz ve ilgi çekici olduğu düşünülmektedir. Erişilebilir ve lehimleme bilgisi gerektirmeyen basit mikro denetleyiciler ve büyük dil modelleri (LLM) kullanarak, kısıtlı teknik bilgiye sahip kişiler dahi basit eğitsel materyaller geliştirebilir. Böylece ilgi çekici, yeni pedagojik araçların ve projelerin üretiminin önün açılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Büyük Dil Modelleri (LLM), Nesnelerin İnterneti (IoT), Coğrafya Eğitimi, Eğitsel Materyal Tasarımı

Coğrafya Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandığı Teknolojik Ekipmanlar Üzerine Nitel Bir Çalışma

Akın Çağlar Çağlioğlu

Coğrafya Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
akincaglar19@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, coğrafya öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları öğretim teknolojileri ve bu teknolojilerin ders üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. Araştırma, mevcut durumu olduğu gibi yansıtmayı amaçladığından, tarama türünde nitel bir durum çalışması olarak nitelendirilmektedir. Araştırmanın çalışma grubu, Ordu ili Fatsa ilçesinde görev yapan coğrafya öğretmenlerinden oluşmaktadır. 2025-2026 eğitim-öğretim yılı kapsamında, Fatsa ilçesindeki coğrafya öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Bu araştırmada, coğrafya öğretmenlerinin derslerinde kullandığı öğretim teknolojileri ve bu araçlara yönelik yaklaşımlarını incelemek amacıyla görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma bulguları, öğretmenlerin akıllı tahtalar, dijital haritalar, coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve online eğitim platformları gibi çeşitli teknolojileri sıklıkla kullandığını ve bu teknolojilerin dersleri görselleştirme, mekânsal düşünmeyi geliştirme, motivasyonu artırma ve zaman ile kaynak verimliliği sağlama gibi çok yönlü katkılar sunduğunu ortaya koymaktadır. Teknoloji kullanılırken bazı sorunlarla da karşılaşılmış olup öğretmenler, teknolojinin daha verimli kullanımı için altyapının güncellenmesi, mesleki gelişim programlarının artırılması, dijital içeriklerin çeşitlendirilmesi ve ekipman sayısının artırılması gerektiğini önermiştir. Bulgular, öğretim teknolojilerinin coğrafya derslerinde etkili bir şekilde kullanıldığını, ders verimliliğini yükselttiğini ancak daha iyi bir entegrasyon için çeşitli iyileştirmelere ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Teknoloji, Yöntem ve Teknik

Ulusal Ve Küresel Boyutta 21. Yüzyıl Sınıflarında Teknoloji Tabanlı Farklılaştırma Çalışmalarının Sistematik Analizi

Betül Girgin

Fen Bilgisi Öğretmenliği Odtü Geliştirme Vakfı Özel Ankara Ortaokulu
bgirgin@odtugvo.k12.tr

Özet

Problem Durumu: 21. yüzyılda dijitalleşmenin hız kazanması, geleneksel öğretim anlayışının yerini öğrenci merkezli ve teknoloji destekli pedagojik yaklaşımlara bırakmasına zemin hazırlamıştır. Teknoloji tabanlı farklılaştırma; öğrencilerin hazır bulunuşluk, ilgi ve öğrenme hızlarına göre özelleştirilmiş deneyimler sunarak öğretimi daha etkili hale getirmeyi hedeflemektedir. Ancak alandaki araştırmaların farklı eğitim kademelerinde ve ülkelerde parçalı bir görünüm sergilemesi, bütünsel bir değerlendirme yapılmasını güçleştirmektedir. Özellikle Türkiye'deki uygulamaların küresel eğilimlerle karşılaştırıldığı sistematik analizlerin sınırlı olması, bu çalışmanın temel hareket noktasını oluşturmaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, 2010-2025 yılları arasında ulusal ve uluslararası düzeyde yürütülmüş teknoloji tabanlı farklılaştırma çalışmalarını sistematik şekilde inceleyerek; bu çalışmaların eğilimlerini, yöntemlerini, kullanılan teknolojik araçları ve öğrenme çıktılarını karşılaştırmalı olarak ortaya koymaktır.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden sistematik literatür tarama (doküman incelemesi) yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini; YÖK Ulusal Tez Merkezi ve Google Scholar veri tabanlarından ölçüt örnekleme yoluyla belirlenen, açık erişimli toplam 26 adet lisansüstü tez ve makale oluşturmaktadır. Verilerin analizinde yıl, yöntem, örneklem grubu, veri toplama araçları ve sonuçlar gibi parametreler baz alınarak içerik analizi ve tematik analiz tekniklerinden yararlanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Analiz sonuçları, teknoloji tabanlı farklılaştırma uygulamalarının öğrenci başarısını ve motivasyonunu anlamlı düzeyde artırdığını göstermektedir. Uluslararası çalışmalarda kurumsal politikalarla desteklenen bütünleşik modeller ve yapay zekâ destekli içerikler ön plana çıkarken; ulusal çalışmalarda daha çok uygulama temelli ve sınırlı kapsamlı yaklaşımların yaygın olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, Türkiye Maarif Modelinin teknoloji entegrasyonu ve farklılaştırılmış öğretim pratiklerini desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda, uygulamaların sürdürülebilirliği için öğretmen eğitim programlarının ve dijital altyapı yatırımlarının bütüncül politikalarla desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Maarif Modeli, Farklılaştırma, 21. Yüzyıl Becerileri, Teknoloji Entegrasyonu.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Yapay Zeka Tabanlı Psikolojik Danışmanlığa Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma

Amman Aghayev [1,*] & Ercan Kocayoruk [1]

[1] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ammanaghayev1995@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Yapay zekâ araçlarının eğitim alanında giderek daha görünür hâle gelmesi, psikolojik danışmanlık eğitiminin bu dönüşüm karşısındaki konumunun yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında öğrenim gören öğrencilerin bu araçlara ilişkin algıları, gelecekteki mesleki uygulamaların ve eğitim içeriklerinin nasıl şekillendirilebileceğine dair önemli ipuçları sunmaktadır.

Amaç: Bu çalışma, rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğrencilerinin yapay zekâ tabanlı psikolojik danışmanlığa ilişkin görüşlerini incelemeyi; elde edilecek geri bildirimler doğrultusunda eğitim süreçlerinde yapay zekâ araçlarının yeri, kullanım sınırları ve geliştirilmesi gereken yeterlik alanlarına ilişkin öneriler üretmeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırma nitel desende yürütülecektir. Çalışma grubunu rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında öğrenim gören öğrenciler oluşturacaktır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanacak; öğrencilerin yapay zekâya ilişkin düşünceleri, mesleğe olası etkilerine yönelik değerlendirmeleri ve aldıkları eğitimin bu dönüşüme ne ölçüde hazırlayıcı olduğuna dair görüşleri incelenecektir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma veri toplama aşamasındadır. Elde edilecek bulguların, psikolojik danışmanlık eğitiminde yapay zekâ okuryazarlığı, etik farkındalık ve uygulama yeterliklerinin nasıl ele alınması gerektiğine ilişkin öneriler sunması; eğitim programlarının güncel teknolojik gelişmeler doğrultusunda yeniden değerlendirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Psikolojik Danışmanlık Eğitimi, Eğitim Süreci, Mesleki Yeterlik

Eğitimde Yapay Zeka, Sosyal Medya ve Dijital Teknolojilerin Entegrasyonu

Dr. Orhan Yılmaz [1,*] & Hediye Aydın Arslan [2]

[1] Eğitim Yönetimi/Kimya Teknolojisi Ahi Evran Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
[2] Okul Öncesi Öğretmenliği Cumhuriyet Ilkokulu
orhanyilmaz37@gmail.com

Özet

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, eğitim sistemlerini dönüştürmektedir. Geleneksel öğretim yöntemleri yerini daha etkileşimli ve öğrenci merkezli yaklaşımlara bırakmaktadır. Yapay zekâ destekli uygulamalar, sosyal medya platformları ve çeşitli dijital araçlar, öğrenme süreçlerini yeniden şekillendirerek, öğrenme süreçlerini daha erişilebilir, etkileşimli ve kişiselleştirilmiş hale getirmektedir. Bu teknolojilerin eğitim ortamlarına entegrasyonu, öğrencilerin bilgiye ulaşma biçimlerini dönüştürmekte ve öğretmenlerin rolünü yeniden tanımlamaktadır. Bu bağlamda, bu teknolojilerin eğitimde etkin kullanımı önemli bir araştırma alanı haline gelmiştir. Bu çalışmada, söz konusu teknolojilerin eğitimdeki rolü, sağladığı avantajlar ve ortaya çıkardığı sorunlar incelenmiştir. Araştırmanın evrenini Ankara ili büyükşehir ilçelerinde ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Katılımcıları ise durum örneklemesiyle seçilen ortaöğretim kurumu düzeyindeki 15 öğretmen oluşturmuştur. Nitel araştırma yöntemlerinden durum desen çalışmasıyla yürütülen araştırmanın veri toplama aracı olarak; araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; yapay zeka (YZ), eğitimde kişiselleştirilmiş öğrenme imkânı sunmaktadır. Öğrencilerin öğrenme hızına ve seviyesine göre içerik sunan adaptif sistemler, öğrenme verimliliğini artırmaktadır. adaptif öğrenme sistemleri, otomatik ölçme ve değerlendirme, akıllı öğretim sistemleri, sanal asistanlar olmak üzere başlıca kullanım alanları bulunmaktadır. YZ ayrıca, öğretmenlerin iş yükünü azaltırken öğrencilere anında geri bildirim sunmaktadır. Sosyal medya platformları, eğitimde etkileşim ve işbirliğini artırmaktadır. Öğrenciler bilgi paylaşımı yapabilmekte ve öğrenme toplulukları oluşturabilmektedir. Etkileşimli öğrenme ortamı, işbirlikçi öğrenme fırsatları, motivasyon artışı gibi avantajları olmasına karşın, yanlış bilgi yayılımı, dikkat dağınıklığı ve bağımlılık riski gibi sorunları da bulunmaktadır. Eğitimde akıllı tahtalar, tablet ve bilgisayarlar, Öğrenme yönetim sistemleri ve uzaktan eğitim platformları vb. gibi dijital teknolojiler kullanılmaktadır. Bu teknolojiler, özellikle pandemi sonrası dönemde eğitimde vazgeçilmez hale gelmiştir. Sonuç olarak, yapay zeka, sosyal medya ve eğitim teknolojileri eğitim sistemlerinde önemli dönüşümler yaratmaktadır. Ancak bu teknolojilerin etkili kullanımı için öğretmenlerin dijital yeterliliklerinin artırılması, etik kuralların belirlenmesi ve fırsat eşitliğinin sağlanması gerekmektedir. Gelecekte eğitim sistemlerinin daha dijital ve bireyselleştirilmiş hale geleceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Yapay Zeka, Sosyal Medya, Teknoloji

İlkokul 2. Sınıf İngilizce Öğretiminde Robot Destekli Eğitimin Akademik Başarıya Etkisi

Gülşah Akkan

Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Meb
akkangulsah23@gmail.com

Özet

Bu çalışma, ilkokul 2. sınıf öğrencilerinin İngilizce kelime öğrenme sürecini desteklemek için bir robot destekli öğrenme uygulamasının tasarlanması ve etkililiğinin incelenmesi amacıyla yürütülmüştür. Türkiye'de İngilizce eğitiminin ilkokul 2. sınıf düzeyinde başlaması nedeniyle, bu çalışma özellikle bu sınıf düzeyinde uygulanmıştır. Geleneksel öğretim yöntemlerinin 7–8 yaş grubu öğrencilerin dikkat ve motivasyonunu sürdürmede sınırlı kalması üzerine, Arduino UNO ve RFID teknolojisi kullanılarak etkileşimli bir eğitim robotu tasarlanmıştır. Geliştirilen sistem, görsel kartları algılayarak ilgili kelimelerin doğru telaffuzlarını seslendirmekte ve görsel-işitsel uyaranları bütünleştirerek çok duyulu bir öğrenme ortamı sunmaktadır.

Tasarlanan robotun etkililiğinin ölçülmesi amacıyla yürütülen araştırma, bir devlet ilkokulunda öğrenim gören 60 öğrenci ile 3 hafta süresince yürütülmüştür. Çalışmada nicel veriler ön test-son test uygulamalarıyla, nitel veriler ise öğretmen tarafından doldurulan 5'li Likert tipi yapılandırılmış gözlem formu kullanılarak toplanmıştır. Nicel verilerin analizinde bağımlı örneklemler t-testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, robot destekli öğrenme uygulamasının öğrencilerin İngilizce kelime öğrenme düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olduğunu göstermektedir (p

Nitel bulgular ise öğrencilerin derse katılım, dikkat ve motivasyon düzeylerinde belirgin bir artış olduğunu ortaya koymaktadır. Çok duyulu öğrenme yaklaşımı sayesinde öğrencilerin bilgiyi yalnızca işitsel değil, aynı zamanda görsel ve etkileşimli yollarla öğrenmeleri sağlanmış; bu durum öğrenmenin kalıcılığını desteklemiştir. Ayrıca öğrencilerin robotu bir öğrenme aracından ziyade "oyun arkadaşı" olarak algılamaları, öğrenme sürecini daha eğlenceli ve etkili hale getirmiştir.

Sonuç olarak, robot destekli ve çok duyulu öğrenme temelli bu uygulamanın, yabancı dil öğretiminde öğrenci merkezli, etkili ve kalıcı öğrenme ortamları oluşturduğu görülmektedir. Çalışma ayrıca, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin öngördüğü beceri temelli, teknolojiyle zenginleştirilmiş ve öğrenci merkezli eğitim anlayışıyla örtüşmekte ve bu yaklaşımın sınıf içi uygulamalarına yönelik somut bir örnek sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Robot Destekli Öğrenme, İngilizce Öğretimi, Çok Duyulu Öğrenme, Eğitim Teknolojileri, İlkokul 2. Sınıf

Sınıf Öğretmenlerinin Etkinlik Hazırlama Sürecinde Yapay Zeka Kullanımı

Ahsen Yıldız [1,*] & Alpaslan Gözler [2]

[1] Sınıf Öğretmenliği Bilfen Eğitim Kurumları
[2] Eğitim Yönetimi Erciyes Üniversitesi
ahsenyildiz0123@gmail.com

Özet

Eğitim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, öğretmenlerin öğretim süreçlerini planlama ve uygulama biçimlerini de etkilemekte ve özellikle yapay zekâ destekli araçlar, etkinlik tasarımı, içerik çeşitliliği ve zaman yönetimi açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Dijital dönüşümün eğitim süreçlerine entegre olmasıyla birlikte, yapay zekâ (YZ) teknolojileri öğretmenlerin öğretim materyalleri geliştirme süreçlerinde önemli bir yardımcı araç haline gelmiştir. Bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmenlerinin ders içi etkinlik hazırlama aşamalarında yapay zekâ araçlarından nasıl faydalandıklarını ve bu teknolojilere yönelik görüşlerini derinlemesine incelemektir. Bu genel amaca bağlı olarak sınıf öğretmenlerinin etkinlik hazırlamadaki süreçleri ve tercihleri araştırmaktır.

Araştırmanın çalışma grubunu, en az 5 yıllık mesleki deneyime sahip 20 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni çerçevesinde planlanmıştır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Her sınıf kademesinden beş öğretmene ulaşılmıştır. Araştırmanın alt amaçları doğrultusunda; öğretmenlerin etkinlik hazırlarken yapay zekâdan yararlanma biçimleri, yapay zekânın etkinlik çeşitliliğine katkısına yönelik görüşleri, en çok hangi derslerde bu teknolojiden destek aldıkları ve yapay zekâ kullanımına ilişkin meslektaş desteği alma durumları incelenecektir. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilecek yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış olup, görüşme sorularının kapsam geçerliliği için uzman görüşü alınmıştır.

Elde edilecek verilerin analizinde betimsel analiz tekniklerinden yararlanılması planlanmaktadır. Araştırmanın geçerlilik ve güvenirliğini sağlamak amacıyla; katılımcı teyidi, kodlayıcılar arası uyum ve denetlenebilirlik gibi stratejiler uygulanacaktır. Henüz veri analizi süreci tamamlanmamış olmakla birlikte, bu çalışmanın öğretmenlerin yapay zekâ kullanımına ilişkin eğilimlerini ortaya koyarak eğitimde teknoloji entegrasyonuna katkı sağlaması ve etkinlik tasarım süreçlerinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmeni, Etkinlik Hazırlığı, Yapay Zeka

Fen Bilgisi ve Matematik Öğretmen Adaylarının Endüstri 4.0 Kavramsal Farkındalık Düzeylerinin Eğitim 4.0'a Yönelik Algı ve Tutumlarına Olan Etkisinin İncelenmesi

Buse Aktı [1,*], Melis Berber [1] & Rüveyda Erkaragülle [1]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
buseakti71@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Teknoloji alanında yaşanılan hızlı ilerlemeler, toplumlardaki sistemler üzerinde değişiklikler meydana getirmiştir. Endüstri 4.0 olarak adlandırılan köklü endüstriyel değişim, üretim süreçlerinin dijitalleşmesidir. Endüstri 4. 0 ile ortaya çıkan dijitalleşme ile yapay zekâ, artırılmış gerçeklik ve nesnelerin interneti gibi kavramlar artık sınıf ortamlarında da yer almaya başlamış, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bu teknolojik değişime uyum sağlaması hayati bir öneme sahip olmuştur. Bu bağlamda ortaya çıkan Eğitim 4.0 yaklaşımı, bireylerin dijital çağın gerektirdiği becerilerle donatılmasını amaçlamaktadır. Ancak eğitim sistemlerinin ve özellikle öğretmenlerin bu dönüşüme adapte olmaları ve bu sürece ne ölçüde hazır oldukları önemli bir problem alanı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Amaç: Bu çalışmada, bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 3. ve 4. sınıf fen ve matematik öğretmen adaylarının 'Eğitim 4.0' ve 'Endüstri 4.0' kavramlarına yönelik farkındalıklarının, algı ve tutumlarının belirlenmesi ve aralarındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden olan betimsel ve ilişkisel tarama desenleri kullanılacaktır. Çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 3. ve 4. sınıf fen ve matematik öğretmen adayları oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Endüstri 4.0 Kavramsal Farkındalık Ölçeği" ve "Öğretmen Adaylarının Eğitim 4.0'a Yönelik Algı ve Tutumlarını Belirleme Ölçeği" kullanılacaktır. Elde edilen veriler betimsel istatistik ve korelasyon analizleri SPSS programında analiz edilecektir. Çalışmaya başlamadan önce ilgili üniversiteden etik kurul onayı alınmış, çalışma süresince katılımcı gizliliğine ve etik ilkelere uygun hareket edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışmanın bulguları henüz toplanma aşamasında olup, bulgular toplanarak analiz edilmesi ile Endüstri 4.0 kavramsal farkındalık düzeyleri ile Eğitim 4.0'a yönelik algı ve tutumları arasında anlamlı ilişkilerin ortaya konulması beklenmektedir. Ayrıca, katılımcıların ilgili değişkenlere ilişkin genel eğilimlerinin betimsel istatistikler analizler ile belirlenmesi öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim 4.0, Endüstri 4.0, Öğretmen Adayları, Dijital Dönüşüm

Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Hikaye Anlatımı: Sistematik Bir Derleme

Berkan Ay [1,*], Ismail Tunç [1], Beyza Ayaz Kılıç [1] & Ayşegül Meetindoğan [2]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Boğaziçi Üniversitesi
[2] Temel Eğitim Bölümü Boğaziçi Üniversitesi
berkanay03@gmail.com

Özet

Teknolojinin erken çocukluk ortamlarına hızla entegre olmasıyla birlikte dijital hikâye anlatımı, son yıllarda araştırmacıların yoğun ilgi gösterdiği bir alan haline gelmiştir. E-kitaplar, çocuk yapımı animasyonlar, artırılmış gerçeklik (AR) uygulamaları ve yapay zekâ destekli anlatılar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkan bu yaklaşım, farklı ülkelerde ve farklı değişkenlerle incelendiği için bütüncül değerlendirmeleri zorlaştırmaktadır. Bu nedenle mevcut çalışmaları sistematik biçimde sentezleyen kapsamlı bir derlemeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışma, erken çocukluk eğitiminde dijital hikâye anlatımını ele alan güncel araştırmaları sistematik derleme yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda çalışmaların yöntemsel özelliklerinin betimlenmesi, kullanılan dijital format ve etkileşim türlerinin sınıflandırılması ve odaklanılan çıktı alanlarının tematik olarak sentezlenmesi hedeflenmiştir. Çalışma, nicel betimsel bir araştırma olan sistematik derleme yöntemine dayanmaktadır. Web of Science veri tabanında yapılan tarama sonucunda 2021–2026 yılları arasında yayımlanmış 157 çalışmaya ulaşılmış, dahil etme ve dışlama ölçütleri doğrultusunda 23 çalışma analize alınmıştır. Veriler; yayın yılı, ülke, yöntem, örneklem, dijital format, etkileşim türü, odak alan ve bulgular açısından kodlanmış ve frekans analiziyle çözümlenmiştir.

Analize dahil edilen 23 çalışma 13 farklı ülkeyi kapsamakta olup 2024 yılı 9 çalışmayla en üretken dönem olarak öne çıkmaktadır. Araştırmaların %67'si nicel, %17'si karma, %13'ü nitel yöntemi benimsemiştir. En yaygın dijital format e-kitap/dijital resimli kitap iken çocuk yapımı hikaye oluşturma etkinlikleri ve AR destekli materyaller de belirgin biçimde yer almaktadır. Tematik analizde dil gelişimi ve kelime öğrenimi (%43), dijital/multimodal okuryazarlık (%22), sosyal-duygusal gelişim (%13) ve öğretmen yeterliliği (%13) temel çıktı alanları olarak saptanmıştır. Bulgular, diyalojik okuma yaklaşımıyla yürütülen dijital hikaye etkinliklerinin dil becerilerini güçlendirdiğini; AR ve AI destekli içeriklerin sosyal-duygusal ve bilişsel gelişim üzerinde umut verici etkiler sergilediğini; çocukların aktif üretici rolü üstlendiği etkinliklerin ise ajanlık ve yaratıcılığı desteklediğini ortaya koymaktadır. Erken çocukluk eğitimi uygulamaları ve müfredat geliştirme süreçleri için öneriler tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Hikaye Anlatımı, Erken Çocukluk Eğitimi, E-Kitap, Sistematik Derleme

Uluslararası Öğrencilerin Duygu Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Sapargul Nazarova [1,*] & Adil Çoruk [2]

[1] Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitim Bilimleri Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
nazarovasapargul987@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Türkiye son yıllarda uluslararası öğrencilere ev sahipliği yapan önemli ülkelerden biri hâline gelmiştir. Farklı bir ülkeye taşınmak, yalnızca fiziksel bir yer değişikliği değil; aynı zamanda bireyin duygusal, sosyal ve kültürel uyum süreçlerini de derinden etkileyen çok boyutlu bir dönüşüm anlamına gelmektedir. Bu bağlamda uluslararası öğrencilerin duygusal süreçlerini yönetebilme kapasiteleri hem akademik başarıları hem de toplumsal uyumları açısından kritik bir belirleyici hâline gelmiştir.

Uluslararası öğrencilerin duygu yönetimi üzerine yapılan araştırmalar sınırlı olup, özellikle Türkiye bağlamında kapsamlı ve karşılaştırmalı çalışmaların eksik olduğu görülmektedir. Mevcut çalışmaların bir bölümü öğrencilerin kültürel uyum süreçlerine, bir bölümü ise akademik zorluklara odaklanmaktadır; ancak duygusal süreçlerin bu zorluklarla etkileşimi çoğu araştırmada ihmal edilmektedir. Oysa öğrencilerin duygu düzenleme becerilerinin anlaşılması, onların üniversite yaşamına adaptasyonlarını, akademik başarılarını ve psikososyal iyilik hâllerini geliştirecek kurum içi stratejilerin oluşturulmasında önemli bir gerekliliktir.

Amaç: Çalışmanın temel amacı, uluslararası öğrencilerin duygu yönetimi becerilerini ölçmek, bu becerilerin demografik özellikler (yaş, cinsiyet, ülke kökeni vb.), akademik başarı, sosyal uyum gibi değişkenlerle ilişkisini ortaya koymak ve eğitim kurumlarının bu bulgular doğrultusunda nasıl stratejiler geliştirebileceğini tartışmaktır. Ayrıca, eğitimciler ve idarecilerin kültürel çeşitliliğe duyarlı bir yaklaşım benimsemesi açısından yönlendirici öneriler sunmak hedeflenmektedir.

Yöntem: Bu araştırma, uluslararası öğrencilerin duygu yönetimi becerilerinin demografik değişkenler açısından incelenmesini amaçlayan nicel bir çalışma olup, ilişkisel tarama modeli kapsamında yürütülmektedir.

Bu araştırmanın evrenini, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Türkiye'de bulunan yükseköğretim kurumlarında lisans ve lisansüstü programlarda öğrenim gören uluslararası öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmada veriler Likert ölçeği ile yapılandırılmış anketler aracılığıyla toplanmaktadır ve elde edilen veriler nicel analiz teknikleri ile değerlendirilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Duygu, Duygu Yönetimi, Uluslararası Öğrenci

Okul Yöneticilerinin Dönüşümcü Liderlik Özellikleri ile Okulların Travmaya Duyarlılık Düzeyi Arasındaki İlişki

Funda Bekar

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
fundabekar.eyd@gmail.com

Özet

Eğitim kurumları, tarihsel süreç içerisinde yalnızca bilgi aktarılan yapılar olmaktan çıkarak bireylerin çok yönlü gelişimini destekleyen dinamik sistemler hâline dönüşmüştür. Günümüzde öğretmen ve okul, öğrencilerin akademik gelişimlerinin yanı sıra sosyal, duygusal ve psikolojik ihtiyaçlarına da yanıt veren bir yapı olarak yeniden tanımlanmaktadır. Özellikle çocukluk döneminde yaşanan travmatik deneyimlerin öğrencilerin öğrenme süreçleri, davranış örüntüleri ve okul uyumları üzerindeki etkileri, eğitim ortamlarının daha duyarlı ve kapsayıcı bir anlayışla ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu dönüşüm sürecinde okul yöneticilerinin liderlik yaklaşımları belirleyici bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışma kapsamında, öğretmenlerin değerlendirmeleri doğrultusunda okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik özellikleri ile okulların travmaya duyarlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Araştırma nicel araştırma yaklaşımına dayalı olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubunu Edirne ili merkezinde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde Kişisel Bilgi Formu ile birlikte Dönüşümcü Liderlik Ölçeği ve Travmaya Duyarlı Okul Ölçeğinden yararlanılmaktadır. Verilerin analizinde betimsel istatistiklerin yanı sıra bağımsız örneklemler t-testi, tek yönlü varyans analizi ve korelasyon analizlerinin kullanılması planlanmaktadır.

Araştırma hâlen veri toplama sürecinde olup elde edilecek bulgular ve sonuçlar sunum aşamasında paylaşılacaktır. Bununla birlikte çalışmanın, öğretmen algıları üzerinden okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik özellikleri ile okulların travmaya duyarlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin ortaya konulmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Bu yönüyle araştırmanın, eğitim yönetimi alanında liderlik yaklaşımlarının travmaya duyarlı okul uygulamalarının geliştirilmesindeki rolüne ilişkin ampirik bir çerçeve sunacağı ve uygulamaya dönük önemli çıkarımlar sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dönüşümcü Liderlik, Travmaya Duyarlı Okul, Eğitim Yönetimi

Öğretmenlerin Sınıfta Uyguladıkları Öğretim Stratejileri ile Liderlik Yönelimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Hüseyin Talha Akman

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
talhaakman17@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Eğitim süreçlerinde öğretmenlerin sınıf içinde tercih ettikleri öğretim stratejileri, öğrencilerin öğrenme düzeyleri ve derse katılımları üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bununla birlikte, öğretmenlerin sahip oldukları liderlik yönelimlerinin, sınıf içi uygulamalarını nasıl şekillendirdiği önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır. Öğretmenin sınıf içerisindeki rolü yalnızca bilgi aktaran bir konumdan ziyade, öğrenme sürecini yönlendiren bir lider olarak değerlendirilmektedir. Ancak öğretmenlerin liderlik yönelimleri ile kullandıkları öğretim stratejileri arasındaki ilişkinin yeterince incelenmediği görülmektedir. Bu durum, öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarının liderlik perspektifiyle ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin sahip oldukları liderlik yönelimleri ile sınıf içinde uyguladıkları öğretim stratejileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu doğrultuda, farklı liderlik yönelimlerine sahip öğretmenlerin öğretim sürecinde tercih ettikleri yöntem ve tekniklerin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Yöntem: Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılacaktır. Araştırmanın evrenini devlet okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmakta olup, örneklem grubu uygun örnekleme yöntemi ile belirlenecektir. Veri toplama aracı olarak liderlik yönelimleri ölçeği ve öğretim stratejileri belirleme ölçeği kullanılacaktır. Elde edilen veriler, istatistiksel analiz yöntemleri (korelasyon ve regresyon analizleri) kullanılarak değerlendirilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Stratejileri, Liderlik Yönelimleri, Öğretmen Davranışları, Sınıf İçi Uygulamalar

Okul Müdürlerinin Liderlik Tarzlarının Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Üzerindeki Etkisi

Erdem Özkaşlı

Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
erdemozkasli@hotmail.com

Özet

Problem Durumu: Günümüz eğitim sistemlerinde bilgi ve becerilerin hızla değişmesi, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sürekli sürdürmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu durum, yaşam boyu öğrenmeyi öğretmenlik mesleğinin temel bir bileşeni haline getirmiştir. Ancak öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri yalnızca bireysel özelliklere bağlı olmayıp, aynı zamanda görev yaptıkları okulun yönetim anlayışından da etkilenmektedir. Bu bağlamda, okul müdürlerinin benimsedikleri liderlik tarzlarının öğretmenlerin öğrenmeye açıklıkları, kendilerini geliştirme istekleri ve mesleki gelişim süreçleri üzerinde belirleyici bir rol oynayabileceği düşünülmektedir. Buna rağmen, liderlik tarzı ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkinin yeterince incelenmediği görülmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, okul müdürlerinin liderlik tarzlarının öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerindeki etkisini incelemektir. Bu doğrultuda, farklı liderlik tarzlarının öğretmenlerin öğrenmeye yönelik tutumları ve gelişim çabaları üzerindeki etkilerinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Yöntem: Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılacaktır. Araştırmanın evrenini devlet okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmakta olup, örneklem grubu uygun örnekleme yöntemi ile belirlenecektir. Veri toplama aracı olarak liderlik tarzları ölçeği ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeği kullanılacaktır. Elde edilen veriler, istatistiksel analiz yöntemleri (korelasyon ve regresyon analizleri) kullanılarak değerlendirilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik Tarzı, Yaşam Boyu Öğrenme, Öğretmen Gelişimi

Resmi İlkokullarda Örgütsel Güven ve Okul İklimi Arasındaki İlişki

Nesime Tarakcı

Eğitim Yönetimi Yıldız Teknik Üniversitesi
nesimetarakci@gmail.com

Özet

Bu araştırma, modern eğitim yönetiminin en kritik iki yapı taşı olan örgütsel güven ile okul iklimi arasındaki stratejik bağı, İstanbul'un dinamik eğitim sahası olan Beylikdüzü ilçesi özelinde mercek altına almaktadır. Bu araştırmanın temel amacı, öğretmenlerin örgütsel güven ve okul iklimine yönelik algılarını incelemek ve bu iki değişken arasındaki ilişkiyi nicel verilerle ortaya koymaktır. Ayrıca öğretmenlerin örgütsel güven ve okul iklimi algılarının; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem ve aynı kurumda çalışma süresi gibi demografik değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Çalışma, okulun "sosyal yağı" olarak işlev gören güven mekanizmalarının, okulun kişiliğini yansıtan iklimi nasıl dönüştürdüğünü bilimsel kanıtlarla ortaya koymaktadır. Araştırma, ilişkisel tarama modeli ile kurgulanmıştır. 2024-2025 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Beylikdüzü ilçesinde bulunan 22 resmi ilkokulda görev yapan 404 sınıf öğretmeninden oluşan evrenin, temsil gücü yüksek bir kesitini sunmak amacıyla basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak 315 öğretmene ulaşılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla "Örgütsel Güven Ölçeği (Çok Amaçlı T Ölçeği)" ve "Okul İklimi Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel çözümlemesinde betimsel istatistiklerin yanı sıra; normallik testleri, bağımsız gruplar t-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu ve Basit Doğrusal Regresyon analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, öğretmenlerin örgütsel güven düzeyleri ile okul iklimi algıları arasında pozitif yönlü, yüksek düzeyde ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır (r= ,780;). Regresyon analizi sonuçlarına göre, örgütsel güvenin okul iklimine ilişkin toplam varyansın %60,8 ini anlamlı bir şekilde yordadığı tespit edilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin örgütsel güven ve okul iklimine yönelik algılarının genel olarak yüksek düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma sonuçları ışığında; okul yöneticilerinin örgütsel güveni ve olumlu okul iklimini inşa etmelerine yönelik olarak; özellikle mesleki kıdemi düşük öğretmenler ile yüksek lisans mezunu öğretmenlerin kurumsal aidiyetlerini artıracak "Akademik Paydaşlık ve Akran Mentörlüğü Modeli"nin hayata geçirilmesi önerilmektedir. Güven temelli mentörlük kurulması hem dikey hem de yatay güveni stabilize ederek okul iklimini doğrudan iyileştirecektir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Güven, Okul İklimi, Resmi İlkokul

Öğretmen Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin Etik Liderlik Davranışları ile Örgütsel Sessizlik Düzeyleri Arasındaki İlişkide Psikolojik Sermayenin Aracılık Rolü

Eda Saygı [1,*] & Ahmet Ayık [1]

[1] Eğitim Yönetimi Atatürk Üniversitesi
eda.syg25@gmail.com

Özet

Eğitim örgütlerinde okul yöneticilerinin sergilediği liderlik davranışları, öğretmenlerin örgütsel tutum, davranış ve psikolojik süreçleri üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Bu bağlamda etik liderlik; adalet, dürüstlük, açıklık ve sorumluluk gibi değerler temelinde güvene dayalı bir okul iklimi oluşturarak öğretmenlerin örgütsel süreçlere katılımını desteklemektedir. Buna karşın öğretmenlerin görüş, öneri ve eleştirilerini çeşitli nedenlerle dile getirmemeleri örgütsel sessizlik olarak tanımlanmakta ve bu durum eğitim örgütlerinin gelişimini, iletişim süreçlerini ve karar alma mekanizmalarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Bu noktada öğretmenlerin umut, öz yeterlik, iyimserlik ve psikolojik dayanıklılık gibi bileşenlerden oluşan psikolojik sermaye düzeylerinin, etik liderlik ile örgütsel sessizlik arasındaki ilişkide önemli bir rol oynayabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, öğretmen görüşlerine göre okul müdürlerinin etik liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel sessizlik düzeyleri arasındaki ilişkide psikolojik sermayenin aracılık rolünü incelemektir.

Araştırma nicel araştırma yöntemine dayalı ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini Erzurum ili merkez ilçelerinde görev yapan ortaokul öğretmenleri oluşturmaktadır. Veriler; Kişisel Bilgi Formu, Etik Liderlik Ölçeği, Örgütsel Sessizlik Ölçeği ve Psikolojik Sermaye Ölçeği aracılığıyla toplanacaktır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, korelasyon analizi ve aracılık etkisini test etmeye yönelik istatistiksel yöntemler kullanılacaktır.

Bu çalışmanın, etik liderlik ile örgütsel sessizlik arasındaki ilişkide psikolojik sermayenin rolünü ortaya koyarak eğitim yönetimi alanına kuramsal ve uygulamaya dönük katkılar sağlaması beklenmektedir. Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

* “Bu çalışma Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde ikinci yazar danışmanlığında yürütülen yüksek lisans tezinden üretilmiştir.”

Anahtar Kelimeler: Etik Liderlik, Örgütsel Sessizlik, Psikolojik Sermaye, Öğretmen

Lisansüstü Eğitimin Öğretmenlerin Karar Verme Süreçlerine Etkisi: Bilişsel Dönüşüm Perspektifinden Bir İnceleme

Seher Karakülah [1,*] & Ali Özdemir [2]

[1] Eğitim Bilimleri Marmara Üniversitesi
[2] Eğitim Yönetimi ve Denetimi Marmara Üniversitesi
shrkurt3406@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Eğitim sistemlerinde öğretmenlerden beklenen roller, bilgi aktarıcılığın ötesine geçerek karmaşık ve çok boyutlu eğitimsel durumlarda etkili kararlar alabilen profesyoneller olma yönünde genişlemiştir. Bu bağlamda öğretmenlerin karar verme süreçleri, sahip oldukları bilişsel yapılar ve düşünme biçimleriyle yakından ilişkilidir. Özellikle lisansüstü eğitim süreçlerinin, öğretmenlerin eleştirel düşünme, yansıtıcı sorgulama ve analitik değerlendirme becerilerini geliştirerek bilişsel bir dönüşüm meydana getirdiği düşünülmektedir. Ancak bu dönüşümün öğretmenlerin mesleki kararlarına nasıl yansıdığı sınırlı sayıda çalışmada ele alınmıştır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin lisansüstü eğitim süreçlerinin karar verme mekanizmaları üzerindeki etkisini bilişsel dönüşüm perspektifi çerçevesinde incelemektir.

Yöntem: Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı kapsamında olgu bilim deseni ile tasarlanmıştır. Çalışma grubunu lisansüstü eğitim almış veya almakta olan 5–8 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanacaktır. Görüşmelerde katılımcıların lisansüstü eğitim deneyimlerinin düşünme biçimleri ve mesleki karar süreçleri üzerindeki etkileri derinlemesine incelenecektir. Elde edilen veriler tematik analiz yöntemiyle çözümlenecektir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmadan elde edilecek bulguların, lisansüstü eğitimin öğretmenlerin analitik düşünme, eleştirel değerlendirme ve çok boyutlu bakış açısı geliştirme süreçlerini desteklediğini ortaya koyması beklenmektedir. Ayrıca bu sürecin öğretmenlerin pedagojik kararlarını daha bilinçli, sistematik ve kanıta dayalı biçimde almalarına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Çalışma, bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Lisansüstü Eğitim, Karar Verme, Bilişsel Dönüşüm, Öğretmen Gelişimi

2022 PISA Verilerine Göre Sosyoekonomik Değişkenlerin Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi

Ceren Gül

Eğitim Yönetimi ve Teftişi Balıkesir Üniversitesi
cerengul537@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Ülkelerin öğretim programları ve eğitim politikaları üzerinde büyük etkiye sahip olan PISA (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı), 2000 yılında yapılmaya başlanmıştır ve her 3 yılda bir tekrarlanmaktadır. Türkiye ilk defa 2003 yılında PISA sınavına katılmıştır ve o zamandan beri katılımda devamlılık göstermektedir. Ayrıca yapılan her PISA sınavının sonuçları detaylıca raporlanmakta ve eğitim sistemimizde yapılan değişikliklerde PISA sınav sonuçları ve değerlendirme raporları önemli rol oynamaktadır. Tüm bunlar ülkemizin PISA sınavına verdiği önemi ve aynı zamanda araştırmamın önemini göstermektedir.

Araştırmanın Amacı: Bu çalışmada; PISA sınavı detaylıca anlatılmış ve 2022 yılı PISA sonuçlarından yola çıkılarak kişi başına düşen gayri safi yurt içi hasılanın (GSYİH) ve PISA'da bir öğrencinin sosyoekonomik düzeyinin bulunmasında kullanılan ESKD (Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Durum) indeksinin öğrencilerin eğitimdeki başarıları üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmam nitel bir çalışmadır ve doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Özellikle 2022 PISA Türkiye raporu detaylıca incelenmiş olup çalışmamın temelini oluşturmaktadır. Bu raporun yanı sıra ilgili alanyazı taraması yapılmış ve çalışmamda bu verilerden de yararlanılmıştır. PISA'da örneklem belirlenirken seçkisiz tabakalama yöntemi kullanılmaktadır.

Bulgular ve Sonuçlar: PISA sınavı ile öğrenciler; matematik okuryazarlığı, fen okuryazarlığı ve okuma becerileri olmak üzere üç kategoride değerlendirilmektedir. 2022 yılı PISA sınavında matematik okuryazarlığına ağırlık verilmiştir. Katılan 81 ülke arasından Türkiye, matematik okuryazarlığında 37. sıradadır. PISA, öğrencilere sadece bilişsel testler uygulamakla kalmaz yaptığı anketlerle öğrencilerin kendi öğrenmelerine ve motivasyonlarına ilişkin görüş ve tutumlarını, çalışma ortamları ve aileleri hakkındaki çeşitli bilgileri de edinir. Ülkemizdeki öğrencilerin çoğu dezavantajlı sınıfta yer almalarına rağmen diğer ülkelerdeki benzer sosyoekonomik durumdaki öğrencilerle karşılaştırıldığında daha yüksek başarıya sahiplerdir. Ayrıca ülkemizde avantajlı ve dezavantajlı gruplardaki başarı farkı diğer ülkelere göre daha azdır. Bu bulgulara ek olarak öğrencilerin ev ortamları, ebeveyn eğitim düzeyi, aile geliri ve sahip olunan kaynakların başarı üzerinde anlamlı etkileri olduğu görülmüştür. Okul türü, okuldaki personel ve okuldaki materyal eksikleri, eğitime harcanan zaman gibi etmenler de başarıyı etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: PISA, Sosyoekonomik Düzey, Matematik Okuryazarlığı

4+4+4 Eğitim Sisteminin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

İsmet Akşahin

Türkçe Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
ismetaksahin44@gmail.com

Özet

2012-2013 eğitim öğretim yılında hayata geçirilen 4+4+4 eğitim modeli, Türk eğitim sisteminde yapısal bir dönüşümü başlatmış ve bununla birlikte de kapsamlı tartışmaları beraberinde getirmiştir. Bu araştırma, öğretmen görüşlerinden hareketle 5.sınıf öğrencilerinin bu yeni yapıda karşılaştıkları sorunları tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Çalışmanın temel amacı 5.sınıf kademesinin ortaokul bünyesindeki işleyişini öğretmen görüşlerine dayanarak incelemek ve bu durumun öğrencilerin gelişim süreçlerine uygunluğunu tartışmaktır.

Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninin kullanıldığı bu araştırmada veriler katılımcılarla yapılan görüşmelerle elde edilmiştir. Çalışmaya 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler dahil edilmiştir. Bu tecrübe süresi, öğretmenlerin hem eski 5+3 hem de yeni 4+4+4 eğitim modellerinde görev yapmış olmaları etkili olmuştur. Bu çalışmada Kocaeli ilinde görev yapan 10 sınıf öğretmeni ile 10 branş öğretmeni yer almıştır. Görüşmeler öğretmenlerin okullarında yüz yüze olacak şekilde planlanmıştır. Araştırmada, uzman görüşleriyle hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak 4+4+4 ve 5+3 sistemlerinin karşılaştırmalı analizi hedeflenmiştir.

Araştırmada 4+4+4 sisteminin yapısal bir dönüşüm getirmesine rağmen özellikle 5.sınıf öğrencilerinin uyum sorunu yaşadıkları görülmüştür. Somut işlemler döneminde olan öğrencilerin soyut düşünme becerisi gerektiren ortaokul müfredatıyla karşılaşması öğrencinin akademik başarısını düşürmüştür. Aynı zamanda bu sistemle beraber 5.sınıftan itibaren tek bir sınıf öğretmeninden çok sayıda branş öğretmenine geçiş yapılması öğrencilerde kafa karışıklığı ve duygusal bağ kurma sorunu meydana getirmiştir. Küçük yaş grubundaki öğrencilerin akran zorbalığı etkisinde kalmalarına da sebep olmuştur. Yeni sistemle beraber ilkokula başlama yaşının 60-66 aya çekilmesi çocukların fiziksel ve zihinsel olarak hazır olmadan eğitime başlamaları ilerleyen yıllarda gelişimsel olarak sorunlar yaşamalarına yol açmıştır. Aynı zamanda eski sistemin daha avantajlı olduğu ilkokulda geçirilen bir yıllık sürenin öğrenciyi ortaokula geçişi için hazır hale getirildiği görüşü dile getirilmiştir. Bu sisteme geçilmesinin bir diğer nedeni olarak belirli bir okul türünü yaygınlaştırmak olduğu algısını ortaya çıkarmıştır. Araştırmada yeni sistemin görüş olarak 5.sınıf öğrencilerinin gelişimsel özelliklerini göz ardı ettiğini ve bu grubun ortaokul yerine ilkokul kademesinde kalmasının öğrenciler açısından daha sağlıklı olacağı ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretmen, Sistem, Öğrenci

Okullarda Güvenlik Sağlamaya Yönelik Görüşler

Alpaslan Gözler [1] & Ahsen Yıldız [2,*]

[1] Eğitim Yönetimi Erciyes Üniversitesi
[2] Sınıf Öğretmenliği Bilfen Eğitim Kurumları
ahsenyildiz0123@gmail.com

Özet

Eğitim kurumları, sadece bilginin aktarıldığı yerler değil, öğrencilerin fiziksel ve psikososyal gelişimlerini sağlıklı bir şekilde sürdürebildikleri güvenli alanlar olmak zorundadır. Son yıllarda küresel ve yerel düzeyde değişen toplumsal dinamikler, yaşanılan problemler okul güvenliği kavramını çok boyutlu olarak inceleme ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışma, okullarda güvenliğin artırılmasına yönelik öğretmen ve idareci görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Gün geçtikçe önemi artan okul güvenliği yalnızca fiziksel önlemlerle sınırlı olmayıp; psikososyal güvenlik, akran zorbalığı, dijital riskler ve kriz yönetimi gibi çok boyutlu bir yapıyı kapsamaktadır. Bu bağlamda araştırma, okullarda güvenliğin artırılmasına yönelik paydaş temelli bir yaklaşım geliştirilmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Araştırmanın alt amaçları doğrultusunda; okul idaresine, öğretmenlere, velilere ve rehberlik servisine düşen görevlerin katılımcı görüşlerine dayalı olarak ortaya konulması planlanmaktadır.

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni çerçevesinde tasarlanmıştır. Çalışma grubunu, farklı okul türlerinde ve kademelerinde görev yapan öğretmenler ve okul yöneticileri oluşturacaktır. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemesi kullanılacaktır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilecek yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla 27-30 Nisan tarihleri arasında araştırmacılar tarafından toplanacaktır. Görüşme soruları hazırlanırken literatür taraması yapılacak, kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulacaktır. Elde edilen veriler, betimsel analiz tekniği ile analiz edilecektir.

Araştırmanın geçerlilik ve güvenirliğini sağlamak amacıyla çeşitli stratejiler uygulanacaktır. İnandırıcılığı artırmak için katılımcı doğrulaması yapılacak, veri toplama süreci ayrıntılı biçimde raporlanacaktır. Aktarılabilirliği sağlamak amacıyla çalışma grubu ve araştırma süreci ayrıntılı olarak betimlenecektir. Tutarlılığı artırmak için veri analiz sürecinde kodlayıcılar arası uyum incelenecektir. Doğrulanabilirliği sağlamak adına ise araştırma sürecine ilişkin tüm veriler ve analiz aşamaları denetlenebilir şekilde araştırmacılar tarafından kayıt altına alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul Güvenliği, Öğretmen, Okul İdarecisi

Dijital Dönüşüm Sürecinde Okul Liderliği: Nitel Bulgulara Dayalı Kavramsal Bir Model Önerisi

Merve Gültepe [1,*] & Hikmet Ulutaş [2]

[1] Enerji Sistemleri Mühendisliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Yenilenebilir Enerji Teknolojileri Alanı Milli Eğitim Bakanlığı
mervegultepemerve@gmail.com

Özet

Dijital dönüşüm, çağdaş eğitim sistemlerinin yeniden yapılandırılmasında belirleyici bir unsur haline gelmiştir. Ancak dijital dönüşümün yalnızca teknolojik altyapının geliştirilmesi ya da dijital araçların okullara entegrasyonu şeklinde değerlendirilmesi, sürecin pedagojik ve örgütsel boyutlarını göz ardı etmektedir. Bu araştırmanın amacı, okul müdürlerinin dijital dönüşüm sürecindeki rollerini ortaya koymak ve bu süreçte etkili olan liderlik bileşenlerini bütüncül bir model çerçevesinde incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi deseni temelinde yürütülmüştür. Çalışma kapsamında 2018–2025 yılları arasında yayımlanan akademik makaleler, politika belgeleri ve uluslararası raporlar sistematik biçimde incelenmiştir. Araştırmaya yalnızca hakemli yayınlar, dijital dönüşüm ve okul liderliği odağındaki çalışmalar dahil edilmiş; konu ile doğrudan ilişkili olmayan, yöntemsel açıklığı yetersiz bulunan ve erişim sorunu taşıyan çalışmalar kapsam dışı bırakılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmış; açık, eksenel ve seçici kodlama süreçleri doğrultusunda tematik yapı oluşturulmuştur. Bulgular, okul müdürlerinin dijital dönüşüm sürecinde stratejik lider, kültürel dönüşüm aktörü, öğretimsel rehber ve teknolojik kolaylaştırıcı roller üstlendiğini göstermektedir. Bununla birlikte altyapı eksiklikleri, finansal yetersizlikler ve dijital liderlik becerilerindeki sınırlılıkların dönüşüm süreçlerini olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Araştırma sonucunda dönüşümcü liderlik, dağıtılmış liderlik ve teknoloji kabul modeli temelinde bütünleşik bir kavramsal model önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, Eğitim Liderliği, Okul Müdürü, Örgütsel Değişim, Teknoloji Kabulü, Doküman Analizi

Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) Yöneticilerinin Kriz Yönetimi Becerileri

Yeşim Özgenol [1,*] & Mustafa Çelikten [2]

[1] Teknoloji Tasarım Murat Kantarcı Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Eğitim Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Bölümü Erciyes Üniversitesi
yesimdegirmenci@gmail.com

Özet

Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM), özel yetenekli öğrencilerin bilişsel ve yaratıcı potansiyellerini geliştirmeyi amaçlayan, bireyselleştirilmiş öğrenme süreçlerini merkeze alan özgün eğitim kurumlarıdır. Bu kurumların yönetiminde, özellikle kriz durumlarında sergilenen liderlik becerileri, eğitim-öğretim faaliyetlerinin sürekliliğinin sağlanması ve kurumsal işleyişin etkin biçimde sürdürülebilmesi açısından kritik bir rol oynamaktadır. Kriz anlarında yöneticilerin hızlı ve isabetli karar alabilme, etkili iletişim kurabilme ve süreci koordineli bir biçimde yönetebilme yeterliklerinin, kurumların işlevselliğini doğrudan etkilediği değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, BİLSEM yöneticilerinin kriz yönetimi becerilerinin incelenmesi, mevcut durumun ortaya konulması ve geliştirilmesi gereken yönlerin belirlenmesi önemli bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, BİLSEM yöneticilerinin kriz yönetimi becerilerini çok boyutlu olarak değerlendirmek, karşılaşılan temel sorun alanlarını belirlemek ve bu doğrultuda öneriler sunmaktır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde desenlenmiştir. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş olup Kayseri, İstanbul ve Elazığ illerinde görev yapan toplam 10 BİLSEM müdüründen oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme soruları, kapsamlı bir literatür taraması doğrultusunda geliştirilmiş; uzman görüşleri alınarak ve ön uygulamalar gerçekleştirilerek son hâline getirilmiştir. Veri toplama sürecinde katılımcıların deneyimlerini derinlemesine ortaya koyabilmek amacıyla açık uçlu sorular tercih edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiş; analiz sürecinde temalar ve alt temalar oluşturularak bulgular sistematik biçimde yorumlanmıştır. Ayrıca, yorumların güvenirliğini artırmak amacıyla doğrudan katılımcı ifadelerine yer verilmiştir.

Araştırma bulguları, BİLSEM yöneticilerinin kriz yönetimi süreçlerinde büyük ölçüde kişisel deneyimlerine dayandıklarını, kurumsal ve sistematik destek mekanizmalarının ise sınırlı düzeyde kaldığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, kriz yönetimine yönelik yapılandırılmış mesleki gelişim fırsatlarının yetersiz olduğu, kurumlar arası bilgi ve deneyim paylaşımının sınırlı kaldığı ve kriz durumlarına ilişkin standart uygulama rehberlerinin yeterince geliştirilmediği belirlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, BİLSEM yöneticilerine yönelik uygulama odaklı kriz yönetimi eğitim programlarının geliştirilmesi, standart rehber ve protokollerin oluşturulması ve kurumlar arası iş birliğini destekleyen yapısal mekanizmaların güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kriz Yönetimi, Eğitim Yönetimi, BİLSEM, Liderlik

Modern Panoptikon: Sosyal Gözetimin Tüketici Algısına Yansımaları

Özgür Aydemir [1,*], Zehra Betül Akay [2] & Ela Yağmur Açıkkaya [2]

[1] Felsefe Grubu Öğretmenliği Kabataş Erkek Lisesi
[2] Ib Physics Meb Kabataş Erkek Lisesi
ozguraydemir0634@hotmail.com

Özet

Dijital teknolojiler ve sosyal medyanın günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelmesiyle bireyler, farkında olarak ya da olmayarak dijital ve toplumsal bir gözetim sürecine dahil olmuştur. Jeremy Bentham'ın panoptikon modeli ve Michel Foucault'nun bu model üzerinden geliştirdiği gözetim kuramı, günümüz toplumlarında yeni bir boyut kazanarak "modern panoptikon" anlayışını ortaya çıkarmıştır (Foucault, 1977). Sosyal medya platformları, çevrim içi alışveriş siteleri, reklamlar ve toplumsal normlar aracılığıyla bireyler hem dijital hem de sosyal çevrede izleniyor olma hissi yaşamaktadır. Bu süreçte toplanan kişisel veriler, hedefli reklamlar ve kişiselleştirilmiş içerikler yoluyla tüketim tercihlerini yönlendiren görünmez bir denetim mekanizması oluşturmaktadır. Bu durum, tüketicilerin özgür iradeyle karar verdikleri algısını zayıflatmakta ve tüketim davranışlarını fark edilmeden şekillendirmektedir (Zuboff, 2019). Bu projenin amacı, modern panoptikon bağlamında dijital ve toplumsal gözetimin tüketici algısındaki etkilerini ve reklamlar, popüler markalar ile kişiselleştirilmiş içeriklerin satın alma davranışlarını nasıl yönlendirdiğini incelemektir. Projenin birinci bölümünde gözetim toplumu, tüketim ve birey psikolojisi arasındaki ilişkiyi ele alan kapsamlı bir literatür taraması yapılmış ve araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. İkinci bölümde ise nicel araştırma yönteminden yararlanılmış, tarafımızca hazırlanan anket formu farklı yaş ve eğitim düzeylerinden katılımcılara uygulanmıştır. Anket sonuçları incelendiğinde katılımcıların önemli bir bölümünün hem sosyal medyada hem de toplumsal çevrede izlendiklerini hissettikleri ve bu durumun dış görünüşlerini daha fazla kontrol etmelerine yol açtığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmı, sosyal medya etkileşimlerinin ve çevresel beklentilerin estetik algılarını etkilediğini belirtmiştir. Ayrıca reklamlar, popüler markalar ve influencer'ların "daha çekici görünme" algısı yaratarak satın alma kararlarını yönlendirdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, modern panoptikonun bireylerin tüketici davranışları üzerinde yönlendirici etkisi olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Gözetim, Panoptikon, Tüketici Algısı, Dijital Medya

Görünmez Şiddet: Lise Öğrencilerinde Mikro-Agresyonlar ve Cinsiyet Rolleri

Özgür Aydemir [1,*] & Ece Ergin [2]

[1] Felsefe Grubu Öğretmenliği Kabataş Erkek Lisesi
[2] Fizik Milli Eğitim Bakanlığı
ozguraydemir0634@hotmail.com

Özet

Bu çalışma, günlük hayatta fark edilmeden kullanılan ve maruz kalınan mikroagresyonların lise öğrencileri üzerindeki toplumsal cinsiyet rolleri üzerine yansımalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma İstanbul Beşiktaş ilçesindeki bulunan dört Anadolu Lisesindeki tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş öğrencilerle tanımlayıcı tasarımda gerçekleştirilmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu toplanmış ve gönüllü 93 katılımcı ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların %59.1'inin kadın, %40.9'unun erkek, %32.3'ünün 16 yaş aralığında ve çoğunluğunun (% 58.1'inin) aile yanında kaldığı belirlenmiştir. Çalışmada, cinsiyetin mikroagresyonları önemli derecede etkilediği, kadın katılımcıların, mikroagresif tutumlar nedeniyle duygularını içselleştirmeye ve eleştirilere karşı daha hassas ve tepkiler geliştirmeye eğilimli oldukları, erkeklerin ise, toplumsal olarak normalleştirilmiş güçlü olma beklentileri doğrultusunda duygusal olarak kendilerini ifade etmeyi zayıflık olarak algıladıkları belirlenmiştir. Yaş değişkeninin ise, mikroagresyonlar üzerinde önemli derecede etkin olduğu, 14–15 yaş grubundaki bireylerin, karar alma süreçlerinde daha yoğun mikroagresif denetime maruz kaldığı, 16–17 yaş grubunda ise, bireysel kimlik algısının güçlenmesine rağmen, daha erken yaşlarda içselleştirilen mikroagresyonların etkisiyle güven problemlerinin devam ettiği belirlenmiştir. Gelir düzeyinin de mikroagresif davranışları etkilediği, düşük gelir grubunda ekonomik stresle birlikte duyguları geçersizleştiren mikroagresif davranışların arttığı ve daha fazla duygusal kırılganlığı derinleştiği öte yandan yüksek gelir grubunda ise, mikroagresyonların daha örtük biçimlerde ortaya çıktığı, özgüven algısının bu grupta yüksek olmasına rağmen duygusal mesafe eğilimlerin gözlemlendiği, ailenin yapısının da mikroagresyonlar üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak çalışmamızda, ergen bireylerin mikroagresyonların dâhil olduğu duygu dünyalarının büyük ölçüde yaş, cinsiyet, aile yapısı, toplumsal cinsiyet rolleri ve sosyo-ekonomik koşullar tarafından şekillendiği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mikroagresyonlar, Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Toplumsal Cinsiyet Normları, Ergenlik

Öğretmen Gözüyle Kadına Yönelik Şiddetin Sosyolojik Analizi. (Yapay Zeka Yardımıyla)

Özgür Aydemir [1,*], Onur Yıldırım [2] & Bora Candan [3]

[1] Felsefe Grubu Öğretmenliği Kabataş Erkek Lisesi
[2] Lise Kabataş Erkek Lisesi
[3] 11. Sınıf Kabataş Erkek Lisesi
ozguraydemir0634@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada, Türk dizilerindeki kadına yönelik şiddet kavramının Türk toplumuna ve kültürüne olan etkileri ele alınmıştır. Uzman görüşlerinden yardım alınarak oluşturulan çeşitli yapay zekâ algoritmalarıyla Türk dizilerinde en fazla izlenme toplamış bölümlerdeki kadına yönelik şiddetin varlığının oranı tespit edilmiş ve üzerine çıkarımlarda bulunulmuştur. Şiddetin kavramsal tanımıyla başlanılan bu çalışmada; nicel çalışmaları, nitel çalışmalar, istatistiksel çalışmalar ve yapay zekâ çalışmaları yapılarak Türk dizilerindeki kadına yönelik şiddet teması derinlemesine ele alınmıştır. Türk dizilerinin sayısının arttığı bu dönemde Türk dizilerinde bulunan kadına yönelik şiddet temasının varlığı hakkında insanların farkındalığı gözler önüne serilmiş ve bu farkındalığın diğer etkenlere göre nasıl değiştiği ele alınmıştır. Bu farkındalık artırılmaya çalışılmış, konu hakkında tekliflerde bulunulmuştur. Yapay zekâ çalışmalarından, konu hakkındaki istatistiklerden, yapılan anketten ve kavramsal çalışmadan elde edilen sonuçları harmanlayarak dizilerdeki kadına yönelik şiddet kavramı derinlemesine araştırılmıştır. Anket çalışmasıyla kadına yönelik şiddetin öğretmenler gözündeki farkındalığı araştırılmıştır. Anketimizin evreni Beşiktaş İlçesi sınırlarında öğretmenlik yapan öğretmenlerdir. Örneklem grubu ise oransız örneklem yöntemiyle seçilmiş 109 öğretmenden oluşturmaktadır. Yapılan anket çalışmasının analizinde SPSS 27 Evaluation programından faydalanılmıştır. Anket sonuçları göstermektedir ki öğretmenlerin kadına yönelik farkındalığı yüksek seviyededir. Yapay zekâ yardımıyla elde edilen tespitler neticesinde; dizilerin en çok izlenen bölümlerinde bulunan kadına şiddet oranı dizi yapımcılarının bu kavramı kullanmasına yol açmaktadır. Proje, dizilerde kadına yönelik şiddet kavramını Yapay Zekaya dayalı tarafımızca geliştirilen bir algoritma olması sebebiyle benzeri kadına yönelik şiddet çalışmalarından ayrılmaktadır. Projenin bu yönüyle literatüre önemli bir katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Kadın, Şiddet, Medya

Türkiye'de Okullarda Alınabilecek Güvenlik Önlemleri ve Dünyadan Uygulama Örnekleri

Şeyma Uçan [1,*], Büşra Şafak [2], Elif Ceylan [3] & Emine Karagöz Yıldırım [4]

[1] Matematik Balıkesir Üniversitesi
[2] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
[3] Matematik Yıldız Teknik Üniversitesi
[4] Türk Dili ve Edebiyatı Istanbul Üniversitesi
seymaucan@akakoleji.k12.tr

Özet

Problem Durumu: Okullarda güvenlik, öğrencilerin sağlıklı bir öğrenme ortamında bulunabilmesi için temel bir gerekliliktir. Türkiye'de son yıllarda okul güvenliği konusunda çeşitli önlemler alınmasına rağmen fiziksel güvenlik ve acil durum yönetimi gibi alanlarda eksiklikler görülmektedir. Küresel ölçekte artan şiddet olayları ve siber zorbalık gibi tehditler, güvenliği çok boyutlu bir sorun haline getirmiştir. Bu durum, eğitim kurumlarında sadece fiziksel değil aynı zamanda teknolojik ve psikolojik unsurları da içeren daha kapsamlı ve sürdürülebilir güvenlik politikalarına olan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de okullarda uygulanabilecek güvenlik önlemlerini incelemek ve bu önlemleri dünyadaki başarılı uygulama örnekleriyle (ABD, Finlandiya ve Japonya gibi) karşılaştırmaktır. Çalışma, mevcut protokollerin yeterliliğini değerlendirerek Türkiye için modern, teknoloji destekli ve uygulanabilir politika önerileri geliştirmeyi hedeflemektedir.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde literatür taraması yapılmış, Türkiye'deki resmi güvenlik yönetmelikleri ile farklı ülkelerdeki okul güvenliği uygulamaları incelenmiştir. Çalışmanın kapsamını Türkiye ile birlikte ABD, Finlandiya ve Japonya gibi ülkelerin güvenlik politikaları oluşturmaktadır. Elde edilen veriler betimsel ve karşılaştırmalı analiz yöntemleriyle değerlendirilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma bulguları, gelişmiş ülkelerde okul güvenliğinin sadece fiziksel önlemlerle sınırlı kalmadığını; yapay zeka destekli izleme, akıllı sensörler, psikolojik destek sistemleri ve kriz yönetimi planlarıyla bütüncül bir yapıda olduğunu göstermektedir. Türkiye'de ise güvenlik uygulamalarının daha çok fiziksel önlemler ve kolluk kuvveti iş birliği üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Güncel literatürde, okul güvenliğinin sadece fiziksel tedbirlerle sınırlandırılmaması gerektiği, dijital güvenlik ile sosyal kabul süreçlerinin de bu bütünün ayrılmaz birer parçası olduğu savunulmaktadır. Bu doğrultuda, teknolojik altyapının güçlendirilmesi, rehberlik hizmetlerinin psikososyal risklere karşı etkinleştirilmesi ve okul paydaşlarına yönelik acil durum eğitimlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Güvenliği, Eğitim Politikaları, Kriz Yönetimi, Karşılaştırmalı Analiz, Akıllı Güvenlik Teknolojileri

Dijital Çağda Çocuk Edebiyatında Yapay Zeka Destekli İçerik Üretimi ve Etik Sınırlar

Erhan Karakaş

60.Yıl Ilkokulu Milli Eğitim Bakanlığı
erhan1414@gmail.com

Özet

Dijital teknolojilerin hızla gelişmesi, çocuk edebiyatı alanında içerik üretim süreçlerini dönüştürmektedir. Geleneksel basılı kitapların yanı sıra dijital hikâyeler, etkileşimli anlatılar ve yapay zekâ destekli içerikler yaygınlaşmaktadır. Yapay zekâ araçları, kısa sürede hikâye oluşturma, farklı yaş gruplarına uyarlama ve görsel destek sağlama gibi imkanlar sunarak içerik üretiminde hız ve çeşitlilik sağlamaktadır. Ancak, yapay zekâ tarafından üretilen metinlerin doğruluğu, pedagojik uygunluğu ve etik sorumluluklar önemli tartışma konularıdır. Veri setlerinin niteliği, tarafsızlık ve değer aktarımı gibi konular, özellikle çocukların bilişsel ve duyuşsal gelişimi göz önüne alındığında riskler içermektedir. Ayrıca, özgünlük, telif hakları ve sorumluluk paylaşımı da etik açıdan değerlendirilmelidir. Bu nedenle, yapay zekâ destekli içeriklerin pedagojik ve etik çerçevede ele alınması gerekmektedir.

Çalışmanın amacı, yapay zekânın çocuk edebiyatına etkilerini ve etik sorunları incelemek ve öğretmenlere bu konuda rehberlik sağlamaktır. Dijitalleşme, çocukların okuma alışkanlıklarını değiştirirken, görsel ve etkileşimli içeriklerin ön plana çıkması, öğretmenlerin teknolojileri bilinçli kullanmasını gerektirmektedir. Çocuk edebiyatı, dil gelişimi ve değer eğitimi açısından önemli olduğundan, yapay zekâ destekli içeriklerin pedagojik uygunluğu ve kültürel değer aktarımı büyük önem taşımaktadır.

Yöntem olarak, doküman incelemesi ve yapay zekâ araçlarıyla oluşturulan örnek hikâyelerin değerlendirilmesi yapılmıştır. Bulgular, yapay zekâ destekli içeriklerin çeşitliliği artırdığını, ilgilere uygun hikâyelerin hızlı üretildiğini ve dil gelişimine katkı sağladığını göstermektedir. Ancak, pedagojik açıdan uygun olmayan ifadeler ve kültürel yüzeysellik gibi riskler de tespit edilmiştir. Ayrıca, etik sorunlar ve telif hakları konusunda belirsizlikler bulunmaktadır.

Sonuç olarak, yapay zekâ destekli içeriklerin çocuk edebiyatında fırsatlar sunduğu, ancak pedagojik ve etik ilkeler gözetilmeden kullanıldığında riskler doğurabileceği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin içerikleri denetlemesi, yaş düzeyine uygunluk ve etik değerlere dikkat edilmesi önerilmektedir. Öğretmenlere ve içerik üreticilerine yönelik yapay zekâ okuryazarlığı eğitimleri ve etik rehberler geliştirilmelidir. Bu yaklaşımlar, çocuk edebiyatının kalitesini koruyarak teknolojinin etkili kullanımını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Edebiyatı, Yapay Zekâ, Dijital İçerik Üretimi, Etik, Pedagojik Yaklaşım, Eğitim Teknolojileri

Ortaöğretim Kurumlarında Öğrenci Devamsızlığının Nedenleri: Aksaray İli Örneği

Ahmet Okan Öcal

Ingilizce Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
oknocal@hotmail.com

Özet

Öğrenci devamsızlığı, eğitim sisteminin niteliğini doğrudan etkileyen ve öğrencilerin akademik başarıları ile eğitim süreçlerine katılımlarını olumsuz yönde etkileyen kritik bir sorundur. Bu durum yalnızca bireysel bir sorun olarak değil; okul, aile ve çevresel değişkenlerin etkileşimiyle şekillenen çok boyutlu bir olgu olarak ele alınmalıdır. Özellikle ortaöğretim düzeyinde artış gösteren devamsızlık oranları, öğrencilerin eğitimden uzaklaşma riskini artırmakta ve bu sorunun derinlemesine incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim öğrencilerinin devamsızlık nedenlerini çok boyutlu olarak ortaya koymak ve bu nedenlerin öğrencilerin sosyoekonomik ve demografik özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir.

Araştırma nicel araştırma yaklaşımı kapsamında betimsel tarama modeline dayalı olarak yürütülmüştür. Çalışmanın evrenini Aksaray ili merkezinde öğrenim gören ortaöğretim öğrencileri oluştururken, örneklem grubunu 598 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak geliştirilen "Devamsızlık Nedenleri Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmış; Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis-H testleri aracılığıyla istatistiksel değerlendirmeler yapılmıştır.

Araştırma bulguları, devamsızlığın en yoğun biçimde sağlık sorunları, okul ortamına ilişkin etmenler ve bireysel faktörler çerçevesinde şekillendiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, 12. sınıf öğrencilerinin devamsızlık düzeylerinin diğer sınıf düzeylerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sosyoekonomik değişkenler ile devamsızlık nedenleri arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, devamsızlığın azaltılabilmesi için öğrenci ihtiyaçlarını merkeze alan bütüncül yaklaşımların geliştirilmesi, okul ikliminin güçlendirilmesi ve aile-okul iş birliğinin artırılması önerilmektedir.

* Bu çalışma, Ahmet Okan Öcal'ın Doç.Dr. Burcu Yavuz Tabak danışmanlığında yürütülen yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Devamsızlığı, Ortaöğretim, Sosyoekonomik Faktörler, Eğitim Yönetimi

Taşımalı Eğitim Kapsamında Öğrenim Gören 5. Sınıf Öğrencilerin Sınıf Rehber Öğretmeninden Beklentileri

Sinem Karataş Öztürk

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Meb
sinemkaratas1207@gmail.com

Özet

Ülkemizde taşımalı eğitim, şehirden uzak, nüfusu az ve dağınık olan yerleşim yerlerindeki öğrencilerin eğitim haklarına erişimini sağlamak amacıyla ortaya çıkan bir sistemdir. Çünkü sosyal devlet anlayışında anayasanın gereği olarak tüm çocuklara eğitim hakkının ulaştırılması gerekmektedir. Taşımalı eğitimde, merkezi bir konumda yer alan ve fiziki koşulları eğitime uygun olan bir okula çevredeki köylerden ve yerleşim yerlerinden öğrencilerin servisle okula taşınması esası yer alır. Bu uygulama Türkiye'de sekiz yıllık kesintisiz eğitimin yaygınlaştırılmasını desteklemek amacıyla hayata geçirilmiştir. Böylece kırsal kesimlerdeki öğrencilerin daha iyi eğitim almalarına olanak sağlanmış ve okullaşma oranı artmış olur. Bu durum beraberinde bazı dikkat edilmesi gereken hususları da beraberinde getirir. Öğrencilerin gün boyunca ailelerinden uzak bir yerde eğitim görmeleri onların bazı ihtiyaçlarının başkaları tarafından karşılanması gerektiği sonucunu doğurmaktadır. Bu noktada sınıf rehber öğretmenlerin rolü büyüktür. Çünkü sınıf rehber öğretmenleri, rehberi olduğu sınıfın öğrencilerini ne kadar iyi tanırsa öğrenciler de kendilerini o kadar güvende hissedecek ve daha sağlıklı bir eğitim alacaklardır. Dolayısıyla 5. sınıfa geçen öğrencilerin hem ortaokul sürecine uyum sağlamaları hem de ailelerinden uzak bir ortamda yaşanabilecek olumsuz durumlardan en az etkilenmelerini sağlamak amacıyla öğrencilerin sınıf rehber öğretmenlerinden beklentileri önem arz etmektedir. Bu amaçla bu çalışmada taşımalı öğrencilerin sınıf rehber öğretmenlerinden beklentilerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nitel bir çalışma yapılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden görüşme kullanılmıştır. Çalışmaya 16 5. sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan 4 soru çalışma grubuna sorulmuş ve cevaplar içerik analiziyle analiz edilmiştir. Araştırmanın sonunda öğrencilerin sınıf rehber öğretmenlerinden sırdaşları olmalarını, onlarla bazı öğle aralarında beraber yemek yemelerini, evlerinde misafir olmaları ve aileleriyle sıkı bir iletişim içinde olmaları gibi beklentilerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu tespitler doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Taşımalı Eğitim, Sınıf Rehber Öğretmeni, Taşımalı Öğrenciler

Matematiksel Modelleme Yoluyla Toplumsal Adalet Farkındalığı: Bir Eylem Araştırmasında Öğretmen ve Öğrenci Rollerinin Dönüşümü

Duygu Doğru Seyranoğlu

Matematik Eğitimi Marmara Üniversitesi
duygudogru06@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Geleneksel eğitim anlayışında öğretmen, gerçek hayattan kopuk şekilde bilgi aktaran bir anlatıcı olarak konumlandırılmıştır. Ancak geleceğin dünyasında bilginin, toplumsal adaleti sağlamak için bir araç olarak kullanılması hayati önem taşımaktadır. Okul binalarındaki rampa eksikliği gibi fiziksel erişilebilirlik sorunları, yalnızca teknik bir mühendislik açığı değil; aynı zamanda matematiksel modelleme disipliniyle analiz edilip çözüme kavuşturulabilecek bir hak ihlali sorununu temsil etmektedir. Bu araştırmanın temel problemi; matematiğin akademik bir başarı ölçütü olmanın ötesine taşınarak toplumsal bir 'adalet aracı' olarak nasıl konumlandırılabileceği ve bu sürecin öğretmen-öğrenci rolleri üzerindeki dönüştürücü etkilerinin neler olduğudur.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, TÜBİTAK kapsamında yürütülen "Haydi Rampa Yapalım!" projesi üzerinden, matematiksel modelleme sürecinin hem öğretmen hem de öğrenciler üzerindeki dönüştürücü etkilerini incelemektir. Çalışma kapsamında, 10. sınıf düzeyindeki dört öğrenci ile yürütülen rampa tasarımı sürecinde; eğim, oran ve ölçüm gibi kavramların bir eşitsizliği gidermek amacıyla kullanılmasının, katılımcıların geleneksel rollerinden sıyrılarak toplumsal sorunlara çözüm üreten aktif özneler haline gelme süreçlerinin analizi hedeflenmektedir.

Yöntem: Nitel araştırma yöntemi ve eylem araştırması deseniyle kurgulanan çalışmanın grubunu, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında projede yer alan 10. sınıf düzeyindeki dört öğrenci ve araştırmacı öğretmen oluşturmaktadır. On dört haftalık süreçte öğrenciler, erişilebilirlik sorunlarını matematiksel verilerle analiz ederek rampa modelleri geliştirmiştir. Veriler; öğrenci yansıtıcı günlükleri, öğretmen gözlem notları ve rampa modelleri aracılığıyla toplanmış; eleştirel pedagoji çerçevesinde betimsel analizle çözümlenmiştir.

Bulgular ve Sonuçlar: Bulgular, matematiksel modelleme sürecinin öğrencilerin akademik becerilerinin yanı sıra toplumsal empati ve hak arama bilincini geliştirdiğini göstermektedir. Öğretmen süreçte otorite konumundan çıkarak toplumsal fayda odaklı bir rehberliğe evrilmiştir. Rampa modelinin fiziksel gerçekliğe dönüşme potansiyeli, öğrencilerin matematiği "dünyayı değiştirme aracı" olarak görmesini pekiştirmiştir. Sonuç olarak derslerin müfredat odaklılık yerine çevreye duyarlı ve dönüştürücü bir nitelik taşıması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel Modelleme, Eleştirel Matematik Eğitimi, Eleştirel Pedagoji

İlkokulda Düşünme Becerilerini Destekleyen Ders Tasarımları

Dönüş Ulusoy Zaim

Sınıf Öğretmeni Özel Nesibe Aydın Ilkokulu
donusulusoy@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, eğitimde iyi örnekler kapsamında öğretmen uygulamalarına dayalı ders tasarımları aracılığıyla, düşünme becerilerinin ilkokul düzeyinde nasıl desteklenebileceğine ilişkin akademik tartışmalara katkı sağlamak ve öğretmenler için bir referans oluşturmaktır. Bu kapsamda, Ankara'da bir özel okulda öğrenim gören 22 ilkokul 3. sınıf öğrencisiyle Türkçe, matematik ve fen bilimleri derslerinde yürütülen ders tasarımı örnekleri sunulmaktadır. Söz konusu uygulamalar; düşünme becerilerini desteklemeye yönelik akran değerlendirme, oyun temelli öğrenme, problem çözme, strateji oluşturma ve bilimsel süreç becerilerini içermektedir. Veriler, yapılandırılmış çalışma kâğıtları, öğrenci ürünleri, öğretmen gözlem notları, süreç fotoğrafları, akran geri bildirimleri ve öğrenci öz değerlendirme formları aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen bulgular, öğrenci ürünleri, öğretmen gözlem kayıtları ve öz değerlendirme formlarında yer alan ifadeler doğrultusunda ele alınmıştır. Bu yönüyle çalışma, öğretmen uygulamalarına dayalı bir iyi örnek paylaşımı olarak yapılandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Düşünme Becerileri, İlkokul, Ders Tasarımı, Sınıf İçi Uygulamalar

Sınıfta Yeni Dinamikler: Değişen Kavramlar ve Etkileşimli Öğrenme Bağlamında Öğretmenin Dönüşen Rolü

Özkan Özdoğan

İlahiyat Fakültesi Özel Sanko Okulları
ozkan.ozdogan@sanko.k12.tr

Özet

21. yüzyılda yaşanan hızlı toplumsal, kültürel ve teknolojik dönüşümler, eğitim süreçlerini ve sınıf içi öğrenme ortamlarını doğrudan etkilemektedir. Bu dönüşüm, öğretmenlik mesleğinin rol ve sorumluluklarını yeniden tanımlamakta; öğretmeni yalnızca bilgi aktaran bir konumdan çıkararak öğrenme sürecini planlayan, yöneten ve tasarlayan bir aktör hâline getirmektedir. Değişen öğrenci profilleri, özellikle etkileşim, katılım ve motivasyon kavramlarının sınıf içindeki anlamını dönüştürmüştür. Geleneksel öğretim yaklaşımlarının bu yeni dinamiklere tek başına cevap vermekte yetersiz kaldığı görülmektedir.

Bu çalışmanın amacı, sınıf içi öğrenme ortamlarında ortaya çıkan yeni dinamikleri, değişen pedagojik kavramları ve öğretmenin dönüşen rolünü etkileşimli öğrenme uygulamaları bağlamında incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine göre yapılandırılmıştır. Çalışma kapsamında ortaokul ve lise düzeyinde uygulanan etkileşimli öğrenme etkinlikleri incelenmiş; sınıf içi gözlemler, öğrenci geri bildirimleri ve öğretmen uygulama notları veri kaynağı olarak kullanılmıştır. İncelenen uygulamalar arasında senaryo temelli öğrenme etkinlikleri, oyunlaştırılmış değerler eğitimi çalışmaları ve öğrenci merkezli sözlü paylaşım ortamları yer almaktadır.

Araştırma bulguları, etkileşimli öğrenme yaklaşımlarının öğrencilerin derse katılım düzeylerini artırdığını, öğrenme sürecine yönelik motivasyonlarını güçlendirdiğini ve sınıf içi iletişimi olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Ayrıca öğretmenin rehber ve kolaylaştırıcı rolü üstlendiği sınıf ortamlarında öğrencilerin kendilerini daha rahat ifade edebildikleri ve öğrenmeye daha istekli oldukları gözlemlenmiştir. Çalışma sonucunda, öğretmenlik mesleğinin geçmişten gelen temel değerlerini koruyarak geleceğin öğrenme anlayışına uyum sağlayan bir dönüşüm sürecinde olduğu ve etkileşimli öğrenmenin bu süreçte önemli bir araç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Etkileşimli Öğrenme, Sınıf İçi Dinamikler, Öğretmen Rolü, Pedagojik Dönüşüm

“Dönüşüm Muhteşem Olacak”: Okul Temelli Kağıt Atık Yönetimi ve Yeniden Üretim Modeli

Töre Sertkaya [1,*] & Meriç Barış Çobanlar [2]

[1] Sınıf Öğretmenliği Şehit Halil Tuna Akgöz Ilkokulu
[2] Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
toresertkaya@gmail.com

Özet

Okullarda oluşan atık türleri arasında kağıt atıkların önemli bir paya sahip olduğu bilinmektedir. Bu durum, sıfır atık yaklaşımının yalnızca dış paydaşlara devredilen bir süreç olmaktan çıkarılarak okul içi uygulamalarla desteklenmesini gerekli kılmaktadır. “Dönüşüm Muhteşem Olacak” projesi, ilkokul düzeyinde kağıt atıkların yerinde azaltılması ve yeniden üretime kazandırılmasına yönelik yapılandırılmış bir uygulama modeli sunmaktadır.

Uygulama kapsamında sınıflarda oluşan kağıt atıklar öğrenciler tarafından fiziksel yöntemlerle küçültülmekte; ardından güvenlik önlemleri gözetilerek kontrollü biçimde sıcak su ve doğal bağlayıcı materyaller kullanılarak kağıt hamuru elde edilmektedir. Elde edilen hamur, presleme yöntemiyle sıkıştırılarak doğal kuruma sürecine bırakılmakta ve yaklaşık bir ay sonunda el yapımı mukavvalar üretilmektedir. Bu mukavvalar görsel sanatlar derslerinde yeniden kullanılarak okul içinde kapalı bir üretim döngüsü oluşturulmaktadır.

Süreç, öğrencilerin geri dönüşüm kavramını deneyimsel öğrenme yoluyla yapılandırmalarına olanak sağlamakta; atık yönetimini soyut bir çevre söyleminden somut bir üretim pratiğine dönüştürmektedir. Düşük maliyetli ve uygulanabilir yapısıyla model, farklı okul ortamlarına uyarlanabilir bir nitelik taşımaktadır.

Proje, yerinde atık azaltımını merkeze alan ve öğrencileri üretim sürecinin aktif bileşeni haline getiren sürdürülebilir bir okul yaklaşımı ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sıfır Atık, Okul Temelli Geri Kazanım, Kağıt Geri Dönüşümü, Deneyimsel Öğrenme, Sürdürülebilirlik

Galata Kuledibi'nde Sanat

Hatice Bal

İngilizce Öğretmenliği Galata Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi
haticebal@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Galata Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi tarih, kültür ve sanatın birleştiği bir lokasyona sahip olduğu için öğrencilerin sanatla buluşmalarını sağlamak

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Yerli ve yabancı öğrenciler

İyi Uygulamanın Özeti: Galata Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde Galata Kulesi manzaralı hobi ve sanat sınıfı açarak öğrencilerin görsel sanatlarla ve müzikle tanışmaları sağlandı. Sınıfımız için piyano, gitar gibi çeşitli enstrümanlar ve sanat çalışmaları için gerekli malzemeler temin edildi. Tezhip, mandala, çini atölye çalışmaları yapıldı. Sınıfımızda öğrencilere gönüllülerin desteğiyle ücretsiz gitar dersleri verildi.

Japonya Meiji Üniversitesi'nden üniversite öğrencileri ile okulumuz öğrencileriyle birlikte geleneksel Türk ve Japon sanatları (çini, tezhip, ebru ve origami vb.) atölye çalışmaları yaptılar.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Öğrencilerimizin hobi ve sanat sınıfında kendi yaptıkları yağlı boya tabloları, origami, kara kalem, moda tasarım, mandala, çini ve tezhip çalışmaları mevcuttur. Bu çalışmaların çıktılarına ait okulun sosyal medya sitesindeki paylaşımlarına aşağıdaki linkler aracılığıyla ulaşabilirsiniz.

Öğrenciler sanat sınıfında oluşturdukları ürünlerle Filistine Özgürlük Sergisi açtı. Ayrıca Japonya'dan gelen öğrenci ve akademisyenlere Türk kültürü ve geleneksel el sanatları tanıtımı yaptılar. Bu sayede öğrenciler sanatın kültürlerarası bağları kuvvetlendiren yönünü keşfetti ve yeni hobiler edinerek geleceğe yatırım yapmış oldular.

Hobi ve Sanat Sınıfı sürdürülebilirlik açısından da önemli bir yer tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Lise, Sanat, Galata Kulesi, Kültür, Tarih, Müzik, Hobi

Sosyal-Duygusal Öğrenme Temelli Farklılaştırılmış Fen Öğretimi: Yapay Zekâ Araçlarıyla Zenginleştirilmiş Bir Ders Uygulaması

Betül Girgin

Fen Bilgisi Öğretmenliği Odtü Geliştirme Vakfı Özel Ankara Ortaokulu
bgirgin@odtugvo.k12.tr

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Bu iyi uygulamanın amacı, 5. sınıf fen bilimleri dersinde "Hücre ve Organelleri" konusunun öğretimini, öğrencilerin farklı öğrenme profillerine hitap edecek şekilde farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı ve sosyal-duygusal öğrenme becerileri ile bütünleştirerek gerçekleştirmektir. Ayrıca yapay zekâ araçlarının öğretim sürecine entegrasyonu ile öğrencilerin derse olan ilgisini artırmak ve kavramsal öğrenmelerini desteklemek hedeflenmiştir.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Uygulama, ortaokul 5. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerden oluşan heterojen bir sınıf yapısı hedeflenmiştir.

İyi Uygulamanın Özeti: Uygulama, 5E öğrenme modeli temel alınarak yapılandırılmıştır. Ders öncesinde öğrencilerin öğrenme profilleri belirlenmiş ve kinestetik, görsel-uzamsal, sözel-dilsel ve deneyimsel öğrenme grupları oluşturulmuştur. Ders sürecinde öğrenciler; model oluşturma, görsel analiz, metin inceleme, materyal kullanımı ve rol oynama gibi etkinliklerle hücreyi keşfetmiştir. Dikkat çekme aşamasında yapay zekâ destekli avatar videoları ve görsel üretim araçları kullanılarak öğrencilerin merakı artırılmıştır. Süreç boyunca empati, iş birliği, sorumluluk ve saygı gibi sosyal-duygusal beceriler etkinliklere entegre edilmiştir.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Uygulama sonucunda öğrencilerin derse katılım düzeylerinin arttığı, kavramları daha iyi yapılandırdıkları ve grup çalışmalarında daha etkin rol aldıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sosyal-duygusal becerilerinde gelişim sağlandığı belirlenmiştir. Yapay zekâ destekli araçların kullanımı, öğrencilerin motivasyonunu artırarak öğrenme sürecini daha etkili ve kalıcı hale getirmiştir. Bu yönüyle uygulama, kapsayıcı ve öğrenci merkezli fen öğretimi için örnek bir model sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Farklılaştırılmış Öğretim, Yapay Zekâ Destekli Öğrenme, Sosyal-Duygusal Öğrenme, Kapsayıcı Eğitim, 5E Öğrenme Modeli.

Alice Harikalar Diyarından Yerli Malı Haftasına: Çocuk Felsefesi ve Disiplinlerarası Öğrenme Temelli Bir Eğitim Uygulaması

Emel Yorulmaz

Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
emelimyorulmaz@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Bu çalışmanın amacı, edebî bir eserin pedagojik bir öğrenme aracına dönüştürülmesi yoluyla ilkokul öğrencilerinde merak, sorgulama ve yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen disiplinlerarası bir öğretim uygulamasını ortaya koymaktır. eTwinning kapsamında yürütülen "Travelling to Wonderland" projesi çerçevesinde gerçekleştirilen bu uygulamada Lewis Carroll'un Alice Harikalar Diyarında adlı eseri öğrenme sürecinin merkezine alınmıştır. Hikâyedeki metaforik yapı yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı ve çocuk felsefesi perspektifi doğrultusunda ele alınarak öğrencilerin dünyayı sorgulama, anlamlandırma ve farklı bakış açıları geliştirme süreçlerini destekleyen öğrenci merkezli bir öğrenme deneyimine dönüştürülmüştür.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Uygulama İstanbul'da bir devlet ilkokulunda öğrenim gören ilkokul öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma erken yaşlarda öğrenmenin somutlaştırılması, öğrencilerin aktif katılımının sağlanması ve farklı öğrenme stillerine hitap eden öğretim ortamlarının oluşturulması amacıyla tasarlanmıştır. Uygulama sürecinde öğrencilerin yaratıcı düşünme, iletişim ve iş birliği becerilerinin desteklenmesi hedeflenmiştir.

İyi Uygulamanın Özeti: Uygulamada Alice Harikalar Diyarında hikâyesi sınıf içi öğrenme sürecinin merkezine yerleştirilmiştir. Hikâyedeki karakterler, olay örgüsü ve sahneler öğrenciler tarafından drama, müzik ve yaratıcı etkinlikler aracılığıyla yeniden canlandırılmıştır. Özellikle hikâyedeki "Çay Saati" sahnesi pedagojik bir öğrenme etkinliğine dönüştürülmüş ve sınıf ortamında "Meyve Saati" etkinliği olarak uygulanmıştır. Bu etkinlik Yerli Malı Haftası teması ile ilişkilendirilerek öğrencilerin yerel ürünler, sağlıklı beslenme ve kültürel değerler üzerine düşünmeleri sağlanmıştır. Ayrıca öğrenciler hikâye haritaları oluşturarak olay örgüsünü analiz etmiş ve karakterler üzerine tartışmalar gerçekleştirmiştir. Bu süreçte öğrencilerin aktif katılımına dayalı, sorgulamayı ve yaratıcı düşünmeyi destekleyen öğrenme ortamları oluşturulmuştur.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Uygulama sonucunda öğrencilerin derse katılımının arttığı, yaratıcı düşünme becerilerinin geliştiği ve öğrenme sürecine yüksek motivasyonla katıldıkları gözlemlenmiştir. Drama, hikâye anlatımı ve müzik temelli etkinlikler öğrencilerin sosyal etkileşim becerilerini güçlendirmiş ve öğrenmenin daha anlamlı bir deneyime dönüşmesini sağlamıştır. Ayrıca öğrencilerin kültürel değerler ve yerli ürünler konusunda farkındalıklarının arttığı görülmüştür. Bu çalışma, edebî bir metnin disiplinlerarası bir öğrenme modeline dönüştürülebileceğini göstermesi bakımından eğitimde uygulanabilir, yenilikçi bir iyi uygulama örneği sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alice Harikalar Diyarında, Çocuk Felsefesi, Disiplinlerarası Öğrenme, Drama Temelli Eğitim, Kültürel Öğrenme

Oyun Tabanlı Öğrenme ile Kendini Tanıma ve Kariyer Farkındalığı Geliştirme

Lütfü Bildik [1,*] & Bengisu Özçelik [1]

[1] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Meb
lutfubildik@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin ilgi, yetenek ve değer kavramlarını eğitsel bir dijital oyun aracılığıyla keşfetmelerini ve kendini tanıma becerilerini geliştirmelerini hedeflemektedir.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Proje, ortaokul öğrencilerini hedef almakta olup özellikle ilgi, yetenek ve değer keşfi konusunda rehberlik desteğine ihtiyaç duyan öğrencilere yöneliktir.

İyi Uygulamanın Özeti: Öğrenciler, rehber öğretmen eşliğinde "ilgi, yetenek ve değer" kavramları üzerine yürütülen bilgilendirme etkinliklerinin ardından 2 boyutlu platform tarzında bir dijital oyun geliştirmiştir. Unity oyun motoru ve C# programlama dili kullanılarak hayata geçirilen oyunda, öğrenciler kavramlarla ilişkili içerikleri sahnelere yerleştirerek senaryoyu bizzat oluşturmuştur. Süreç; araştırma, tasarım, kodlama, test ve değerlendirme aşamalarını kapsamış; öğrencilerin problem çözme, yaratıcılık, iş birliği ve dijital üretkenlik becerilerini desteklemiştir.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Öğrencilerin ilgi, yetenek ve değer kavramlarını ayırt edebildikleri ve kendi güçlü yönlerini fark ettikleri gözlemlenmiştir. Ortaya çıkan dijital oyun, rehberlik ve değerler eğitimi derslerinde kullanılabilecek etkileşimli bir materyal olarak hazır hale getirilmiştir. Proje çıktısı, farklı yaş gruplarına uyarlanabilir yapısıyla diğer okullarda da yaygınlaştırılabilecek nitelikte bir örnek oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Oyun Tasarımı, Kendini Tanıma, Rehberlik, Oyun Tabanlı Öğrenme, Eğitim Teknolojileri

Duygu ve Düşünce İlişkisine Yönelik Dijital Oyun Tabanlı Öğrenme Materyali Geliştirilmesi

Bengisu Özçelik [1,*] & Lütfü Bildik [1]

[1] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Meb
bengisuozcelik1@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin duygu ve düşünceler arasındaki ilişkiyi fark etmelerini, bilişsel farkındalık ve öz düzenleme becerilerini sabit zeminli 2 boyutlu bir dijital oyun aracılığıyla geliştirmelerini desteklemeyi amaçlamaktadır.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Proje, ortaokul öğrencilerini hedef almakta olup özellikle duygusal farkındalık ve öz düzenleme becerilerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyan öğrencilere yöneliktir.

İyi Uygulamanın Özeti: Öğretmen rehberliğinde ve gönüllü öğrencilerin katılımıyla sabit zeminli 2 boyutlu bir dijital oyun geliştirilmiştir. Oyunda öğrenciler farklı durumlarla karşılaşarak duygularını ve ilişkili düşüncelerini fark etme fırsatı bulmuştur. Unity oyun motoru ve C# programlama dili kullanılarak hayata geçirilen projede öğrenciler; içerik oluşturma, görsel düzenleme, kodlama ve test aşamalarında aktif rol üstlenmiştir. Proje süreci araştırma, tasarım, geliştirme ve değerlendirme basamaklarını kapsayarak öğrencilerin dijital üretkenlik ve öz farkındalık becerilerini desteklemiştir.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Öğrencilerin duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını ilişkilendirebildikleri; duygusal tepkilerini tanıma ve düzenleme becerilerinin geliştiği gözlemlenmiştir. Ortaya çıkan oyun, rehberlik etkinliklerinde kullanılabilecek etkileşimli bir materyal olarak hazır hale getirilmiştir. Proje, duygusal farkındalık ile teknoloji destekli öğrenme arasında köprü kuran yenilikçi bir örnek niteliği kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilişsel Farkındalık, Dijital Oyun Tasarımı, Öz Düzenleme, Oyun Tabanlı Öğrenme, Duygusal Farkındalık

Değişim Sürecinde Kültürel Dengeleyici Bir Öğretmen: Abdullah Mahir İz (1895-1974)

Kurtuluş Öztürk

Eğitim Bilimleri Marmara Üniversitesi
kurtulus.ozturk@marmara.edu.tr

Özet

Cumhuriyet'in ilanı sonrasında Türkiye'de eğitim sistemi, müfredatın yenilenmesi, klasik eğitim kurumlarının tasfiyesi, alfabe reformu ve dilde sadeleşme gibi kapsamlı düzenlemelerle köklü bir dönüşüm sürecine girmiştir. Bu hızlı ve çok yönlü değişim, toplumsal ve kültürel yapıyı yeniden şekillendirirken, geçmiş kültürel birikimle kurulan bağların zayıflamasına ve yer yer kültürel kopuşlara yol açmıştır. Bu tür dönemlerde kültürel sürekliliği sağlayacak dengeleyici aktörlerin rolü önem kazanmaktadır. Bu çalışma, Cumhuriyet'in ilk yıllarında kültürel değişim süreci içerisinde yer alan Türk eğitim sisteminde, klasik kültürün yeni nesillere aktarılmasında önemli bir rol üstlenen Abdullah Mahir İz'in biyografisini, eğitim anlayışını ve kültürel aktarım yöntemlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel yöntem benimsenmiş, veri toplama aracı olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Mahir İz'in eserleri, öğrencileri tarafından kaleme alınan yazılı ve görsel materyaller ile konuya ilişkin akademik çalışmalar ve hatırat türündeki kaynaklar temel veri setini oluşturmuştur. Elde edilen veriler içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları, Abdullah Mahir İz'in özellikle şiir ve edebiyatı pedagojik bir araç olarak kullanarak öğrencileriyle güçlü bir kültürel bağ kurduğunu ve bu yönüyle "kültür taşıyıcısı öğretmen" modelinin önemli bir temsilcisi olduğunu göstermektedir. Onun yetiştirdiği öğrenciler arasında akademi ve kültür dünyasında öne çıkan isimlerin bulunması, geliştirdiği eğitim yaklaşımının etkisini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, kültür ve değer aktarımını merkeze alan güncel eğitim yaklaşımları açısından Mahir İz'in eğitim pratiği dikkate değer bir örnek sunmaktadır. Özellikle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bağlamında, tarihsel tecrübelerden hareketle geliştirilecek eğitim politikaları için bu tür örneklerin yol gösterici olabileceği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Süreklilik, Kültürel Aktarım, Eğitim Reformu, Mahir İz

The World Is Our Lab: Real-Life Learning

Gökhan Yavuz

Sınıf Öğretmenliği Müsiad Saime Sultan Bilim ve Sanat Merkezi
gokhanyavuz1666@gmail.com

Özet

Bu çalışma, ilkokul düzeyindeki öğrencilerin doğa temelli öğrenme ortamları aracılığıyla bilimsel süreç becerileri ve çevresel farkındalıklarını geliştirmeyi amaçlayan **"The World is Our Lab: Real Life Learning"** eTwinning projesinin iyi uygulama örneğini kapsamlı bir bilimsel çerçevede incelemektedir. Araştırma, yapılandırmacı öğrenme kuramı, deneyimsel öğrenme yaklaşımı ve iş birlikli (kubaşık) öğrenme modeli temelinde tasarlanmış; fen bilimleri, matematik, Türkçe, sosyal bilgiler ve sanat alanlarını disiplinlerarası bir anlayışla bütünleştirmiştir.Türkiye (10), Yunanistan (7), Romanya (2), Arnavutluk (2) ve Bulgaristan (1) olmak üzere toplam 22 öğretmenin katılımıyla yürütülen proje, öğrencilerin karışık ülke gruplarında kültürlerarası etkileşim içinde ortak ürün geliştirmelerini ve takım çalışmaları yapmalarını sağlamıştır. Araştırma deseni, saha uygulamalarına dayalı durum çalışması ile eylem araştırmasını bütünleştiren bir yöntem üzerine kurulmuş; veri toplama sürecinde katılımcı gözlem, doküman analizi, öğrenci ürünleri, dijital içerikler ve süreç değerlendirme kayıtları kullanılmıştır. Uygulama sürecinde öğrenciler, doğal çevrede sistematik gözlemler yaparak bilimsel süreç becerilerini geliştirmiş; hava olayları ve çevresel değişkenlere ilişkin verileri toplayıp grafik ve tablolar aracılığıyla analiz ederek analitik düşünme yetkinliklerini güçlendirmiştir. Web 2.0 araçlarının etkin kullanımı, dijital okuryazarlık, veri yönetimi ve sunum becerilerinin gelişimine katkı sağlamıştır. İklim değişikliği ve çevre sorunlarına yönelik problem durumları üzerinden yürütülen etkinlikler, öğrencilerin problem çözme, eleştirel düşünme ve çözüm odaklı yaklaşım becerilerini artırmış; sürdürülebilir çevre anlayışı ve çevresel etik bilinci kazanmalarına destek olmuştur. Kubaşık öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen grup çalışmaları, iletişim, iş birliği ve sosyal etkileşim becerilerini güçlendirirken, doğa temelli sanat ve tasarım etkinlikleri yaratıcılıklarını geliştirmiştir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal alanlarda bütüncül gelişim gösterdiğini ortaya koymakta olup, proje pedagojik kalite, yenilikçilik ve uluslararası iş birliği kriterleri doğrultusunda değerlendirilmiş ve **"eTwinning Avrupa Kalite Etiketi"** ile ödüllendirilmiştir. Sonuç olarak, saha temelli, eylem araştırmasına dayalı ve teknoloji destekli disiplinlerarası öğrenme ortamları, öğrencilerin bilimsel, sosyal ve duyuşsal becerilerini bütüncül biçimde geliştiren **etkin, sürdürülebilir ve yeniden üretilebilir bir eğitim modeli olarak ortaya konmuştur.**

Anahtar Kelimeler: 5. Doğa Temelli Öğrenme, Bilimsel Süreç Becerileri, Çevresel Farkındalık Disiplinlerarası Eğitim, Eylem Araştırması

Oyun Hamuruyla Müzik Sembollerinin Kalıcı İzli Öğretimi

Pelin Şentürk

Müzik Öğretmeni Milli Eğitim Bakanlığı
pelinguner0@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: MEB tarafınca belirlenen haftalık ders saatleri çizelgesine göre; Müzik dersleri İlköğretim kademeleri için 1 ders saati (40dakika) olarak belirlenmektedir. Ders saatinin kısa olması nedeniyle teorik bilgilerin öğretimi olumsuz etkilenmektedir. Bu çalışmayla müzik sembollerini ve diğer teorik müzik bilgilerini kısa sürede öğrencilerde kalıcı izli öğrenmeyi sağlamak amaçlanmıştır.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: 6-14 yaş arası öğrenciler (1. - 8. Sınıfa kadar olan tüm kademeler).

İyi Uygulamanın Özeti: Öğrencilerden derste kullanmak için oyun hamuru getirmeleri istenir ya da öğretmenden materyal olarak derste kullanıma hazır şekilde oyun hamuru bulundurması beklenir.

- Öğretmen aşamalı şekilde müzik yazısıyla ilgili sembolleri (dizek, anahtar, eğitim programında belirlenmiş seviyeye uygun notalar, ölçü sayısı, ölçü, ölçü çizgisi, bitiş çizgisi, tekrar işaretleri vb.) anlatır ve her bir kavram anlatıldıktan hemen sonra oyun hamuruyla şekillendirilmesi istenir.
- Her bir sembol açıklandıktan hemen sonra, öğrenciler sembole bakarak oyun hamuruyla şekillendirmesi beklenir.
- Öğrencilerden hamur yoluyla yaptığı şekli deftere doğru boyutlarda geçirmesi istenir.
- Defterler hızlı şekilde kontrol edilerek sembolün doğru aktarılma seviyesi gözlemlenir. Yanlışlar şekil boyutunda incelenir.
- Eksikler giderildikten sonra diğer sembollere geçilir.
- Öneri: Öğrenme kanıtları (ölçme değerlendirme) için sınıf seviyesine ve öğretilen bilgilere uygun kapsayıcı bir müzik yazısı öğrencilere bona yöntemiyle okutulabilir ya da öğretilen sembollere yönelik kısa sorular hazırlanarak öğrencilerin öğrenme kanıtlarına göre seviyeleri belirlenebilir.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları:

- Öğrenci, öğrenme sürecine etkin olarak katıldığı için; bilginin, uygulama aşamasında kalıcı hale geldiği gözlemlenmiştir.
- Klasik nota öğretme yöntemleri yerine, alışılmışın dışında görsel uygulamaların, öğrencilerin ilgisini arttırdığı gözlenmiştir.
- Öğrencilerin dersteki karışık ve çizimi zor sembolleri kolaylıkla çizip aralarındaki farkı daha iyi algıladıkları ve sembolleri çizebildikleri gözlenmiştir.
- Öğrenme kanıtları için sınıfın geneline tahtada, dizek üzerine yazılan doğru ve yanlış notalarla ilgili öğrencilerden görüşleri sözlü olarak alınmıştır. Sınıftaki öğrencilerin büyük bir kısmının sorulara detaylı olarak benzer cevaplar verdiği gözlenmiştir.
- Öğrenciler eğlenmek için dersi araç olarak gördüklerini dile getirseler de, ders sonunda öğretim amacına ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oyun Hamuru, Müzik Sembolleri, Kalıcı İzli Öğrenme,

Theraplay Temelli Etkinliklerle Duygusal Güven ve Sosyal Etkileşimin Desteklenmesi

Melek Günaltay [1,*] & Zehra Ayhatun Uğuz [2]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Konya Il Milli Eğitim Müdürlüğü
[2] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Muratlı Özel Eğitim Anaokulu
melekdmrbas@gmail.com

Özet

Bu uygulamanın amacı, anasınıfı ve ilkokul çocuklarının duygusal güven, sosyal etkileşim, aidiyet duygusu ve ilişki temelli gelişimlerini Theraplay yaklaşımıyla desteklemektir. Çocukların kendilerini değerli hissetmeleri, akranları ve öğretmenleriyle güvene dayalı sağlıklı ilişkiler kurmaları, duygu düzenleme becerilerini geliştirmeleri ve öz güven kazanmaları hedeflenmiştir. Uygulama, anasınıfı ve ilokula devam eden çocuklara yönelik gerçekleştirilmiştir. Çalışma, farklı gelişim özelliklerine sahip çocukların yer aldığı sınıf ortamında uygulanmıştır. Theraplay uygulamalarının yürütüldüğü sınıflarda, çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerini destekleyen yapılandırılmış bir öğrenme ortamı oluşturulmuştur. Çocuk-yetişkin etkileşimi; sıcak, kabul edici, destekleyici ve güven verici bir yaklaşımla, çocuğun bireysel hızına uygun şekilde planlanmıştır. Theraplay'in temel boyutları olan Mücadele (Challenge), Yapı (Structure), Katılım (Engagement) ve Besleme (Nurture) çerçevesinde aylık etkinlik planları hazırlanmış ve uygulanmıştır. Süreç boyunca hareket temelli oyunlar, ritim çalışmaları, dokunma etkinlikleri, göz teması kurmaya dayalı oyunlar, balon taşıma, tüyle dokunma, el ele tutuşma ve grup yarışmaları gibi etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bu etkinlikler sayesinde çocuklar hem eğlenmiş hem de güvenli ilişkiler kurarak kendilerini ifade etme fırsatı bulmuşlardır. Özellikle başlangıçta yetişkine dokunmaktan ve yakın temastan kaçınan çocukların süreç sonunda öğretmenlerine ve arkadaşlarına karşı daha açık, güvenli ve istekli bir tutum geliştirdikleri gözlemlenmiştir. Uygulama sonucunda çocukların öğretmenleriyle ve akranlarıyla daha güçlü iletişim kurdukları, birbirlerini daha olumlu kabul ettikleri ve grup içinde aidiyet duygularının arttığı görülmüştür. Problem davranışlarda azalma, öz güven gelişiminde artış ve duygu düzenleme becerilerinde olumlu ilerlemeler kaydedilmiştir. Çocuklar, güvenli bağ kurmanın verdiği rahatlıkla kendilerini daha rahat ifade etmiş, sınıf ortamında daha mutlu ve katılımcı bireyler hâline gelmişlerdir. Bu süreç, okul öncesi dönemde ilişki temelli yaklaşımların çocuk gelişimi üzerindeki olumlu etkisini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Theraplay, Duygusal Güven, Sosyal Etkileşim, Anasınıfı, İlişki Temelli Öğrenme

Hava Kirliliğine Çocuk Gözüyle: Tasarım Odaklı Sürdürülebilirlik Etkinliğinin Etkilerinin İncelenmesi

Nuray Eran Türedi [1,*], Nuray Kazancıoğlu [1], Nejla Yüksel [1], Betül Kolçak Temel [1], Betül Kanlı [1], Zeynep Olcar [1], Nurcan Bayram [1], Beyza Nur Çalık [1], Hatice Nur Özbilen [1], Kadir Can Yıldız [1] & Hilal Sağlam [1]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
nurayeran@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Bu uygulama, okul öncesi dönemde çocukların hava kirliliğine ilişkin farkındalıklarını artırmanın ötesinde, onları çevresel sorunlara çözüm üreten aktif bireyler haline getirmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda çocukların neden-sonuç ilişkisi kurma, problem çözme ve tasarım becerilerinin desteklenmesi ile ailelerin çevreye yönelik bilinç düzeylerinin artırılması hedeflenmiştir.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Uygulama, 5–6 yaş grubunda öğrenim gören 120 çocuk ve bu çocukların aileleri ile yürütülmüştür. Süreçte çocuklar aktif katılımcı, öğretmenler rehber rol üstlenmiştir.

İyi Uygulamanın Özeti: Uygulama süreci, çocukların günlük yaşam deneyimlerinden yola çıkarak hava kirliliğine ilişkin sorular üretmeleri ile başlatılmıştır. Süreç boyunca çocuklar kirli ve temiz hava arasındaki farkı gözlemleyerek problem durumunu tanımlamış, ardından çözüm üretmeye yönelik fikirler geliştirmiştir.

Bu doğrultuda çocuklar, geri dönüştürülebilir materyaller kullanarak kendi hava temizleme sistemlerini tasarlamış ve tasarımlarını deneyerek geliştirmiştir. Süreç boyunca çocukların gözlem, ifade, iş birliği ve yaratıcı düşünme becerilerinin desteklendiği bütüncül bir öğrenme ortamı oluşturulmuştur.

Süreçte çocukların çevresel kavrayışlarının derinleştiği, bir çocuğun "Arabalar çok olunca hava hasta oluyor" ifadesinde de görüldüğü gibi, hava kirliliğini neden-sonuç ilişkisi içerisinde anlamlandırabildikleri gözlemlenmiştir.

Uygulama sürecine aileler de dahil edilerek çocukların okulda kazandıkları farkındalığın ev ortamına taşınması sağlanmış; elde edilen gözlem ve görüşler doğrultusunda çocukların çevresel kavrayışlarında ve ailelerin çevreye yönelik tutumlarında belirgin bir değişim olduğu görülmüştür.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Uygulama sonucunda çocukların hava kirliliğini yalnızca tanımlayan değil, nedenlerini açıklayabilen ve çözüm önerileri geliştirebilen bireyler haline geldikleri gözlemlenmiştir. Çocukların problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerinde gelişim olduğu; tasarım sürecinde deneme-yanılma yoluyla öğrenmelerini yapılandırdıkları belirlenmiştir.

Ailelerin ise ev içi hava kalitesi ve çevre dostu davranışlar konusunda daha bilinçli hale geldikleri ve bu farkındalığın günlük yaşamlarına yansıdığı görülmüştür. Bu yönüyle uygulama, erken çocukluk döneminde sürdürülebilirlik temelli öğrenme süreçlerinin hem çocuk hem de aile düzeyinde kalıcı etkiler oluşturabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hava Kirliliği, Sürdürülebilirlik Eğitimi, Tasarım Odaklı Öğrenme, Okul Öncesi, Aile Katılımı

Normalleşen Adaletsizliğe Eleştirel Bir Bakış: Pusulacık Rehberliğinde Masalların Hak Temelli Dramatizasyonu

Nurcan Dilsiz [1,*], Hasan Güçlüer [2], Irfan Balbey [1] & Cebrail Yiğit [1]

[1] Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Ortaöğretim Matematik Öğretmenliği Kozanlı Anadolu Lisesi
nurcandilsiz27@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Bu çalışmanın amacı, 4. sınıf öğrencilerinin kültürel olarak kanıksadıkları masallardaki örtük hak ihlallerini fark etmelerini ve bu anlatılara eleştirel bir perspektifle yaklaşmalarını sağlamaktır. Pusulacık kitabındaki "Kuklalar Öyküyü Anlatıyor" etkinliğinden yola çıkılarak hazırlanan uygulamada, öğrencilerin "normal" kabul edilen haksızlıkları deşifre etmeleri ve hak temelli bir adalet bilinci geliştirmeleri hedeflenmiştir.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: İlkokul 4. sınıf düzeyindeki öğrenciler.

İyi Uygulamanın Özeti: Uygulama sürecinde öğrenciler, bildikleri masalları sadece sonuçları üzerinden değil, tüm olay örgüsü bakımından mercek altına almışlardır. Orijinal etkinlikteki kukla kullanımı yerine yaratıcı drama yöntemi tercih edilerek, hikayeler baştan sona canlandırılmıştır. Dramatizasyon sırasında, gündelik hayatta sıradan görülen ancak aslında hak ihlali barındıran anlarda oyun "Dondur!" tekniği ile durdurulmuştur. Bu duraklamalarda, "Burada normal görünen haksızlık nedir?" ve "Karakterlerin haklarını korumak için gidişat nasıl değişmelidir?" soruları üzerinden derinlemesine tartışmalar yapılmıştır. Tartışılan çözüm önerileri doğrultusunda masallar, hak temelli bir yaklaşımla yeniden kurgulanarak sahnelenmiştir.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Uygulama sonunda öğrencilerin, anlatılardaki "normalleştirilmiş" adaletsizlikleri tespit etme becerilerinde belirgin bir artış gözlemlenmiştir. Öğrenciler, masalların sadece sonunu değil, tüm kurgusunu hak kavramı çerçevesinde sorgulamayı öğrenmişlerdir. Yaratıcı drama süreci, soyut bir kavram olan "insan hakları" konusunu öğrencilerin kendi yaşantıları ve bildikleri öyküler üzerinden somutlaştırarak kalıcı bir farkındalık sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: İnsan Hakları, Yaratıcı Drama, Pusulacık.

Geleneksel Sanatlarla Fabl Yolculuğu

Yeşim Bayrak

Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
yesimmmbayrak@gmail.com

Özet

Projenin temel amacı geleneksel el sanatlarının yeni nesillere aktarılmasına katkı sağlamak ve bu sanatların günümüzde yaşatılmasını desteklemektir. Bu süreçte öğrencilerin kültürel değerlere yönelik farkındalık kazanmaları ve ortaya koydukları ürünleri paylaşarak kültürel aktarımın bir parçası olmaları hedeflenmiştir. Ayrıca öğrencilerin boş zamanlarını verimli değerlendirmeleri sağlanarak yoğun teknoloji kullanımının olumsuz etkilerinin azaltılması amaçlanmıştır. Sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı bir bölgede yer alan okullarda öğrenci ve velilere geleneksel sanatları tanıma ve deneyimleme imkânı sunulmuştur. Projenin hedef kitlesini ilkokul öğrencileri oluşturmakla birlikte veliler de sürece dahil edilmiştir. Sergi aracılığıyla diğer öğrenciler ve öğretmenlerle etkinlikler paylaşılmış ve projenin etki alanı genişletilmiştir. Çalışma, usta öğretici işbirliği ile planlanmış ve ebru, ahşap boyama, dokuma atölyeleri oluşturulmuştur. Uygulama görsel sanatlar dersi kapsamında yürütülmüştür. Yapılan öğrenci grupları ile işbirlikli öğrenme desteklenmiştir. Ebru çalışmalarında battal, gel-git, şal ve hatip teknikleri uygulanmış ancak ağırlıklı olarak çiçek motiflerine yer verilmiştir. Ardından ahşap boyama çalışmalarında yüzey hazırlama, boyama ve süsleme aşamaları gerçekleştirilmiştir. Ahşap çalışmalarında hayvan figürleri üzerinde çalışılmıştır. Dokuma çalışmalarında öğrenciler küçük dokuma ürünleri oluşturarak bunları hayvan figürlerine dönüştürmüşlerdir. Çalışma sonunda yazılan fablda hayvan figürleri karaktere dönüştürülmüştür. Mekan belirlenirken ebru çalışmalarındaki çiçek motiflerinden yola çıkılmış ve çiçeklerle dolu bir orman hayal edilmiştir. Fabl tamamlandığında öğrenciler tarafından canlandırılmıştır. Çalışma öğrencilerin estetik bakış açısı, sabır, dikkat, el-göz koordinasyonu, işbirliği ve iletişim becerilerini geliştirmiştir. Yaratıcı yazarlık çalışmaları ile dil becerileri desteklenmiş, sergi ve sunumlar sayesinde özgüvenleri artmıştır. Öğrenci-veli-öğretmen işbirliği motivasyonu yükseltmiş, okul iklimine olumlu katkı sağlamıştır. Çalışmanın yaygınlaşmasıyla diğer sınıflarda da uygulamalar yapılmış ve proje daha geniş kitlelere ulaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahşap, Dokuma, Ebru, Fabl, Geleneksel El Sanatları

Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Eğitim Bağlamında Dijital Oyun Tabanlı Öğrenme Uygulamaları: Kahoot ve Wordwall Örneği

Elif Şen [1,*] & Gayenur Şimşek [2]

[1] Çocuk Gelişimi , Insan Kaynakları Yönetim Uzmanlığı Özel Elit Gençler Koleji
[2] Özel Eğitim Öğretmenliği Özel Elit Gençler Koleji
elifsennelif@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Bu iyi uygulamanın temel amacı, dijital oyun tabanlı öğrenme araçları olan Kahoot ve Wordwall'un kapsayıcı ve sürdürülebilir eğitim ortamlarında öğrencilerin akademik başarı, derse katılım ve öğrenme motivasyonu üzerindeki etkilerini çok boyutlu olarak incelemektir. Çalışma, öğrenme sürecinin geleneksel yapıdan çıkarılarak daha etkileşimli, erişilebilir ve öğrenci merkezli bir öğrenme ekosistemine dönüştürülmesini hedeflemektedir.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Araştırmanın çalışma grubunu ortaokul düzeyinde öğrenim gören toplam 30 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında farklı akademik yeterlik düzeylerine sahip öğrenciler ile özel gereksinimli öğrenciler yer almakta olup, uygulama kapsayıcı eğitim ilkeleri doğrultusunda yapılandırılmıştır.

İyi Uygulamanın Özeti: Araştırma, karma yöntem deseni çerçevesinde tasarlanmıştır. Uygulama süreci dört hafta boyunca sürdürülmüş ve bu süreçte dersler Kahoot ve Wordwall tabanlı etkinliklerle desteklenerek kağıtsız, etkileşimli ve oyunlaştırılmış bir öğrenme ortamı oluşturulmuştur. Nicel veriler ön test–son test akademik başarı puanları ile derse katılım oranları üzerinden elde edilmiştir. Nitel veriler ise yarı yapılandırılmış öğrenci görüşmeleri ve sistematik öğretmen gözlemleri aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizi, uygulamanın bilişsel ve duyuşsal öğrenme çıktıları üzerindeki etkisini bütüncül biçimde değerlendirmeye yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Bulgular, dijital oyun tabanlı öğrenme uygulamalarının öğrencilerin akademik başarı düzeylerinde anlamlı artış sağladığını ve derse katılımı belirgin biçimde güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca öğrencilerin öğrenme sürecine yönelik motivasyonlarının yükseldiği ve derslere ilişkin tutumlarının olumlu yönde geliştiği tespit edilmiştir. Özellikle özel gereksinimli öğrencilerin öğrenme sürecine katılım düzeylerinde artış gözlemlenmiş, bu durum uygulamanın kapsayıcı eğitim açısından işlevsel bir yapı sunduğunu göstermiştir. Elde edilen sonuçlar, Kahoot ve Wordwall tabanlı uygulamaların hem akademik başarıyı desteklediğini hem de sürdürülebilir ve erişilebilir öğrenme ortamlarının oluşturulmasına katkı sağladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı Eğitim, Sürdürülebilir Eğitim, Dijital Oyun Tabanlı Öğrenme, Kahoot, Wordwall

Dijital Çağda Yaşam Becerilerinin Yeniden Keşfi: Liselerde "Yaşam Atölyesi" Uygulaması

Emine Karagöz Yıldırım [1,*], Elif Ceylan [2] & Büşra Şafak [3]

[1] Türk Dili ve Edebiyatı Istanbul Üniversitesi
[2] Matematik Yıldız Teknik Üniversitesi
[3] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
eminekaragozyildirim@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Araştırmanın temel amacı, lise düzeyindeki öğrencilerin akademik kazanımlarıyla birlikte gündelik yaşamlarını bağımsız bir şekilde sürdürebilmeleri için gerekli olan temel yaşam becerilerini kazandırmaktır. Okulu sadece sınavlara hazırlık mekanları gibi görmek yerine, bireyin toplumsal ve kişisel yaşama adaptasyonunu sağlayan dinamik bir yaşam alanına dönüştürmek hedeflenmektedir. Öğrenme, bireyin deneyimlerinin dönüştürülmesi sürecidir (Kolb, 1984). Bu çalışma, "yaşama sanatı" ve "uygulama becerisi" unsurlarını yeniden okullara entegre ederek öğrencilerin sadece bilen değil aynı zamanda uygulayabilen ve çözüm üretebilen bireyler olmalarına rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Bu araştırmanın ana hedef kitlesi, ortaöğretim (lise) kademesinde eğitim görmekte olan 14-18 yaş aralığındaki öğrencilerdir. Araştırmanın örneklemini 25 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Pilot uygulamalardan elde edilen gözlemler; somut bir sorunu çözmenin ve bir ürünü bizzat onarmanın, öğrencilerin öz güven duygusunu ve bağımsız yaşama kapasitelerini artırdığını göstermektedir. Sonuç olarak bu çalışma; okulların sadece akademik başarıya değil, bireyi hayata hazırlayan bir "yaşam laboratuvarına" dönüşmesi gerektiğini savunmaktadır. Modern hayatın getirdiği "her şeyi hazır alma" kolaylığı yerine "onaran ve üreten insan" modelini yeniden canlandırmaktır.

İyi Uygulamanın Özeti: Teknolojinin içine doğan "Alfa" ve "Z" kuşağının motor becerilerindeki gerileme, literatürde "Pratik Yaşam Becerileri" eksikliği olarak tartışılan güncel bir konudur. Günümüzde genç kuşaklar; karmaşık yazılımları kullanma becerilerine sahip olsa da düğme dikme, kravat bağlama, basit tamirat gibi gündelik işlerde belirgin bir gerileme sergilemektedir. Bu çalışma, "Geçmişten Günümüze Öğretmen" teması kapsamında; geçmişin "İş Bilgisi" derslerinden ilham alarak, modern eğitim sistemine entegre edilebilecek bir "Yaşam Atölyesi" modelini sunmayı amaçlamaktadır.

Önerilen model, öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ve ekran odaklı yaşam tarzı nedeniyle körelen ince motor becerilerini yeniden canlandırmayı hedefleyen "yaparak-yaşayarak öğrenme" esaslı bir atölye kurgusudur. Atölye kapsamında; tekstil onarımı, kişisel bakım becerileri gibi yaşama dair pratik beceriler üzerine odaklanılmıştır. Bu süreçte öğretmenin rolü, sadece akademik bilgi aktaran bir figürden, bireyin hayata karşı duruşunu güçlendiren bir "usta-rehbere" dönüşmektedir.
İyi Uygulamanın Çıktılar ve Sonuçları: Önerilen model, öğrencilerin teknoloji bağımlılığı ve ekran odaklı yaşam tarzı nedeniyle körelen ince motor becerilerini yeniden canlandırmayı hedefleyen "yaparak-yaşayarak öğrenme" esaslı bir atölye kurgusudur. Atölye kapsamında; tekstil onarımı, kişisel bakım becerileri gibi yaşama dair pratik beceriler üzerine odaklanılmıştır. Bu süreçte öğretmenin rolü, sadece akademik bilgi aktaran bir figürden, bireyin hayata karşı duruşunu güçlendiren bir "usta-rehbere" dönüşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Atölye, Beceri, Öz Yeterlilik.

Kapsayıcı Eğitimde Aile Odaklı Bir Yerel Yönetim Modeli: Çekmeköy Belediyesi Uygulaması

Belma Yıldırım [1,*] & Gülçin Muştu [2]

[1] Çocuk Gelişimi Çekmeköy Belediyesi
[2] Sosyal Hizmetler Çekmeköy Belediyesi
belma_3634@hotmail.com

Özet

Bu uygulamanın temel amacı, 7-24 yaş arası özel gereksinimli bireylerin toplumsal hayata katılımını ve öz yeterliliklerini desteklemek eş zamanlı olarak ebeveynlerin üzerindeki yoğun bakım yükünü hafifleterek onlara nitelikli bir zaman desteği sunmaktır. Proje, aileleri sadece birer refakatçi olmaktan çıkarıp mesleki eğitimler ve kadın kooperatifleri aracılığıyla ekonomik üretim sürecine dahil ederek güçlenmelerini sağlamayı hedeflemektedir.

Uygulamanın hedef kitlesini, Çekmeköy Belediyesi Engelsiz Etkinlik Merkezi'nden hizmet alan bireyler ile bu bireylerin toplumsal katılımını destekleyen ebeveynleri oluşturmaktadır.

Bir yıldır kesintisiz devam eden bu uygulamada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Merkez bünyesinde uygulanan müfredat, bireylerin yaş ve ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiştir. Bu kapsamda küçük yaş grubu çocuklar; bireysel eğitim odaklı okuma-yazma ve dikkat geliştirme çalışmaları alırken büyük yaş grubu bireyler günlük yaşam becerileri, toplumsal uyum, spor, tenis ve satranç derslerine yönlendirilmektedir. Çocuklar seanslardayken, ailelere çocuklarını uzmanlara güvenle emanet edebilecekleri bir zaman desteği yaratılmaktadır. Ebeveynler bu esnek zaman dilimini, çocuklarını merkeze bırakıp kurum dışındaki şahsi işlerini ve bireysel ihtiyaçlarını halletmek için kullanabildikleri gibi kurum bünyesindeki seramik, geri dönüşüm ve tekstil gibi atölyelerde üretim yaparak kendilerini geliştirme fırsatı da bulmaktadır.

Atölyelerde ailelerin el emeği ile ortaya çıkardığı nitelikli ürünler, belediyemize bağlı kadın kooperatifi bünyesinde açılan stantlarda belirli dönemlerde satışa sunulmaktadır. Nitel gözlemler ve 80 aileden 65'ine uygulanan anket sonuçlarına göre; ebeveynlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinde ve kuruma duydukları bağlılık hissinde belirgin bir artış saptanmıştır. Bu model sayesinde ebeveynler, ürettikleri ürünlerin satışından doğrudan kazanç elde ederek hane bütçelerine katkı sağlamakta ve ekonomik bir kimlik kazanmaktadır. Çalışma bulguları özel gereksinimli çocukların gelişim süreçlerinin ailelerin sosyo-ekonomik güçlenmesiyle desteklenmesinin, yerel yönetim düzeyinde kapsayıcı eğitimin sadece bireysel değil, toplumsal bir refah ve dayanışma modeli olarak kalıcı hale gelmesine hizmet ettiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde İyi Örnekler, Kapsayıcı Eğitim, Sosyal Girişimcilik, Okul-Aile İşbirliği

İletişim(Siz)Siniz

Hatice Merve Kaplan [1,*] & Mustafa Özcan [2]

[1] Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Çevre Koleji
[2] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Mef Üniversitesi
mervekaplan87@gmail.com

Özet

MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Özcan tarafından hayata geçirilen DERSDEM programı bünyesinde yürütülen "İletişim(siz)siniz" başlıklı çalışma, Türk Dili ve Edebiyatı odağında kurgulanmış, dokuz ay süren öğrenci merkezli bir sosyal sorumluluk projesidir. Proje sürecinde rehber öğretmen, 28 kişilik öğrenci grubunun karar mekanizmalarına müdahale etmeksizin süreci yönetmiş ve öğrencileri bireysel ilgi, yetenek ile akademik becerileri doğrultusunda yönlendirmiştir. Yapılandırmacı eğitim yaklaşımının benimsendiği bu çalışmada, iletişim kazanımını teorik zeminden sosyal gerçekliğe taşımak hedeflenmiş; öğrenciler saha araştırması kapsamında hastane, fabrika, taksi durağı ve okul gibi kamusal alanlarda mülakatlar gerçekleştirmiştir. Elde edilen verilerin nitel bir yaklaşımla deşifre edilmesinin ardından, disiplinler arası bir modelle dramatik metinler oluşturulmuştur. Bu doğrultuda; yazma yeteneği gelişmiş öğrenciler metin yazımı, görsel sanatlara ilgili olanlar dekor tasarımı, bilişim yetkinliği bulunanlar reji ve tanıtım, oyunculuk kabiliyeti olanlar ise sahneleme süreçlerinde görev alarak öz-ifade becerilerini ve özgüvenlerini geliştirme fırsatı bulmuşlardır. Hizmet ederek öğrenme (service-learning) modeline örnek teşkil eden projenin final aşamasında, sergilenen tiyatro oyunundan elde edilen tüm gelir, toplumsal sorumluluk bilinciyle Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfına bağışlanmıştır. Bu çalışma; öğrenci özerkliğinin desteklendiği, akademik kazanımların toplumsal fayda ile birleştirildiği ve çok yönlü beceri gelişiminin hedeflendiği entegre bir eğitim modeli sunması bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Sosyal Sorumluluk, Şiddetsiz İletişim

Okul Temelli Mindfullnes ve Progresif Kas Gevşetme Egzersizleri Uygulaması: Sınav Kaygısında Sürdürülebilir İyi Oluş Halinin Desteklenmesi

Burcu Aktan Tüzer [1,*] & Gürsoy Sertyeşilışık [2]

[1] Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Milli Eğitim Bakanlığı
brctzr@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Bu iyi uygulamanın amacı, lise öğrencilerinde sınav kaygısını azaltmaya yönelik okul temelli bir müdahale olarak mindfulness yaklaşımıyla desteklenen progresif kas gevşetme (PMR) egzersizlerinin sürdürülebilir iyi oluş üzerindeki etkisini incelemektir.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Uygulama, okul rehberlik servisinin yönlendirmesiyle belirlenen ve Beck Anksiyete Ölçeği sonuçlarına göre orta ve yüksek düzeyde sınav kaygısı yaşayan gönüllü 11 lise öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir.

İyi Uygulamanın Özeti: Uygulama 6 hafta boyunca haftada 1–2 gün, yaklaşık 30 dakika süren seanslar şeklinde yürütülmüştür. Çalışma okul ortamında, ders dışı zamanlarda yapılmış ve öğrencilerin günlük yaşamlarında artan dikkat dağıtıcı uyaranlar ile yoğun ekran kullanımına yönelik farkındalık geliştirmeleri desteklenmiştir. Seanslar, "Sınav Kaygısı ve Başa Çıkma Yöntemleri Eğitmen Eğitimi" sertifikasına sahip uygulayıcı tarafından yürütülmüş ve temel olarak PMR egzersizlerine dayandırılmıştır. Süreç boyunca kısa mindfulness yönlendirmeleri ile öğrencilerin beden farkındalığı ve anda kalma becerileri desteklenmiştir.

Uygulama başında Beck Anksiyete Ölçeği uygulanmış ancak süreç sonunda son test uygulanmamıştır. Her oturumun ardından öğrencilerden sözlü geri bildirimler alınmıştır. Öğrenciler genellikle gevşeme hissettiklerini, zihinsel olarak rahatladıklarını ve sınav kaygısıyla baş etmede bir çıkış yolu yakaladıklarını ifade etmiştir. Aynı uygulama Letonya'da bir lisede tek oturumluk bir mindfulness atölyesi olarak da gerçekleştirilmiş ve öğrenciler bu deneyimden memnun kaldıklarını belirtmiştir.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Öğrenciler uygulama sürecinde rahatlama yaşadıklarını, sınav kaygısı ile daha etkili baş edebildiklerini ve dikkat dağıtıcı uyaranlardan uzaklaşmanın sürece olumlu katkı sağladığını ifade etmiştir. Elde edilen bulgular, PMR temelli mindfulness uygulamalarının okul ortamında uygulanabilir olduğunu ve öğrencilerin psikolojik iyi oluşunu destekleyebileceğini göstermektedir. Ayrıca bu sürecin, öğretmenin yalnızca akademik değil, öğrencinin duygusal dayanıklılığını da destekleyen bir rehber rol üstlenebileceğini ortaya koyduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mindfulness, Sınav Kaygısı, Progresif Kas Gevşetme, Sürdürülebilir İyi Oluş, Ekran Süresi

Derin Öğrenme Tabanlı Öğrenci Performansı Tahmini: FCNN ve LSTM Modellerinin Karşılaştırmalı Analizi

Seher Kızıltepe

Bilgisayar Mühendisliği Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
shrk19@gmail.com

Özet

Eğitimde büyük veri ve yapay zeka uygulamalarının yaygınlaşması, öğrenci performansının doğru ve erken tahmin edilmesini stratejik bir gereklilik haline getirmiştir. Bu çalışmanın amacı, derin öğrenme modelleri olan Fully Connected Neural Network (FCNN) ve Long Short-Term Memory (LSTM) algoritmalarının öğrenci performansı tahminindeki etkinliğini çoklu veri setleri üzerinden karşılaştırmalı olarak incelemektir. Çalışmanın özgün yönü, farklı veri yapıları ve özellik dağılımlarına sahip birden fazla veri setinin kullanılması ve bu veri setleri üzerinde modellerin genelleme performanslarının sistematik olarak değerlendirilmesidir.

Veri ön işleme sürecinde eksik veri analizi, kategorik değişkenlerin dönüştürülmesi ve ölçeklendirme işlemleri uygulanmıştır. Model performanslarının değerlendirilmesinde K-Fold Cross Validation yöntemi kullanılmış; Accuracy, Precision, Recall, F1-Score ve AUC-ROC gibi metrikler üzerinden kapsamlı analizler yapılmıştır. FCNN modeli yüksek boyutlu veri yapılarında güçlü öznitelik çıkarımı sağlarken, LSTM modeli zaman bağımlı ilişkileri öğrenme kapasitesi ile öne çıkmaktadır.

Bu çalışma, farklı veri koşulları altında hangi modelin daha başarılı sonuçlar verdiğini ortaya koyarak eğitimde yapay zeka uygulamalarına yönelik teorik ve pratik katkılar sunmayı hedeflemektedir. Çalışma bulguların elde edilme aşamasında olup, sonuçlar bildiride sunularak eğitim veri madenciliği alanına yönelik öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde Yapay Zeka, Derin Öğrenme, Öğrenci Performansı, FCNN, LSTM

POWER BI ile Akademik Süreçleri Yönetmek

Eyyüp Özdemir

Dijital Dönüşüm Koordinatörü Sanko Okulları
eyup.ozdemir@sanko.k12.tr

Özet

Günümüz eğitim sistemlerinde öğrenci başarısını artırmak ve akademik süreçleri daha etkin yönetmek için veri odaklı yaklaşımlar giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu çalışma, Power BI kullanılarak geliştirilen bir Öğrenci Takip Sistemi aracılığıyla eğitim kurumlarında veri temelli karar alma süreçlerinin nasıl güçlendirilebileceğini ele almaktadır. Geliştirilen sistem; deneme sınavları, kazanım analizleri ve genel performans değerlendirmeleri gibi çok boyutlu veri kaynaklarını entegre ederek öğrencilerin akademik gelişimlerinin bütüncül bir şekilde izlenmesini sağlamaktadır.

Sistem, öğretmenlere ve yöneticilere şube bazlı karşılaştırmalar, bireysel öğrenci analizleri ve detaylı akademik raporlar sunarak eğitim süreçlerinin daha şeffaf ve ölçülebilir hale gelmesine katkı sağlamaktadır. Bu sayede öğretmenler, öğrencilerin güçlü ve gelişime açık yönlerini daha net bir şekilde tespit edebilmekte ve öğretim stratejilerini bu doğrultuda şekillendirebilmektedir. Ayrıca sistem, veri görselleştirme ve analiz araçları sayesinde karar alma süreçlerini hızlandırmakta ve yönetsel iş yükünü azaltmaktadır.

Çalışmanın önemli çıktılarından biri, sistemin yalnızca mevcut akademik durumu analiz etmekle kalmayıp, aynı zamanda tahminleme modelleri aracılığıyla geleceğe yönelik öngörüler sunabilmesidir. Bu yönüyle, eğitimde proaktif bir yönetim anlayışının gelişmesine katkı sağlamaktadır. Sonuç olarak, Power BI tabanlı bu yapı, eğitim kurumlarında dijital dönüşümü destekleyen, akademik yönetimi güçlendiren ve öğrenci başarısını artırmaya yönelik etkili bir çözüm olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Power BI, Veri Analitiği, Eğitimde Dijital Dönüşüm, Akademik Süreç Yönetimi, Öğrenci Takip Sistemi, Veri Tabanlı Karar Verme, Eğitim Analitiği, Performans Analizi, Tahmine Dayalı Analiz, Öğrenci Başarısı, Eğitim Teknolojileri, Büyük Veri, Öğrenme Analitiği

Velilerin Okul Tercihlerinde Yabancı Dil Eğitiminin Rekabet Unsuru Olarak Konumlandırılması: Özel Okul Yöneticileri Üzerine Bir Çalışma

Aleyna Kumbasar [1,*] & Seda Polat [2]

[1] Almanca Öğretmenliği Atatürk Üniversitesi
[2] Çocuk Gelişimi Istanbul Üniversitesi
alyna.kmbsr@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Eğitim sektöründeki artan özel okul arzı, velilerin okul seçim süreçlerini daha seçici hale getirmiştir. Bu süreçte yabancı dil eğitimi, veliler nezdinde akademik başarının ve prestijin temel göstergelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Okul yöneticilerinin, velilerin bu beklentilerini nasıl bir rekabet stratejisine dönüştürdükleri ve bu beklentileri okulun pazar konumlandırmasında nasıl kullandıkları, eğitim yönetimi ve pazarlaması açısından incelenmesi gereken önemli bir durumdur.

Amaç: Bu çalışmanın temel amacı, özel okul yöneticilerinin gözünden; velilerin okul tercihlerinde yabancı dil eğitimine verdikleri önemi ve bu durumun okulun rekabet stratejilerindeki yerini derinlemesine anlamaktır.

Yöntem: Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, maksimum çeşitlilik örneklemesi yöntemiyle seçilen ve farklı segmentlerdeki özel okullarda görev yapan okul yöneticileri oluşturacaktır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacak ve elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle çözümlenecektir. Analiz sürecinde akademik yazım dilinin gerektirdiği teknik detaylara ve yöntemsel tutarlılığa bağlı kalınacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir. Beklenen sonuçların, okul yöneticilerinin veli beklentilerini karşılama ve kurumsal rekabet gücünü artırma stratejilerine ışık tutması öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Tercihi, Yabancı Dil Eğitimi, Rekabet Yönetimi.

Üretken Yapay Zekâ Öğretmenin Yerine Geçebilir mi? Büyük Dil Modellerinin Değerlendirme Pratiklerinde Kullanımının İncelenmesi

Ahmet Çelik [1], Hatice Asarkaya [2], Elif Yaren Çetin [3], Muhammet Ensar Ölekli [3,*], Hasibe Beyza Çakın [2] & Esra Selvi [2]

[1] Yönetim Bilişim Sistemleri Gazi Üniversitesi
[2] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
[3] Özel Eğitim Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
specialedutry.1@gmail.com

Özet

Ölçme ve değerlendirme, öğretmenlerin ve eğitimcilerin öğrenmeyi görünür kıldığı temel süreçlerden biridir. Ancak artan öğrenci çeşitliliği, kalabalık öğrenme ortamları ve hızlı geri bildirim beklentisi, değerlendirme sürecinde zaman ve tutarlılık baskısını artırmaktadır. Üretken yapay zekâ ürünleri olan ChatGPT, Gemini ve Claude gibi Büyük Dil Modelleri (BDM), metinsel görevlerdeki güçlü doğal dil performansları sayesinde son yıllarda öğrenci değerlendirmesinde kullanılmaya başlanmıştır. Literatürde, BDM'lerin değerlendirmede "yardımcı" rolün ötesine geçip geçemeyeceğine ilişkin araştırmalar farklı bağlam ve ölçme türlerine dağılmış durumdadır. Bu çalışma, BDM'lerin öğrenci değerlendirme pratiklerinde kullanımını tek bir çerçevede sınıflandırarak eğilimleri ve öğretmen–yapay zekâ birlikteliğinin değerlendirme süreçlerindeki olası dönüşüm alanlarını görünür kılmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda çalışma iki soruya odaklanır: (1) Literatürün profili ve eğilimleri nasıldır? (2) Çalışmalar, BDM'lerin değerlendirmeyi "yapabilme" kapasitesini hangi değerlendirme amaçları, performans türleri, işlevler, hedef beceriler ve insan gözetimi pratikleri üzerinden sınamaktadır? Araştırma, 2023–2025 döneminde yayımlanan çalışmalar üzerinde yürütülen sistematik literatür taraması desenine dayanmaktadır ve çalışma seçimi ile raporlama süreçlerinde PRISMA protokolü izlenmiştir. Ekim 2025'te Scopus, Web of Science, ERIC, JSTOR ve ACM Digital Library'de "Student Assessment" AND "Large Language Model" ile "Student Assessment" AND "LLM" ifadelerinden oluşan iki gruplu arama stratejisiyle 800 kayda ulaşılmıştır. Tekrarlayan (n=180), makale dışı türler (n=165), 2023 öncesi (n=19) ve tam metni olmayan (n=58) kayıtlar elenmiş; öğrenci performansını değerlendirmek amacıyla kullanım pratiği net biçimde tanımlanan 104 uluslararası makale analize dâhil edilmiştir. Veriler içerik analizi ve açık kodlama ile; yıl, anahtar kelime örüntüleri, yöntem/desen, eğitim seviyesi, disiplin, sınanan BDM sayısı ve mimarileri, değerlendirme amacı, performans türü, BDM işlevi, hedef beceri ve insan gözetimi değişkenlerine göre kategorize edilmiştir. Kodlama beş araştırmacı tarafından pilot kodlama–tartışma–nihai kodlama aşamalarıyla yürütülmüş, çelişkiler yüz yüze uzlaşı toplantılarıyla giderilmiştir. Bulgular, BDM'lerin en sık puanlama/notlandırma ile geri bildirim ve öğrenme desteği işlevlerinde konumlandığını ve birçok uygulamada insan gözetimini azaltma eğilimi bulunduğunu göstermektedir. Gelecek çalışmalarda sınıflandırmanın yeni yayınlarla güncellenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Büyük Dil Modelleri, Öğrenci Değerlendirmesi, Puanlama ve Notlandırma, Biçimlendirici Değerlendirme, Üretken Yapay Zekâ

Küfür Uyarı Kutusu (KÜFİ) ile Küfürsüz Toplum, Küfürsüz Gelecek

Duha Nur Doğan [1,*], Duhan Nurdan Doğan [1], Muhammed Taha Çiçek [2] & Emre Özoğul [2]

[1] Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı Atatürk Üniversitesi
[2] Lise Öğrencisi, 9.Sınıf Abdullah Tivnikli Fen, Sosyal Bilimler ve Teknoloji Anadolu İmam Hatip Lisesi
duhanur2@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerin küfürlü ve argo dil kullanımı ile saygılı iletişim farkındalıkları üzerindeki etkilerini, küfürsüz konuşmaya yönelik farkındalık etkinlikleri ve KÜFİ (Küfür Uyarı Kutusu) adlı teknolojik cihaz aracılığıyla incelemektir. Araştırma 2025-2026 eğitim öğretim yılında Türkiye'de bir lisede öğrenim gören 9. sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Çalışmada deney ve kontrol gruplarından oluşan yarı deneysel desen kullanılmış ve hem nicel hem de nitel yöntemleri kapsayan karma araştırma yaklaşımı benimsenmiştir.

Nicel veriler öğrencilerin küfürlü dil kullanımını ölçen bir ölçek aracılığıyla ön test son test şeklinde toplanmış ve uygun istatistiksel yöntemlerle analiz edilmiştir. Nitel veriler ise deney grubundaki öğrencilere yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Uygulama sürecinde deney grubuna küfürsüz konuşmaya yönelik farkındalık etkinlikleri ve KÜFİ cihazı uygulanırken kontrol grubu rutin eğitim sürecine devam etmiştir.

Araştırma bulguları, uygulamanın küfürlü konuşma sıklığını azaltmada anlamlı bir etki yarattığını göstermiştir. Nitel bulgular ise öğrencilerin dil kullanımına dair farkındalıklarının arttığını, küfürlü ifadeleri kullanmadan önce düşünme eğilimlerinin güçlendiğini ve saygılı iletişim konusunda bilinç geliştirdiklerini ortaya koymuştur. Sonuç olarak teknoloji destekli farkındalık temelli uygulamaların okul ortamlarında küfürlü dil kullanımını azaltmada ve saygılı iletişim kültürünü desteklemede etkili bir araç olabileceği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küfürlü Konuşma, Saygılı İletişim, Küfürsüz Konuşma, Yapay Zekâ, Teknoloji Desteği

Ortaokul Öğrencilerinde Yapay Zekâ Destekli Proje Tabanlı Öğrenmenin Analitik Düşünme Becerisine Etkisi

Gökay Organcı [1,*], Murat Kocaman [2] & Pınar Karababa [3]

[1] Uçak Gövde-Motor Bakım İnegöl Müsiad Saime Sultan Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Teknoloji ve Tasarım Müsiad Saime Sultan Bilim ve Sanat Merkezi
[3] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Müsiad Saime Sultan Bilim ve Sanat Merkezi
gokay.organci@gmail.com

Özet

Araştırma, 2025–2026 eğitim öğretim yılında amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile seçilen 8 ortaokul öğrencisinin katılımıyla, 16 haftalık bir süreçte yürütülmüştür. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni benimsenmiştir. Proje tabanlı öğrenme süreci boyunca öğrenciler, iklim değişikliği gibi gerçek yaşam problemlerine yönelik senaryolar üzerinde çalışmıştır. Bu süreçte ChatGPT, Claude, Gemini, Canva gibi YZ araçları; öğrencilerin veri toplama, verileri görselleştirme ve örüntü belirleme aşamalarında bilişsel birer asistan olarak kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış öğrenci görüşmeleri, araştırmacı gözlem notları ve öğrencilerin hazırladığı performans ürünleri portfolyolar kullanılmıştır. Öğrenci ürünleri Rubrik aracılığıyla değerlendirilmiş olup, elde edilen tüm veriler içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, YZ destekli proje tabanlı uygulamaların öğrencilerin veri temelli karar verme, argüman oluşturma ve sistematik problem çözme becerilerinde belirgin bir derinleşme sağladığı tespit edilmiştir. Özellikle karmaşık veri setlerini yorumlama ve alternatif çözüm yolları üretme aşamasında YZ araçlarıyla girilen etkileşimlerin, öğrencilerin mantıksal akıl yürütme süreçlerini desteklediği gözlemlenmiştir. Elde edilen bulgular, YZ teknolojilerinin pedagojik açıdan planlı ve yapılandırılmış kullanımının bilişsel çıktıları zenginleştirdiğini göstermekte ve ortaokul düzeyi için uygulanabilir bir YZ-insan işbirliği modeli sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, STEM Eğitimi, Proje Tabanlı Öğrenme, Öğrenme Analitiği, Mühendislik Tasarım Süreci

Birleştirilmiş Sınıflarda Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi

Mahmut Öğ

Sınıf Öğretmenliği Meb
mahmudi1914@gmail.com

Özet

Birleştirilmiş sınıflar, özellikle kırsal ve dezavantajlı bölgelerde eğitim hizmetlerinin sürdürülebilirliği açısından önemli bir öğretim ortamıdır. Ancak bu sınıflarda öğretmenlerin aynı anda birden fazla sınıf düzeyiyle ilgilenmek zorunda kalmaları, öğretim sürecinde çeşitli güçlükleri beraberinde getirmektedir. Son yıllarda eğitimde yapay zekâ uygulamalarının yaygınlaşması, birleştirilmiş sınıflarda karşılaşılan bu güçlüklerin azaltılmasına yönelik yeni olanaklar sunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, birleştirilmiş sınıflarda yapay zekâ kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerini incelemektir.

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseniyle yürütülmüştür. Çalışma grubunu birleştirilmiş sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Veriler, yapay zekâ destekli eğitim uygulamalarının kullanımına, algılanan yararlara ve karşılaşılan sınırlılıklara odaklanan yarı yapılandırılmış görüşme soruları aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Araştırma sonuçları, öğretmenlerin yapay zekâ destekli uygulamaları bireyselleştirilmiş öğrenme, zaman yönetimi ve ölçme-değerlendirme süreçlerinde destekleyici bir araç olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Özellikle öğrenme analitikleri ve otomatik geri bildirim sağlayan yapay zekâ sistemlerinin, öğretmenin rehberlik rolünü güçlendirdiği belirlenmiştir. Bununla birlikte, altyapı yetersizliği, teknolojik donanım eksikliği ve hizmet içi eğitim ihtiyacı, yapay zekâ kullanımını sınırlandıran temel faktörler olarak ifade edilmiştir. Sonuç olarak, birleştirilmiş sınıflarda yapay zekâ uygulamalarının etkili kullanımının, öğretmen eğitimi ve kurumsal destekle doğrudan ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Birleştirilmiş Sınıflar, Yapay Zekâ, Öğretmen Görüşleri, Kırsal Eğitim, İlköğretim

Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamalarının İncelenmesi

Pınar Kesmegülü

Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
pinarkesmegulu@gmail.com

Özet

Yapay zekâ teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, eğitim sistemlerini doğrudan etkilemekte ve öğretim süreçlerinde yeni düzenlemeleri gerekli kılmaktadır. Bu doğrultuda, eğitim ortamlarında yapay zekâ uygulamalarının kullanım alanlarının belirlenmesi ve bu uygulamaların etkilerinin değerlendirilmesi önem kazanmaktadır. Ancak, söz konusu uygulamaların eğitim süreçlerine katkıları ve oluşturabileceği sınırlılıklar konusunda farklı görüşler bulunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, eğitimde yapay zekâ uygulamalarının kullanım alanlarını incelemek ve bu uygulamaların avantajları ile dezavantajlarını ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. İncelenen çalışmalar doğrultusunda elde edilen veriler içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleriyle değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgular, yapay zekâ uygulamalarının eğitimde bireyselleştirilmiş öğrenme fırsatları sunduğunu, öğretim süreçlerinde verimliliği artırdığını ve öğrenci başarısına katkı sağladığını göstermektedir. Bununla birlikte, veri güvenliği, etik sorunlar, teknolojiye erişimde eşitsizlik ve öğretmen rolünde değişim gibi bazı sınırlılıkların bulunduğu da belirlenmiştir. Bu doğrultuda, yapay zekâ uygulamalarının eğitimde etkin bir şekilde kullanılabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması ve öğretmenlerin bu alanda desteklenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Eğitim, Eğitim Teknolojileri, Öğretim Süreçleri

MEB ve Farklı Prompt Stratejileriyle Yapay Zeka Tarafından Oluşturulan Açık Uçlu Matematik Sorularının Nitelik Açısından Karşılaştırmalı Analizi

Zehra Taşpinar Şener [1] & Meryem Ünlü [2,*]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
[2] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
meryem.unlu@std.yildiz.edu.tr

Özet

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin hayata geçmesiyle birlikte, ölçme ve değerlendirme süreçlerinde sonuç odaklı yaklaşımdan süreç odaklı yaklaşım önem kazanmış ve bu durum açık uçlu soruların kullanımını zorunlu kılmıştır. Ancak öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini ölçebilecek nitelikte, bağlamsal ve pedagojik açıdan uygun açık uçlu matematik soruları hazırlamak, öğretmenler için oldukça zaman alıcı ve zorlu bir iştir. Bu zorluğun aşılmasında, Büyük Dil Modelleri tabanlı yapay zeka araçlarının sunduğu imkanlar dikkat çekmektedir. Bu çalışmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından hazırlanan açık uçlu matematik soruları ile yapay zeka tarafından üretilen soruların nitelik açısından karşılaştırmalı analizini yapmaktır. Araştırmada durum çalışması yöntemi benimsenmiştir. Veri setini oluşturmak için MEB'in yayınladığı örnek açık uçlu yazılı soruları kullanılmıştır. Yapay zekaya açık uçlu soru üretmek için "yapılandırılmamış" ve "yapılandırılmış" istemleme stratejileri kullanılmıştır. Yapılandırılmamış istem için sıfır atış tekniği kullanılırken yapılandırılmış istem için rol, zincirleme düşünce ve az atışlı teknikleri bir arada kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde, araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşü ile geçerliği sağlanan "Açık Uçlu Matematik Sorularının Dereceli Puanlama Anahtarı" kullanılacaktır. Matematik öğretmenleri, kör puanlama yöntemiyle soruların kaynağını bilmeden; matematiksel doğruluk, müfredata uygunluk, dil ve anlatım, bağlam ve TIMSS 2023 Değerlendirme Çerçevesi'ne dayalı bilişsel derinlik kriterlerine göre değerlendirme yapmışlardır. Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir. Araştırmanın kongrede paylaşılacak ön bulgularının, yapay zekanın matematik eğitiminde açık uçlu soru üretimindeki potansiyelini ortaya koyması ve öğretmenlere soru hazırlama süreçlerinde etkili istem stratejileri konusunda rehberlik etmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Açık Uçlu Matematik Soruları, Üretken Yapay Zeka, İstem Mühendisliği

Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekayı Kullanımına Yönelik Etik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi

Muhammed Fatih Koç [1,*] & Durmuş Özbaşı [2]

[1] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
23431406009@ogr.comu.edu.tr

Özet

Yapay zeka teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte üniversite öğrencilerinin bu araçları akademik süreçlerde kullanımında önemli artışlar gözlenmektedir. Bu durum, öğrenme süreçlerine katkı sağlamakla birlikte etik farkındalık, yapay zekanın sınırlılıkları, sorumlu kullanım, akademik dürüstlük ve etik sorumluluk gibi konularda çeşitli tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Ancak öğrencilerin yapay zeka kullanımına yönelik etik tutumlarını doğrudan ölçen geçerli ve güvenilir ölçme araçlarının sınırlı olduğu görülmektedir. Bu eksiklik, söz konusu tutumların sistematik biçimde değerlendirilmesini güçleştirmektedir.

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin yapay zeka kullanımına yönelik etik tutumlarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir. Bu doğrultuda etik farkındalık, yapay zekanın sınırlılıkları, sorumlu kullanım, akademik alanda kullanım, etik sorumluluk ve etik kullanım boyutları temel alınmıştır.

Araştırma karma yöntem yaklaşımıyla yürütülmüştür. Nitel aşamada 127 öğrenciden açık uçlu sorular yoluyla veri toplanmış ve içerik analizi sonucunda 194 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda maddeler 66'ya indirilmiştir. Nicel aşamada ise ölçek formu 500 öğrenciye uygulanmış; açımlayıcı faktör analizi ve güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir.

Elde edilen bulgular, ölçeğin altı faktörlü bir yapıya sahip olduğunu ve toplam varyansın %50,06'sını açıkladığını göstermektedir. Faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu ve ölçeğin iç tutarlılığının yeterli olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda geliştirilen ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. Bununla birlikte araştırma süreci devam etmekte olup doğrulayıcı faktör analizi çalışmaları planlanmaktadır.

Bu çalışma, Muhammed Fatih Koç tarafından, Doç. Dr. Durmuş Özbaşı danışmanlığında, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitimin Felsefi, Sosyal ve Tarihi Temelleri Anabilim Dalı'nda hazırlanmakta olan "Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekayı Kullanımına Yönelik Etik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Etik Tutum, Ölçek Geliştirme, Yapay Zeka Etiği

Sanal Ortamda İkinci Dil Edinimi

Erdem Cantaş

Ingiliz Dili ve Edebiyatı Ordu Üniversitesi
erdem_cantass@outlook.com

Özet

COVID-19 pandemisiyle birlikte öğrencilerin yüz yüze sosyalleşme olanaklarının azalması, sanal ortamlara yönelimi artırmış ve metaverse tabanlı platformlar alternatif etkileşim alanları olarak öne çıkmıştır. Ancak bu ortamlar çoğunlukla pedagojik olarak yapılandırılmış öğrenme süreçlerinden yoksundur. Bu çalışmanın amacı, metaverse tabanlı bir ortamda yapay zeka destekli etkileşim yoluyla ikinci dil edinimine katkı sağlanıp sağlanmadığını incelemektir. Araştırma yarı deneysel desenle yürütülmüş olup çalışma grubunu İngilizce hazırlık düzeyinde dört öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde ön test–son test deseni kullanılmıştır. Uygulama kapsamında web tabanlı bir oyun ortamında sanal bir kahve dükkanı tasarlanmış ve yapay zeka destekli bir program, hedef dilde etkileşim kuran bir barista rolü doğrultusunda yapılandırılmıştır. Katılımcılar, bu ortamda sipariş verme ve iletişim kurma görevlerini çevrim içi sesli iletişim aracılığıyla gerçekleştirmiştir. Bulgular, katılımcıların başlangıçta sınırlı ve basit dil yapıları kullandıklarını; uygulama süreci sonunda ise daha çeşitli, bağlamsal olarak uygun ve dilbilgisel açıdan daha doğru ifadeler ürettiklerini göstermektedir. Ayrıca katılımcıların daha kibar ve iletişimsel açıdan işlevsel dil kullanımına yöneldikleri gözlemlenmiştir. Buna karşın, yönlendirmelere rağmen “could” yapısı yerine “can” yapısının baskın biçimde kullanılmaya devam ettiği belirlenmiştir. Bu durumun, Türkiye’deki yabancı dil öğretiminde yaygın olan kalıplaşmış dil kullanım alışkanlıklarıyla ilişkili olabileceği değerlendirilmektedir. Sonuç olarak, metaverse ortamlarının yapay zeka destekli uygulamalarla bütünleştirilmesinin ikinci dil edinimi açısından işlevsel bir öğrenme bağlamı sunduğu; ancak dilsel çeşitliliğin artırılması için daha sistematik ve yönlendirici pedagojik tasarımlara ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İkinci Dil Edinimi, Yapay Zeka, Metaverse

Coğrafya Perspektifinden Doğa, İnsan Ve Yapay Zeka Paradigması

Hatice Efe

Coğrafya Öğretmenliği Özel Bilgin Anadolu Lisesi
haticeefe89@gmail.com

Özet

Bu araştırma; doğa, insan ve yapay zekâ ilişkisini coğrafya bilimi perspektifinden incelemektedir. Doğa-insan ilişkisi, tarihsel olarak mekânsal bir bağlamda şekillenmiş ve coğrafya biliminin temel inceleme alanlarından biri olmuştur. Günümüzde ise yapay zekâ teknolojilerinin gelişimi, bu etkileşimi analiz eden, yönlendiren ve yeniden yapılandıran yeni bir boyut ortaya çıkarmıştır. Yapay zeka, insan faaliyetlerinin birçok alanına entegre olmuş ve doğa ile insan arasındaki geleneksel etkileşim biçimlerini yeniden şekillendirmiştir.

Bu çalışmanın amacı, doğa, insan ve yapay zekâ arasındaki ilişkilerin bilgi çağında nasıl yeniden şekillendiğini ortaya koymak ve bu üçlü yapının coğrafi süreçler üzerindeki etkilerini analiz etmektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, literatür taraması esas alınmıştır. Coğrafi bilgi sistemleri, uzaktan algılama ve yapay zekâ uygulamalarına ilişkin güncel akademik çalışmalar incelenerek kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Bulgu ve sonuç aşaması için analizler devam etmektedir.

Bu çalışma özellikle coğrafya biliminin günümüz dünyasına ışık tutmakta ve özgünlüğünü korumaktadır. Çalışma aynı zamanda coğrafya bilimi ile son günlerde popüleritesinin arttığı yapay zeka kavramlarına önemli bir bakış açısı kazandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğa, İnsan, Yapay Zeka, Teknoloji

Yapay Zeka Destekli Matematik Öğretiminin 7.Sınıf Öğrencilerinin Cebir Başarılarına ve Matematiksel Meraklarına Etkisinin İncelenmesi

Hüsna Aybuke Akbıyık [1,*] & Hasan Ünal [2]

[1] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
[2] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
aybuke.akbiyik@std.yildiz.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Eğitim süreçlerinde sistematik ve pedagojik temelli bir ders tasarımı, öğrenci başarısının artırılmasında ve akademik merakın sürdürülebilir kılınmasında belirleyici olabilir. Alanyazında iyi yapılandırılmış bir ders tasarımı, yalnızca bilgi aktarımını değil, aynı zamanda öğrencinin bilişsel kapasitesini en üst düzeye çıkaran stratejik bir müdahale olarak tanımlanmaktadır(Dağlı,2020).Ayrıca, öğretim teknolojilerinin ve etkileşimli materyallerin (örneğin yapay zeka destekli araçlar veya görsel tasarım unsurları) ders tasarımına entegrasyonu, öğrencinin konuya yönelik duyuşsal bağlılığını artırarak bilişsel yükü optimize etmekte ve karmaşık kavramların anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır (Mayer, 2005).Sonuç olarak, öğretimsel hedeflerle öğrenci ilgisinin sentezlendiği nitelikli bir tasarım, öğrenciyi pasif bir alıcı olmaktan çıkarıp araştırmacı bir kimliğe büründürerek hem akademik yetkinliği hem de merakı eş zamanlı olarak güçlendirmektedir. YZ'nin dinamik yapısının, "keşfetme" arzusunu tetikleyerek ve matematiksel merak üzerinde olumlu etki yaratabileceği öngörülmüştür (Usluoğlu,2020). Bu durum, YZ'nin teknolojik çekicilik ile cebirin soyut yapısı arasında kurulacak köprünün, öğrencilerin merak düzeylerini tetikleyebileceği varsayımını güçlendirmiştir.

Amaç: Bu araştırma, YZ destekli matematik öğretim tasarımının 7.sınıf öğrencilerin cebir başarısı ve matematiksel merak düzeyleri üzerindeki etkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışmada, nicel ve nitel veri toplama süreçlerinin birlikte yürütüldüğü karma yöntem kullanılmıştır. Araştırma nitel verilerle desteklenmiş olup nicel boyutunda ise deney ve kontrol grubunun olduğu yarı deneysel bir çalışmadır. Nicel veriler test ve ölçekler ile nitel veriler ise mülakat ve gözlem aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde karşılaştırma testleri uygulanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma bulguları, YZ destekli öğretim yönteminin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin matematiksel merak düzeylerinin, geleneksel yöntemin izlendiği kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı derecede daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrencilerin yapay zeka destekli tasarlanmış derste yüksek katılım gösterdikleri gözlemlenmiştir.

Not: Bu çalışma, Hüsna Aybuke AKBIYIK'ın Prof. Dr. Hasan ÜNAL danışmanlığında yürütülen yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka (YZ), Cebir Öğretimi, Merak

Hayat Bilgisi Öğretiminde Mizah İçerikli Yapay Zeka Uygulamalarının Mizah Duygusu, Eğlenme Düzeyi ve Empati Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Ebru Doğan [1,*] & Burcu Gürkan Ercan [1]

[1] Eğitim Programları ve Öğretimi Hasan Kalyoncu Üniversitesi
ebru.dogan1@std.hku.edu.tr

Özet

Teknolojideki değişim ve gelişimle her geçen gün yaşamımızda daha çok yer edinen yapay zeka, eğitim alanında da bir yer edinmiştir. Yapılan çalışmaların yeterli seviyede olmamasıyla bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı beklenmektedir. Yapay zeka ve mizah kavramları, ayrı ayrı eğitimde yeri ve önemi olan iki kavramdır. Mizahın eğitimde kullanılmasıyla ilgili çalışmalar var olsa da bu iki kavramın yan yana kullanıldığı bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Sonuç olarak yapılmamış, özgün bir konu olması ve literatüre önemli katkılar sağlayacağı öngörüldüğü için mizah ve yapay zekanın ana kavram olduğu bu konu tercih edilmiştir. Bu araştırmanın amacı mizah içerikli yapay zeka uygulamalarının mizah duygusu, eğlenme düzeyi ve empati üzerindeki etkisinin Hayat Bilgisi Öğretimi ve ilkokul 2. sınıf öğrencileri özelinde incelenmesidir. Bu araştırmada nitel ve nicel desenlerin birlikte kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Nicel boyutta ön test- son test kontrol gruplu deneysel desen, nitel boyutta ise durum çalışması kullanılmıştır. Nicel verilerin elde edilebilmesi için "Okul Çocukları için Çok Boyutlu Mizah Duygusu Ölçeği, Hayat Bilgisi Dersinde Eğlenme Düzeyini Belirleme Ölçeği ve KA-Sİ Empatik Eğilim Ölçeği- Çocuk Formu" kullanılmıştır. Nitel verilerin elde edilmesi için ise "Görüşme Formu" ve "Gözlem Formu" kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2024-2025 eğitim yılında Gaziantep ilinde bulunan özel bir okulda öğrenim gören ilkokul 2. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Ölçüt örneklemenin kullanıldığı bu araştırmanın örneklemi sırasıyla birincisi kontrol, ikincisi deney grubu olan 2-E ve 2-A sınıfının öğrencileri olmuştur. Nicel verilerin analizi SPSS 25 programı ile nitel veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma bulguları toplanmış olup analiz çalışmalarının sonuçlarına sunum aşamasında yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mizah, Eğlenme Düzeyi, Empati, Hayat Bilgisi Öğretimi

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yapay Zeka Araçlarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Görüşleri

Abdullah Tahir Kaymak [1], Beyza Yılmaz [1] & Yasin Küçük [1,*]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
yasinkucuk64@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın çıkış noktası, yapay zekâ kullanımının giderek yaygınlaşmasına rağmen; çoğu zaman bilinçli, etik ve pedagojik açıdan yeterince değerlendirilmemesidir. Bu bağlamda araştırma, öğretmen adaylarının yapay zekâya ilişkin görüşlerini derinlemesine inceleyerek, eğitim süreçlerinde daha etkili ve doğru kullanımına katkı sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yapay zekâ araçlarının eğitimde kullanımına yönelik görüş ve algılarını ortaya koymaktır. Bu doğrultuda; öğretmen adaylarının yapay zekâ kullanımına ilişkin düşünceleri, sosyal bilgiler dersine entegrasyonu hakkındaki görüşleri ve yeterlik algıları, öğretmen yetiştirme programlarında yapay zekâ entegrasyonuna yönelik değerlendirmeleri incelenmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler öğretmen adayları oluştururken, örneklemini amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen 2. ve 3. sınıfta öğrenim gören 12 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş; kodlama süreci sonucunda temalar oluşturulmuş ve katılımcı ifadeleriyle desteklenerek yorumlanmıştır. Bu araştırmada elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının yapay zekâya yönelik tutumlarının bireysel deneyimler, algılar ve akademik bağlam çerçevesinde şekillendiğini göstermektedir. Katılımcılar, yapay zekânın hem temkinli yaklaşılan hem de işlevsel bir araç olarak değerlendirilebildiğine işaret etmektedir. Bu farklılaşmanın, katılımcıların teknolojiyle kurdukları ilişkiler ve güven algılarıyla bağlantılı olarak anlam kazandığı görülmüştür. Görüşmelerde, akademik beklenti ve kaygıların yapay zekâ kullanımına ilişkin kararları etkileyebildiği; bazı durumlarda etik açıdan sorgulanması gereken pratiklere zemin hazırlayabildiği ifade edilmiştir. Buna karşılık, etik konulara duyarlılık gösteren katılımcıların yapay zekâyı daha eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirdikleri dikkat çekmiştir. Ayrıca bulgular, öğretmen yetiştirme programlarında yapay zekâya yönelik öğrenme deneyimlerinin sınırlı kaldığını ve katılımcıların bu alanda daha yapılandırılmış içeriklere ihtiyaç duyduklarını açıklamışlardır. Bu doğrultuda, programlarda yapay zekâya yönelik uygulama temelli içeriklerin artırılması ve etik boyutun tartışmaya açıldığı öğrenme ortamlarının desteklenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler, Yapay Zeka Araçları, Yapay Zeka Entegrasyonu.

Understanding the Role of ChatGPT in EFL Writing: A Qualitative Study of Student Perceptions

Meryem Demirci

Education Sciences Marmara University
meryem.demirccii@gmail.com

Özet

With the rapid integration of Artificial Intelligence (AI) tools into language learning, understanding the impact of these technologies on students experience has become a critical area of inquiry. While generative AI tools like ChatGPT are increasingly used to support writing skills, how these tools shape the writing processes of English as a Foreign Language (EFL) students remain to be fully explored. This study arises from the need to examine the pedagogical opportunities and challenges of AI-assisted language learning from the students' perspective.

The primary aim of this study is to explore EFL students' perceptions and experiences regarding the use of ChatGPT in their academic writing processes. Specifically, the study seeks to identfy the purposes for which students use the tool, its perceived contributions to their writing, and the potential drawbacks they encounter during its use.

This study adopts a qualitative research design to gain an in-depth understanding of students' subjective experiences. Data are being collected through semi-structured interviews with a group of EFL students. The gathered data are analyzed using content analysis to identify recurring themes and patterns in the participants' responses.

Based on preliminary qualitative findings, students pereive ChatGPT as a supportive and efficient tool for idea generation, grammar correction, and vocabulary development. However, initial analysis also highlights significant concerns regarding dependency on the tool, reduced learner autonomy, and a potential loss of ownership in their writing. As the study is currently in progress, more detailed findings, comprehensive results, and pedagogical implications for the balanced use of AI tools will be fully presented in the final paper.

Anahtar Kelimeler: ChatGPT, EFL Writing, AI- Assisted Language Learning, Student Perceptions

Yapay Zeka ile Konuşmak Daha Mı Kolay? 5. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Konuşma Kaygısı ve Deneyimlerine Yönelik Nitel Bir İnceleme

Selda Şeker

Ingilizce Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
sldaolgn@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisi, öğrencilerin iletişimsel yeterliliklerini geliştirmede kritik bir rol oynamaktadır. Ancak, ortaokul düzeyindeki öğrencilerin İngilizce konuşma konusundaki kaygı düzeylerinin yüksek olması ve sınıf içinde pratik yapma fırsatlarının kısıtlı olması, bu becerinin gelişimini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Araştırmalar, yabancı dil öğreniminde konuşma kaygısının öğrencilerin performansını ve katılımını doğrudan etkilediğini göstermektedir (Horwitz et al., 1986). Son yıllarda, yapay zeka tabanlı sohbet robotları, öğrencilere etkileşimli ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunma potansiyeli ile dikkat çekmektedir. Ancak, bu tür uygulamaların öğrenciler tarafından nasıl deneyimlendiği ve konuşma kaygılarına nasıl yansıdığı konusunda nitel verilerin sınırlı olduğu görülmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin yapay zeka destekli konuşma ortamlarında yaşadıkları deneyimlerin derinlemesine incelenmesi, önemli bir araştırma ihtiyacı olarak öne çıkmaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, yapay zeka tabanlı sohbet robotları aracılığıyla gerçekleştirilen İngilizce konuşma etkinliklerinin 5. sınıf öğrencilerinin konuşma kaygısı ve öğrenme deneyimleri üzerindeki etkilerini incelemektir.

Araştırmanın alt amaçları şunlardır:

- Öğrencilerin yapay zeka destekli konuşma deneyimlerini nasıl değerlendirdiklerini belirlemek,
- Bu sürecin öğrencilerin konuşma kaygıları üzerindeki etkisine dair algılarını ortaya koymak,
- Öğrencilerin bu uygulamalara karşı tutumlarını incelemek.

Yöntem: Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenoloji (olgubilim) çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu, uygun örnekleme yöntemiyle seçilen sekiz 5. sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma sürecinde, öğrenciler dört hafta boyunca yapay zeka tabanlı sohbet robotları ile İngilizce konuşma etkinliklerine katılmışlardır. Veri toplama araçları olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler, öğrenci öz yansıtma formu ve araştırmacı tarafından tutulan gözlem notları kullanılmıştır. Elde edilen veriler, fenomenolojik yaklaşıma uygun bir şekilde betimsel analiz yöntemi ile incelenecek; öğrencilerin konuşma kaygısı, yapay zeka ile etkileşim deneyimleri ve bu süreçle ilgili algıları temalar üzerinden yorumlanacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Eğitimi, Konuşma Kaygısı, Sohbet Robotları, Yapay Zeka

Türkiye'de Öğretmenlik Mesleğinin Gelecekte Dünyadaki Yeri ve Önemi

Fulya Soyata

Türk Sanat Müziği Korosu Yetişkin Eğitimi Kadıköy Halk Eğitimi Merkezi
fulya_soyata@hotmail.com

Özet

Eğitim, bir ülkenin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasındaki en temel değişkendir. Türkiye, genç nüfus yapısı nedeniyle öğretmenlik mesleğine en çok yatırım yapan ülkelerden biridir. Ancak gelecekteki başarı; niceliksel (sayısal) büyümeden ziyade, niteliksel dönüşüme ve öğretmenin değişen rollerine uyum sağlamasına bağlıdır. Geleceğin başarılı öğretmeni, teknolojiyi sınıfın dışına iten değil, müfredatın kalbine yerleştiren kişidir. Türkiye'deki öğretmenlerin gelecekteki başarısı, mezuniyet sonrası kendilerini ne kadar güncelledikleriyle doğru orantılıdır. Türkiye'deki öğretmenler, küresel yetkinliklerle donatıldığı ve eğitim politikalarıyla desteklendiği sürece, ülkenin "Türkiye Yüzyılı" vizyonunda lokomotif güç olmaya devam edecektir. Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar öğretmene yüklenen "toplumsal mühendislik" görevi, günümüzde "bilgi rehberliği"ne dönüşmektedir. Türkiye'de öğretmenlik, sadece bir geçim kaynağı değil, tarihsel olarak bir "aydınlanma görevi" olarak görülmüştür. Köy Enstitüleri modelinden günümüze kadar öğretmen, yerel toplulukların modernleşmesinde anahtar figür olmuştur. Ancak 21. yüzyılda, bilginin demokratikleşmesi (her yerden ulaşılabilir olması), öğretmenin mutlak bilgi kaynağı olma otoritesini sarsmış ve onu bir "öğrenme lideri" pozisyonuna taşımıştır.

Eğitim Sistemindeki Yapısal Konum

Türkiye'de eğitim sistemi, merkeziyetçi bir yapıya sahiptir. Bu yapı içerisinde öğretmenin konumu üç ana eksende şekillenmektedir:

1. Yasal Statü:7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu ile meslek, kariyer basamaklarına (Aday, Uzman, Başöğretmen) ayrılarak profesyonel bir çerçeveye oturtulmuştur.

2. Akademik Rol: Müfredatın uygulayıcısı olmanın ötesinde, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin yöneticisidir.

3. Sosyo-Ekonomik Durum: Mesleki motivasyonun, sosyo-ekonomik imkanlar ve toplumsal saygınlık algısı ile doğrudan korelasyon içerisinde olduğu gözlemlenmektedir. Türkiye'de öğretmenliğin gelecekteki yeri, mesleğin "mekanik bir görev"den ziyade "yaratıcı bir sanata" dönüşmesine bağlıdır. Türkiye'de öğretmenlik mesleğinin gelecekteki başarısı, teknolojik entegrasyon ile geleneksel usta-çırak ilişkisindeki "insani dokunuşun" harmanlanmasına bağlıdır. Devlet politikalarının öğretmeni sadece bir çalışan değil, stratejik bir paydaş olarak konumlandırması başarının anahtarıdır.

Gelecekteki başarıyı gölgeleyebilecek temel riskler şunlardır:

1. Sosyokültürel Farklılıklar: Kırsal ve kentsel bölgeler arasındaki dijital uçurum.

2. Mesleki İtibar: Ekonomik koşullar ve toplumsal statü algısının öğretmen performansı üzerindeki doğrudan etkisi.

3. Müfredat Hızı: Teknolojik hızın, hantal müfredat yapılarıyla çelişmesi. Bu konuda akademisyenlere üniversitelere büyük iş düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Başarı, Gelecek, Dünya

5. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabı Öğrenme Etkinliklerinin Özgün Sorgulama Özellikleri

Sinem Karataş Öztürk

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Meb
sinemkaratas1207@gmail.com

Özet

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nda öğrencilerin "Sosyobilimsel konulara merak duymaları, araştırma yapmaları, sorgulamaları, disiplinler arası bakış açısıyla yenilikçi çözümler geliştirmeleri" amaçlanan durumlardan biridir. Ayrıca "İçerik Çerçevesi" ve "Öğrenme-Öğretme Yaşantıları" alt başlıklarında bilimsel sorgulama ifadelerine yer verilmiştir. Ünitelerle ilgili bölümlere bakıldığında birçok yerde "sorgulama" ifadesine rastlanılmaktadır (Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, 2024). Buna bağlı olarak Fen Bilimleri dersi için sorgulamanın ve sorgulamaya bağlı her bileşenin önemli olduğunu söyleyebiliriz. Literatür incelendiğinde öğrencilerin bilimi öğrenmelerinde öğrenme etkinlikleri önemli rol oynamaktadır. Fen dersi bazında düşünüldüğünde öğrencilerde istenilen davranışların ortaya çıkması için ders kitaplarında yer alan öğrenme etkinlikleri programda belirtilen hedefleri ve özgün sorgulama özelliklerini yansıtmalıır. Çünkü özgün sorgulamalar en iyi öğrenme fırsatlarını sağlayarak öğrencilerin bilgilerini arttırırlar (Hanegan ve Bigler, 2010). Özgün sorgulama deneyimlerinin, öğrencilere bilimi anlamalarında yarımcı olması öğrenme etkinliklerinin önemini bir kez daha göstermektedir (Peffer ve Ramezani 2019). Bu çalışmanın amacı 2025-2026 Eğitim-Öğretim Yılı'nda 5. Sınıflarda okutulan Fen Bilimleri ders kitabı "Işığın Madde ile Etkileşimi" ünitesinde yer alan öğrenme etkinliklerini özgün sorgulama yönünden incelemektir. Öğrenme etkinliklerinin özgün sorgulama özelliklerini incelemek amacıyla doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Doküman incelemesi, hedeflenen olgular hakkında bilgiler içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Ayrıca tek başına bir araştırmanın yöntemi olarak da kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Veri toplama aracı olarak Chinn ve Malhotra (2002) tarafından önerilen, özgün sorgulama, basit deneyler, basit gözlemler ve basit açıklamalar boyutlarına gre etkinlikler analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğrenme etkinliklerinin özgün sorgulama özelliklerinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca öğrenme etkinliklerinin sınıf içinde kolay ve sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla tasarlanmasından kaynaklandığı söylenebilir. Etkinliklerde, önceki yıllardan beri kullanılagelen malzemelerin yerine kullanılabilecek farklı malzemelere yer verilmelidir. Değişim ve gelişim içinde bulunan ders kitaplarında öğrenme etkinliklerine artık farklı malzemeler kullanarak öğrencilere farklı bir açıdan bakma fırsatı yaratılabilir.

Anahtar Kelimeler: Özgün Sorgulama, Fen Bilimleri, Ders Kitabı, Öğrenme Etkinlikleri

Sosyobilimsel Durum Temelli Etkinliklerin Ortaokul Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerine ve Ahlaki Muhakemelerine Etkisi

Münire Yılmaz [1,*] & Nurcan Tekin [2]

[1] Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi Aksaray Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
[2] Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Aksaray Üniversitesi
munireyaldiz@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Bilimsel ve teknolojik gelişmeler bireyleri yalnızca bilimsel bilgiye dayalı değil aynı zamanda etik boyutları da içeren karar süreçleriyle karşı karşıya bırakmaktadır. Aşı uygulamaları, yapay zekâ destekli sağlık teknolojileri ve biyoteknolojik gelişmeler gibi konular bilimsel olduğu kadar toplumsal ve etik boyutlar da içermektedir. Literatürde sosyobilimsel konular (SBK) olarak adlandırılan bu tür durumlar, öğrencilerin bilimsel akıl yürütme, eleştirel düşünme ve ahlaki muhakeme becerilerinin gelişiminde önemli bir öğrenme bağlamı sunmaktadır. Ancak ortaokul düzeyinde özellikle sağlık ve teknoloji temelli SBKlerin öğretim sürecinde etkinlik temelli olarak ele alındığı çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı sosyobilimsel durum temelli etkinliklerin ortaokul öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve ahlaki muhakemeleri üzerindeki etkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırmada karma yöntem yaklaşımı benimsenmiş olup karma yöntem desenlerinden yakınsayan paralel desen kullanılmıştır. Nicel boyutta deney ve kontrol gruplu yarı deneysel desen uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2025–2026 eğitim öğretim yılında Aksaray il merkezinde bulunan bir devlet ortaokulunda öğrenim gören 68 yedinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Deney grubunda sosyobilimsel durum temelli etkinlikler uygulanmış, kontrol grubunda ise öğretmen merkezli düz anlatım ve soru–cevap tekniklerine dayalı öğretim süreci yürütülmüştür. Nicel veriler Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği aracılığıyla toplanmış ve istatistiksel analiz yöntemleriyle incelenmiştir. Araştırmanın nitel boyutunda durum çalışması deseni benimsenmiş ve öğrencilerin sosyobilimsel senaryolara ilişkin yanıtları içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma bulguları sosyobilimsel durum temelli etkinliklerin öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimlerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Deney grubundaki öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimi puanlarının kontrol grubuna kıyasla anlamlı düzeyde arttığı belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sosyobilimsel senaryolara ilişkin gerekçelendirmelerinde uygulama sonrasında daha kapsamlı ve çok boyutlu açıklamalar yaptıkları görülmüştür. Bu bulgular sosyobilimsel durum temelli öğretim uygulamalarının öğrencilerin bilimsel bilgi ile etik değerler arasında ilişki kurmalarına katkı sağladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyobilimsel Konular, Eleştirel Düşünme Eğilimi, Ahlaki Muhakeme, Ortaokul Öğrencileri

Simülasyonlarla Desteklenen Tahmin Et-Gözle-Açıkla (TGA) Yönteminin 5. Sınıf Öğrencilerinin Elektrik Devre Elemanları Ünitesindeki Başarısına ve Kavram Öğrenmelerine Etkisi

İpek Çimen [1,*] & Hülya Yılmaz [2]

[1] Fen Bilgisi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı Ege Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
[2] Fen Bilgisi Öğretmenliği Ege Üniversitesi
ipekcimmen@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Fen öğretiminde öğrencilerin bilgiyi edinmeleri ve kavramlar arasındaki ilişkileri anlamlı biçimde öğrenmeleri desteklenmelidir. Bu bağlamda TGA öğrencilerin tahminlerini gözlemleriyle karşılaştırmalarına ve gözlemlerini açıklamalarına olanak sağlayarak kavramsal öğrenmelerini derinleştirmede etkili bir yöntemdir. Fen konularının soyut yapısı, öğretim sürecinin teknoloji destekli uygulamalarla desteklenmesini önemli kılmaktadır. Simülasyonlar, kavramların somutlaştırılmasına katkı sağlayarak öğrencilerin akademik başarılarını ve kavram öğrenmelerini desteklemektedir. Bu çalışmada simülasyonlarla desteklenen TGA yönteminin akademik başarı ve kavram öğrenme üzerindeki etkisinin incelenerek alan yazınına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Amaç: Çalışmanın amacı, simülasyonlarla desteklenen TGA yönteminin 5. sınıf öğrencilerinin "Elektrik Devre Elemanları" ünitesindeki akademik başarıları ve kavram öğrenmeleri üzerindeki etkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışmada nicel araştırma deseni olan ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi ile seçilen bir devlet okulundaki 88 beşinci sınıf öğrencisiyle 2023-2024 eğitim öğretim yılında yürütülmüştür. Öğrencilerin akademik başarılarına ilişkin veriler Güven ve Selvi tarafından 2021 yılında geliştirilen başarı yardımıyla, kavram öğrenmelerine ilişkin veriler ise Özçelik tarafından 2019 yılında yapılan çalışmada kullanılan kavram öğrenme testi ile toplanmıştır.

Veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Normallik için Kolmogorov-Smirnov testi, grup karşılaştırmaları için bağımsız örneklemler t-testi kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Veri analizinde öncelikle Kolmogorov-Smirnov testi ile verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Ardından deney ve kontrol gruplarının ön test-son test puanları bağımsız örneklem t-testi ile karşılaştırılmıştır. Uygulama öncesinde deney ve kontrol gruplarının akademik başarı/kavram öğrenme puanları arasında anlamlı bir fark bulunmazken son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar fen eğitiminde öğrencilerin aktif katılımını sağlayan, soyut kavramları somutlaştıran teknoloji destekli uygulamaların önemli olduğunu göstermektedir. Özellikle TGA yönteminin simülasyonlarla desteklenmesi akademik başarıya ve kavramsal öğrenmeye katkı sunmaktadır. Bu nedenle fen öğretiminde benzer teknoloji destekli yöntemlerin farklı konu ve sınıf düzeylerinde uygulanmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: TGA, Simülasyon, Kavram, Fen Başarısı

Yaşayan Bir Evren: Hücre Dergisi- Fen Eğitiminde Hücre ve Organelleri Konusuna Yönelik Öğretim Materyali Geliştirilmesi

Aysun Sıcaker [1,*], Ayşe Nazlı Tetik [2], Aslı Arı [2] & Zehra Yazıcı [2]

[1] Biyoloji Öğretmeni Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Öğrenci Milli Eğitim Bakanlığı
asicaker@hotmail.com

Özet

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında daha önce 7. sınıfta işlenen "Hücre ve Organelleri" konusunun 5. sınıf düzeyine çekilmesi, öğrencilerin bu soyut ve mikroskobik yapıları anlamasını zorlaştırmaktadır. Zihinsel modelleme becerileri henüz tam gelişmemiş öğrenciler için bu durum öğrenme güçlüğü oluşturmaktadır. Doğrudan gözlemlenemeyen bu mikroskobik yapılar, öğrenciler tarafından tam olarak zihinde canlandırılamadığı için kavram yanılgılarına ve öğrenme sürecinde motivasyon düşüklüğüne yol açabilmektedir. Literatürde yer alan materyallerin çoğunlukla tek bir etkinlik türüne odaklanması ise farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalabilmektedir. Bu durum, çoklu etkinlikleri içeren bütüncül öğretim materyallerine duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Bu çalışmanın amacı, 5. sınıf öğrencilerinin "Hücre ve Organelleri" konusunu öğrenmelerini kolaylaştırmak ve kalıcı hale getirmek amacıyla; görsel, deneyimsel ve oyun temelli etkinlikleri içeren, farklı öğrenme stillerine hitap eden bütüncül bir "Hücre Dergisi" geliştirmektir.

Biyopolis, mikroskop, karikatürlerle organeller, tasarım, oyun, bulmaca, uygulamalar, mnemonik şarkı, bilim insanı ve Atatürk temalı bölümlerden oluşan dergi, tasarım ve geliştirme odaklı nitel bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Materyalin pedagojik uygunluğunu belirlemek amacıyla uzman görüşüne dayalı betimsel değerlendirme kullanılmıştır. Veriler; Fen Bilimleri, Biyoloji ve Ölçme Değerlendirme alanlarında uzman altı kişiden, sekiz boyutta yapılandırılmış bir değerlendirme formu aracılığıyla toplanmış ve betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Değerlendirme boyutları; içerik doğruluğu, kazanımlara uygunluk, pedagojik yapı, görsel tasarım, öğrenci etkileşimi ve motivasyonu, destekleyici etkinlikler, dil ve anlatım ile genel materyal niteliği gibi ölçütleri kapsamaktadır.

Uzman değerlendirmeleri, geliştirilen eğitsel derginin genel olarak yeterli bulunduğunu; görsel zenginliği ve akıcı diliyle öğrenci düzeyine uygun olduğunu göstermektedir. Özellikle hücrenin "şehir metaforu" ile hikâyeleştirilmesi ve oyun ile şarkı gibi etkinliklerin, doğrudan gözlemlenemeyen bu biyolojik yapıların daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacağı ifade edilmiştir. Elde edilen uzman görüşleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, geliştirilen materyalin 5. sınıf fen öğreniminde kullanılabilecek işlevsel bir öğretim materyali olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda, derginin dijital etkileşimli içeriklerle zenginleştirilmesi ve materyalin öğrenme çıktıları üzerindeki etkililiğinin sınıf içi uygulamalarla test edilmesi gelecek çalışmalar için önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hücre, Organeller, Dergi Tasarımı, Fen Eğitimi, Eğitsel Dergi, Öğretim Materyali

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin 5 ve 6. Sınıf Ders Kitapları Hakkında Görüşleri

Osman Göllü [1,*] & Gökhan Aksoy [2]

[1] Fen Bilgisi Eğitimi Inönü Üniversitesi
[2] Fen Bilgisi Öğretmenliği İnönü Üniversitesi
osmangollu@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Ders kitabı, bir öğretim programı ışığında hazırlanmış ve otoriteler tarafından örgün ve yaygın eğitim kurumlarında kullanılması uygun görülen basılı veya dijital ortamdaki kitaplardır (TTKB, 2023). Sınıf içerisinde ya da sınıf dışında öğrenciler ve öğretmenlerin kullandığı bu materyal, öğrencilere kazandırılması planlanan öğrenme çıktılarını; yani bilgiyi, becerileri, değerleri içerisinde taşıyan temel bir kaynaktır (Otrar & Taşar, 2021). Bu temel kaynak teknoloji ilerlese de hala okulların en önemli öğretim araçları arasında gösterilebilir (Özdemir, 2023). Bu nedenle de hazırlanırken uygun kriterlere göre hazırlanmaları gerekmektedir (Dane vd., 2004). 2024 yılı itibarıyla yürürlüğe giren Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında fen bilimleri öğretim programı yenilenmiş ve bu programın ruhuna uygun yeni nesil ders kitapları hazırlanarak kullanıma sunulmuştur. Bu çalışma ile Maarif modeli vizyonu doğrultusunda hazırlanan ders kitaplarının sınıfta yansımalarının ve verimliliği konusunda görüş alınması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda öğretim sürecinin uygulayıcıları olan fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri araştırma konusu olarak tercih edilmiştir

Amaç: Bu çalışmanın amacı fen bilimleri ders kitaplarına yönelik fen bilimleri öğretmenlerinin görüşlerini almaktır. Bu amaç doğrultusunda problem durumu "Fen bilimleri öğretmelerinin 5 ve 6. Sınıf fen bilimleri ders kitaplarına yönelik görüşleri nelerdir?" şeklinde ifade edilmektedir.

Yöntem: Öğretmenler eğitim öğretim sürecinin en önemli paydaşlarından biridir. Bu nedenle bu çalışmada öğretmenlerin ders kitaplarına yönelik görüşlerini betimlemek amacıyla tarama modeli kullanılacaktır. Bu modelde mevcut durumu betimlemek, karşılaştırma yapmak amacıyla veriler toplanır (Özmen & Karamustafaoğlu, 2019). Bu modelin en büyük avantajlarından çok sayıda bireyden oluşan bir örneklemden daha çok veri elde edilebilmesidir (Büyüköztürk vd., 2022). Çalışmada araştırmacılar tarafından geliştirilecek "5. ve 6. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabı Değerlendirme Anketi" kullanılacaktır. Çalışmanın evrenini fen bilimleri öğretmenleri oluşturacaktır. Evrenin geniş olması nedeniyle Kahramanmaraş iline bağlı kurumlarda çalışan fen bilimleri öğretmenleri çalışmanın örneklemini oluşturacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ders Kitabı, Fen Bilimleri Öğretmeni

Fen Bilimleri Eğitiminde Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Yönelik Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Onur Bilgin [1,*] & Ataman Karaçöp [2]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Fen Bilgisi Öğretmenliği Kafkas Üniversitesi
08onurbilgin1983@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Fen bilimleri eğitimi çalışmaları son yıllarda doğada ortaya çıkan küresel zorluklar üzerine çalışmaktadır. Bu zorluklardan bir tanesi de sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle ilişkilidir. Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında karşılaşılan zorlukların aşılmasında büyük rolün çözümlerin doğadaki uygulayıcıları olan gençlere düştüğünü vurgulamaktadır. Öğrenciler meslek sahibi olduklarında toplumsal problemlerle karşılaşacaklar ve bu problemleri çözmek durumunda kalacaklardır. Bu yüzden her ders kapsamında ve özellikle fen bilimleri dersinde sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin ele alınması gelecek planlaması adına önemlidir. Son yıllarda yapılan fen bilimleri eğitimi araştırmalarda sürdürülebilir kalkınma amaçlarının hangi tür araştırmalarda nasıl ele alındığı merak konusudur.

Amaç: Bu araştırma fen bilimleri eğitiminde sürdürülebilir kalkınma amaçlarına yönelik yapılan çalışmaların bibliyometrik analizini gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç çerçevesinde cevabı aranan araştırma sorusu şu şekildedir: "fen bilimleri eğitiminde sürdürülebilir kalkınma amaçlarına yönelik yapılan çalışmaların bibliyometrik analiz sonuçları nasıldır?

Yöntem: Bu araştırma nicel araştırma yaklaşımlarından biri olan bibiliyometrik analiz yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Verileri toplamak amacıyla Web of Science veri tabanından yararlanılmıştır. İlgili veri tabanında sınırlamalar yapılırken bazı özellikler seçilmiştir. Bu özelliklerden ilki yayın olarak sadece araştırma makalelerinin seçilmiş olmasıdır. İkincisi araştırma makalelerinin yayın yıllarıdır. Yayın yılı aralığı 2015 – 2026 olarak belirlenmiştir. Çünkü sürdürülebilir kalkınma amaçları 2030 hedefleri, 2015 yılında Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde belirlenmiştir. Üçüncü özellik anahtar kavramlardır. Bibliyometrik analiz için fen bilimleri eğitimi, sürdürülebilir kalkınma, sürdürülebilir kalkınma amaçları seçilen anahtar kavramlardır. Elde edilen veriler VOSviewer yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Fen bilimleri eğitimi araştırmalarında sürdürülebilir kalkınma amaçlarına yönelik yapılan araştırmaların daha çok 2025-26 yıllarında yayınlandığı ortaya çıkmıştır. Bu yayınların içeriklerinin "nitelikli eğitim" kapsamında gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu sonuç diğer sürdürülebilir kalkınma amaçlarının da araştırılması gerektiğini göstermektedir.

*Bu bildiri "Ortaokul Fen Bilimleri Ders Kitaplarının Sürdürülebilir Kalkınmanın Amaçları Açısından İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasından üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilimleri Eğitimi, Sürdürülebilir Kalkınma, Bibliyometrik Analiz

Görünmeyen Tehdit: Nano ve Mikroplastiklerin Eğitim İçeriklerindeki Yeri

Sadenur Alpar

Fen Bilgisi Öğretmenliği Aksaray Üniversitesi
sdnr.alpar@gmail.com

Özet

Bu çalışmada, ülkemizde ve yurt dışında eğitim alanında nano- ve mikroplastikler üzerine yapılmış lisansüstü tezler ve makaleler analiz edilerek alanın literatürdeki mevcut durumu ortaya konulması amaçlanmaktadır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, eğitim alanında nanoplastik ve mikroplastikler ile ilgili çalışmaların yurt içinde 2021 yılı ve sonrasında yurt dışında ise 2018'den beri süregeldiği tespit edilmiştir. Akademik çalışmaların her yıl artarak devam ettiği görülmüştür.

Araştırma verilerine, YÖK (Ulusal Tez Merkezi), DergiPark, ResearchGate, Science Direct, Google Scholar ve NCBI (Ulusal Biyoteknoloji Bilgi Merkezi) gibi bilimsel makalelerin yer aldığı kaynaklardan ulaşılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi benimsenmiş ve bu veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Yapılan analizde 39 kaynağa ulaşılmıştır. Bunlardan 25'i yabancı, 14'ü yerli kaynaklardan oluşmaktadır. Kaynaklar; yıllara göre, araştırma yöntemlerine (nitel, nicel, karma yöntem), veri toplama araçlarına (anket, görüşme, doküman incelemesi vb.), veri analiz yöntemlerine (içerik analizi, betimsel analiz vb.) ve çalışma grubuna/örneklemine göre sınıflandırılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre eğitim alanında nanoplastik ve mikroplastik çalışmalarının sınırlı sayıda olduğuna ulaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mikroplastik, Nanoplastik, Eğitim

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarına Yönelik Oyun Temelli Braille Atölyesinin Kapsayıcı Eğitim Açısından Değerlendirilmesi

Hatice Kimyon [1] & Kübra Sarı [1,*]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
kubra.sari@turkiyeteknolojitakimi.org

Özet

Kapsayıcı eğitim anlayışı, normal gelişim gösteren bireylerin farklı gereksinimlere sahip bireylere yönelik farkındalık geliştirmelerine, bu bireylerle aynı ortamda eğitim almalarına ve erişilebilir öğrenme uygulamalarını tanımalarına olanak sağlamaktadır. Oyun temelli öğrenme uygulamaları ise katılımcıların aktif katılımını destekleyen ve deneyerek öğrenmeyi güçlendiren etkili yaklaşımlar arasında yer almaktadır. Araştırmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarına yönelik oyun temelli Braille atölyesinin kapsayıcı eğitim açısından değerlendirilmesidir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu bilim merkezinde gönüllü olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın uygulama kapsamında katılımcılar; duyusal farkındalık etkinlikleri (göz bağlama uygulamaları), Braille harf eşleştirme oyunları, kabartma yazı oluşturma çalışmaları, problem çözme etkinlikleri, Braille bilmeceleri ve farkındalık posteri tasarım görevlerini deneyimleyerek katılacaklardır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu, katılımcı yansıtma formları ve araştırmacı gözlem notları aracılığıyla toplanacaktır. Elde edilen verilerin betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmesi öngörülmektedir. Araştırmanın sonuçlarına göre, katılımcıların hem Braille alfabesine ilişkin temel bilgi edinmeleri hem de kapsayıcı eğitim bağlamında empati geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Bununla beraber atölyenin öğretmen adaylarının kapsayıcı eğitim farkındalıklarını destekleyeceği, erişilebilir fen öğretimine ilişkin bakış açılarını geliştireceği ve öğretmen yetiştirme süreçlerine uygulanabilir bir model sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, Kapsayıcı Eğitim, Braille Alfabesi, Öğretmen Adayı, Oyun Temelli Öğrenme.

Türkiye Yüzyılı Maarif Eğitim Modeli Müzik Programının Bilişsel Analizi: Yönetici İşlevler ve Öğrenme Çıktıları Üzerine Bir İnceleme

Gülce Denizkurdu

Eğitim Bilimleri Bölümü Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
gulcedenizkurdu@gmail.com

Özet

Çağdaş eğitim yaklaşımları, müzik eğitiminin sadece bir estetik disiplin olmasının ötesinde, bireyin bilişsel mimarisini yapılandıran stratejik bir süreç olarak tanımlamaktadır. Nöro-bilimsel çalışmaları incelediğimizde, düzenli müzikal deneyimler; dikkati toplama, hafıza yönetimi ve bilişsel esneklik gibi "yönetici işlevlerin" gelişiminde merkezi bir rol aldığını göstermektedir. Bu bağlamda müzik eğitimi, öğrencide de sosyal ve akademik başarısını besleyen, destekleyen, düşünsel kapasitesini ortaya çıkaran bir "zihinsel gelişim alanı" niteliği taşımaktadır.

Bu araştırmaya yönlendiren temel motivasyon, Türkiye Yüzyılı Maarif Eğitim Modeli'nin ele aldığı bütüncül gelişim vizyonu ile müzik eğitimi arasındaki bu nörobilişsel güç arasındaki uyumdur. Bu modelin, bireyin gelişim odağını temel alması, bu yaklaşımın program çıktılarını analiz etmeyi gereklilik haline getirmiştir. Müzik eğitiminin, bireysel gelişimindeki rolünü estetik bir kazanım ötesine taşıyarak, akademik başarının ve bilişsel kapasite ve yetkinliklerin temel bir bileşeni ve köprü olması bakımından da stratejik bir öneme sahiptir.

Çalışmanın amacı, müzik eğitimin öğrencinin yönetici işlevler üzerindeki yapılandırıcı etkisini Türkiye Yüzyılı Maarif Eğitim Modeli'nin sunduğu "bütüncül gelişim" vizyonu perspektifinde analiz etmektir. Çalışmada, mevcut durumu betimlemek ve değişkenler arasındaki ilişkiyi çözümlemeyi amaçlayan nitel araştırma desenlerinden doküman analiz yöntemi benimsenmiştir. Araştırmanın veri kaynaklarını Türkiye Yüzyılı Maarif Eğitim Modeli Müzik Öğretim Programı ve Maarif Modeli ortak metni oluşturmaktadır. Söz konusu dokümanlar "yönetici işlevler" ve "öğrenme çıktıları" bağlamında içerik analizine tabi tutulmuştur.

Yapılan doküman analizi sonucunda elde edilen bulgular, Türkiye Yüzyılı Maarif Eğitim Modeli'nin müzik öğretim programında "bilişsel gelişim" ve "yönetici işlevler" kavramının müfredatın yapı taşı olduğu görülmüştür. Müzikal becerilerin sadece ritim veya melodi becerisi ile sınırlı tutulmadığını, çalışma belleğini, analitik düşünmeyi, zihinsel becerileri etkileyecek şekilde yapılandırdığını göstermiştir. Elde edilen sonuçlar ışığında, öğretmen eğitimlerinde müziğin bilişsel gelişim üzerindeki etkilerine dair farkındalık çalışmalarının yapılması, müzik derslerinde uygulanan etkinliklerin yönetici işlevlerini daha spesifik düzeyde hedefleyecek şekilde zenginleştirilmesi ve ne derece somutlaştığını ölçmek için saha uygulamalarının planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Eğitim Modeli, Yönetici İşlevler, Müzik Eğitimi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programının Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerilerinin "Arkadaşlık" Teması Açısından Değerlendirilmesi

Hatice Kadıoğlu Ateş [1,*] & Duygu Yalman Polatlar [1]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
hatice2482@gmail.com

Özet

Eğitim, bireylerin karşılaştıkları problemlerle ve zorluklarla baş edebilecek şekilde yetiştirilmesi açısından oldukça önemlidir. Geleceğin hayat koşullarına eğitimle hazırlanan okul öncesi dönemde bu sürecin önemi tartışılmayan bir gerçektir. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri, öğrencilerin okul içi ve okul dışı yaşamlarında başarılı olmaları için çok yönlü bir yeterlik kümesi olarak ele alınmaktadır. Okul öncesi eğitim, çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyerek İlkokula hazırlık sağlar. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin gelişimini destekleyen yenilikçi bir program sunmaktadır. Benlik, sosyal yaşam ve uyum becerileri alt bileşenleri üzerinden bütüncül bir yapıda geliştirilen bu beceriler, bireylerin toplumsal yaşamda etkin roller üstlenmelerini sağlayacaktır. Programın uzun vadeli etkilerinin araştırılması önem arz etmektedir. Bu çalışma, 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin "arkadaşlık" teması açısından değerlendirilmesini amaçlamaktadır. 2024 Programı Disiplinler ararası öğrenme, dijital dönüşüm ve kültürel değerlerin vurgulandığı bu program, erken STEM eğitimi ile eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini desteklemeyi amaçlamıştır. Çocuk merkezli öğrenme yaklaşımları ve dijital materyallerin kullanımı bu programın çağdaş eğitim standartlarına uyumunu artırmıştır (MEB, 2024). Çalışmada 1. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri nelerdir* 2. Arkadaşlık Becerilerinin Sosyal-Duygusal Öğrenmedeki Rolü nedir?, 3. Programdaki Arkadaşlık Temalı Etkinlikler nelerdir?, 4. Arkadaşlık ve Uyum Becerileri nelerdir?, sorularına cevap aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Arkadaşlık, Sosyal-Duygusal Beceriler

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaöğretim Matematik Öğretim Programındaki Matematiksel Görevlerin Niteliğinin İncelenmesi

Emine Fazlı [1,*], Bekir Fazlı [2] & Hasan Ünal [3]

[1] Matematik Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
[2] Matematik Eğitimi Yıldız Teknik Üniversitesi
[3] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
eminefazli@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Nitelikli matematik öğretiminin nasıl gerçekleştirilebileceği, eğitim araştırmalarının temel sorularından biridir. Öğrencilere yüksek bilişsel düzeyde, anlamayı ve akıl yürütmeyi gerektiren görevler sunmak, öğretimde niteliğin sağlanmasının ön koşullarından biri olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, 2024 yılında yürürlüğe giren Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Ortaöğretim Matematik Dersi Öğretim Programı'nın vurguladığı öğrenci merkezli ve beceri temelli öğretim vizyonunun incelenmesi, güncel eğitim politikalarının niteliğinin değerlendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Ortaöğretim Matematik Dersi Öğretim Programını, öğrencilere sunulan matematiksel görevlerin niteliği açısından incelemektir. Bu kapsamda, matematiksel düşünme ve matematik yapma sürecinin temelini oluşturan Sayılar teması ele alınmıştır.

Yöntem: Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Ortaöğretim Matematik Dersi Öğretim Programı'nda yer alan Sayılar temasına ait 36 öğretim uygulaması oluşturmaktadır. Veriler, Munter'in (2014) yüksek kaliteli matematik öğretimi vizyonu kapsamında ele aldığı matematiksel görevler çerçevesi doğrultusunda, dört farklı bilişsel talep düzeyi temel alınarak analiz edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: İncelenen 36 görevin %58'inin, öğrencilerden strateji seçmelerini, genelleme ve ispat yapmalarını bekleyen yüksek bilişsel talep düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Görevlerin %25'inin, öğrencilere ilişkilendirme ve akıl yürütme fırsatı sunan orta düzey bilişsel talep içerdiği görülmüştür. Buna karşılık, görevlerin %16'sının prosedür tekrarına dayalı yüzeysel görevler ile öğrencinin bağımsız düşünme fırsatının kısıtlandığı düşük bilişsel talep düzeylerinden oluştuğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, öğretim programında yer alan görevlerin nitelikli matematik öğretimini destekleme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, Munter'in (2014) vurguladığı üzere, yüksek bilişsel talep gerektiren görevler, öğretmen tarafından uygun şekilde uygulanmadığında sınıf içinde rutin işlemlere indirgenebilmektedir. Bu bağlamda, nitelikli öğretimin yalnızca programda yer alan görevlerle sınırlı olmadığı dikkate alınarak, söz konusu görevlerin sınıf içi uygulamalara ne ölçüde yansıtıldığının gelecekteki çalışmalarda incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nitelikli Matematik Öğretimi, Matematiksel Görevler, Öğretim Programı İncelemesi, Doküman Analizi

Sokratik Sorgulama ile Euler Formülü: Matematiksel Bağıntıların Keşfi ve Öğretime Yansımaları

Fatmanur Tortop [1,*], Özlem Cezikturk [2] & Ahmet Şükrü Özdemir [3]

[1] Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü İlköğretim Matematik Öğretmenliği Programı İstanbul Aydın Üniversitesi
[2] Marmara Atatürk Üniversitesi
[3] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Istanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
fatmanurtortop@aydin.edu.tr

Özet

Düşünme, öğrenilebilen ve geliştirilebilen bir beceridir. Düşünme becerisinin gelişiminde en etkili öğretim yöntemlerinden birinin soru sorma olduğu vurgulanmaktadır. Zihinsel süreçlerin etkin bir şekilde işlemesi sorular aracılığıyla mümkün olmakta; soru sorma, düşünmeyi başlatan temel bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Anlamlı öğrenme ise, bireyin sorulan sorulara yanıt arama süreci içerisinde gerçekleşmektedir. Bu çalışmada, Sokratik sorgulama ile elde edilen matematiksel bağıntı örnekleminden hareketle kapsamlı literatür incelemeleri yapılarak, soru-cevap yönteminin öğretim sürecindeki yeri ve yansımaları ortaya konulacaktır. Araştırma deseni nitel durum çalışması olup, veriler Sokratik sorgulama temelli yapılandırılmamış soru-cevap görüşme tekniği ile oluşturulmuştur. Çalışmada;

$\pi^5 \cong 306{,}0197,\ e^{\pi} \cong 23{,}1407,\ \log \pi \cong 0{,}4971,\ \ln \pi \cong 1{,}14\,47, e^{\pi} - \pi^{e} \cong 0{,}6815$ gibi bazı matematiksel sabitleri birbirleriyle ilişkilendirerek elde edilen yaklaşık sayı değerleri incelenmiştir. Fikir üretme ve soru-cevap sürecine; π, e ve i gibi temel matematiksel sabitleri içeren, trigonometrik fonksiyonlar ile karmaşık üstel fonksiyonlar arasındaki ilişkiyi ifade eden Euler formülü $(e^{ix} = \cos x + i.\sin x)$ dâhil edilmiştir. Matematiksel bağıntı bulunuş süreci aşağıdaki aşamaları içermektedir:

$$e^{i\pi} = \cos \pi + i \sin \pi$$

$$e^{i\pi} = -1 + 0$$

$$=> e^{i\pi} = -1 \ => (e^{\pi})^{i} = -1$$

$$=> (23{,}14)^{i} = i^{2}$$

$$\ln((23{,}14)^{i} = \ln i^{2}\ ,\ i.\ln(23{,}14) = 2.\ln i\ ,\ i.\pi = 2.\ln i$$

Euler formülünden ln alınarak yapılan logaritmik işlemler sonucunda $\frac{\pi}{2} = \frac{\ln i}{i}$ matematiksel bağıntısı bulunmuştur. π sayısı, bir dairenin çevresinin çapına bölümünü ifade eden, irrasyonel bir matematik sabitidir. Bulunan matematiksel bağıntı irrasyonel bir sayıyı içerir, denklemin sağ tarafı ise kompleks sayıdır, reel değildir. Elde edilen bağıntı, geometri alanında çemberin alan ve çevre formülleri bağlamında da incelenerek ilişkilendirilmiştir.

Matematik eğitiminde bilgiyi kavramsal düzeyde öğrenmenin Sokratik sorgulamaya dayalı soru-cevap yönteminin öğretime yansıtılmasıyla ortaya çıkabileceği belirtilmektedir. Sokrates herkesin her soruya olan cevabı bildiğini ama bunu unuttuğu için hatırlaması gerektiğini söyler. Sokratik diyalog da bu

unutulmuş olan matematiksel derinliği ortaya çıkarmayı amaçlar. Öğrencilerin mevcut bilgilerini sorgulama sürecinde yeni bilgilerle ilişkilendirerek anlamlı öğrenme sağlanacağı vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Matematik Eğitimi, Euler Formülü, Sokratik Sorgulama, Soru-Cevap, Matematiksel Bağıntı

İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Algoritma Kavramına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Melike Nur Taşlıalan [1,*] & Bahadır Yıldız [2]

[1] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Hacettepe Üniversitesi
[2] Matematik Eğitimi Abd Hacettepe Üniversitesi
melikenurtaslialan@gmail.com

Özet

Algoritma, belirli bir amaca ulaşmak için izlenen adımlar bütünü olarak tanımlanmakta; günümüzde yalnızca bilgisayar bilimi bağlamında değil, problem çözme, akıl yürütme ve süreci yapılandırma boyutlarıyla matematik eğitimi açısından da önemli bir kavram olarak değerlendirilmektedir. 2024 Ortaokul Matematik Dersi Öğretim Programı'nda algoritma kavramına farklı sınıf düzeylerinde yer verilmesi, ilköğretim matematik öğretmen adaylarının bu kavrama ilişkin görüşlerinin incelenmesini önemli hâle getirmektedir. Bu araştırmanın amacı, 2. sınıfta öğrenim gören ilköğretim matematik öğretmen adaylarının algoritma kavramına ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırma, "Algoritma ve Programlama" dersini alan 46 öğretmen adayı ile dersin ilk haftasında yürütülmüştür. Bu uygulama, öğretmen adaylarının algoritma kavramına ilişkin başlangıç görüşlerini belirlemeye yönelik olup ders süreci sonunda yapılacak değerlendirmelerle birlikte makale olarak geliştirilecek devam eden çalışmanın ilk aşamasını oluşturmaktadır. Katılımcıların 2. sınıf düzeyinden seçilmesinin nedeni, ilgili dersin öğretim programında bu sınıf düzeyinde yer almasıdır. Veriler, açık uçlu görüş formu ve Korkmaz, Çakır ve Özden (2017) tarafından geliştirilen Bilgisayarca Düşünme Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Açık uçlu veriler içerik analizi ile çözümlenmiş, katılımcı ifadeleri tema ve alt temalar altında değerlendirilmiştir; ölçek verileri ise nitel bulguları destekleyici bir veri kaynağı olarak ele alınmıştır. Bulgular, öğretmen adaylarının algoritmayı çoğunlukla adım adım ilerleyen, sistematik ve problem çözmeye dayalı bir yapı olarak tanımladıklarını göstermektedir. Bununla birlikte, algoritmanın matematik eğitimi bağlamındaki yeri ile bu kavrama yönelik etkinlik tasarlama süreçlerine ilişkin açıklamalarının daha sınırlı kaldığı görülmektedir. Çalışmanın, ilköğretim matematik öğretmeni yetiştirme sürecinde algoritma kavramının ele alınışına ilişkin önemli çıkarımlar sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Algoritma, Matematik Öğretmen Adayları, Matematik Eğitimi, Öğretmen Eğitimi, Bilgi İşlemsel Düşünme.

Matematik Öğretmeni Adaylarının Sonsuzluk Kavramına İlişkin Algıları ve Görüşleri

Süleyman Akıllı [1,*], Emine Özdemir [1] & Sabri Kocakülah [2]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
[2] Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Balıkesir Üniversitesi
akilli.suleyman4@gmail.com

Özet

Sonsuzluk kavramı, küçük yaşlardan itibaren sezgisel olarak kullanılmakta olup matematiksel anlamda sonsuzluk kavramı limit, rasyonel fonksiyonların grafikleri, diziler, seriler, belirsiz integral, eşitsizliklerin çözüm kümesinin bulunmasında, sonlu ve sonsuz sayı kümeleri gibi konularda yer almaktadır. Sonsuzluk kavramı günlük hayatta sıkça kullanılmasına rağmen lisans düzeyinde matematikte daha belirgin şekilde ortaya çıkmaktadır. Sonsuzluk kavramının öğretimine ilişkin matematik dersi öğretim programlarında veya okullarda kullanılan ders kitaplarında da yeteri kadar bilgiye yer verilmediği alanyazından bilinmektedir. Bu araştırmanın amacı matematik öğretmeni adaylarının sonsuzluk kavramı ile ilgili algılarını, adayların sonsuzluk kavramının anlamına ve matematik öğretim programındaki yerine ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılmaktadır. Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve detaylı bir kavrayışa sahip olamadığımız olgulara odaklanmaktadır. Bu çalışma öğretmen adaylarının sonsuzluk kavramına ilişkin algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Araştırmanın çalışma grubu 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin batısında yer alan bir eğitim fakültesinde öğrenim gören ve ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilen 53 matematik öğretmen adayından oluşmaktadır. Matematik öğretmen adaylarının "sonsuzluk …gibidir; çünkü…'' cümlesini tamamlamaları istenmiş ve alınan yanıtlar doğrultusunda belirlenen ve gönüllülük esasına dayalı olarak 8 matematik öğretmen adayıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Nitel veriler içerik analizine göre değerlendirilecektir. Bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Fiili ve Potansiyel Sonsuzluk, Matematik Öğretmen Adayı, Metafor, Sonsuzluk.

Hatay'ın Kültürel Ögeleriyle Etnomatematiksel Öğrenme ve Kategorik Modelleme

Esra Göv [1,*], Ayşe Naime Borazan [2], Beren Başak Kızıltaş [2] & Meryem Yılmaz [2]

[1] Matematik Meb
[2] Öğrenci Milli Eğitim Bakanlığı
esordulu@gmail.com

Özet

Bu araştırma, matematik öğretiminin çoğu zaman öğrencilerin yaşadığı kültürel çevreden kopuk ve soyut biçimde sunulması probleminden hareketle geliştirilmiştir. Çalışma, Hatay'ın kültürel mirasında yer alan ögeler aracılığıyla öğrencilerin matematiksel düşünme, modelleme ve problem çözme becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada mozaikler, dini mimari yapılar, nehir ekosistemi ve geleneksel el sanatları gibi yerel unsurlar üzerinden beş etnomatematik etkinliği tasarlanmıştır. Bu etkinliklerde öğrenciler, dönüşüm geometrisi, oran-orantı, grafik oluşturma, olasılık ve simetri kavramlarını kültürel bağlamda deneyimlemiştir. Çalışmada, Hatay'ın kültürel istasyonlarını içeren ve 9. sınıf kazanımlarına dayalı HATCODE adlı dijital bir oyun geliştirilmiş, sınıf ortamında uygulanarak öğrencilerin katılım, problem çözme ve iş birliği düzeyleri gözlemlenmiştir. Çalışmada ayrıca bu öğrenme süreçleri kategori teorisinin obje, morfizm ve fonktör kavramlarıyla ilişkilendirilerek soyut düzeyde yorumlanmıştır. Araştırma karma yöntem desenine göre yürütülmüştür. Çalışma grubunu Hatay ili İskenderun ilçesinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda öğrenim gören, gönüllülük esasına göre seçilmiş 30 dokuzuncu sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Nicel veriler Matematik Okuryazarlığı Öz Yeterlik Ölçeği ile, nitel veriler ise görüşme formları, etkinlik formları, proje değerlendirme formu ve HATCODE oyunu gözlem rubriği ile toplanmıştır. Veriler bağımlı örneklemler t-testi, betimsel istatistikler ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bulgular, öğrencilerin matematiği günlük yaşamla ilişkilendirme ve kültürel farkındalık düzeylerinde belirgin artış olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak proje, kültürel ögeleri matematik öğretimiyle bütünleştirerek Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bilgi-beceri- değer-erdem boyutlarına katkı sağlayan yenilikçi bir öğrenme yaklaşımı ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Etnomatematik, Kategori Teorisi, Kültürel Miras, Oyunlaştırma.

Dikey Matematikleştirme ile Üçgenlerde Benzerlik Konusunun İşlenişi

Özlem Ceziktürk

Marmara Atatürk Üniversitesi
ozlem.cezikturk@marmara.edu.tr

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Gerçekçi matematik eğitiminin önemli noktalarından birisi de matematikleştirmedir. Yatay ve dikey matematikleştirme olarak ikiye bölünen bu kavram özellikle yatay matematikleştirme söz konusu olduğunda gerçekçi hayat uygulamalarına dikkat çekerken, dikey matematikleştirme söz konusu olduğunda matematikte derinleşmek, kavramları irdelemek ve farklı matematiksel örneklerle ayırt etmek gibi durumları içermektedir. Fakat literatürde dikey matematikleştirme örnekleri çok değildir. Bu araştırma ile uygulanabilecek dikey matematikleştirme örnekleri özellikle üçgenlerde benzerlik konusu düzeyinde paylaşılacaktır.

İyi Uygulamanın Hedef Kitlesi: Aday matematik öğretmenleri ve çalışan matematik öğretmenleridir. Çalışan matematik öğretmenleri literatürde çok adlandırılmayan dikey matematikleştirme örneklerini buradan bulabilecekleri gibi, sınıflarında uygulayabilirler. Aday matematik öğretmenleri ise dikey matematikleştirme konusunda daha çok deneyim sahibi olup öğrencilerini ileride bir matematikçi gibi düşündürtmeyi başarabilirler.

İyi Uygulamanın Özeti: Öğretmenlik Uygulaması II dersi içeriğinde 8 aday ilköğretim matematik öğretmeniyle bu örnekler paylaşılmış ve içerikler hakkında düşünmeleri sağlanmıştır. Özellikle Japonya'nın tarihi Wasan geometrisinden örnekler seçilmiş derinlemesine incelenen bu örneklerde aday öğretmenlerin kendilerinin birer matematikçi gibi düşünmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. Ders 1,5 saat sürmüş ve zoom platformu üzerinden yapılmıştır. Soru çizimleri özellikle zoomun beyaz tahta özelliğinden yararlanılarak yürütülmüştür. Soruların düzeyleri basitten zora doğru değişmektedir. Bu sorularda geometrik şekillerin arasındaki ilişkiler vurgulanmış, teoremler, çıkarımlar ve genellemeler üzerinde durulmuş, üçgenlerde benzerlik sadece bir tanım ve uygulamalar zincirinden çıkarılmaya çalışılmıştır. Sorularda Napolyon teoremi, Pisagor teoreminin ispatı, ispat, altın üçgen, Sierpinski fraktalı vs. gibi alt başlıklar göze çarpmaktadır.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçları: Soruların neredeyse hepsinde aday öğretmenler akıl yürütebilmiş ve dikkatle dinlemiş ve matematiksel düşünce açısından zengin tartışmalar geçmiştir. Tek bir soruda cevap bulunamamış ama o soru da ödev verilmiştir. Öğretmen adayları, öğrencilerini bir matematikçi gibi düşündürtmek için önce kendilerinin matematikçi gibi düşünmeye alışkın olması gerçeği üzerinde durmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üçgenlerde Benzerlik, Dikey Matematikleştirme, Gerçekçi Matematik Eğitimi

Ortaokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları ile Uyumlu Gerçekçi Matematik Eğitimi (GME) Problemlerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması: Bölünebilme Kuralları Örneği

Emine Ceyda Özkandan

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
emineceydaerdogan@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) kapsamında hazırlanan matematik ders kitaplarındaki etkinliklerin literatürde etkinliği kanıtlanmış olan Gerçekçi Matematik Eğitimi (GME) yaklaşımı ile ele alınıp geliştirilmesi ve uygulanmasıdır. Literatürde yer alan GME örneklerinin yerel müfredatın zorluk seviyesinin ve LGS soru tiplerinin altında kalması probleminden hareketle, ders kitabını baz alan GME problemleri geliştirmek ve bu problemlerin sınıf içi uygulamalarını değerlendirmek hedeflenmektedir.

Bu uygulamanın hedef kitlesi TYMM öğretim programının uygulandığı 6.sınıf öğrencileri ile bu sınıflarda ders veren matematik öğretmenleridir.

Literatür incelendiğinde, kalansız bölünebilme kurallarının GME yaklaşımı ile öğretimi üzerine doğrudan bir çalışma bulunamamış olup; mevcut örneklerin genellikle dijital oyun tasarımı ve asal çarpanlar başlıkları altında yürütüldüğü tespit edilmiştir. İncelenen yenilenmiş ders kitabında ise öğrencilere kalıcı bir bağlam sunacak problem durumlarıyla karşılaşılmamış ve kalıcı öğrenmenin sağlanamadığı görülmüştür. Bu eksiklikten yola çıkılarak çalışma kapsamında, öğrencilerin doğrudan deneyimleyebileceği 'kermes için kurabiye paketleme' gibi yerel bir senaryo üzerinden bağlam oluşturulacaktır. Sıradan GME etkinliklerinden farklı olarak bu tasarım, sadece informal modellemeyle yetinmeyip GME'nin kılavuzlu buluş ilkesiyle öğrencilerin kalansız bölünebilme kurallarını bizzat formüle etmelerini (dikey matematikselleştirme) sağlayacaktır. Böylece öğrencinin, somut paketleme problemi üzerinden ders kitabındaki soyut matematiksel yapıya ve LGS tarzı sorulara kademeli geçişi sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gerçekçi Matematik Eğitimi, Problem Çözme, Kılavuzlu Buluş

Sayı Hissinin Geliştirilmesine Yönelik Oyun Temelli Bir Materyal: Sihirli Kovan

Sümeyye Vıraca [1,*] & Pınar Akdal Yıldız [1]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
sumeyyeviraca4@gmail.com

Özet

Sayı hissi, öğrencilerin sayılar ve bu sayılar arasındaki ilişkiler hakkında anlam geliştirmeleri ve esnek düşünebilmeleri olarak tanımlanmaktadır. Öğrencilerde sayı hissinin yeterince gelişmemesi, matematiksel kavramların anlamlı öğrenilmesinin önündeki en temel engellerden biri olarak kabul edilmektedir. Matematiksel kavramları anlamadan yalnızca formül uygulamaya dayalı yaklaşımlar, öğrencileri ezbere yönlendirmekte ve matematiğin eğlenceli, keşfe dayalı ve stratejik doğasından uzaklaştırmaktadır. Bu bağlamda, matematik öğrenme sürecinin yeniden yapılandırılması, oyun temelli materyallere olan ihtiyacı artırmaktadır. Nitekim alanyazında yapılan çalışmalar, oyunlarla desteklenen matematik öğretiminin öğrencilerin akademik başarılarını artırdığını ve öğrenmenin kalıcılığını desteklediğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin sayı hissini ve algoritmik düşünme becerilerini kuralları ezberleyerek değil, eğlenceli ve rekabetçi bir oyun ortamında geliştirilmelerini sağlayan oyun temelli bir öğretim materyali tasarlamaktır. Bu doğrultuda, arı peteklerinden ilham alınarak "Sihirli Kovan" adlı bir oyun geliştirilmiştir. Sihirli Kovan oyunu, öğrencilerin temel sayı ve işlem becerilerini destekleyecek şekilde yapılandırılmıştır. Oyun, ilkokul 3. sınıftan itibaren farklı sınıf düzeylerindeki öğrenciler için uygundur. Oyuncular, seçilen oyun modunun kurallarına uygun olarak zihinsel işlemler yapmakta ve ellerindeki sayı pullarını stratejik biçimde peteklere yerleştirmeye çalışmaktadır. Farklı hazırbulunuşluk düzeylerine hitap edebilmek amacıyla tasarlanan oyun, basitten karmaşığa doğru ilerleyen beş farklı zorluk düzeyinden oluşmaktadır. Oyunun işleyişi, öğrencilerin her hamlede strateji geliştirmelerini ve zihinden ardışık işlemler yapmalarını gerektirmektedir. Bu yönüyle Sihirli Kovan, farklı sınıf seviyelerine tek bir zemin üzerinden hitap edebilen, sürdürülebilir ve özgün bir eğitim materyali olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, oyunun öğrencilerin matematiğe yönelik kaygılarını azaltacağı ve işlemleri sıkıcı bir zorunluluk olmaktan çıkararak oyunun doğal bir parçası hâline getireceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sayı Hissi, Materyal Tasarımı, Oyunla Matematik Öğretimi

Kesir ve Yüzde Kavramlarının İlişkilendirilmesi: 'Kesirden Yüzdeye' Materyali

Aleyna Belin [1,*] & Pınar Akdal Yıldız [1]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
aleynabelin17@gmail.com

Özet

Kesir ile yüzde kavramları arasındaki ilişki, öğrencilerin matematikte kavramsal olarak anlamakta zorlandıkları konular arasında yer almaktadır. Bu süreçte, kesir ve yüzde kavramlarının anlaşılmasını destekleyen somut materyaller önemli bir öğretim aracı olarak öne çıkmaktadır. Matematik öğretiminde somut materyaller, öğrencilerin soyut kavramları anlamlandırmalarına yardımcı olmakta ve öğrenme sürecini daha etkili hale getirmektedir. Bu kavramların somut materyaller aracılığıyla doğru şekilde yapılandırılması, öğrencilerin kavramlar arasında ilişki kurmalarını ve daha derin bir öğrenme gerçekleştirmelerini desteklemektedir. Çalışma kapsamında, tasarım ve geliştirme araştırma yöntemi kullanılmıştır. Kesir ve yüzde kavramları arasındaki ilişkinin öğretimine yönelik "Kesirden Yüzdeye" adlı somut bir materyal tasarlanmıştır. Kesirden Yüzdeye materyali 5. sınıf düzeyindeki öğrencilere yönelik geliştirilmiştir. Materyalin temel amacı, bir bütünün eş parçalarını temsil eden kesirlerin, paydası 100 olan bir bütün üzerindeki (yüzlük kare) karşılıklarını somut olarak göstermektir. Bu doğrultuda, beyaz bir zemin üzerine 10×10'luk bir ızgara sistemiyle 100 eş kare oluşturulmuş; zeminle aynı boyutta şeffaf asetat kâğıtları kesilerek farklı eş parçalara ayrılmıştır. Materyal, şeffaf asetatların yüzlük zemin üzerine çakıştırılması prensibiyle çalışmaktadır. Bu sayede kesirlerin yüzde karşılıkları ezberlenmeden görselleştirebilmekte; farklı asetatların üst üste kullanımıyla denk kesirlerin aynı alanı kapladığı ve aynı yüzdeye karşılık geldiği doğrudan gözlemlenebilmektedir. Bu sayede bu materyal ile öğrencilerin, "paydayı 100 yapma" algoritmasının mantığını kavramaları ve kesir ile yüzde kavramları arasındaki ilişkiyi somutlaştırarak içselleştirmelerin desteklenmesi öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kesirler, Yüzdeler, Somut Materyal

Basamak Değeri Kavramı: Sayı Fabrikası Oyunu

Feyza Balık [1,*] & Pınar Akdal Yıldız [2]

[1] Kimya Öğretmenliği & İlköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
feyzabalik7@gmail.com

Özet

Matematik eğitiminde aktif öğrenme yaklaşımlarının önem kazanmasıyla birlikte, oyun temelli öğretim yöntemi etkili bir alternatif olarak öne çıkmaktadır. Oyun yoluyla gerçekleştirilen öğretim süreçlerinde öğrencilerin öğrenmelerinin daha kalıcı olduğu; bununla birlikte bu yöntemin, diğer öğretim yaklaşımlarına kıyasla dikkat, yaratıcılık, hayal gücü ve sentez becerisi gibi özellikleri daha fazla gerektirdiği ifade edilmektedir. Ayrıca oyunlar, matematiksel kavramları somutlaştırarak daha ilgi çekici hale getirmekte ve öğrencilerin derse yönelik olumlu bir tutum geliştirmesine yardımcı olmaktadır. Sayı sisteminin en önemli özelliklerinden biri olan basamak değeri, matematik öğretiminin temel kavramları arasında yer almaktadır. Alan yazın, bu kavramın öğretiminin zaman alıcı olduğunu ve öğretim sürecinde çeşitli zorluklarla karşılaşıldığını ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra araştırmalar, öğrencilerin aritmetik işlemlerde yaptıkları hataların büyük kısmının, basamak değeri kavramının eksik ya da hatalı anlaşılmasından kaynaklandığını göstermektedir.

Çalışma kapsamında, tasarım ve geliştirme araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda, öğrencilerin basamak değerlerini anlama, stratejik karar verme, zihinden işlem yapma ve iş birliği becerilerini desteklemeye yönelik "Sayı Fabrikası" adlı özgün bir oyun tasarlanmıştır. Sayı Fabrikası oyunu ilkokul 3. ve 4. sınıf düzeyindeki öğrencilere yönelik geliştirilmiştir. Oyun, iki takım halinde oynanmakta olup tur sayısı öğretmen tarafından belirlenmektedir. Her turun başında öğretmen tarafından bir hedef sayı belirlenir. Oyunun akışı şu şekildedir: Takımlar sırayla birer sayı kartı çeker. Çekilen sayı, takım panosunda yer alan yüzler, onlar veya birler basamaklarından birine takım kararıyla yerleştirilir ve yerleştirme yapıldıktan sonra bu karar değiştirilemez. Ardından her öğrenci, aynı sayıyı kendi bireysel panosunda istediği basamağa yerleştirir. Bu süreç, tüm basamaklar (yüzler, onlar, birler) doldurulana kadar devam eder. Üç basamağın tamamlanmasının ardından bir sürpriz kartı açılır ve sayılar üzerinde kartta belirtilen değişiklikler yapılır. Oyunun temel amacı oluşturulan üç basamaklı sayının öğretmenin belirlediği hedef sayıya en yakın olacak şekilde oluşturulmasıdır. Oyun ile öğrencilerin çok basamaklı sayıları okuma ve yazma, basamak değerlerini belirleme, strateji geliştirme ve zihinden işlem yapma becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Oyunla Matematik Öğretimi, Basamak Değeri, Stratejik Düşünme

Küplerin Yolculuğu: Sayı Doğrusu ile Denk Kesirleri Keşfetmek

Ebrar Tirit [1,*] & Pınar Akdal Yıldız [1]

[1] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ebrartirit08@gmail.com

Özet

Kesirler konusu, öğrencilerin matematik öğreniminde zorlandıkları temel alanlardan biri olarak öne çıkmakta; özellikle denk kesir kavramı çoğu zaman ezbere dayalı bir yaklaşımla öğretilmektedir. Bu durum, öğrencilerin kavramsal öğrenmelerini sınırlamakta ve kesirlerin farklı gösterimleri arasında anlamlı ilişkiler kurmalarını güçleştirmektedir. Öğrencilerin kesir ve denk kesir kavramlarını anlamlandırmada yaşadıkları bu zorluklar, öğretim sürecinde daha etkili yaklaşımlara duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Diğer yandan, kesirlerin öğretiminde alan modeli sıklıkla kullanılmakta olup bu durum diğer kesir modellerinin yorumlanmasını zorlaştırmaktadır. Kesirlerin farklı modeller aracılığıyla gösterimi, öğrenme sürecinde öğrencilere çeşitli kavramsal fırsatlar sunmaktadır. Kesir öğretiminde farklı modellerin kullanılması, öğrencilerin kesir kavramına ilişkin anlayışlarını hem genişletmekte hem de derinleştirmektedir. Bu bağlamda, kesir kavramının öğretiminde farklı kesir modellerine dayalı somut ve görsel materyallerin kullanımı, öğrencilerin kavramı anlamlandırmalarını destekleyen önemli bir gereksinim olarak değerlendirilmektedir.

Bu çalışmada, tasarım ve geliştirme araştırması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın temel amacı, denk kesir kavramının öğretimine yönelik olarak uzunluk modeline dayalı "Küplerin Yolculuğu" adlı somut bir materyal geliştirmektir. Küplerin Yolculuğu materyali 5. Sınıf düzeyindeki öğrencilere yöneliktir. Bu kapsamda, uzunluk modeli olarak sayı doğrusu esas alınmış ve sayı doğrusu üzerine yerleştirilebilecek, farklı ayrıt uzunluklarına sahip küpler tasarlanmıştır. Tasarlanan bu somut materyal aracılığıyla, öğrencilerin denk kesirler arasındaki ilişkiyi keşfetmeleri ve denk kesir elde etme sürecinde kullanılan pay ve payda genişletme algoritmasını kavramsal düzeyde anlamaları hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, geliştirilen materyalin kesir öğretiminde farklı model kullanımına örnek sunarak öğrencilerin farklı modelleri ilişkilendirme becerilerini destekleyeceği ve sayı doğrusu temelli düşünmenin gelişimine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Denk Kesirler, Somut Materyal, Sayı Doğrusu

Yüzlük Dünyada Sayı Hissi: Basamak Değerini Anlamlandırma

Tuna Feyzan Yazıcı [1,*] & Pınar Akdal Yıldız [1]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
feyzantuna@gmail.com

Özet

Matematik öğrenme sürecinde sayı hissi ve basamak değeri gibi kavramların anlaşılması, öğrencilerin matematiksel anlam geliştirmeleri açısından kritik bir öneme sahiptir. Sayı hissi, sayıları esnek bir biçimde kullanabilme ve sayılar arasında ilişkiler kurabilme becerisi olarak tanımlanmaktadır. Bu beceri, yalnızca işlem yapma yeterliliğini değil, aynı zamanda sayıların yapısını anlama ve sayılarla anlamlı ilişkiler kurabilme becerisini de kapsamaktadır. Basamak değeri ise, bir sayıyı oluşturan rakamların bulundukları konuma bağlı olarak farklı değerler alması ilkesine dayanmakta olup, onluk sistemin anlaşılmasında temel bir rol oynamaktadır. Kurala dayalı işlemler, öğrencilerin sayıların doğasını ve basamak değeri kavramını kavramsal olarak anlamlandırmalarına engel oluşturmaktadır. Bu durum, özellikle öğrencilerin işlemleri ezbere dayalı biçimde gerçekleştirmelerine, sayı hissinin yeterince gelişmemesine, onluk ve birlikleri zihinlerinde yapılandırmada zorlanmalarına neden olmaktadır.

Bu çalışmada, tasarım ve geliştirme araştırması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın amacı; özellikle ilkokul öğrencilerinin sayıların içindeki onluk ve birlik grupları fiziksel olarak ayırmalarına olanak tanıyarak basamak değeri kavramını anlamlandırmalarını sağlayacak Hareketli Boncuklar ve Yüzlük Tablo Materyalini tasarlamaktır. Bu somut materyal, sayı hissi gelişiminde önemli bir öğretim aracı olan yüzlük tabloya ipler yardımı ile hareketli boncukların eklenmesi şeklinde geliştirilmiştir. Hareketli boncuklar ile sağa-sola ve yukarı-aşağı hareketleri üzerinden öğrencilerin sayı hissi ve basamak değeri kavramlarına dair anlayışlarını desteklenmesi hedeflenmektedir. Materyalde yer alan özel onluk ve birlik bölümleri sayesinde, bir sayının parçalanması ve yeniden yapılandırılması süreci fiziksel olarak deneyimlenebilmektedir. Bu süreç, öğrencilerin basamak değeri kavramını işlemsel ve kavramsal düzeyde anlamlandırmalarına katkı sağlamaktadır. Boncukların hareket etmesi ile öğrenciyi öğrenme sürecine aktif biçimde dâhil eden bu materyalin; zihinden işlem yapma becerilerini geliştirmesi, işlem akıcılığını artırması ve sayıların yapısal özelliklerine yönelik kavramsal anlayışı derinleştirmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematik Eğitimi, Sayı Hissi, Basamak Değeri, Materyal Tasarımı

Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Koordinat Sistemi Kavramına Yönelik Matematiksel İlişkilendirme Becerilerinin İncelenmesi: Sorgulama Temelli 5E ile Ters Yüz Edilmiş Sınıf Yaklaşımı

Esra Aydemir [1,*] & Kemal Özgen [2]

[1] Matematik Eğitimi Doktora Öğrencisi Dicle Üniversitesi
[2] Matematik Eğitimi Dicle Üniversitesi
esraydemir30062014@gmail.com

Özet

Matematik eğitiminde dijitalleşme ile matematik öğrenme ortamları öğrencilere, matematiksel kavramları tartışma, işbirliği yapma, gerekçelendirme (Jeannotte & Kieran, 2017), deneysel keşif aracılığıyla ilişkilendirme yapma imkanı sağlamalıdır (Engelbrecht & Borba, 2024). Bu öğrenme sürecinde öğrencilerin kazanmaları gereken matematiksel yeterliliklerden biri de matematiksel ilişkilendirme becerisidir (Kenedi vd., 2019). Böylece dijital çağın gerekliliği doğrultusunda matematik öğrenme ortamında öğrencilerin matematiksel ilişkilendirme becerileri sayesinde matematiksel anlayışlarının gelişimi sağlanabilir.

Genel olarak literatür incelendiğinde ortaokul düzeyinde teknoloji destekli sorgulama ve işbirliğine dayalı matematik öğrenme sürecinde matematik içi ilişkilendirme becerilerinin belirlenmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar sınırlı sayıda kalmıştır (Chico vd., 2025; de Gamboa, 2023; Şeker, 2025). Yapılacak bu çalışma ile GeoGebra destekli sorgulamaya dayalı 5E öğrenme modeli ile ters yüz edilmiş sınıf yaklaşımı etkinliği sürecinde ortaokul öğrencilerinin matematiksel ilişkilendirme becerilerini nasıl kurdukları incelenecektir. Bu çalışma, GeoGebra destekli sorgulamaya dayalı 5E öğrenme modeli ile ters yüz edilmiş sınıf yaklaşımı sürecinde sekizinci sınıf öğrencilerinin koordinat sistemi konusundaki matematik içi ilişkilendirme becerilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden öğretim deneyi ile gerçekleştirilecektir. Çalışma kapsamında Sorgulama Temelli 5E ile Ters Yüz Edilmiş Sınıf Yaklaşımı doğrultusunda hazırlanan etkinlik veri toplama aracı olarak kullanılacaktır. Çalışmanın katılımcıları bir devlet okulunda okuyan sekizinci sınıf iki öğrencidir. Çalışmadan elde edilecek veriler öğretim yönlendirmeli, işlemsel, farklı temsiller, tersine çevrilebilirlik, parça-bütün, çıkarım, anlam ve özellik olmak üzere sekiz matematik içi ilişkilendirme türü (Garcia-Garcia & Dolores-Folores, 2018, 2021a, 2021b) doğrultusunda betimsel analiz ile analiz edilecektir. Böylece Sorgulama Temelli 5E ile Ters Yüz Edilmiş Sınıf Yaklaşımı etkinliği sürecinde öğrencilerin hangi tür ilişkilendirmeler kurabileceği ortaya çıkarılacaktır. Çalışma, bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sorgulama Temelli 5E ile Ters Yüz Edilmiş Sınıf Yaklaşımı, Matematiksel İlişkilendirme, GeoGebra

6. Sınıf Öğrencilerinin Yüzde Kavramına İlişkin Hesaplama Stratejileri: Bahçe Planlama Problemi

Şeyma Erdoğan [1,*] & Pınar Akdal Yıldız [1]

[1] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
erdgnseyma0@gmail.com

Özet

Yüzdeler konusu, hem okul müfredatında hem de günlük yaşamda (gazete haberleri, finansal veriler vb.) geniş bir kullanım alanına sahip olup disiplinler arası bir okuryazarlık gerektirmektedir. Alanyazın, öğrencilerin yüzde kavramını bir oran olarak anlamlandırmak yerine çoğunlukla formüllere dayalı bir hesaplama süreci olarak gördüklerini ve bu kavramı derinlemesine kavramakta güçlük yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Bu zorluğun giderilmesinde sayı hissi ve temsil becerileri önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışma, ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin yüzde kavramına ilişkin temsil becerilerini, stratejilerini ve çözüm yaklaşımlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseniyle yürütülen araştırmada veriler, üç altıncı sınıf öğrencisiyle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Veri toplama sürecinde, öğrencilerin birim değer atama ve referans noktasını güncelleme becerilerini ortaya koymak amacıyla 25 eş parçadan oluşan bir "Bahçe Planlama Problemi" kullanılmıştır. Araştırma bulguları, öğrencilerin tamamının 25'lik bir bütünü 100'e tamamlama stratejisini etkili bir şekilde kullanarak her bir birim kareye %4 değerini atayabildiklerini ve yüzdenin yüzdesi hesaplamalarında referans noktasını yeni duruma göre güncelleyebildiklerini göstermiştir. Bununla birlikte, sonucun ondalık sayı olduğu durumlarda bazı öğrencilerin alanı fiziksel olarak parçaladığı, bazılarının ise ondalıklı değerlerin alan üzerinde temsil edilemeyeceğine yönelik hatalı düşüncelere sahip olduğu belirlenmiştir. Bu durum, öğrencilerin alan modeli ile ondalık sayılar arasındaki ilişkiyi yeterince kuramadıklarına işaret etmektedir. Bu bağlamda araştırma sonuçları, yüzde kavramının öğretiminde yalnızca yüzlük tablolarla sınırlı kalınmaması gerektiğini; farklı birimlere dayalı modellerin kullanılması yoluyla öğrencilerin kavramsal esnekliklerinin desteklenmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yüzde, Kesir, Ondalık Gösterim, Strateji.

5. Sınıf İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı Sorularının Bağlam Temelli Soru Yazım Kılavuzu Çerçevesinde İncelenmesi

Rumeysa Erkekoğlu [1,*], Fatmanur Şan [2] & Emine Özdemir [3]

[1] Fen Bilimleri Enstitüsü Balıkesir Üniversitesi
[2] Fen Bilimleri Enstitüsü Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
[3] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
rumeysaerkekoglu@gmail.com

Özet

Bağlam temelli sorular, bilgiyi pasif bir hatırlama sürecinden çıkararak gerçek hayat durumları üzerinden üst düzey bilişsel becerilerin ölçülmesini bütüncül olarak sağlayan bir yaklaşımdır. Türkiye Yüzyılı Maarif Model'inde "beceri kanıtı" olarak konumlanan bağlam temelli sorular; eleştirel düşünme, problem çözme ve bilgiyi yeni durumlara uygulama yetkinliklerini değerlendirmektedir.

Bu araştırmanın amacı, 2025 ve 2026 yıllarında uygulanan 5. Sınıf İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı (İOKBS) sorularını, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1 Nisan 2026'da yayımlanan Soru Yazım Kılavuzu doğrultusunda karşılaştırmalı olarak incelemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıda verilen alt problemlere cevap aranmaktadır:

- 2025 İOKBS sorularının ve 2026 İOKBS sorularının beceri ve süreç bileşenleri bakımından dağılımları nasıldır?
- 2025 İOKBS sorularının ve 2026 İOKBS sorularının kılavuzda tanımlanan bağlam temelli yapı ile ne ölçüde örtüşmektedir?
- 2025 İOKBS sorularının ve 2026 İOKBS sorularının kılavuzda tanımlanan bağlam temelli yapı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Bu araştırmada karma desen benimsenmektedir. Nitel araştırma desenlerinden doküman analizi inceleme yöntemi ve nicel araştırma desenlerinden tarama modeli kullanılmaktadır. Veriler 2025 ve 2026 yıllarına ait İOKBS soruları ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bağlam temelli çoktan seçmeli soru yazım kılavuzunda yer alan Bağlam Temelli Soru Yazımına Yönelik Kontrol Listesi ile toplanmaktadır. Nitel veriler içerik analizi yöntemi ile nicel veriler ise yorumlayıcı istatistik yöntemi ile analiz edilecektir. Bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bağlam Temelli Yaklaşım, 5. Sınıf İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı, Matematik Eğitimi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli.

Sayı Hissini Geliştiren Bir Materyal: Yüzlük Tablo ile Ondalık Sayılar

Ferda Özdüven [1,*] & Pınar Akdal Yıldız [1]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ferda5730@gmail.com

Özet

Matematik öğretiminde ondalık gösterimler, öğrenciler tarafından çoğu zaman soyut olarak algılanmakta ve özellikle sayıların büyüklüğünü karşılaştırma sürecinde çeşitli kavram yanılgılarına yol açmaktadır. Öğrencilerde yaygın olarak gözlenen "basamak sayısı arttıkça sayı büyür" şeklindeki hatalı genelleme, bu konunun kavramsal düzeyde yeterince anlaşılmadığını göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin ondalık sayılara ilişkin sayı hissini geliştirecek ve soyut kavramları somutlaştıracak öğretim materyallerine duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Bu çalışmada, tasarım ve geliştirme araştırma yöntemi kullanılarak, matematik öğretiminde yaygın bir araç olan yüzlük tablodan hareketle bir somut materyal geliştirilmiştir. 10×10'luk birim karelerden oluşan bu materyal, öğrencilerin ondalık sayılara ilişkin sayı hissini geliştirmeyi destekleyecek şekilde tasarlanmıştır. Materyalin uygulama sürecinde, yüzlük tablo üzerindeki her bir birim karenin temsil ettiği değer, öğrencilerin ondalık gösterimlerdeki basamak değerlerini alansal bir büyüklük olarak algılamalarına olanak sağlamaktadır. Örneğin, materyalde 1 tamın (100 kare) referans alındığı ve bir birim karenin "0,01" olarak tanımlandığı durumda, öğrencilerin sıklıkla hata yaptığı "0,5 ve 0,25" karşılaştırması somut bir deneyime dönüştürülmektedir. Öğrenci, 0,5 için 50 kareyi (tablonun yarısını), 0,25 için ise 25 kareyi (tablonun dörtte birini) boyadığında, basamak sayısı daha az olan sayının neden daha büyük olduğunu görsel ve kavramsal olarak deneyimlemektedir. Ayrıca "0,001" gibi daha küçük değerler, birim karelerin daha küçük parçalara ayrılması düşüncesi üzerinden tartışılarak öğrencilerin sayı hissi derinleştirilmektedir. Boyanan alanların aynı zamanda "75/100" gibi kesir gösterimleriyle ilişkilendirilmesi, ondalık gösterimlerin kesirlerin farklı bir yazım biçimi olduğu anlayışını pekiştirmektedir. Bu doğrultuda geliştirilen materyal ile kesirli yapıların ondalık karşılıklarının görselleştirilmesi ve sayıların büyüklüğüne ilişkin algının alan modeli üzerinden somutlaştırılması hedeflenmektedir. Böylece soyut basamak değeri kavramı, öğrencinin gözlemleyebildiği ve alan üzerinden anlamlandırabildiği bütüncül bir yapıya dönüştürülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ondalık Gösterimler, Sayı Hissi, Somut Materyal

Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde Matematik Öğretiminin Duyuşsal Boyutu: Ortaokul Programı Üzerine Bir Doküman Analizi

Elif Ceylan [1,*], Emine Karagöz Yıldırım [2] & Büşra Şafak [3]

[1] Matematik Yıldız Teknik Üniversitesi
[2] Türk Dili ve Edebiyatı Istanbul Üniversitesi
[3] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
elifceylan@akakoleji.k12.tr

Özet

Problem Durumu: Matematik, doğası gereği soyut kavramlar içeren bir disiplin olup, bu yönüyle öğrenciler tarafından çoğu zaman zor ve erişilmesi güç bir alan olarak algılanabilmektedir. Literatürde matematik kaygısının akademik başarıyla negatif yönde ilişkili olduğu ve öğrencilerin derse yönelik tutumlarını doğrudan etkilediği belirtilmektedir (Bayırlı vd., 2021). Bu bağlamda, matematik öğretiminde kavramların somutlaştırılması ve günlük yaşamla ilişkilendirilmesi, öğrencilerin derse yönelik algılarını değiştirmede önemli bir rol oynamaktadır. 2024 yılında kamuoyuyla paylaşılan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM), matematik öğretiminde beceri temelli ve bütüncül bir yaklaşım benimsemektedir. Özellikle modelin temelini oluşturan; erdem, değer ve okuryazarlık bileşenlerinden oluşan "Beceri Örgüsü", öğrencinin sadece bilişsel değil, karakter ve tutum gelişimini de merkeze almaktadır. Ancak bu modelin, öğrencilerin matematiğe yönelik tutumları üzerindeki olası etkileri kuramsal düzeyde henüz incelenmemiştir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, TYMM ortaokul matematik öğretim programını, öğrencilerin matematiğe yönelik tutum ve kaygılarını etkileyebilecek duyuşsal boyutlar açısından doküman analizi yoluyla incelemektir.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Veri kaynağını, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan “TYMM Matematik Dersi (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı” oluşturmaktadır. Verilerin analizinde McLeod (1992) tarafından geliştirilen "Matematik Eğitiminde Duyuşsal Boyut" çerçevesi temel alınmıştır. Bu doğrultuda program metni; inançlar (öz-yeterlik), tutumlar (motivasyon ve ilgi) ve duygular (kaygı) temaları çerçevesinde betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Analiz sonucunda, TYMM’nin matematik öğretiminde yalnızca işlem becerilerine değil, anlamlandırma ve ilişkilendirme süreçlerine de vurgu yaptığı belirlenmiştir. Programda bulunan matematiksel süreç bileşenlerinin, öğrencilerin çözüm sürecine odaklanmasını destekleyen bir yapı sunduğu; bu durumun hata yapmaya yönelik olumsuz algıların azaltılmasına katkı sağlayabilecek nitelikte olduğu değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, modelin öğrencilerin matematiksel öz yeterlik algılarını destekleyebilecek, derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağlayabilecek bir çerçeve sunduğunu göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, TYMM’nin duyuşsal boyutuna odaklanan sınırlı sayıdaki çalışmalara katkı sunmayı amaçlamaktadır. Programdaki duyuşsal vurguların uygulamaya yansıması için öğretmen eğitimlerinin bu temalarla desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Ortaokul Matematik Öğretim Programı, Duyuşsal Ögeler.

Matematik Öğretmenlerinin Matematiksel Yaratıcılığa İlişkin Algı ve Uygulamaları: BİLSEM ve Devlet Okulu Bağlamında Bir Olgubilim Çalışması

Ecem Nur Avcı [1,*] & Yasemin Sağlam Kaya [1]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Hacettepe Üniversitesi
avciecemnur@gmail.com

Özet

Günümüzde matematik öğretiminde yalnızca doğru sonuca ulaşma değil, öğrencilerin farklı çözüm yolları geliştirebilmesi ve özgün düşünme becerileri de önem kazanmaktadır. Ancak sınav odaklı eğitim sistemi, zaman baskısı ve kalabalık sınıf ortamları, matematiksel yaratıcılığın yeterince desteklenmesini zorlaştırmaktadır. Bu durum, öğretmenlerin matematiksel yaratıcılığı nasıl tanımladıkları, sınıf içinde nasıl destekledikleri ve bu süreci etkileyen faktörlerin neler olduğu sorularını gündeme getirmektedir.

Bu çalışmanın amacı, matematik öğretmenlerinin matematiksel yaratıcılığı nasıl tanımladıkları, desteklemeye yönelik görüşlerini ve sınıf içi uygulamalarını incelemek, ayrıca bu sürecin hangi bağlamsal faktörlerden etkilendiğini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji kullanılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler ve yapılandırılmış gözlem formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını amaçlı örnekleme ile seçilen bir ortaokul matematik öğretmeni ve bir BİLSEM matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Hem ortaokul hem de BİLSEM matematik derslerinde gözlem gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler tümevarımsal içerik analizi ile analiz edilecektir.

Çalışmada, matematik öğretmenlerinin matematiksel yaratıcılığı farklı çözüm yolları geliştirme, problem kurma ve özgün düşünme ile ilişkilendirmeleri beklenmektedir. Öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarında açık uçlu sorulara ve keşfetmeye dayalı etkinliklere yer verdikleri; ancak zaman baskısı, sınav odaklılık ve sınıf mevcudu gibi faktörlerin bu süreci sınırladığı öngörülmektedir. Ayrıca gözlem sürecinde öğrencilerin matematiksel yaratıcılıklarının özellikle keşfetmeye dayalı etkinliklerde ve farklı temsiller kullanıldığında daha belirgin hale geleceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda, öğretim süreçlerinin daha esnek ve öğrenci merkezli yapılandırılmasının matematiksel yaratıcılığı desteklemede önemli bir rol oynayacağı değerlendirilmektedir. Buna karşılık, BİLSEM ortamında gerçekleştirilen uygulamalarda öğretmenlerin matematiksel yaratıcılığı destekleyen etkinliklere daha fazla yer verdikleri, öğrencilerin daha özgün ve çeşitli çözüm yolları geliştirdikleri ve sınıf mevcudunun az olmasının öğretim sürecini daha esnek ve etkileşimli hale getirdiği beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel Yaratıcılık, Matematik Öğretimi, Öğretmen Görüşleri, Fenomenolojik Araştırma, Sınıf İçi Uygulamalar, BİLSEM, Bağlamsal Faktörler

Matematik Eğitiminde Oyun Tabanlı Öğrenme ve Akademik Başarı: Bibliyometrik Bir Analiz

Şevval Çetinkaya [1,*] & Elif Saygı [2]

[1] Matematik Eğitimi Hacettepe Üniversitesi
[2] Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü Hacettepe Üniversitesi
sevvalctnky5121@gmail.com

Özet

Son yıllarda matematik eğitiminde öğrencilerin derse yönelik ilgisini ve akademik başarılarını artırmaya odaklı alternatif öğretim yaklaşımlarına olan ilgi artmıştır. Bu yaklaşımlar arasında yer alan oyun tabanlı öğrenme, öğrencilerin motivasyonunu ve öğrenme süreçlerine katılımını destekleyen önemli bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca matematik öğretiminde somut kavramlardan soyut kavramlara geçiş sürecinde yaşanan güçlüklerin azaltılmasında oyun temelli etkinliklerin önemli bir destekleyici unsur olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda matematik eğitiminde oyun tabanlı öğrenme ve başarı konusunu ele alan çalışmaların incelenmesiyle genel bir bakış açısının alanyazına sunulması önemli görülmektedir. Bu ihtiyaçtan hareketle çalışmanın amacı Web of Science veri tabanında taranmış yayınları incelemek ve alanın entelektüel yapısını ortaya koymaktır. Bu doğrultuda yayınların yıllara göre dağılımı, anahtar kelime ağları, tematik eğilimler, kurumlar arası etkileşimler ve atıf örüntüleri analiz edilerek araştırma alanının kavramsal ve sosyal yapısı haritalanacaktır.

Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden bibliyometrik analiz deseniyle tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini matematik eğitiminde oyun tabanlı öğrenme ve akademik başarı konularında yayımlanan uluslararası çalışmalar oluşturmaktadır. Örneklem, Web of Science veri tabanında belirlenen anahtar kelimeler ve filtreler doğrultusunda elde edilen yayınlardan oluşacaktır. Elde edilen veriler R programlama dili ve bibliometrix paketi kullanılarak analiz edilecektir.

Çalışma veri toplama aşamasında olup elde edilecek sonuçların, matematik eğitimcilerine alandaki çalışmalara daha geniş bir perspektiften bakma imkânı sunması beklenmektedir. Ayrıca bu sonuçların, konunun ana hatlarını, araştırma eğilimlerini ve farklı değişkenler arasındaki ilişkileri anlamaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir

Anahtar Kelimeler: Matematik Eğitimi, Oyun, Oyun Tabanlı Öğrenme, Akademik Başarı, Bibliyometrik Analiz.

Üstün Yetenekli Öğrencilen Rutin Olmayan Problemlerdeki Stratejik Esneklik Düzeylerinin Yapay Zeka ile Karşılaştırmalı Analizi

Tuğba Çakır [1,*] & Hasan Ünal [1]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
tugbacakir3402@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Matematik eğitiminde stratejik esneklik, bir problemi çözmek için birden fazla strateji bilgisine sahip olarak bunlar arasından duruma en uygun olanı seçebilme becerisi olarak tanımlanmaktadır. Üstün yetenekli öğrencilerin rutin olmayan problemlerde sergiledikleri esneklik süreçleri üzerine yapılan çalışmalar, günümüzde karmaşık problemleri hızla çözebilen yapay zeka modellerinin gelişimiyle yeni bir boyut kazanmıştır. İnsan zihninin strateji esnekliği ile yapay zekanın algoritmik optimizasyon süreçleri arasındaki etkileşimin incelenmesi, modern problem çözme öğretimi açısından kritik bir öneme sahiptir.

Amaç: Bu araştırma, üstün yetenekli öğrencilerin ve yapay zeka modelinin rutin olmayan problemlerdeki stratejik esnekliklerini derinlemesine analiz edip karşılaştırmayı ve öğrencilerin, yapay zeka tarafından sunulan çözüm stratejilerini üstbilişsel olarak nasıl değerlendirdiklerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseniyle gerçekleşmiştir. Çalışma grubunu ise BİLSEM'e devam eden ve üstün yetenekli tanısını almış olan 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama araçları; 6 adet rutin olmayan problemi kapsayan "Üç Aşamalı Problem Çözme Yaprağı", "Yapay Zeka Çözümlerinin Çıktı Protokolü" ve "Yarı Yapılandırılmış Klinik Görüşme Formu" kullanılmıştır. Uygulama sürecinde öğrenciler, problemler için alternatif yollar üretmiş ve en uygun stratejiyi seçerek yazılı olarak gerekçelendirmiştir. Hemen ardından öğrencilerle bireysel olarak klinik mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde yapay zekanın üretmiş olduğu stratejiler öğrencilere sunularak bilişsel bir meydan okuma ortamı oluşturulmuş ve öğrencilerin üstbilişsel değerlendirmeleri gözlemlenmiştir. Yazılı dökümanlar stratejik esneklik rubriği ile betimsel analize, mülakat kayıtlarından elde edilen veriler ise içerik analizine tabi tutularak incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmada verilerin analizi süreci devam etmektedir. Elde edilecek bulguların; öğrencilerin ve yapay zekanın stratejik esneklik düzeyleri karşılaştırmalı olarak incelenmesiyle detaylı bilgiler sunması beklenmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin, yapay zekanın sunmuş olduğu stratejiler arasındaki uyuma, kendi stratejilerini savunma veya yeni stratejilere adapte olma durumlarına göre önemli veriler ortaya çıkaracağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın sonuçları ile yapay zekanın matematik eğitiminde rehber veya zenginleştirici bir araç olarak kullanımına dair yeni perspektifler ortaya çıkacaktır.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Esneklik, Yapay Zeka, Üstün Yetenekli Öğrenciler, Rutin Olmayan Problemler.

Türkiye, Finlandiya, İsveç ve Çek Cumhuriyeti'nde Matematik Öğretmenlerinin Öğretim Stili Tercihleri

Hediye Demir Bigin

Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Kastamonu Üniversitesi
hediyedemir480@gmail.com

Özet

Bu çalışma, matematik öğretmenlerinin öğretim stillerinin Türkiye, Finlandiya, İsveç ve Çek Cumhuriyeti bağlamında nasıl farklılaştığını Grasha (1996) tarafından geliştirilen Öğretim Stilleri Modeli çerçevesinde incelemektedir. Grasha'ya göre öğretim stilleri Uzman/Otorite, Kişisel Model/Uzman/Otorite, Kolaylaştırıcı/Kişisel Model/Uzman ve Temsilci/Kolaylaştırıcı/Uzman olmak üzere dört grup altında değerlendirilmektedir. Uzman/Otorite grubu öğretmen merkezli bir yaklaşımı, Kişisel Model/Uzman/Otorite grubu öğretmenin hem bilgi aktaran hem de örnek oluşturan rehber rolünü, Kolaylaştırıcı/Kişisel Model/Uzman grubu öğrencilerin aktif katılımını ve eleştirel düşünmesini destekleyen öğrenci merkezli bir yapıyı, Temsilci/Kolaylaştırıcı/Uzman grubu ise öğrencilerin bağımsız öğrenme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan rehberlik temelli bir yaklaşımı ifade etmektedir. Araştırma karma yöntem deseninde yürütülmüştür. Nicel veriler Grasha Öğretim Stilleri Envanteri ile, nitel veriler ise sınıf gözlemleri, öğretmen görüşmeleri ve yansıtıcı raporlar yoluyla toplanmıştır. Çalışma grubunu, dört ülkeden her biri ortaokul düzeyinde görev yapan toplam sekiz matematik öğretmeni oluşturmuştur. Bulgular, Finlandiya ve İsveç'teki öğretmenlerin daha çok Kolaylaştırıcı/Kişisel Model/Uzman ve Temsilci/Kolaylaştırıcı/Uzman gruplarına yakın, öğrenci merkezli ve etkileşim temelli öğretim stilleri sergilediğini göstermiştir. Buna karşılık Türkiye ve Çek Cumhuriyeti'ndeki öğretmenlerde Uzman/Otorite ve Kişisel Model/Uzman/Otorite gruplarının daha belirgin olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuçlar, öğretim stillerinin ülkeler arasında farklılaştığını ve bu farklılığın eğitim sistemi ile sınıf içi öğretim uygulamalarıyla ilişkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı Eğitim, Matematik Öğretmenleri, Öğretim Stilleri, Öğretim Stilleri Tercihleri

5. Sınıf Öğrencilerinin Kesir Kavramına Yönelik Zihin Haritalarının ve Çizimlerinin İncelenmesi

Gülşah Gerez Cantimer

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Meb
gulsahgerez@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Öğrencilerin öğrendikleri kavramları zihinlerinde yapılandırmaları ve bu kavramlara yönelik günlük hayatlarında kullanım örnekleri bulabilmeleri kalıcı öğrenmeyi sağlayacaktır. Öğrenilen bilgilerin organize edilmesinde kullanılan araçlardan biri de zihin haritalarıdır. Zihin haritalarını kullanabilme becerisi edinen öğrenciler kavrama yönelik birçok bilgi, görsel, anahtar kavram ve öğrenmelerine yönelik ipucu verebilir. Böylece öğrencilerin matematik öğretimlerinde hangi noktada oldukları rahatlıkla belirlenebilir ve gerekli geri dönütler verilebilir. Buradan hareketle öğrencilerin kesir kavramına yönelik oluşturdukları zihin haritaları ve çizimleri incelenerek bilgiyi nasıl organize ettikleri ve ifade ettikleri araştırılmak istenmiştir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, 5. sınıf öğrencilerinin kesir kavramını zihinlerinde nasıl anlamlandırdıklarının ve kavramla ilişkili hangi kavram/kavramları kullanarak kavrama yönelik çizimlerini nasıl biçimlendirdiklerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin;

- Kesir kavramına yönelik oluşturdukları zihin haritaları nasıldır?
- Kesir kavramına yönelik çizimlerinde günlük hayatla ne tür ilişkilendirmeler yapılmıştır?

araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Katılımcılar kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilerek 2024-2025 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde bir devlet okulunda öğrenim gören 5. sınıf 24 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veri öğrenci zihin haritaları ve çizimleriyle sınırlıdır. Veri analizinde içerik analizi kullanılarak öğrencilerin kesir kavramını zihinlerinde nasıl oluşturdukları incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmada öğrencilerin kesir kavramına yönelik zihin haritalarının analizinin sonucunda; öğrencilerin çoğunlukla kesrin bölümlerini belirttikleri, kesir çeşitlerini gösterdikleri, örnek verdikleri, model çizdikleri, çoklu gösterimleri kullandıkları tespit edilmiştir. Sayı doğrusu gösterimini kullanan öğrenci sayısı az olmakla birlikte kesrin diğer anlamlarını kullanan öğrenciye rastlanmamıştır. Öğrencilerin çizimlerinde ise kesrin parça bütün ilişkisine odaklanan resimler dikkat çekmiştir. Öğrencilerin günlük hayat ilişkilendirmeleri kendi ilgi alanları doğrultusunda sunulmuştur. Araştırma sonuçları doğrultusunda öğrencilerin zihin haritalarında kesrin parça bütün anlamı, ondalık gösterim, yüzdelik gösterim gibi farklı gösterimler bulunmakla beraber kesrin oran, işlemci gibi farklı anlamlarını da deneyimleyebilecekleri zengin öğrenme ortamlarının sunulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beşinci Sınıf Öğrencileri, Kesir Kavramı, Zihin Haritası.

7. Sınıf Öğrencilerinin Daire Kavramına Yönelik Kavram İmajlarının ve Kurdukları Problemlerin İncelenmesi

Gülşah Gerez Cantimer

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Meb
gulsahgerez@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Matematikte kavramlar öğrencinin zihninde doğru yapılandırıldığı ölçüde işlevsellik kazanabilir. Öğrencilerin kavram imajları kavram tanımıyla ne kadar uyumlu olabiliyorsa öğrencinin bu kavramı diğer kavramlarla ilişkilendirmesi ve hayatına taşıyabilmesi o kadar kolay olabilecektir. Geometrik kavramlardan biri olan dairenin soyut yapısı nedeniyle öğrenci zihninde nasıl anlam kazandığı ve problem cümlelerinde nasıl ele alındığı araştırılmak istenmiştir. Böylece öğrencilerin daireye yönelik kavram imajları belirlenerek kurdukları problemlerde bu kavram imajlarını ne düzeyde yansıtan durumların ifade edildiği incelenmiştir.

Amaç: Çalışmanın amacı 7. sınıf öğrencilerinin daire kavramına yönelik kavram imajlarının ve kurdukları problem cümlelerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin;

- Daire kavramına yönelik kavram imajları nelerdir?
- Daire kavramına yönelik kurdukları problemler doğruluk ve özgünlük açısından kavram imajlarına göre nasıldır?

araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

Yöntem: Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Çalışmanın katılımcıları 2024-2025 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde bir devlet okulunda öğrenim gören 7. sınıf 24 öğrencidir. Kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile katılımcılar belirlenmiştir. Öğrencilerin kavram imajlarını belirlemek için daire kavramına yönelik çizdikleri zihin haritaları ve bu kavram imajlarını problem durumlarına nasıl yansıttıklarını incelemek için de daire kavramına yönelik kendi kurdukları serbest problemler kullanılmıştır. Veri analizinde içerik analizi uygulanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışmanın sonucunda, öğrencilerin daire kavramına yönelik kavram imajlarını çoğunlukla şekil ve örnekler ile gösterdikleri, günlük hayat örneklerine daha çok yer verildiği; problem cümlelerinde ise kavram imajları zengin olan öğrencilerin daha rahat problem cümleleri oluşturduğu, diğer öğrencilerin ise problem kurmada zorlandıkları tespit edilmiştir. Özellikle katılımcı öğrencilerin hepsinin zihin haritası çizebilmesine rağmen yarısından biraz fazla sayıda öğrencinin ise problem kurabilmesi ilginç görülmüştür. Problem cümlelerinde zorlanan veya problem kuramayan öğrencilerin kavram imajlarının gelişim gösterebilmesi için daha fazla ilham alabilecekleri etkinlikler yapılması ve hem sınıf ortamında hem günlük hayatta kavramı ilişkilendirebilecekleri uygulama alanlarının oluşturulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kavram İmajı, Daire Kavramı, Problem.

Matematik Olimpiyatı Hazırlık Öğrencilerinin Matematiksel Yaratıcılıklarının ve Problem Çözme Yaklaşımındaki Sıra Dışılıklarının İncelenmesi

Arife Kısa [1,*], Hasan Ünal [2] & Ahsen Filiz [3]

[1] Matematik Eğitimi Yıldız Teknik Üniversitesi
[2] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
[3] Department of Mathematics and Science Education Biruni University
arife.kisa@std.yildiz.edu.tr

Özet

Geleceğin yenilikçi bilim insanlarını yetiştirmede matematik olimpiyatları, üstün yetenekli öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarmaları için temel platformlardan biridir. Literatürde önde gelen kuramcılar, bir problemi farklı yollarla çözebilmenin zihinsel esnekliğin en güçlü belirtisi olduğunu savunmakta ve "Çok Çözümlü Problemlerin" kullanılmasını önermektedir. Araştırmacıların vurguladığı üzere; problem çözmenin ayrılmaz bir parçası olan yaratıcı düşünme için, problem çözümlerinde kullanılan farklı teknikler, güçlü matematiksel bağlantıları barındırması sebebiyle kritik öneme sahiptir. Kuramcılar, problem çözme ve matematiksel yaratıcılık arasındaki bu ilişkiyi, esnek problem çözme becerisi ve yeni bilgi üretimi olarak tanımlamaktadır. Dolayısıyla, sürekli zorlu problemlerle uğraşan olimpiyat öğrencilerinin zihinsel setleri nasıl kırdıklarının incelenmesi; hem bu öğrencilerin düşünsel süreçlerinin doğasını anlamak hem de literatürdeki boşluğu doldurmak açısından büyük değere sahiptir.

Araştırmanın amacı, matematik olimpiyatlarına hazırlanan farklı matematiksel yaratıcılığa sahip öğrencilerin problem çözme yöntemindeki farklılıklar ya da benzerliklerin neler olduğunu araştırmak, çok çözümlü problemler karşısında sergiledikleri sıra dışı çözüm stratejilerini ve zihinsel yaklaşımlarındaki farklılıkları derinlemesine keşfetmektir. Bu temel doğrultuda, İstanbul'daki ortaokul düzeyindeki olimpiyat öğrencilerinin matematiksel yaratıcılık potansiyellerinin; akıcılık, esneklik ve orijinallik boyutları bağlamında, çoklu çözüme imkân tanıyan problemler üzerinden bütüncül bir şekilde değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

Çalışmada karma araştırma yöntemi uygulanacaktır. Araştırmanın örneklemini bilim olimpiyatlarına hazırlanan, 2025 yılı TÜBİTAK matematik olimpiyatı 1.aşama sınavında dereceye girmiş sekiz öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın evrenini ortaokul düzeyindeki matematik olimpiyatı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada nicel veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan uzman görüşü ile geçerliliği sağlanan; TÜBİTAK sorularından ve literatürden derlenmiş çoklu çözüme sahip sekiz açık uçlu sorudan oluşan "Matematiksel Yaratıcılık Testi" kullanılacaktır. Nicel verilerin analizi için Matematiksel Yaratıcılık Puanlama Ölçeği (Leikin, 2009) kullanılarak, öğrencilerin sıra dışı düşünme süreçlerinde nitel derinleşme sağlamak amacıyla gözlem, mülakat ve görüşme tekniklerinden yararlanılacaktır.

Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel Yaratıcılık, Matematik Olimpiyatları, Çok Çözümlü Problemler, Problem Çözme Yaklaşımları

Matematik Eğitiminde Dijital Araçların Öğrenci Çıktılarına Etkisi: Bir İçerik Analizi Çalışması

Merve Vural [1,*] & Zehra Taşpinar Şener [1]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
merve.vural1@std.yildiz.edu.tr

Özet

Bu çalışmada, 2021-2025 yılları arasında matematik öğretimine dijital teknolojilerin entegrasyonunu konu alan akademik araştırmalar tematik içerik analizi ile incelenmiştir. Araştırmanın amacı, dijital araçların öğrenci çıktılarına etkilerini ve literatürdeki metodolojik eğilimleri analiz etmektir. ERIC, Web of Science, Scopus ve YÖK Tez veri tabanlarında taranan 241 çalışmadan dâhil etme kriterlerini karşılayan 41 makale ve 3 tez (N=44) analize alınmıştır. İncelemeler sonucunda, çalışmaların yoğunlukla 2025 yılında yayımlandığı, yöntem olarak deneysel desenlerin ağırlıkta olduğu ve uygulamaların ilkokul ile ortaokul kademelerinde merkezileştiği tespit edilmiştir. Uygulamalarda görselleştirme, farklılaştırılmış öğretim ve dijital oyun tabanlı öğrenme yaklaşımları öne çıkmaktadır. Bulgular; dijital araçların geleneksel öğretime kıyasla akademik başarıyı artırdığını, dinamik geometri yazılımlarının kavramsal anlamayı desteklediğini ve uyarlanabilir sistemlerin öz-düzenleme becerilerini geliştirdiğini göstermektedir. Ek olarak, bu ortamların içsel motivasyonu artırdığı ve matematik kaygısını azalttığı saptanmıştır. Sınırlılıklar bağlamında; Bilişsel Yük Teorisi'ne uygun olmayan platformların neden olduğu bilişsel aşırı yük, yeni pedagojik süreçlere uyumda yaşanan zaman kaybı, donanım eksiklikleri ve öğretmenlerin Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi yetersizlikleri tespit edilmiştir. Sonuç olarak, dijital teknolojilerin sadece bilgi aktarım aracı değil, zihinsel yapılandırmayı ve öğrenmeye hazır bulunuşluğu destekleyen aktif pedagojik araçlar olduğu da vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Öğrenme, Dijital Araçlar, Matematik Eğitimi

Meslek Lisesi Öğrencilerinde Okula Bağlılığın Belirleyicileri: Mesleki Eğitime Yönelik Tutum ve Okula Devamsızlık

Hande Çelik [1,*] & Gonca Cengiz [2]

[1] Eğitim Yönetimi Balıkesir Üniversitesi
[2] Okul Müdürü Muzaffer Leman Akpınar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
handeaydinli@gmail.com

Özet

Mesleki ve teknik eğitim, ülkelerin ekonomik kalkınma sürecinde nitelikli iş gücü yetiştirilmesi için elzemdir. Türkiye'nin 12. Kalkınma Planı'nda mesleki eğitimin güçlendirilmesi öncelikli alanlar arasında yer almakta; Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları kapsamında ise nitelikli ve kapsayıcı teknik ve mesleki eğitime erişim hedefi vurgulanmaktadır. Bununla birlikte mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında devamsızlık ve okul terki riskinin görece yüksek olması, öğrencilerin okula bağlılıklarının artırılmasını ve mesleki eğitime yönelik olumlu tutumlarının desteklenmesini önemli hale getirmektedir. Öğrencilerin mesleki eğitime ilişkin algı ve tutumları ile okula bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin ortaya konulması, okul terki riskinin azaltılmasına yönelik politikalar açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı, meslek lisesi öğrencilerinin almakta oldukları mesleki eğitime yönelik tutumlarının okula bağlılık düzeylerini yordama gücünü incelemektir. Nicel desende yürütülen bu araştırmanın örneklemini 2024–2025 eğitim-öğretim yılında Balıkesir ilinde öğrenim görmekte olan 309 meslek lisesi öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler "Okula Bağlılık Ölçeği" ve "Mesleki Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Elde edilen veriler hiyerarşik doğrusal regresyon analizi ile çözümlenmiştir. Hiyerarşik model, demografik değişkenler ve devamsızlık kontrol edilerek mesleki eğitime yönelik tutumun okula bağlılık üzerindeki özgün katkısını ortaya koymak amacıyla tercih edilmiştir. Böylece değişkenlerin modele sağladığı açıklayıcı katkı aşamalı olarak değerlendirilmiştir. Bulgular öğrencilerin mesleki eğitime yönelik tutumlarının ($\bar{X}$ = 3.76) ve okula bağlılık düzeylerinin ($\bar{X}$ = 3.41) orta ve üzeri düzeyde olduğunu göstermektedir. Regresyon analizi sonuçları, mesleki eğitime yönelik tutumun, devamsızlık durumu ve diğer demografik değişkenler (sınıf düzeyi, cinsiyet ve alan) kontrol edildiğinde okula bağlılığın en güçlü yordayıcısı olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca öğrencilerin devamsızlık durumlarının okula bağlılık düzeyini negatif ve anlamlı biçimde yordadığı belirlenmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, meslek liselerinde öğrencilerin mesleki eğitime yönelik olumlu tutumlarını geliştirmeye yönelik rehberlik ve kariyer farkındalığı uygulamalarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, Okul Bağlılığı, Meslek Lisesi, Devamsızlık

Karatepe-Aslantaş Eserlerinin Dijital Korunumu: Matematik ve STEAM ile Geleceğe Köprü

Nurcan Büyükbayram [1,*] & Nurcan Yanalak [2]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Kadirli Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Teknoloji ve Tasarım Kadirli Bilim ve Sanat Merkezi
nurcanbuyu075@gmail.com

Özet

Bu çalışma, Karatepe-Aslantaş Açık Hava Müzesi'nde bulunan tarihi eserlerin korunması, dijitalleştirilmesi ve eğitim süreçlerine entegre edilmesine yönelik yenilikçi bir yaklaşım sunmaktadır. Proje kapsamında, müzede yer alan eserlerin fotoğrafları çekilmiş, ölçümleri kaydedilmiş ve kil kullanılarak üç boyutlu fiziksel modelleri oluşturulmuştur. Dijitalleştirme sürecinde MATLAB yazılımı kullanılarak kenar tespiti, simetri kontrolü ve geometrik özelliklerin çıkarılması gibi matematiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Artsteps programı ile eserlerin dijitalleştirilmiş versiyonları kullanılarak bir sanal müze oluşturulmuş ve bu müze, kültürel mirası geniş kitlelere tanıtmak için önemli bir platform haline getirilmiştir. Bu yöntemler, eserlerin yapısal özelliklerini detaylı bir şekilde inceleme, dijital arşiv oluşturma ve sanal ortamda erişim sağlama imkânı tanımaktadır. Proje, eserlerin korunmasıyla birlikte eğitim materyali olarak kullanılabilir hale getirilmesini hedeflemekte ve öğrencilerin STEAM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Sanat ve Matematik) temelli proje yürütme becerilerinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Matematik, teknoloji ve sanatı birleştirerek disiplinler arası bir öğrenme deneyimi sunan proje, kültürel mirasın korunumu ve eğitimde yenilikçi yaklaşımlar geliştirilmesi açısından çok yönlü katkılar sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karatepe-Aslantaş, Kültürel Miras, Matematiksel Analiz, Matlab

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Okul Dışı Eğitimine İlişkin Görüşleri: Deneyim Temelli Bir Çalışma

Hatice Şeyda Akdoğan [1,*], Sibel Külekçi [2] & Hatice Kimyon [2]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Fen Bilgisi Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
akdoganseyda@gmail.com

Özet

Fen bilimleri konuları, hayatın içinde deneyimlediğimiz günlük yaşamla iç içe geçmiş olguları kapsamaktadır. Okulda gerçekleşen öğrenme süreçleri ise çoğu zaman gerçek yaşamdan uzak kalmakta, öğrencilerin öğrendikleri bilgiler soyut düzeyde kalarak günlük yaşamlarına yeterince entegre edilememektedir. Okul dışı öğrenme ortamları, bireylerin öğrenme süreçlerini zenginleştirirken bilgiyi anlamlandırmalarını da kolaylaştırmaktadır. Okul dışı öğrenme ortamlarının eğitim sürecine etkili bir biçimde entegre edilebilmesi, öğretmenlerin bu alanda yeterli bilgi ve becerilere sahip olmasını gerektirmektedir. Bu doğrultuda, okul dışı öğrenme ortamlarının fen eğitimi üzerindeki etkisinin, öğretmenlerin bu ortamları öğretimsel açıdan planlama, uygulama ve değerlendirme yeterlikleri bağlamında incelenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışma, lisansüstü eğitim alan fen bilimleri öğretmenlerinin okul dışı eğitimine ilişkin deneyim ve görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmaya lisansüstü eğitim gören 6 fen bilimleri öğretmeni katılmıştır. 14 hafta süren uygulama temelli sürecin başlangıcında öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamları dersinin kavramsal çerçevesi ve önemi açıklanarak katılımcıların konuya ilişkin farkındalık kazanmaları sağlanmıştır. Öğretmenler süreç içerisinde öncelikle alan yazını inceleyerek okul dışı öğrenmeye ilişkin çalışmaları değerlendirmiş, ardından okul dışı etkinliklere katılarak farklı öğrenme ortamlarını deneyimlemişlerdir. Sürecin sonunda ise öğretmenlerden okul dışı öğrenmeye yönelik ders planları hazırlamaları istenmiştir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni kullanılmıştır. Veriler, açık uçlu görüşmeler ve öğretmenler tarafından hazırlanan ders planları aracılığıyla toplanmış, içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde, öğretmenlerin lisans eğitimlerinde okul dışı öğrenme eğitimi almadığı ve okul dışı öğrenme ortamlarından birine gitmediği tespit edilmiştir. Öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarında edindikleri deneyimlerin hem akademik gelişimlerine hem de sosyal gelişimlerine katkı sağladığını ifade etmiştir. Sonuç olarak bu çalışma, öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin farkındalıklarının arttığını ve bu ortamları ders planlarına entegre edebildiklerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, Okul Dışı Öğrenme, Lisansüstü Öğretmen Eğitimi, Öğretmen Görüşleri.

Sanal Matematik Müzesi Tasarımının Öğrenci Memnuniyet Düzeyi Açısından İncelenmesi

Sevinç Ilgün Çerçi [1,*], Zeynep Neva Kızıl [2], Irmak Koç [2] & Buse Atar [2]

[1] Matematik Öğretmenliği Çiğli Sezai Karakoç Anadolu Lisesi
[2] Lise Öğrencisi Milli Eğitim Bakanlığı
sevincilgun@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Matematik dersi, öğrenciler tarafından genellikle soyut ve zor olarak algılanmaktadır. Bu durum, öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını ve öğrenme süreçlerini olumsuz etkileyebilmektedir. Günümüzde teknolojiyle iç içe büyüyen öğrenciler için sanal müzeler gibi okul dışı öğrenme ortamları matematiği daha ilgi çekici, somut ve anlaşılır hale getirme açısından önemli bir fırsat sunar.

Amaç: Bu çalışma ile öğrencilerin matematik dersine yönelik ilgisini artırmak için sanal matematik müzesi geliştirmek ve müzenin öğrenci memnuniyet düzeyi açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: İki aşamalı olan bu çalışmada öncelikle web 2.0 araçları kullanılarak sanal bir matematik müzesi tasarlanmıştır. Bu sanal müze ile öğrencilere derslerde ya da bireysel keşiflerinde matematiğin farklı yönleri, eğlenceli hallerinin gösterilmesi amaçlanmıştır. Öğrenciler bu müze sayesinde tarihteki önemli matematikçiler hakkında bilgi alabilir, oyun oynayabilir, matematiksel araçları yakından tanıyabilir, doğadaki matematik hakkında fikir sahibi olabilir. Ayrıca müzedeki sesli anlatım sistemi ile görme engelli bireyler de düşünülmüştür. Çalışmanın ikinci aşamasında ise bu müzeden öğrencilerin memnuniyet düzeyini belirlemek hedeflenmiştir. Araştırma uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen bir lisede öğrenim gören 9. sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Sanal müze tanıtımlarından sonra öğrencilerden mobil cihazlarından müze turunu bireysel olarak yapmaları istenmiştir. 207 öğrencinin verileri değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Sanal Müze Sanal Tur Memnuniyet Ölçeği'nden yararlanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Veri analizinde, örnekleme ait betimsel istatistikler ve ölçeğin güvenirliğini test etmek amacı ile Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Analiz sonuçlarına göre 0,939 Cronbach's Alpha katsayısı ile ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu ve maddelerinin tutarlı bir şekilde ölçüm yaptığı ortaya çıkmıştır. Veri analizi sonucunda kullanıcıların sanal müzenin hem ilgi çekici hem de erişilebilir olmasını taktir ettiği görülmüştür. Ayrıca veri analizi sanal müzenin kullanıcıların aktif öğrenme deneyimlerine olanak sağladığını ve kullanım kolaylığına ilişkin güçlü bir memnuniyet olduğunu ortaya koymuştur. Matematiğin farklı yönleri bu tür sanal ortamlarla keşfedilebilir.

Anahtar Kelimeler: Matematik, Sanal Müze, Teknoloji Destekli Öğrenme

İlkokul Sınıf Rehberlik Etkinliklerinin Hak ve Sorumluluk Kavramları Açısından İncelenmesi

Mustafa Başaran [1,*], Kezban Çetin [2] & Mustafa Kılınç [2]

[1] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Milli Eğitim Bakanlığı Demirci Rehberlik ve Araştırma Merkezi
[2] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Milli Eğitim Bakanlığı
mustafabasaran.rpd@hotmail.com

Özet

Giriş: Bu çalışmanın amacı gelişimsel rehberlik açısından önemli sınıf rehberlik etkinliklerini hak ve sorumluluk kavramları açısından incelemektir. "Köklerden Geleceğe" felsefesini temel alan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında kilit taşı rolü üstlenen kavramlara baktığımızda bunlardan biri "hak ve sorumluluk" kavramıdır. Okutulan derslerde ve sınıf rehberlik etkinliklerinde hak ve sorumluluk kavramlarına çeşitli şekillerde yer verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan "İlkokul Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Kitabı 2. Cilt" örgün eğitim kurumlarında sınıf öğretmenleri tarafından uygulanan sınıf rehberlik etkinliklerini içinde barındırmaktadır.

Araştırmanın Problemi ve Araştırma Sorusu: Öğretim programları ortak metninde önemli bir yere sahip olan hak ve sorumluluk kavramının sınıf rehberlik etkinliklerinde nasıl işlendiği bu araştırmanın problemidir. Milli Eğitim Bakanlığı'nca hazırlanan "İlkokul Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Kitabı'ndaki etkinliklerde hak ve sorumluluk kavramları nasıl işlenmiştir?" sorusu ise araştırmanın sorusunu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi: Araştırmada nitel araştırma deseninden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. İlkokul Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Kitabı 2. Cilt'te bulunan etkinlikler "hak ve sorumluluk" kavramını içerdiği için seçilmiştir. Etkinlikler gelişim alanı, yeterlilik alanı ve sınıf düzeyi ve hak ve sorumluluk açısından incelenmiştir.

Bulgular ve Yorum: İlkokul Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Kitabı 2. Cilt'te incelenen yüz kırk dört etkinlikten hak ve sorumlulukla ilgili yirmi yedi sınıf rehberlik etkinliği bulunmaktadır. Bu kapsamda hak ve sorumluluklar ile ilgili bulunan yirmi yedi etkinliğin 8'i birinci sınıf, 7'si ikinci sınıf, 6'sı üçüncü sınıf ve 6'sı dördüncü sınıf rehberlik etkinliğidir. Etkinliklerin genellikle oyunlaştırma ve örnek olay incelemeleri üzerinden, öğrencilerin günlük yaşam pratikleriyle ilişkilendirilerek işlendiği belirlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler: Çalışma sonucunda sınıf seviyeleri arsında sayısal dağılım farkı olsa da sınıf rehberlik etkinliklerinde hak ve sorumluluk kavramlarına yeterince yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf rehber öğretmenlerinin etkinlikleri uygulama yeterlilikleri ve motivasyonları çalışmaların hedefine ulaşmasında önemli bir faktör olabilir.

Etkinliklerin uygulanmasında sınıf rehber öğretmenleri desteklenmelidir. Öğretmenlerin etkinlikleri uygulama becerilerinin geliştirilmesi için hizmet içi eğitimler geliştirilmelidir.

Öğrencilere, öğretmenlere ve velilere yönelik hak ve sorumlulukları içeren grup rehberlik programı oluşturulabilir.

Anahtar Kelimeler: Hak, Sorumluluk, Sınıf Rehberlik Etkinlikleri

Öğrencilerin Güvenli ve Tehlikeli Okul Algısı: Resim Çizimleri Üzerinden Nitel Bir İnceleme

Hatice Kadıoğlu Ateş [1,*] & Kadriye Gürdağ [2]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
[2] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Sakarya Üniversitesi
hatice2482@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Okullar, çocukların akademik becerilerinin ötesinde sosyal ve duygusal gelişimlerinin şekillendiği temel ekosistemlerdir. Günümüzde yaygınlık gösteren şiddet içerikli dijital oyunlar ve medyada geniş yer bulan okul baskını haberleri, bu olayları doğrudan deneyimlemeyen çocuklarda dahi ikincil travma belirtilerini tetikleyebilmektedir. Söz konusu faktörlerin okulun koruyucu işlevine yönelik algıları nasıl dönüştürdüğünü anlamak, çocuk odaklı eğitim politikaları açısından önem taşımaktadır. Çocukların iç dünyalarındaki hassasiyetleri gözetmek; onlara duygu ve düşüncelerini kendi yarattıkları imgelerle özgürce ifade etme imkânı sunan, gelişimsel özelliklerine duyarlı metodolojilerle mümkündür. Bu bağlamda, çocukların içsel dünyalarını özgürce yansıtabilecekleri araçlar olan resimler ve yazılı beyanlar üzerinden incelemeler yapılması önemli görülmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, ilkokul 4. ve ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin "güvenli" ve "tehlikeli" okul kavramlarını kendi bakış açılarıyla nasıl anlamlandırdıklarını, ürettikleri çizimler ve anlatılar aracılığıyla betimlemektir.

Yöntem: Nitel araştırma paradigması içinde fenomenoloji deseninde kurgulanan çalışmanın çalışma grubunu, ölçüt örnekleme ile belirlenen 50 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde pedagojik bir yaklaşım benimsenerek çocukların düzeyine uygun olan "bölünmüş sayfa" ve "çiz-anlat" teknikleri birlikte kullanılmaktadır. Öğrencilerden kâğıdı ikiye bölerek bir bölüme tamamen güvenli bir okulu, diğer bölüme ise okulu tehlikeli hissettiren unsurları resmetmeleri istenmektedir, akabinde çizimlerin arka yüzüne de kendi cümleleriyle yazılı açıklamaları eklemeleri beklenmektedir. Görsel semboller ile yazılı ifadeler birlikte değerlendirilerek veri üçgenlemesi sağlanmakta; elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenerek temalar hâlinde sunulmaktadır. Araştırmada geçerlik ve güvenirliği sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmakta ve kodlayıcılar arası uyum dikkate alınmaktadır. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Etik Kurul onayı alınarak yürütülecek çalışmada; çocukların duygusal güvenliği ön planda tutulacak ve ihtiyaç duyulması hâlinde okul rehberlik servisleriyle koordinasyon sağlanacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışmanın, çalışmanın, çocukların güvenli ve tehlikeli okul algılarının sembolik altyapısını görünür kılması hedeflenmektedir. Elde edilecek verilerin, okul iklimini iyileştirme stratejileri ve önleyici rehberlik müdahaleleri için ampirik bir dayanak sunması beklenmektedir. Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara tam metinde yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Güvenli Okul, Risk Algısı, Önleyici Rehberlik

Okul Öncesi Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları: Gelişim Alanlarına Katkıları ve Saha Gerçekliği

Tuğba Aksoy

Okul Öncesi Öğretmenliği Namık Kemal Ilkokulu
tugbaerenaksoy@gmail.com

Özet

Teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler, yapay zekâ (YZ) uygulamalarının eğitim ortamlarında giderek daha yaygın biçimde kullanılmasına olanak sağlamış ve bu durum öğrenme süreçlerinin yeniden değerlendirilmesini gerektiren yeni bir pedagojik tartışma alanı ortaya çıkarmıştır. YZ destekli uygulamalar, öğrenme süreçlerinin kişiselleştirilmesi, etkileşimli öğrenme ortamlarının oluşturulması ve öğrenme süreçlerinin izlenmesi gibi olanaklar sunarak eğitim teknolojilerinin öğretim süreçlerindeki rolünü güçlendirmektedir. Bu bağlamda yapay zekâ uygulamalarının okul öncesi eğitimde nasıl kullanılabileceği ve çocukların gelişim alanlarına ne tür katkılar sağlayabileceği önemli bir araştırma konusu hâline gelmiştir.

Bu çalışmanın amacı, okul öncesi eğitimde kullanılan YZ uygulamalarının çocukların gelişim alanlarına katkılarını incelemek ve bu uygulamaların Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan beceriler bağlamındaki pedagojik olanaklarını ortaya koyarak uygulama sürecinde karşılaşılan sınırlılıkları değerlendirmektir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülmüş olup alanyazına dayalı bir inceleme niteliğindedir. Bu kapsamda okul öncesi eğitim ve YZ uygulamaları üzerine gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenmiş, elde edilen veriler tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Alanyazın incelemesi sonucunda YZ destekli uygulamaların çocuklara bireyselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunma, dil gelişimini destekleme ve öğrenme süreçlerine aktif katılımı artırma açısından önemli pedagojik fırsatlar sunduğu belirlenmiştir. Ayrıca YZ temelli uygulamaların bilgi okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, görsel okuryazarlık, kültür okuryazarlığı, vatandaşlık okuryazarlığı, veri okuryazarlığı ve sürdürülebilirlik okuryazarlığı gibi becerilerin geliştirilmesine katkı sağlayabilecek potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte eğitim ortamlarında teknolojik altyapı yetersizlikleri, öğretmenlerin dijital yeterlikleri, veri güvenliği ve ekran süresi gibi konuların uygulama sürecinde önemli sınırlılıklar oluşturduğu da dikkat çekmektedir. Sonuç olarak YZ uygulamalarının okul öncesi eğitimde etkili ve güvenli biçimde kullanılabilmesi için pedagojik rehberlik ve etik ilkelerin yanı sıra uygun teknolojik altyapının tüm eğitim ortamlarında eşit imkânlarla sağlanmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Yapay Zekâ Uygulamaları, Dijital Okuryazarlık, Eğitimde Eşitlik

Okul Öncesi Eğitimde Erken Okuryazarlık Becerileri: Gelişimsel Önemi ve Desteklenme Süreçleri Üzerine Bir İnceleme

Nihal Çelebi [1,*] & Mustafa Karaca [2]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Meb
[2] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Milli Eğitim Bakanlığı
ns4941@hotmail.com

Özet

Erken okuryazarlık becerileri, çocukların formal okuma yazma sürecine geçmeden önce kazanmaları beklenen ön koşul bilgi, beceri ve tutumları kapsamaktadır. Ses bilgisel farkındalık, harf farkındalığı, yazı farkındalığı, sözel dil becerileri ve dinlediğini anlama gibi alt boyutlardan oluşan bu beceriler, çocukların ileriki akademik başarılarının önemli yordayıcıları arasında yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi eğitimde erken okuryazarlık becerilerinin gelişimsel önemini ortaya koymak ve bu becerilerin desteklenmesinde öğretmen, aile ve öğrenme ortamının rolünü değerlendirmektir.

Araştırma, nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülmüş olup alanyazına dayalı bir inceleme niteliğindedir. Bu kapsamda erken okuryazarlık becerilerinin alt boyutları, öğretmen görüşleri, aile desteği, sınıf içi uygulamalar ve etkileşimli kitap okuma süreçlerine ilişkin ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenmiş, elde edilen bulgular tematik analiz yoluyla değerlendirilmiştir.

Alanyazın incelemesi sonucunda erken okuryazarlık becerilerinin çocukların dil gelişimi, sözcük dağarcığı, dinlediğini anlama, akademik özgüven ve ilerleyen yıllardaki okuma yazma başarısı üzerinde belirleyici etkiler oluşturduğu görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin erken okuryazarlık konusundaki bilgi düzeyi, sınıf içi uygulamaları ve öğrenme merkezlerinin niteliği ile ailelerin ev ortamında sundukları destekleyici yaşantıların bu becerilerin gelişiminde önemli rol oynadığı belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmenlerin erken okuryazarlık kavramına ilişkin bilgi eksiklikleri ve uygulama yetersizlikleri dikkat çeken sınırlılıklar arasındadır.

Sonuç olarak okul öncesi dönemde erken okuryazarlık becerilerinin etkili biçimde desteklenebilmesi için öğretmen eğitiminin güçlendirilmesi, aile katılımının artırılması ve nitelikli öğrenme ortamlarının yaygınlaştırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Erken Okuryazarlık, Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen Yeterliği, Aile Katılımı

Sessiz Kitaplarla Yürütülen Okuma Çalışmalarında Çocukların İş Birlikçi Anlam Oluşturma ve Düşünme Süreçlerinin İncelenmesi

Şeyma Nur Şahin [1], Milena Bakırcı [1,*], Fatıma Selenga Arıkan [1] & Ebru Aydın [1]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği İstanbul Kültür Üniversitesi
milenabakirci3@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Sessiz resimli kitaplar, erken çocuklukta dil, düşünme ve anlamlandırmayı destekleyen özgün bir anlatı formudur. Metinsel yönlendirmeden yoksun olmaları çocuklara anlatıyı yorumlama alanı açarak akran etkileşimi içinde ortak anlam üretimini mümkün kılmaktadır. Bununla birlikte, resimli kitaplarda anlam oluşturma ve düşünme süreçleri ile ilgili mevcut çalışmaların çoğu bireysel bilişsel süreçlere odaklanırken, akran etkileşimi yoluyla gelişen anlam oluşturma pratiklerinin yeterince görünür olmadığı düşünülmektedir. Bu durum, erken çocuklukta öğrenmenin sosyal doğasını anlamak açısından önemli bir boşluğa işaret etmektedir.

Amaç: Bu araştırma, sessiz resimli kitaplarla yürütülen okuma etkinliklerinde çocukların iş birlikçi anlam oluşturma süreçlerini ve bu süreçte ortaya çıkan düşünme pratiklerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, özellikle çocukların okuma sürecinde anlamı nasıl birlikte kurduklarına, fikirlerini nasıl paylaştıklarına, müzakere ettiklerine ve birbirlerinin düşüncelerini nasıl dönüştürdüklerine odaklanmaktadır.

Yöntem: Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde tasarlanmış olup durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. Çalışmada incelenen durum, okul öncesi eğitim ortamında sessiz resimli kitaplar aracılığıyla gerçekleştirilen küçük grup okuma etkinlikleri sırasında çocukların iş birlikçi anlam oluşturma süreçleridir. Araştırma sürecinde altı çocuk ile sekiz farklı sessiz resimli kitap üzerinden toplam sekiz etkileşimli okuma etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler küçük grup etkileşimine dayalı olarak yürütülmüş; araştırmacılardan biri uygulayıcı rol üstlenirken diğer bir araştırmacı gözlem ve anekdot kayıtları tutmuştur. Tüm oturumlar ses kaydı ile kayıt altına alınmış ve veriler ayrıntılı biçimde yazıya dökülmüştür. Elde edilen veriler, dört araştırmacı tarafından bağımsız olarak kodlanmış ve içerik analizi yoluyla temalar oluşturulmuştur. Kodlama sürecinde araştırmacılar arası karşılaştırmalar yapılarak temalar üzerinde uzlaşma sağlanacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmanın ilk bulguları, çocukların öneri sunma, karşılaştırma yapma, gerekçelendirme ve birbirlerinin fikirlerini dönüştürme gibi çeşitli iş birlikçi düşünme stratejileri kullandıklarını göstermektedir. Nihai bulgular, kodlayıcılar arası karşılaştırmaların tamamlanmasının ardından detaylandırılacak ve bildiri sunumunda kapsamlı biçimde tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sessiz Resimli Kitaplar, Erken Çocukluk, Anlam Oluşturma, Düşünme Becerileri

Sınıf Yönetimi Becerileri ve Çocuk Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Öğretmen-Öğrenci İlişkisinin Rolü

Rabia Hümeyra Gügen [1,*] & Remziye Ceylan [1]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
humeyra.gugen@std.yildiz.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Erken çocukluk dönemi, çocukların sosyal-duygusal gelişimlerinin temellerinin atıldığı ve problem davranışların önlenmesinde en kritik müdahale penceresini sunan evredir. Sınıf içindeki problem davranışlar hem akran ilişkilerini zedelemekte hem de öğretmenlerin mesleki tükenmişlik yaşamasına sebep olabilmektedir. Alan yazın incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çocukların sosyal duygusal gelişimleri üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. Nitelikli bir sınıf yönetimi sadece kuralların uygulanmasından ibaret değildir; aynı zamanda çocuğun duygusal ihtiyaçlarına yanıt veren güvenli bir bağın kurulmasını gerektirir. Bu bağlamda, öğretmenin sınıf yönetimi becerilerinin çocuk üzerindeki olumlu etkisinin, ancak nitelikli bir öğretmen-öğrenci ilişkisi kurulduğunda anlamlı bir şekilde sosyal beceriye dönüştüğü ve problem davranışları azalttığı düşünülmektedir. Bu araştırmanın problem durumu; sınıf yönetimi, öğretmen-öğrenci ilişkisi ve çocuğun sosyal/problem davranışları arasındaki bu karmaşık ve çok boyutlu etkileşimin yapısal bir model ile test edilmesine duyulan bilimsel ve pratik ihtiyaçtır.

Amaç: Bu çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile çocukların problem davranışları ve sosyal becerileri arasındaki ilişkide öğretmen-öğrenci ilişkisinin aracı rolünün incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmaktadır. Çalışmanın evrenini MEB'e bağlı okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemi kartopu örneklemesi yöntemiyle gönüllülük esasıyla ulaşılması hedeflenen 300 okul öncesi öğretmeninden oluşacaktır. Veriler; Kişisel Bilgi Formu, Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği (Kaplan, 2018), Öğrenci-Öğretmen İlişki Ölçeği (Ası ve Karabay, 2017) ve PKBS-2 Davranış Ölçeği (Özbey & Alisinanoğlu, 2007) ile toplanmaktadır. Veriler güncel istatistiksel programlarla analiz edilmekte olup, ana veriler Yapısal Eşitlik Modellemesi (SEM) ile test edilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

* Bu çalışma, Rabia Hümeyra GÜGEN'in Prof. Dr. Remziye CEYLAN danışmanlığında yürütülen yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Yönetimi, Öğretmen-Öğrenci İlişkisi, Problem Davranış, Sosyal Beceri

Yapı İnşa Oyunları ve Legolar: Araştırma, Öneri ve Örnekler

Burcu Zeybekler [1,*] & Emine Ferda Bedel [2]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Temel Eğitim Okul Öncesi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
burcuzeybekler@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Yapı inşa oyunları, çocukların materyallerle inşa etme ve tasarlama yoluyla katılımlı öğrenmelerini destekleyen, yaratıcı süreç odaklı etkinliklerdir (Thompson vd., 2024). Çocukların oyun ihtiyaçlarına dayalı olarak öğretmenler, doğrudan (belirli hareketlere yönlendirerek) ve dolaylı (belirli hareket seçenekleri sunarak) müdahaleler yoluyla onların yapıcı oyunlarını destekleyebilir ve geliştirebilir (Loizou, 2022). Bu bağlamda, yapı inşa oyunlarına ilişkin bilimsel çalışmaların incelenmesi ve bu oyun türünde en sık kullanılan materyallerden biri olan LEGO'nun okul öncesi öğretmenler tarafından çocukların gelişimlerini destekleyecek şekilde nasıl kullanılabileceğine yönelik öneri ve örneklerin sunulması önemli bir katkı sağlayacaktır.

Amaç: Bu çalışmanın temel amacı, okul öncesi dönem çocuklarına yönelik olarak Lego kullanılarak gerçekleştirilen yapı inşa oyunları konusunda yapılan bilimsel araştırmaların derlenmesi ve raporlanmasıdır. Çalışmanın bir diğer amacı ise, söz konusu araştırmalar çerçevesinde öğretmenlere Maarif Müfredatında vurgulanan yedi alan becerisi kapsamında uygulanabilecek etkinliklere ilişkin öneri ve örnekler sunmaktır.

Yöntem: Bu çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılacaktır. 2000–2026 yılları arasında okul öncesi dönem çocuklarına yönelik LEGO ile gerçekleştirilen yapı inşa oyunları konusundaki çalışmalar; ERIC, YÖK Ulusal Tez Merkezi, Web of Science (SSCI), Scopus, PsycINFO ve EBSCO (Education Source) veri tabanlarında taranacaktır. Taramalarda "yapı inşa oyunları (constructive play, construction play)", "blok oyunu (block play)" ve "LEGO" anahtar sözcükleri kullanılacak; elde edilen çalışmalar arasından okul öncesi dönemi kapsayan araştırmalar seçilecektir.

Bulgular ve Sonuç: Elde edilecek bulgular ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Yapı-İnşa Oyunları, Legolar, Maarif Modeli Alan Becerileri

Dijital Çağda Ebeveynlik: Annelerin Sıcak ve Katı Davranışlarının Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Ekran Maruziyeti ile İlişkisi

Hamdiye Merve Akkaya [1,*] & Elif Nur Bozer Özsaraç [1]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Selçuk Üniversitesi
mervesanli00@hotmail.com

Özet

Problem Durumu: Dijital teknolojilerin günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası hâline gelmesi, okul öncesi dönem çocuklarının ekranla erken yaşta ve yoğun biçimde karşılaşmasına neden olmaktadır. Özellikle 3-6 yaş döneminde çocukların doğrudan ekran kullanımı kadar, arka planda açık kalan televizyon gibi dolaylı ekran maruziyetleri de gelişimsel açıdan risk oluşturabilmektedir. Çocukların ekran alışkanlıklarının şekillenmesinde aile ortamı ve ebeveynlik davranışları önemli bir belirleyici olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda annelerin sıcak ve katı ebeveynlik davranışlarının çocukların ekran maruziyet düzeyleri ile nasıl ilişkili olduğunun incelenmesi, erken çocukluk döneminde sağlıklı dijital alışkanlıkların geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın temel amacı, annelerin ebeveynlik davranışlarının (sıcak ve katı ebeveynlik) 3-6 yaş grubu çocukların doğrudan ve dolaylı ekran maruziyetleri üzerindeki etkisini incelemektir. Bu kapsamda şu alt amaçlara yanıt aranacaktır:

- Annelerin sıcak ve katı ebeveynlik davranış düzeyleri nedir?
- Çocukların günlük doğrudan ve dolaylı ekran maruziyetleri ne düzeydedir?
- Annelerin ebeveynlik davranışları ile çocukların ekran maruziyet süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem: Nicel araştırma yöntemlerin ilişkisel tarama modelindeki bu araştırmanın örneklemini, uygun örneklemeyle belirlenen 3-6 yaş grubu çocuğu olan anneler oluşturmaktadır. Veriler çevrimiçi ortamda "Ekran Maruziyeti Formu" ve "Kısa Ebeveynlik Ölçeği" ile toplanacaktır. Analizlerde değişkenler arası ilişkileri ve yordama düzeylerini belirlemek amacıyla Pearson Korelasyon ve Regresyon teknikleri kullanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ekran Maruziyeti, Ebeveynlik Davranışları, Okul Öncesi Eğitimi

Erken Çocukluk Döneminde Fen Etkinlikleri ile Değerler Eğitiminin Bütünleştirilmesi: Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşleri

Hava Nur Kaygusuz [1,*], Zehra Buzlu [2], Beyzanur Kaman [3], Betül Dağaşan [3] & Ümran Atabaş[4]

[1] Erken Çocuklukta Ahlak ve Değer Eğitimi İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
[2] Okul Öncesi Öğretmenliği Aksaray Üniversitesi
[3] Erken Çocuklukta Değer ve Ahlak Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
[4] Sınıf Öğretmenliği İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
yl.kaygusuzhn25@29mayis.edu.tr

Özet

Erken çocukluk dönemi, çocukların hem bilişsel hem de sosyal-duygusal gelişimlerinin temellerinin atıldığı kritik bir süreçtir. Bu dönemde gerçekleştirilen fen ve doğa etkinlikleri, çocukların gözlem yapma, keşfetme, sorgulama ve problem çözme becerilerini desteklerken; aynı zamanda iş birliği, sorumluluk, sabır ve doğaya karşı duyarlılık gibi değerlerin kazanılmasına da katkı sağlamaktadır. Ancak uygulamada fen etkinlikleri ile değerler eğitiminin çoğu zaman birbirinden bağımsız ele alındığı görülmektedir. Bu durum, iki öğrenme alanının bütünleştirilmesine yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesini önemli hale getirmektedir.

Bu çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin fen ve doğa etkinlikleri ile değerler eğitimini bütünleştirmeye yönelik görüşlerini derinlemesine incelemektir. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemi seçilmiştir. Çalışma grubunu, Türkiye'de çeşitli okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 15 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak, uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilen ve 9 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Veriler, gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla toplanmakta olup betimsel analiz yöntemiyle analiz edilecektir.

Araştırma kapsamında veri toplama süreci ve analiz süreci devam etmektedir. Elde edilecek bulguların, öğretmenlerin fen etkinlikleri aracılığıyla değer kazandırmaya ilişkin algılarını ortaya koyması beklenmektedir. Ayrıca bulguların alanyazın ile birlikte tartışılması sonucunda, erken çocukluk döneminde fen ve değerler eğitiminin bütünleştirilmesine yönelik uygulayıcılara rehberlik edecek öneriler sunulması hedeflenmektedir

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Fen Etkinlikleri, Değerler Eğitimi, Bütünleştirme

Denver II Taramalarıyla Erken Müdahale: Bir Yerel Yönetim Modeli

Belma Yıldırım [1,*] & Gülçin Muştu [2]

[1] Çocuk Gelişimi Çekmeköy Belediyesi
[2] Sosyal Hizmetler Çekmeköy Belediyesi
belma_3634@hotmail.com

Özet

Problem Durumu: Erken çocukluk dönemi (0-6 yaş), gelişimsel sapmaların müdahaleye en açık olduğu kritik bir evredir. Bu dönemde ortaya çıkabilecek geriliklerin erkenden saptanması, ikincil yetersizliklerin önlenmesi ve bireyin tam potansiyeline ulaşması bakımından belirleyicidir. Ancak klinik tarama süreçlerine erişimdeki kısıtlılıklar ve ailelerin gelişimsel basamaklara dair farkındalık eksikliği, risk grubundaki çocukların sistem dışı kalmasına yol açabilmektedir. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin sunduğu erişilebilir tarama hizmetlerinin mevcut makro sistemdeki boşlukları doldurmadaki rolü ve bir "erken müdahale köprüsü" olarak işlevselliği, incelenmesi gereken temel bir sorunsaldır.

Amaç: Araştırmanın temel amacı, gelişimsel takip faaliyetleri kapsamında 0-72 ay aralığındaki çocukların gelişim profillerini Denver II Gelişimsel Tarama Testi verileri üzerinden analiz etmektir. Çalışma aynı zamanda, yerel yönetim düzeyinde saptanan risk gruplarının klinik birimlere sevk edilme süreçlerini sistematik bir "Yerel Yönetim Temelli Erken Müdahale Modeli" çerçevesinde değerlendirmeyi hedeflemektedir.

Yöntem: Nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama modelinde kurgulanan çalışmanın grubunu; 2024-2025 yıllarında Çekmeköy Belediyesi ilgili birimine başvuran ve klinik tanısı bulunmayan 0-72 ay arası çocuklar oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Türkiye standardizasyonu Anlar ve Yalaz (1996) tarafından yapılmış Denver II Gelişimsel Tarama Testi kullanılmıştır. Sertifikalı uzmanlarca standardize fiziksel koşullarda yürütülen uygulamalardan elde edilen veriler, Microsoft Excel üzerinde betimsel istatistik teknikleri (frekans ve yüzde dağılımları) kullanılarak analiz edilme sürecindedir.

Bulgular ve Sonuç: Ön bulgular, taranan çocukların anlamlı bir bölümünde özellikle dil gelişimi ve ince motor beceriler alanlarında gelişimsel risklerin yoğunlaştığını göstermektedir. Yerel yönetim düzeyindeki bu hizmetin, riskli olguların sevk sürecini hızlandırdığı ve uzman desteğine erişim süresini kısalttığı gözlemlenmektedir. Sonuç olarak, belediye hizmetlerinin merkezi sistemlerle eş güdümlü çalışması, erken müdahale mekanizmalarını işlevsel hale getirerek kapsayıcı eğitim politikalarını yerel düzeyde somutlaştırmaktadır. Önerilen modelin, literatür ve saha uygulamaları için güçlü bir bilimsel dayanak oluşturması hedeflenmektedir. Analiz sonuçları kongre sunum aşamasında paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Erken Müdahale, Denver II, Yerel Yönetimler, Gelişimsel Tarama, Kapsayıcı Eğitim.

3-4 Yaş Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Uygulanan Akıl ve Zeka Oyunları Eğitiminin 21. Yüzyıl Becerilerine Etkisi

Simge Baypınar [1,*] & Elif Nur Bozer Özsaraç [1]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Selçuk Üniversitesi
255248022004@ogr.selcuk.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Günümüz eğitim anlayışında problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcılık, iletişim, iş birliği ve öz düzenleme gibi 21. yüzyıl becerilerinin erken yaşlardan itibaren desteklenmesi önem taşımaktadır. Okul öncesi dönemde bu becerilerin geliştirilmesine yönelik etkili uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır. Akıl ve zekâ oyunlarının çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Farklı yaş gruplarında çalışmalara rastlanılmakla birlikte 3-4 yaş grubu çocuklarda bu etkinin deneysel olarak incelendiği çalışmalar sınırlıdır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, 3-4 yaş okul öncesi dönem çocuklarına uygulanan akıl ve zekâ oyunları eğitiminin 21. yüzyıl becerileri üzerindeki etkisini incelemektir. Bu kapsamda deney grubunun öğrenme ve yenilik becerileri, yaşam ve kariyer becerileri ile toplam 21. yüzyıl beceri puanlarında artış olup olmadığı ve deney ile kontrol gruplarının son test puanları arasında anlamlı fark bulunup bulunmadığı araştırılacaktır.

Yöntem: Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmaktadır. Çalışma grubunu okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 3-4 yaş aralığındaki çocuklar oluşturmaktadır. Araştırmada biri deney (n=10), biri kontrol grubu (n=9) olmak üzere iki grup yer almaktadır. Uygulama öncesinde her iki gruba 21. yüzyıl becerileri değerlendirme testi ön test olarak uygulanmıştır. Deney grubuna dört hafta süreyle düzenli akıl ve zekâ oyunları eğitimi verilirken, kontrol grubu mevcut eğitim programına devam edilecektir. Uygulama sonunda aynı ölçme aracı deney ve kontrol gruplarına son test olarak yeniden uygulanacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Akıl ve Zeka Oyunları, 21. Yüzyıl Becerileri, Erken Çocukluk Dönemi.

Okul Öncesi Eğitimde Düşünme Ekosistemi: Belirsizlik Toleransı, Epistemik Merak, P4C ve Metabiliş Üzerine Kuramsal Bir Derleme ve Bütüncül Model Önerisi

Zeynep Ayça Yurdakul

Okul Öncesi Öğretmenliği Uşak Üniversitesi
aycaayurdakul01@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Okul öncesi dönem, çocukların bilginin ne olduğunu, nasıl öğrenildiğini ve neden güvenilir sayıldığını keşfetmeye başladıkları epistemolojik bir dönüşüm sürecidir (Flavell, 1979; Whitebread ve diğerleri, 2009). Alanyazında metabiliş, epistemik merak, Çocuklarla Felsefe (P4C) ve belirsizlik toleransı gibi kavramlar düşünme becerilerinin gelişimine katkı sağlamakla birlikte büyük ölçüde birbirinden bağımsız araştırma kollarında ele alınmaktadır (Loewenstein, 1994; Comer ve diğerleri, 2009; Kennedy, 1996). Bu parçalı yapı, söz konusu kavramların birbirini pedagojik açıdan nasıl beslediğini ve bütünleşik bir sistem içinde nasıl işlev gördüğünü açıklamaktan uzak kalmaktadır.

Amaç: Bu çalışma, belirsizlik toleransı, epistemik merak, P4C ve metabilişi okul öncesi eğitim bağlamında tek bir pedagojik çerçevede bütünleştiren Erken Çocukluk Dönemi Düşünme Ekosistemi Modeli'ni (EÇDEM) geliştirmeyi; modelin 5 yaş grubuna yönelik uygulanabilirliğini örnek etkinlikler aracılığıyla göstermeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Çalışma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı çok aşamalı bir kavramsal model geliştirme çalışmasıdır (Jabareen, 2009). Okul öncesi yaş grubuyla (0–6 yaş) ilişkili ulusal ve uluslararası 26 hakemli yayın amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş; (1) okul öncesi yaş grubuyla doğrudan ya da dolaylı ilişkili olma, (2) hakemli bir dergide yayımlanmış bulunma, (3) ilgili kavramı pedagojik ya da gelişimsel bir çerçevede ele alma ölçütleri esas alınmıştır. Veriler Thomas ve Harden'ın (2008) tematik sentez yaklaşımıyla çözümlenmiştir. Örnek etkinlikler OMEP ve NAEYC'nin gelişimsel uygunluk ilkeleri ile Türk Okul Öncesi Eğitim Programı (MEB, 2024) çerçevesinde tasarlanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Bulgular, P4C ve metabilişin okul öncesi bağlamda kısmen araştırıldığını (Kennedy, 1996; Whitebread ve diğerleri, 2009; Chen ve diğerleri, 2022); epistemik merakın çoğunlukla ayrı bir motivasyonel değişken olarak ele alındığını (Loewenstein, 1994; Piotrowski ve diğerleri, 2014); belirsizlik toleransının ise pedagojik ortamlarda en az çalışılan kavram olduğunu ortaya koymaktadır (Ryan ve diğerleri, 2025). Dört kavramı eş zamanlı ve bütünleşik biçimde ele alan bir okul öncesi modeline alanyazında rastlanmamaktadır. Bu boşluğa yanıt olarak geliştirilen Erken Çocukluk Dönemi Düşünme Ekosistemi Modeli'nde belirsizlik toleransı duyuşsal eşik, epistemik merak bilişsel-motivasyonel tetikleyici, P4C sorgulamayı yapılandıran pedagojik ortam ve metabiliş düzenleyici üst sistem olarak konumlandırılmaktadır (Flavell, 1979; Gasparatou ve Kampeza, 2012; Saraç, 2023). Çalışma, okul öncesi eğitimde belirsizlikle düşünebilme ve düşünme üzerine düşünebilme becerilerini destekleyen sürdürülebilir bir pedagojik çerçeve önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Düşünme Ekosistemi, Okul Öncesi Eğitim, Metabiliş, Epistemik Merak, Belirsizlik Toleransı

Erken Çocuklukta Dayanıklılığın İnşası: Storyline Temelli Bir Dayanıklılık Programı

İlayda Gürsoy Kızılaslan [1,*] & Havise Güleç [1]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ilaydagursoy@comu.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Erken çocuklukta psikolojik dayanıklılık, bireyin yaşam boyu uyumunu etkileyen temel bir beceridir. Ancak okul öncesi döneme yönelik yapılandırılmış ve kuramsal temelli programlar sınırlıdır. Storyline yaklaşımının bu alanda kullanımına yönelik eksiklikler, gelişimsel olarak uygun bir program geliştirilmesini gerekli kılmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, 60-72 ay çocuklar için Storyline (öyküleştirme) temelli psikolojik dayanıklılık programının sistematik bir yaklaşımla geliştirilmesidir. Bu doğrultuda, erken çocukluk dönemine uygun, gelişimsel temelli ve yapılandırılmış bir programın tasarlanması hedeflenmiştir.

Yöntem: Çalışma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde program geliştirme süreci olarak yürütülmüştür. Programın geliştirilmesinde öncelikle kapsamlı bir ihtiyaç analizi gerçekleştirilmiş; alan yazın incelemesi, öğretmen ve uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Storyline yaklaşımının ilkeleri doğrultusunda oluşturulan program, toplam 16 oturumdan oluşacak şekilde planlanmıştır. Her oturum için kazanımlar, etkinlik süreçleri, materyaller ve değerlendirme ölçütleri belirlenmiştir. Program taslağı uzman görüşlerine sunularak gerekli düzenlemeler yapılmış ve son hali verilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Geliştirilen programın, erken çocukluk döneminde psikolojik dayanıklılık becerilerini desteklemeye yönelik kuramsal ve uygulamaya dönük bir çerçeve sunduğu belirlenmiştir. Programın yapılandırılmış, gelişimsel olarak uygun ve aktif katılımı destekleyen bir öğrenme süreci sunduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, programın okul öncesi eğitim ortamlarında uygulanabilir ve geliştirilebilir bir model olduğu değerlendirilmektedir.

* Bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı'nda tamamlanan, yazara ait "60-72 Ay Çocuklar İçin Storyline (Öyküleştirme) Temelli Psikolojik Dayanıklılık Programının Etkisinin İncelenmesi" adlı doktora tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Dayanıklılık Programı, Erken Çocukluk Eğitimi, Storyline Metodu.

Storyline Yaklaşımı ile Psikolojik Dayanıklılık: 60-72 Ay Çocuklar Üzerine Bir Araştırma

İlayda Gürsoy Kızılaslan [1,*] & Havise Güleç [1]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ilaydagursoy@comu.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Erken çocukluk dönemi, bireyin psikolojik dayanıklılık becerilerinin temellerinin atıldığı kritik bir süreçtir. Günümüzde çocukların çeşitli risklerle erken yaşta karşılaşmaları, dayanıklılık becerilerinin sistematik biçimde desteklenmesini gerekli kılmaktadır. Ancak okul öncesi döneme yönelik yapılandırılmış ve gelişimsel açıdan uygun müdahale programlarının sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, çocukların aktif katılımını destekleyen Storyline yaklaşımını temel alan psikolojik dayanıklılık programının etkili bir araç olabileceği düşünülmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, 60-72 Ay Çocuklar İçin Storyline Temelli Psikolojik Dayanıklılık Programının çocukların psikolojik dayanıklılık becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Ayrıca programın kalıcılığı ve ebeveyn algılarının da değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Yöntem: Araştırma karma yöntem ile tasarlanmıştır. Çalışma grubu, seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenen 47 çocuktan oluşmaktadır (24 deney, 23 kontrol). Deney grubuna sekiz hafta süresince araştırmacı tarafından geliştirilen 16 oturumluk program uygulanırken, kontrol grubunda MEB Okul Öncesi Eğitim Programı sürdürülmüştür. Veri toplama araçları olarak "Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği" ve yarı yapılandırılmış ebeveyn görüşme formu kullanılmıştır. Nicel veriler ANOVA ve bağımsız gruplar t-testi ile, nitel veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma sonucunda, 60-72 Ay Çocuklar İçin Storyline (Öyküleştirme) Temelli Psikolojik Dayanıklılık Programının çocukların psikolojik dayanıklılık becerileri üzerinde istatistiksel olarak deney grubu lehine anlamlı etkiye ve kalıcılığa sahip olduğu, deney grubu ebeveynlerinin de bu sonucu destekler görüşte olduğu belirlenmiştir.

* Bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı'nda tamamlanan, yazara ait "60-72 Ay Çocuklar İçin Storyline (Öyküleştirme) Temelli Psikolojik Dayanıklılık Programının Etkisinin İncelenmesi" adlı doktora tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Dayanıklılık Becerileri, Storyline Metodu, Psikolojik Dayanıklılık Programı, Erken Çocukluk Eğitimi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Bağlamında Tarih Öğretiminde Birincil Kaynak Kullanımı: "Tarih-i Türkistan" Üzerine Bir İnceleme

Ramazan Keserci

Tarih Milli Eğitim Bakanlığı
malik57821@mail.ru

Özet

Problem Durumu: Ortaöğretim tarih derslerinde, özellikle 11. ve 12. sınıf küresel emperyalizm ve işgal konularının işlenişinde, dönemin ruhunu yansıtan birincil kaynakların sürece entegre edilmesi kalıcı öğrenme için büyük önem taşımaktadır. Ders kitaplarındaki temel anlatımların, öğrencilerin tarihsel empati ve çok boyutlu analiz becerilerini geliştirecek özgün materyallerle desteklenmesi öğretim sürecini zenginleştirmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin kanıt temelli ve beceri odaklı vizyonu da öğretmeni bir "öğrenme tasarımcısı" olmaya ve müfredatı destekleyici yeni uygulamalar geliştirmeye teşvik etmektedir. Bu bağlamda, tarihsel olayların yerel şahitlerin kaleminden sınıfa taşınması vizyoner bir eğitim adımı olarak öne çıkmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı; 19. yüzyılda Hokand sarayında kâtiplik yapmış Mirza Âlim Mahdum Hacı'ya ait Tarih-i Türkistan eserinin, lise tarih öğretiminde (özellikle 11. sınıf "Küresel Emperyalizm" ve 12. sınıf "Rusya'nın Orta Asya'yı İşgali" konuları işlenirken) tamamlayıcı bir pedagojik metin olarak nasıl kullanılabileceğini incelemek ve literatüre teorik bir öneri sunmaktır.

Yöntem: Nitel araştırma desenine dayanan bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Tarih-i Türkistan eserindeki sosyopolitik anlatılar, MEB Ortaöğretim Tarih Dersi Öğretim Programı kazanımları ve Maarif Modeli'nin beceri temelli yaklaşımı doğrultusunda incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Yapılan metin analizi sonucunda, eserdeki Kıpçak-Sart çatışmaları, liyakat eksikliği, diplomatik hatalar ve ağır vergi politikaları gibi içeriden yazılmış anlatıların, öğrencilere devletlerin çöküşündeki iç dinamikleri kavratma noktasında zengin bir pedagojik potansiyel barındırdığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak, karmaşık materyaller tasarlamaya gerek kalmaksızın, doğrudan eserden seçilecek çarpıcı pasajların (alıntıların) derslerde tartışma metni olarak sunulmasının; öğrencilerin çok boyutlu analiz ve kanıt sorgulama becerilerini güçlü bir şekilde destekleyeceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Birincil Kaynak, Tarih-i Türkistan, Maarif Modeli.

Oyunlaştırma Temelli Baamboozle Uygulamasının Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Çevre Okuryazarlığına Etkisi: Yarı Deneysel Bir Araştırma

Umut Ibrahim Günay [1,*] & Salih Zeki Genç [2]

[1] Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Temel Eğitim Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
umutg3071@gmail.com

Özet

Günümüzde çevre sorunlarının giderek artması, bireylerin çevreye karşı bilinçli ve sorumlu davranışlar geliştirmesini zorunlu hale getirmiştir. Bu bağlamda çevre okuryazarlığı, bireylerin çevresel sorunları tanıması, bu sorunların neden ve sonuçlarını anlayabilmesi ve çözüm süreçlerine aktif katılım sağlayabilmesi açısından önemli bir kavramdır. Eğitim ortamlarında çevre okuryazarlığının geliştirilmesinde farklı öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılmaktadır. Son yıllarda eğitimde motivasyonu ve katılımı artırmayı amaçlayan oyunlaştırma uygulamalarının öğrenme süreçlerine olumlu katkılar sağladığı görülmektedir. Özellikle dijital oyunlaştırma araçları, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını destekleyerek öğrenmeyi daha eğlenceli ve etkili hale getirebilmektedir. Bu bağlamda Baamboozle gibi oyunlaştırma temelli dijital araçların çevre eğitimi süreçlerinde kullanılmasının öğretmen adaylarının çevre okuryazarlığı düzeylerine nasıl bir katkı sağlayacağı önemli bir araştırma konusu olarak değerlendirilmektedir. Bu araştırmanın amacı, oyunlaştırma temelli Baamboozle uygulamalarının öğretmen adaylarının çevre okuryazarlığı düzeylerine etkisini incelemektir. Araştırma kapsamında ayrıca öğretmen adaylarının oyunlaştırma uygulamalarına yönelik tutumlarının belirlenmesi ve uygulama sürecine ilişkin görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturacaktır. Araştırmada deney grubunda oyunlaştırma temelli Baamboozle uygulamaları kullanılarak çevre konularına yönelik etkinlikler gerçekleştirilecek, kontrol grubunda ise aynı konular geleneksel öğretim yöntemleriyle işlenecektir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Oyunlaştırma Tutum Ölçeği, Yetişkinler İçin Çevre Okuryazarlığı Ölçeği ve araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Elde edilen veriler nicel ve nitel veri analiz teknikleri kullanılarak analiz edilecektir. Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Oyunlaştırma, Baamboozle, Çevre Okuryazarlığı, Öğretmen Adayları

Kesirlerin İzinde: Kesir Hazinesi Oyunu İle Denk Kesirlerin Keşfi

Ceyda Uçar [1,*] & Pınar Akdal Yıldız [1]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ucar45ceyda@gmail.com

Özet

Kesirler konusu, öğrencilerin sıklıkla kavram yanılgılarına düştüğü alanlardan biridir. Öğrenciler, farklı kesir gösterimleri arasında ilişki kurmakta ve özelikle denk kesir kavramını anlamakta güçlük yaşamaktadırlar. Denk kesirler, bir bütünün aynı miktarını ifade eden ancak farklı pay ve payda değerleriyle gösterilen kesirlerdir. Ancak öğrenciler kesrin büyüklüğünü ve eşdeğerliğini kavramsal olarak anlamlandırmakta zorlanmaktadır. Oyunlaştırılmış öğrenme ortamları öğrencilerin matematiksel kavramların somutlaştırılmasını destekleyen ve derse aktif katılımlarını sağlayarak matematiğe yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlayan etkili bir yöntem olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin denk kesir kavramalarını anlamalarını destekleyici eğlenceli bir oyun tasarlamaktır. Bu kapsamda “Kesir Hazinesi” adlı bir oyun geliştirilmiştir. İki kişilik ya da ikişerli gruplar halinde oynanan bu oyunda katılımcılar "kaptan" ve "korsan" rollerini üstlenmektedir. Oyun sürecinde kaptan, masaya açık şekilde serilmiş kesir kartlarından birini stratejik olarak seçer ve seçtiği kesrin pay ile paydasının toplamı kadar puan kazanır. Örneğin, kaptan üzerinde 4/8 yazan bir kartı seçtiğinde hanesine 12 puan yazılır. Ardından hamle sırası korsana geçer; korsan ise masada kalan kartlar arasından kaptanın seçtiği kesre denk olan tüm kartları bularak toplamaya çalışır. Korsan, bulduğu denk kesirlerin pay ve paydalarını toplayarak puan elde eder. Kaptan, bir kesir ailesinin en sade halini seçtiğinde doğrudan 40 puanlık bir bonus kazanır. Diğer yandan, görsel veya sayısal olarak benzeyen ancak denk olmayan "Sahte Altın" (çeldirici) kartlarını seçen veya toplamaya çalışan oyuncuların hanesine ise 10 eksi puan yazılır. Tasarlanan oyunun içeriğinde olan kaptan ve korsan rollerinin ve sade hal bonusu, sahte altın gibi çeldirici unsurların, öğrencilerin işlem yeteneğini arttırması ve karar verme sürecinde akıl yürütme yaparak üst düzey bir düşünme ortamı sağlaması hedeflenmektedir. Rekabetçi ve eğlenceli oyun ortamının yapılan işlem hataları için öğrenme fırsatına dönüşmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar kelimeler: Matematik eğitimi, Eğitsel oyun, Denk kesirler

İşin Anlamının Aşınması mı Yeniden İnşası mı?: İdare-Veli-Öğrenci Üçgeninde Öğretmenlerin Sessiz İstifa Deneyimi

Elif Kaşık

Sosyoloji Siirt Üniversitesi
elifkasik0@gmail.com

Özet

Sessiz istifa, çalışanın iş yerinde yaşadığı problemlerden kaynaklı olarak işine olan istek ve motivasyonunun düşmesiyle kendisini performans olarak geriye çekme durumudur. Özellikle bu durumun yaşanmasının sebepleri arasında çalışanın işiyle kurduğu anlam ilişkisi belirleyici olmaktadır. Dolayısıyla sessiz istifa davranışı ile işin anlamı arasında yakından bir ilişki bulunmaktadır. Toplumsal dönüşümün aktörleri olarak öğretmenlerin bu deneyimi eğitim sektörü açısından önem taşımaktadır. Bürokratik ve hiyerarşik bir kurumsal yapı olarak okullar, örgütsel davranış pratiklerinin görüldüğü alanlardır. Örgütsel dinamiklerin belirleyicileri olarak idarenin idare-veli-öğrenci üçgeninde öğretmene karşı tutumu, öğretmenlerin işleriyle kurdukları anlam ilişkisini belirleyici bir noktada durmaktadır. Nitekim bu anlamın aşınması öğretmenleri sessiz istifa deneyimine itmektedir. Bu araştırmanın amacı; öğretmenleri sessiz istifaya iten örgütsel unsurların neler olduğu ve bu örgütsel unsurların işin anlamını aşındıran ve yeniden inşa eden hangi davranışlardan oluştuğu sorusuna yanıt aramaktır. Bu bağlamda İstanbul'da farklı branş ve kademelerde özel okul ve devlet okulunda çalışan öğretmenlerin işlerinin anlamını doğrudan etkileyen idare-veli-öğrenci ilişkisine odaklanılmaktadır. Bu anlamda 10 öğretmenle gerçekleştirilen derinlemesine görüşmelere dayanan nitel çalışmada MAXQDA nitel veri analiz programı kullanılarak bulgular analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğretmenler; mesleki itibar açısından idarenin veli ve öğrenciye karşı öğretmeni "savunma ve koruma"sı gerektiğini iddia etmektedirler. İdare-veli-öğrenci üçgeninde çözülemeyen ve kronikleşen problemler öğretmenleri sessiz istifa davranışına itebilmektedir. Özellikle bu durumu sınıf öğretmenlerinin ve özel okulda çalışan kadın öğretmenlerin daha sık yaşadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sessiz İstifa, Öğretmenler, İşin Anlamı, Örgütsel Yapı

Otantik Liderlik Algısının Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi: Öğretmen Motivasyonu Bağlamında Bir Araştırma

Elif Şen

Çocuk Gelişimi, İnsan Kaynakları Yönetim Uzmanlığı Özel Elit Gençler Koleji
elifsennelif@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Eğitim kurumlarında öğretmen motivasyonu, öğrenme süreçlerinin niteliği ve kurumsal etkinlik açısından belirleyici bir unsurdur. Günümüzde artan iş yükü, örgütsel stres ve belirsizlikler, öğretmenlerin motivasyon düzeylerini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu bağlamda liderlik anlayışı, öğretmenlerin mesleki tutumlarını ve kuruma bağlılıklarını şekillendiren temel faktörlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Özellikle şeffaflık, etik davranış ve içsel tutarlılık temelinde şekillenen otantik liderlik yaklaşımı, çalışanların güven duygusunu güçlendirerek motivasyonlarını dolaylı biçimde destekleyebilmektedir. Ancak öğretmenlerin otantik liderlik algılarının demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı konusu literatürde sınırlı biçimde ele alınmıştır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin otantik liderlik algılarının cinsiyet, yaş, kıdem ve okul türü gibi demografik değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Ayrıca çalışma, elde edilen bulgular çerçevesinde otantik liderliğin öğretmen motivasyonu açısından taşıdığı önemi tartışmayı hedeflemektedir.

Yöntem: Araştırma nicel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak Otantik Liderlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini İstanbul ilinde kamu ve özel sektörde görev yapan 167 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler çevrim içi anket yöntemiyle toplanmış ve SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizlerde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Otantik Liderlik, Demografik Değişkenler, Öğretmenler, Öğretmen Motivasyonu

21. Yüzyılda Tarih ve Sosyal Bilgiler Öğretmeni: Bilgi Aktarıcılığından Öğrenme Tasarımcılığına

Gamze Mızrak

Tarih İstanbul Aydın Üniversitesi
gamze_mizrak@hotmail.com

Özet

Öğretmenlik mesleği, tarihsel süreç boyunca toplumsal dönüşümlerin merkezinde yer almış; özellikle tarih ve sosyal bilgiler öğretmenliği, bireyin geçmişle kurduğu ilişkiyi anlamlandırmasında kritik bir rol üstlenmiştir. Geleneksel öğretim anlayışında tarih öğretmeni, bilgiyi aktaran ve olayları kronolojik bir anlatı çerçevesinde sunan bir konumdayken; 21. yüzyılda değişen öğrenme yaklaşımları ve dijitalleşme süreci, bu rolün yeniden tanımlanmasını zorunlu kılmıştır.

Bu çalışmanın amacı, tarih ve sosyal bilgiler öğretmeninin geçmişten günümüze geçirdiği rol dönüşümünü incelemek ve öğretmeni "öğrenme tasarımcısı" kimliği çerçevesinde ele almaktır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş; literatür taraması yoluyla geleneksel tarih öğretimi ile çağdaş, öğrenci merkezli ve aktif öğrenme temelli yaklaşımlar karşılaştırılmıştır. Çalışmada tarihsel empati, sorgulamaya dayalı öğrenme ve dijital öğrenme ortamlarının öğretmenin rolünü nasıl dönüştürdüğü tartışılmıştır.

Araştırma bulguları, tarih ve sosyal bilgiler öğretmeninin günümüzde yalnızca bilgi aktaran değil; öğrencinin tarihsel düşünme becerilerini geliştiren, eleştirel bakış açısını destekleyen ve öğrenme süreçlerini bilinçli biçimde tasarlayan bir rehber konumuna evrildiğini göstermektedir. Bu bağlamda çalışma, "Geçmişten Geleceğe Öğretmen" teması doğrultusunda tarih eğitimi alanına kuramsal bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Öğrenme Tasarımcısı Öğretmen, 21. Yüzyıl Becerileri, Öğretmenin Dönüşümü

Müdür Yetkili Öğretmenlik ve Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Deneyimlerinin İncelenmesi

Oğuzhan İnce [1,*] & Salih Zeki Genç [1]

[1] Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
oguzhan_ince_17@hotmail.com

Özet

Problem Durumu: Türkiye'de kırsal bölgelerde bulunan ilkokulların önemli bir bölümünde eğitim faaliyetleri müdür yetkili öğretmenlik ve birleştirilmiş sınıf uygulamaları üzerinden yürütülmektedir. Bu okullarda görev yapan sınıf öğretmenleri, öğretim faaliyetlerinin yanı sıra okulun tüm yönetsel sorumluluklarını da üstlenmekte ve farklı sınıf düzeylerindeki öğrencilerle aynı sınıf ortamında öğretim gerçekleştirmektedir. Bu durum öğretmenlerin pedagojik, yönetsel ve sosyal rollerini eş zamanlı olarak yürütmelerini gerektirmektedir. Ancak öğretmen yetiştirme programlarında bu uygulamalara yönelik hazırlığın sınırlı olması, özellikle mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin uyum sürecinde çeşitli güçlükler yaşamalarına neden olabilmektedir. Bu nedenle sahada görev yapan öğretmenlerin deneyimlerinin ortaya konulması önemli görülmektedir.

Amaç: Araştırmanın amacı, kırsal bölgelerde müdür yetkili öğretmenlik ve birleştirilmiş sınıf uygulamalarını eş zamanlı olarak yürüten sınıf öğretmenlerinin mesleki deneyimlerini incelemektir. Bu kapsamda öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler, bu güçlüklerle başa çıkma süreçleri ve zaman içerisinde geliştirdikleri mesleki stratejilerin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Ayrıca elde edilen bulgular aracılığıyla mesleğe yeni başlayan öğretmenlere rehberlik etmesi ve öğretmen yetiştirme süreçlerine katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Yöntem: Bu araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde fenomenolojik desen kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu, Çanakkale ve Erzurum illerinin kırsal bölgelerinde en az 5 yıl müdür yetkili öğretmen olarak görev yapmış sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş ve öğretmen deneyimleri temalar ve kodlar altında incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma bulguları, müdür yetkili öğretmenlik ve birleştirilmiş sınıf uygulamalarının öğretmenler açısından yoğun iş yükü, rol çatışması, zaman yönetimi güçlüğü ve mesleki yalnızlık gibi çeşitli zorluklar barındırdığını göstermektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin zamanla sınıf yönetimi, çok düzeyli öğretim planlama, yerel paydaşlarla iletişim kurma ve okul yönetimi süreçlerini yürütme konularında önemli deneyimler geliştirdikleri belirlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmen yetiştirme programlarında birleştirilmiş sınıf öğretimi ve okul yönetimi süreçlerine yönelik uygulamaya dayalı derslerin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müdür Yetkili Öğretmenlik, Birleştirilmiş Sınıf, Kırsal Eğitim

Öğretmen Adaylarının Gönüllü Eğitmenlik Yaptıkları Kurumlardaki Faaliyetlerinin Kişisel Gelişimlerine Etkisi (ÇABAÇAM Örneği)

Aylin Akar

Okul Öncesi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
aylinakarr39@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Öğretmenlik mesleği, kuramsal hazırlığın ötesinde uygulama temelli beceriler ve güçlü bir kişisel gelişim süreci gerektirmektedir. Eğitim fakültelerindeki mevcut müfredatın uygulama sahasındaki kısıtlılıkları, adayların mesleki özgüven ve pratik deneyim kazanma süreçlerini etkileyebilmektedir. Bu bağlamda gönüllü eğitmenlik deneyimleri, öğretmen adaylarının hem mesleki hem de kişisel gelişimlerini destekleyen, onlara gerçek sınıf ortamında deneyim kazanma fırsatı sunan stratejik bir alan olarak değerlendirilmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın temel amacı, öğretmen adaylarının ÇABAÇAM (ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi) bünyesinde yürüttükleri gönüllü eğitmenlik faaliyetlerinin kişisel gelişimleri üzerindeki etkilerini belirlemek ve bu sürecin adaylara sağladığı katkıları derinlemesine incelemektir.

Yöntem: Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması (case study) deseniyle tasarlanan bu araştırma, TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, ÇABAÇAM bünyesinde aktif gönüllü eğitmenlik yapan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Veriler, yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma bulguları, gönüllü eğitmenlik deneyiminin öğretmen adaylarının gelişimine çok boyutlu katkı sağladığını kanıtlamaktadır. Elde edilen veriler; akademik ve mesleki gelişim, iletişim ve sosyal beceriler, sınıf yönetimi ve öğretim becerileri temalarında yoğunlaşmaktadır. Katılımcılar; bu sürecin sabır, sorumluluk, özgüven ve empati gibi kişisel yetkinlikleri güçlendirdiğini belirtmişlerdir. Sonuç olarak, gönüllü faaliyetlerin öğretmen yetiştirme müfredatlarına entegre edilmesinin mesleki niteliği artıracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Gönüllü Eğitmenlik, Kişisel Gelişim, ÇABAÇAM

Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerinde Yapay Zekâ Programlarının Yarattığı Fırsatlar

Gül Tuncel

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
gul.tuncel@marmara.edu.tr

Özet

Son yıllarda üretken yapay zekâ teknolojileri hızla olgunlaşmış ve çeşitli görevlerde önemli bir potansiyel göstermiştir. Bu teknolojik gelişmeler, doğal dil işleme ve bilgisayar görüşü gibi alanlardan gelen önceki yapay zekâ yeniliklerinin eğitim ortamlarına entegre edilmesine yönelik artan bir ilgiyi tetiklemiş ve eğitimde yapay zekâyı öne çıkaran bir araştırma alanı haline getirmiştir. Mevcut literatür, yapay zekâ teknolojilerinin eğitimdeki uygulamalarını kapsamlı bir şekilde incelese de çoğu çalışma ağırlıklı olarak öğretim süreçleri üzerindeki doğrudan etkilerine odaklanmakta, öğretmenlerin kritik rolüne ve mesleki ihtiyaçlarına ise nispeten daha az yoğunlaşmaktadır. Derin öğrenme ve doğal dil işleme gibi çığır açan teknolojilerin ortaya çıkmasıyla yapay zekânın evriminde önemli bir dönüm noktası olmuş ve yapay zekânın eğitim bağlamlarında uygulanmasına olan ilgiyi canlandırmıştır. Ayrıca, öğretmen eğitimi, mesleki gelişim ve öğretim uygulamalarını desteklemek için özel olarak tasarlanmış yapay zekâ destekli eğitim araçlarında da önemli bir artış yaşanmıştır. Bu araştırmanın temel problemini "Öğretmenlerin mesleki gelişiminde yapay zekâ programlarının yarattığı fırsatlar nelerdir?" soru cümlesini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda dil/söylem analizi araçları (LIWC, NLP), video, jest ve mimik analizi (Affective computing), video-refleksiyon ve platformlar (Swivl, Edpuzzle vb.) gibi programlar aracılığıyla öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirme konusundaki fırsatlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yetiştirme, Yapay Zeka, Derin Öğrenme

Geçmişten Geleceğe Öğretmen: 37 Yıllık Bir Otoetnografi

Seyhan Pullukçu

Tarih Fatih İslam Seçen Bilim ve Sanat Merkezi
seyhan.pullukcu43@gmail.com

Özet

Bu çalışma, 1980'li yılların sonundan günümüze uzanan 37 yıllık bir mesleki tecrübe üzerinden, eğitimdeki geleneksel yöntemlerden dijital dönüşüme geçiş sürecini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, bir öğretmenin kariyeri boyunca yaşadığı sosyolojik ve teknik evrimi dökümante ederek; geçmişin kadim pedagojik değerleri ile geleceğin teknolojik gerekliliklerini sentezleyen özgün bir model sunmayı hedeflemektedir. Yöntem olarak nitel araştırma desenlerinden otoetnografi tercih edilmiştir. Yazarın 37 yıllık süreçte tuttuğu notlar, sınıf içi gözlemler ve müfredat değişikliklerine verdiği profesyonel tepkiler "birincil veri" olarak kabul edilmiştir. Süreç; Analog Dönem, Geçiş Dönemi ve Dijital/Yapay Zeka Dönemi olmak üzere üç tarihsel kategoriye ayrılarak, betimsel ve içerik analizi yöntemleriyle çözümlenmiştir. Bulgular, öğretmenlik rolünün "bilgi otoritesi" konumundan "öğrenme yoldaşlığına" evrildiğini kanıtlamaktadır. Teknolojik entegrasyonun; başlangıçtaki "direnç" aşamasından, günümüzdeki "bütünleşik" aşamaya nasıl dönüştüğü saptanmıştır. Araştırmanın en çarpıcı bulgusu ise, teknolojik imkanlar ne kadar gelişirse gelişsin, eğitimin özündeki "insani dokunuş" ve "anlaşıldığını hissetme" ihtiyacının değişmez bir sabit olarak kalmasıdır. Bilgiye erişim hızlanmış olsa da, bilginin anlamlı bir değere dönüşmesi için öğretmenin rehberliğine duyulan ihtiyaç nitelik değiştirerek devam etmektedir. Sonuç olarak çalışma, öğretmenin rolünün yok olmadığını, aksine "bilgi bekçiliğinden" "ilham mimarlığına" evrildiğini ortaya koymaktadır. Geleceğin eğitim formülü; eğitimin motoru olan "merak" ile rotası olan "çağdaşlık" sütunları üzerine inşa edilmiştir. Çalışma, tecrübeli eğitimcilerin "pedagojik bilgeliği" ile genç kuşakların dijital dinamizminin birleştirilmesini; usta-çırak ilişkisini güçlendirecek mentörlük mekanizmalarının sistemleştirilmesini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Otoetnografi, Dijital Dönüşüm, Pedagojik Evrim

Sürdürülebilir Nanoteknoloji Uygulamaları Eğitimi: Öğretmenlerde Kavramsal, Duyuşsal ve Beceri Temelli Dönüşüm

İsmail Ateş [1,*], Canan Doğan [2], Gülsüm Yasemin Uz [3], Marilena Zinovia Leana Taşcılar [4], Selim Ökmen [5] & Yasemin Aktaş [5]

[1] Kimya Öğretmenliği İstanbul Fuat Sezgin Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Teknoloji Fakültesi, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü Marmara Üniversitesi
[3] Fen Bilgisi Öğretmenliği Meb
[4] Özel Eğitim Bölümü İstanbul Medeniyet Üniversitesi
[5] Fizik İstanbul Fuat Sezgin Bilim ve Sanat Merkezi
ismailates4278@gmail.com

Özet

21. yüzyılda sürdürülebilir kalkınma ve ileri teknolojilerin eğitim sistemine entegrasyonu, öğretmenlerin bu alanlarda güncel, disiplinler arası ve uygulama temelli yeterlikler geliştirmesini gerekli kılmaktadır. Bu çalışma, TÜBİTAK 4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Programı kapsamında desteklenen "Sürdürülebilirlik Odağında Nanoteknoloji Uygulamaları Eğitimi – Generation" projesi doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı, uygulamalı ve disiplinler arası sürdürülebilir nanoteknoloji eğitiminin öğretmenlerin bilişsel, duyuşsal ve beceri temelli öğrenme çıktıları üzerindeki etkisini bütüncül biçimde incelemektir.

Eşzamanlı yakınsayan desen ile yapılandırılan karma yöntemli çalışmada, İstanbul'daki Bilim ve Sanat Merkezlerinde görev yapan fizik, kimya, biyoloji ve fen bilimleri branşlarından toplam 24 öğretmen yer almıştır. Nicel veriler; Nanobilim Kavramsal Anlama Testi (NKAT), Nanoteknoloji Farkındalık Ölçeği (NFÖ), Farklılaştırılmış Öğretim Öz-Yeterlik Ölçeği (FÖÖ) ve Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimine Yönelik İnanç Ölçeği (SKİÖ) ile toplanmış, öntest-sontest deseninde Wilcoxon işaretli sıralar testi ile analiz edilmiştir. Nitel veriler gözlem formu, öğretmenlerin geliştirdiği ders planları ve açık uçlu sorular aracılığıyla elde edilmiş; Braun ve Clarke'ın tematik analiz süreci doğrultusunda değerlendirilmiştir. Eğitim içeriğinde yer alan yeşil sentez, nano-ölçekli malzeme uygulamaları, artırılmış gerçeklik (AR) ve nesnelerin interneti (IoT) entegrasyonları ile hücre kültürü ve karakterizasyon laboratuvarlarında yürütülen deneysel etkinlikler, öğretmenlerin güncel teknoloji temelli öğrenme deneyimlerini birebir yaşamalarına imkân sunmuştur.

Bulgular; öğretmenlerin nano-kavramlar ve ölçek farkındalığı, bilimsel ölçüm birimlerini kullanma yeterliği ve nanoteknolojik ürünleri sınıflandırma gibi bilişsel düzeylerde anlamlı gelişim gösterdiğini ortaya koymuştur. Duyuşsal kazanımlar kapsamında öğretmenlerin nanoteknolojiye ve sürdürülebilirliğe yönelik farkındalıklarında, tutumlarında ve risk-yarar değerlendirme yeterliklerinde olumlu dönüşümler gözlemlenmiştir. Beceri boyutunda ise öğretmenlerin disiplinler arası etkinlik tasarlama, uygulama, farklılaştırılmış öğretim planı oluşturma ve deneysel süreçleri sınıf pratiğine aktarma yeterliklerinde belirgin artış sağlanmıştır. Katılımcılar, eğitimin içeriği, uygulama çeşitliliği, güncel teknoloji entegrasyonu ve laboratuvar destekli ortamlar açısından yüksek düzeyde memnuniyet bildirmiştir. Elde edilen çıktılar, rehber materyaller ve katılımcıları hazırladıkları ders planları paylaşılarak yaygınlaştırılmaktadır. Sonuçlar, sürdürülebilir nanoteknoloji temelli uygulamalı öğretmen eğitimlerinin öğretmen yeterliklerinde çok boyutlu ve kalıcı dönüşüm sağladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Nanoteknoloji, Öğretmen Eğitimi, Uygulamalı Eğitim, Farklılaştırılmış Öğretim

Tübitak Proje Sürecinde Öğretmen

Yasemin Aktaş

Fizik Istanbul Fuat Sezgin Bilim Sanat Merkezi
aktsysmn@gmail.com

Özet

Öğretmenlerin proje yapmaktan uzak durmasının bir sebebi de nerden başlayacaklarını bilmemeleri ve bu nedenle de tedirgin olmalarıdır. Örnek bir tübitak projesi üzerinden yapılacak paylaşım ile öğretmenler; proje süreci yönetme, teknolojiyi kullanma, çalışılan alanla ilgili bilgi edinme, özgüven, akademik kriterler ölçüsünde proje raporu yazma ve okul içinde farklılık oluşturma becerileri kazanma gibi yetkinliklerinin gelişimi için destektlenmiş olacaklardır.

Bu çalışma TÜBİTAK 4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programı kapsamında 2024/1 dönemde desteklenen "Ataşehir Bilim Şenliği / Yerden Göklere Bilimle El Ele" projesinde elde edilen deneyimlerin paylaşılmasıdır. Çalışma disiplinler arası bir yaklaşımı içeren sürdürülebilirlik odaklı; mühendislik ve teknoloji alt alanlarında havacılık ve uzay bilimleri uygulamalarına dayanmaktadır. Bu öğrenmelere destek olabilecek alt yapının öğrencilere sunularak farkındalık yaratması ve öğretmenlerle beraber ailelerin de kendilerini güncel tutmaları zaruri bir durumdur. Çalışmada teknoloji, bütünleştirme stratejisi kullanılarak, sürdürülebilirlik odağında farklılaştırma/ zenginleştirme yöntemleri ile çerçevelendirilmiştir. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri, çalışmanın amaçlarına ne ölçüde ulaştığını belirlemek amacıyla çok boyutlu olarak tasarlanmıştır. Çalışmanın temel hedefine odaklanan Havacılık ve Uzay Kavramsal Anlama formum kullanılmıştır. Katılımcıların bilim şenliklerine karşı genel tutumlarını ölçmek amacıyla Bilim Şenliği Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Niteliksel verilerin toplanması için ise Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu hazırlanmış ve yetişkin katılımcılara uygulanmıştır Etkinlikler sırasında ve sonrasında anlık geri bildirimler almak için çeşitli yöntemler kullanılmıştır:

* Her etkinlik sonunda, atölye liderleri tarafından 5 dakikalık Sözlü Sunum şeklinde değerlendirmeler alınmıştır.

* Katılımcıların deneyimlerini ve geri bildirimlerini sistematik olarak toplamak amacıyla Etkinlik Değerlendirme Formu kullanılmıştır.

Ayrıca küçük yaş grupları da resim-drama-öyküleme tekniğiyle öğrenme çıktıları değerlendirilmiştir.

Elde edilen analiz sonuçlarına göre, katılımcıların Havacılık ve Uzay Teknolojileri kavramsal anlama ve ilgi düzeylerinde anlamlı bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun şenliğin eğitsel ve ilgi çekici olduğu yönünde olumlu bir tutum sergilediğini göstermiştir. Görüşülen yetişkinlerin şenliğin içeriğinden ve lojistik planlamasından memnun kaldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen ve Proje, Sürdürülebilir Teknoloji, Proje Deneyimi

Gelenekselden Moderne Öğretmen Paradigması: Tarihsel Süreçten Dijital Geleceğe Nitel Bir İnceleme

Dilara Şahin [1,*] & İlknur Maya [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
itsdilarasahin@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Geleneksel eğitimde bilginin kaynağı olan öğretmen rolü, dijitalleşme ve yapay zeka etkisiyle öğrenme yoldaşı kimliğine evrilmektedir. Özellikle 2020-2026 dönemi, pandemi ve yapay zeka devrimiyle bu paradigma değişiminin en radikal yaşandığı süreç olmuştur. Literatürde bu hızlı dönüşümün öğretmen kimliği üzerindeki etkilerini bütüncül bir perspektifle sentezleyen güncel çalışmalara duyulan ihtiyaç, bu araştırmanın temel gerekçesini oluşturmaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın temel amacı, 2020-2026 yılları arasında Türkiye'de yayımlanan nitel araştırmaları (makale ve lisansüstü tezler) meta-sentez yöntemiyle inceleyerek; öğretmenlik mesleğinin geleneksel paradigmadan dijital geleceğe evrilme sürecini ve bu süreçteki rol dönüşümlerini ortaya koymaktır.

Araştırmanın alt amaçları şu şekildedir;

İncelenen çalışmalarda "geleneksel öğretmen" ve "dijital/gelecekçi öğretmen" kimliklerine yüklenen temel anlamlar ve metaforlar nelerdir?

Teknolojinin (akıllı tahta, yapay zeka vb.) öğretmen-öğrenci etkileşimi üzerindeki dönüştürücü etkisi nasıl betimlenmektedir?

Geçmişten geleceğe geçiş sürecinde öğretmenlerin yaşadığı pedagojik ve zihinsel paradigma değişiminin temel bileşenleri nelerdir?

Yöntem: Araştırmada nitel meta-sentez deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini; 2020-2026 yılları arasında YÖK Tez ve DergiPark veri tabanlarında yayımlanan hakemli makaleler ve yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır. Veriler; yayın yılı, yayın türü (makale/tez), yöntem, veri toplama aracı ve ele alınan temalar kriterlerine göre sistematik bir şekilde tasnif edilerek içerik analizi tekniğiyle yorumlanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmanın veri analiz süreci devam etmekte olup; elde edilecek olan tematik bulgular, paradigma değişimine dair sentezlenen veriler ve ulaşılan nihai sonuçlar bildiri sunumu kapsamında detaylı olarak paylaşılacaktır. Çalışmanın, geleceğin öğretmen yetiştirme politikalarına kanıta dayalı bir zemin sunması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Öğretmen Paradigması, Dijital Dönüşüm, Mesleki Kimlik.

Reciprocal Learning in Teaching Practicum: An Examination of Reverse Mentoring

Berfinsu Devrim Pişkin [1,*] & Burçak Yılmaz Yakışık [2]

[1] İngilizce Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
[2] Department of Foreign Languages Gazi University
bdevrimpiskin@gmail.com

Özet

This study investigates whether mentoring during the teaching practicum functions solely as a one-way mechanism supporting pre-service teachers' development, or whether mentor and mentee roles can be understood within a framework of reciprocal learning. Focusing on in-service English language teachers, it explores how mentors interpret interactions with teacher candidates and conceptualize these experiences as opportunities for professional growth. Drawing on reverse mentoring, the study examines the potential for mutual learning during practicum experiences.

Using a qualitative multiple-case study design, the study involves five in-service English teachers mentoring senior pre-service teachers in state schools under the Ministry of National Education. Data are collected through surveys, semi-structured interviews, document analysis, and reflective writing tasks completed by mentees. Teachers' self-efficacy levels and mindset orientations provide an analytical lens for understanding their openness to learning from mentees.

The study aims to illuminate the professional development needs of in-service teachers, highlight collaborative learning opportunities between mentors and mentees, and demonstrate how reciprocal interactions can strengthen both teaching practices and professional growth in practicum settings.

Anahtar Kelimeler: Mentoring, Reverse Mentoring, Reciprocal Learning, in-Service Teachers, Practicum, EFL, Mindset, Self-Efficacy

How Pre-Service EFL Teachers' Mindset Types Relate to Their Self-Efficacy Beliefs in Student Engagement and Instructional Strategies

Serap Demirtaş

İngilizce Öğretmenliği İstanbul Aydın Üniversitesi
serapd@aydin.edu.tr

Özet

Statement of Significance: This study contributes to ELT by examining how pre-service teachers' mindsets and self-efficacy develop in EFL contexts.

Statement of Purpose: This study aims to investigate the relationship between pre-service EFL teachers' mindset types and their self-efficacy beliefs regarding student engagement and instructional strategies.

Methodology: A quantitative correlational research design was employed. Data were collected from 70 pre service EFL teachers studying at state and foundation universities in Turkey. The Teacher Sense of Efficacy Scale (TSES) and the Teacher Mindset Instrument (TMI) were used as data collection tools. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson correlation analysis, and simple linear regression.

Results: The findings indicated that participants generally demonstrated a growth-oriented mindset and high levels of self-efficacy in both student engagement and instructional strategies. A positive and statistically significant relationship was found between mindset and self-efficacy in student engagement. However, no statistically significant relationship was observed between mindset and self-efficacy in instructional strategies. Regression analysis further revealed that mindset significantly predicts self-efficacy in student engagement.

Conclusion: The results suggest that growth-oriented mindset beliefs are associated with higher levels of self-efficacy in promoting student engagement, but not necessarily in instructional strategies. This indicates that mindset may play a more prominent role in motivational and interpersonal aspects of teaching rather than technical instructional competencies. The findings highlight the importance of integrating mindset-oriented training into teacher education programs to enhance future teachers' confidence in engaging students.

Anahtar Kelimeler: Mindset Types, Self-efficacy Beliefs, Student Engagement, Instructional Strategies

Özel Öğretim Kurumlarında Erken Profesyonelleşme

Meltem Güre

Eğitim Bilimleri Marmara Üniversitesi
guremeltem@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Öğretmenlik mesleğinin ilk yıllarında kazanılan yetkinlikler, öğretmenlerin mesleki niteliğinin ve profesyonel gelişiminin temel belirleyicilerindendir. Öğretmenlerin mesleğe hazırlık düzeyleri, aldıkları üniversite eğitimi, görev yaptıkları okulun örgüt kültürü ile kurabildikleri uyuma bağlı olarak şekillenmektedir. Alanyazın, mesleğin başlangıç döneminde edinilen deneyimlerin, bu sürecin etkin biçimde desteklenmesinin ve öğretmenlerin kariyer evrelerine göre farklılaşan ihtiyaçlarının anlaşılmasının, sonraki mesleki gelişimlerini belirleyici bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Bu durum, öğretmen seçiminde yüksek standartlara sahip özel öğretim kurumları açısından daha da kritik bir önem taşımaktadır. Bu çalışma, özel öğretim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin erken profesyonelleşme süreçlerini anlamlandırmayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle çalışma hem alanyazına katkı sağlamayı hem de özel öğretim kurumlarında öğretmen niteliğinin artırılmasına yönelik yapısal uygulamalara ilişkin bir perspektif geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı özel öğretim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin erken profesyonelleşme sürecini anlamaktır.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma çeşitlerinden fenomenolojik desen (olgubilim) kullanılmıştır. Amaçlı örneklem yöntemiyle belirlenen, 1–9 yıl arası mesleki tecrübeye sahip 18 sınıf öğretmeniyle; bu süreçteki deneyimleri, karşılaştıkları zorluklar ve özel okullardaki gelişim olanaklarına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Katılımcıların görüşlerine göre erken profesyonelleşme mesleki yetkinlik olarak görülmektedir. Özel kurumlar, çeşitli uygulamalar yoluyla öğretmenlerin erken profesyonelleşme dönemindeki gelişimlerine destek sunmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin çoğu ilk meslek yıllarında iletişim ve ilişki yönetimi ile planlama ve öğretim alanlarında güçlükler yaşadıklarını bildirmişlerdir. Araştırmanın sonuçları saygın bir meslek olan öğretmenliğin gelişmesi adına bakanlığa, uygulama geliştiricilere, özel okul yönetimlerine; ayrıca mesleğe yeni başlayacak sınıf öğretmenlerine değerli katkılar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yetiştirme, Erken Profesyonelleşme, Öğretmenlikte Kariyer

Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Öğretmen Deneyimleri: BİLSEM Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ulusal ve Uluslararası Proje Yürütme Süreçlerinde Yaşadıklarının Olgubilimsel Analizi

Gülten Yıldırım

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Fatih İslam Seçen Bilim ve Sanat Merkezi
gultenyilmaz1985@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenleri, standart müfredatın ötesine geçerek TÜBİTAK, TEKNOFEST ve uluslararası (eTwinning, Erasmus+ vb.) projeleri yönetmekle ve yürütmekle yükümlüdür. Bu süreçler; dijital oyun tasarımı, stratejik planlama ve disiplinlerarası koordinasyon gibi yüksek düzeyde mesleki beceri gerektirir. Ancak, öğretmenlerin bu yoğun ve çok katmanlı proje yürütme süreçlerinde yaşadıkları bireysel deneyimler, karşılaştıkları pedagojik engeller ve mesleki kimlik inşaları akademik literatürde yeterince yer bulmamaktadır. Bu deneyimlerin incelenmesi, özel yetenekliler eğitimindeki öğretmen rollerinin tanımlanması ve tanıtılması açısından büyük önem arz etmektedir. Bu yüzden öğretmenlerin bu yoğun süreçlerde bireysel olarak neler yaşadıkları, hangi pedagojik zorluklarla mücadele ettiklerini incelemek ve dile getirmektir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı; BİLSEM'de görev yapan Sosyal Bilgiler branşı öğretmenlerinin, ulusal ve uluslararası projeler (dijital oyunlaştırma, teknolojik tasarım ve bilimsel araştırma projeleri) yürütürken yaşadıkları mesleki deneyimleri olgubilimsel (fenomenolojik) bir perspektifle analiz etmektir. Bu çalışma; BİLSEM öğretmenlerinin proje yürütürken kazandıkları tecrübeleri ve karşılaştıkları engelleri inceleyerek, özel yetenekliler eğitimindeki modern öğretmen rollerini somut bir şekilde tanımlamayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, BİLSEM bünyesinde görev yapan ve aktif olarak ulusal ve uluslararası proje yürüten Sosyal Bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılacaktır. Elde edilen veriler, deneyimlenen fenomenin özünü ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel analiz yöntemiyle incelenecektir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Olgubilim, Sosyal Bilgiler, Ulusal/Uluslararası Projeler, Öğretmen Deneyimleri.

Yapay Zeka Araçlarının Bireysel Öğrenmeye Katkısı

Yasemin Aktaş [1,*] & Kadir Demirkaynak [2]

[1] Fizik Istanbul Fuat Sezgin Bilim Sanat Merkezi
[2] Kahramanmaraş Milli Eğitim Müdürlüğü Milli Eğitim Bakanlığı
aktsysmn@gmail.com

Özet

Yapay zeka (YZ) araçlarının eğitimde kullanımı 21 yüzyıl eğitiminde önemli hale gelmiştir. YZ, dünyadaki güncel çalışmalara hızlı bir şekilde ulaşabilme potansiyeline sahiptir. Bu çalışmada yapay zeka araçlarının çeşitlerinden ve ne şekilde kullanılabileceği örnekler üzerinden yapılacak paylaşımlarla eğitimdeki etkilerinden bahsedilecektir. YZ kullanımı ile Öğretmenlerin rutin işleri otomatikleştirerek daha yaratıcı ve stratejik işler üzerinde yoğunlaşabilmeleri sağlanmış olacaktır.Bu sayede öğretim kalitesi artırılmış ve öğretmenlerin iş yükününün de azalması ile öğretmenlerin teknolojiyi kullanma, çalışılan alanla ilgili bilgi edinme, ve okul içinde farklılık oluşturma becerileri kazanma gibi yetkinliklerinin gelişimi desteklenmiş olacaktır.

Yapay zekanın eğitimdeki farklı uygulama alanları tanıtılarak etkisini incelemektir. YZ araçlarının eğitimde nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceği ile teknolojinin öğrenci başarısına ve öğetim süreçlerine katkısı hedeflenmektedir. Bir diğer amacımız YZ nın doğru ve etkili kullanım için gerekli olan prompt yazımının ne şekilde verilmesi gerektiğinin açıklamaktır. Bu sayede öğretmenlerin YZ araçlarını nasıl kullanabileceklerini ve kendi eğitim materyallerini nasıl oluşturabileceklerini anlamalarına yardımcı olacaktır.

Dijitalleşme alanında yürütülen etwining projelerinde yapılan öntest ve sontestlerle öğretmenlerin dijital gelişimi ve yapay zeka araçlarının kullanımının eğitim materyalleri geliştirmelerine, yaygınlaştırmaya, sürdürülebilirliğe katkısı değerlendirilmiştir.

Yapay zeka teknolojilerinde önemli temel kavramlardan bahsedildikten sonra Prompt (istem) yazma teknikleri ve farklı yapay zeka araçlarından örnek uygulamalar verilecektir. Bu süreçte resim, eğitim videoları oluşturmadan, grafik, poster, sunuya, yazılı metni seslendirmeden hikaye oluşturmaya, ölçme değerlendirme yapmadan kod üretmeye kadar birçok alanda içerik örnekleri üzerinden kullanım amaçları incelenecektir.

Doğru yapay zeka aracını doğru bir şekilde kullanmak, kişilerin teknolojik okuryazarlığını geliştirmelerine, zamandan tasarruf etmelerini ve daha etkili öğrenmelerini sağlamaktadır. Kullanım alanına göre hangi YZ aracının uygun olduğunu analiz etmek ve ihtiyaca göre seçim yapmak, eğitimde yapay zeka kullanımını daha bilinçli hâle getirecektir. Devam eden e twining projelerinden elde edilen nicel verilere göre projelerde yer alan öğrenci ve öğretmenlerin gelişimine katkısı olduğu görülmektedir. Eğitimde yapay zeka kullanımı, öğrencilere ve öğretmenlere dijital okuryazarlık, eleştirel düşünme ve problem çözmede etkili ve güçlü bir araçtır. Bu doğrultuda, sürdürülebilirlik odaklı, uygulama temelli öğretmen eğitimlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka Araçları, Dijital Okuryazarlık

Dijital Çağda Çok Boyutlu Öğretmen Yeterliği: Yaratıcı Düşünme ve Medya Okuryazarlığı Ekseninde Bir Analiz

Mahmut Çavuş [1,*] & Münevver Çetin [2]

[1] Ihl Meb
[2] Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Abd Marmara Üniversitesi
mcavus81@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Dijitalleşmenin hız kazandığı, bilgi kirliliğinin arttığı ve yenilikçi öğretim yaklaşımlarının önem kazandığı günümüzde, öğretmenlerin bu becerileri ne ölçüde içselleştirdiği ve mesleki yeterlikleriyle nasıl ilişkilendirdiği önemli bir araştırma alanı hâline gelmiştir. Ancak alanyazın incelendiğinde, öğretmenlerin medya okuryazarlığı, yaratıcı düşünme eğilimleri ve mesleki yeterlikleri arasındaki ilişkisel yapıyı bütüncül biçimde ele alan ampirik çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın temel problemi; öğretmenlerin medya okuryazarlığı ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin, öğretmenlik mesleği genel yeterlikleriyle hangi düzeyde ve nasıl bir ilişki içinde olduğunun belirlenmesidir.

Yöntem: Araştırma, nicel araştırma yaklaşımı kapsamında ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini, 403 öğretmen oluşturmaktadır ve katılımcılar uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Çalışmada üç farklı ölçek kullanılmıştır: Medya Okuryazarlığı Becerileri Ölçeği, Marmara Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği, Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri Öz Değerlendirme Ölçeği. Elde edilen veriler SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiş; betimsel istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkiler ve yordayıcı etkiler incelenmiş; analizler parametrik testler kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Temel Bulgular: Araştırma bulguları, öğretmenlerin yaratıcı düşünme eğilimleri ($\bar{X}$ = 4.07), medya okuryazarlığı ($\bar{X}$ = 4.34) ve mesleki yeterlik ($\bar{X}$ = 4.10) düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre: Yaratıcı düşünme ile medya okuryazarlığı arasında orta düzeyde pozitif ilişki bulunmaktadır ($r = .486$, $p < .01$). Yaratıcı düşünme ile mesleki yeterlik arasında orta-yüksek düzeyde pozitif ilişki vardır ($r = .588$, $p < .01$). Medya okuryazarlığı ile mesleki yeterlik arasında da anlamlı ve pozitif ilişki tespit edilmiştir ($r = .579$, $p < .01$). Çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre ise yaratıcı düşünme ve medya okuryazarlığı birlikte öğretmenlerin mesleki yeterlik düzeyinin anlamlı yordayıcılarıdır ($R^2 = .458$, $p < .01$). Yaratıcı düşünme ($\beta = .401$) medya okuryazarlığına ($\beta = .384$) kıyasla daha güçlü bir yordayıcı olarak öne çıkmaktadır. Bu bulgular, öğretmenlerin yaratıcı düşünme eğilimleri ve medya okuryazarlığı becerilerinin, mesleki yeterliklerin gelişiminde kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yeterliği, Yaratıcı Düşünme, Medya Okuryazarlığı

Geçmişten Geleceğe Öğretmen: Üstün Yeteneklilik Etiketi Bağlamında Öğretmenin Rolüne İlişkin Öğrenci Görüşleri

Yağmur Arlı [1,*], Ahmet Doruk Atici [2], Kerem Mert Demirtaş [2] & Alper Yılmaz [3]

[1] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Çatalca Bilim Sanat Merkezi
[2] 9.Sınıf Çatalca Bilim ve Sanat Merkezi
[3] Matematik Çatalca Bilim ve Sanat Merkezi
yagmurtunac@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Öğretmenlik mesleği uzun yıllar boyunca bilgi aktarma ve akademik başarıyı artırma sorumluluğu üzerinden tanımlanmıştır. Ancak günümüzde öğretmenin rolü, öğrencinin yalnızca bilişsel gelişimini değil; sosyal, duygusal ve kimlik gelişimini de destekleyen daha bütüncül bir çerçeveye doğru genişlemektedir. Bu dönüşüm özellikle üstün yetenekli öğrenciler söz konusu olduğunda daha görünür hale gelmektedir. "Üstün" etiketi, öğrenciler için akademik bir tanımlamanın ötesinde, sosyal beklenti ve kimlik deneyimini de beraberinde getirmektedir. Bu süreçte öğretmenin yaklaşımı, öğrencinin etiketi nasıl anlamlandıracağını ve kendini nasıl konumlandıracağını doğrudan etkileyebilmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, üstün yetenekli olarak tanılanan öğrencilerin "üstün yetenek" etiketine ilişkin algılarını ve bu etiketin akademik, sosyal ve duygusal yaşantılarına yansımalarını ortaya koymaktır. Bununla birlikte öğrencilerin, etiket deneyiminde öğretmenin rolünü nasıl değerlendirdikleri incelenmiştir. Araştırma, değişen öğretmenlik anlayışı bağlamında öğretmenin beklenti yönetimi, kimlik gelişimi ve psikososyal dengeyi destekleme süreçlerindeki konumunu öğrenci görüşleri üzerinden açıklamayı hedeflemektedir.

Yöntem: Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim yaklaşımıyla yürütülmüştür. Çalışma grubunu bir Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenim gören 4–10. sınıf düzeyindeki 21 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler açık uçlu sorulardan oluşan yazılı görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Bulgular, üstün yetenek etiketinin öğrenciler tarafından hem motive edici hem de baskı oluşturucu yönleriyle deneyimlendiğini göstermektedir. Öğrenciler, öğretmenin destekleyici ve dengeli tutumunun kendilerini daha güvende hissettirdiğini; yalnızca yüksek başarı beklentisine odaklanan yaklaşımların ise stres oluşturduğunu ifade etmiştir. Sonuçlar, geçmişte daha çok akademik performans üzerinden tanımlanan öğretmen rolünün, günümüzde öğrencinin sosyal ve duygusal gelişimini gözeten bir rehberliğe doğru evrilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Geleceğin öğretmeni, üstün yetenekli öğrencilerde potansiyeli desteklerken beklenti baskısını dengeleyebilen ve bütüncül gelişimi gözeten bir mesleki yaklaşım geliştirmelidir.

Anahtar Kelimeler: Üstün Yeteneklilik, BİLSEM, Öğretmen Rolü, Etiket

Otizmli Birey Sahibi Annelerin Çocuklarının Gelecekteki Mesleki Süreçlerine İlişkin Kaygı ve Deneyimleri: Fenomenolojik Bir İnceleme

Özden Azar [1,*] & Serkan Demir [1]

[1] Eğitim Programları ve Öğretimi İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
ozdncskn@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), tanılama sürecinden itibaren etkileri bireyle sınırlı kalmayan ve tüm aile sistemini kapsayan yaşam boyu süren gelişimsel bir süreçtir. Aileler için bu süreç, erken çocukluktaki akademik kaygıların ötesine geçerek; ergenlik ve yetişkinliğe geçişle birlikte "benden sonra ne olacak?" sorusu ekseninde varoluşsal bir krize dönüşmektedir. Bu çalışma, ebeveynlerin deneyimlediği duygusal yükün doğasını, niteliğini ve bu krizin sistemdeki yapısal yetersizliklerle olan nedensel ilişkisini bütünsel bir perspektifle ele almaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, 10-16 yaş arası otizmli çocuğa sahip annelerin meslek sahibi olma sürecine dair yaşadıkları kaygı ve duygusal deneyimleri fenomenolojik bir bakış açısıyla derinlemesine anlamaktır.

Araştırmada şu alt problemlere yanıt aranmıştır:

- Annelerin çocuklarının geleceğine yönelik ilk duygusal tepkileri ve bu duyguların niteliği nasıldır?
- İstihdam süreçlerine ilişkin temel kaygılar ve başa çıkma stratejileri nasıl şekillenmektedir?
- Meslek edinme ve bağımsız yaşam fikri anneler için ne anlama gelmektedir?
- Mevcut özel eğitim ve mesleki yönlendirme süreçlerinin yeterliliğine ilişkin algılar nelerdir?
- İş hayatındaki sürekli destek gereksiniminin annelerin duygusal tepkileri üzerindeki yansımaları nelerdir?

Yöntem: Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseninin kullanıldığı çalışmaya, İstanbul'da yaşayan 25 anne katılmıştır. Veriler, uzman görüşleriyle hazırlanan 5 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yüz yüze toplanmış ve içerik analiziyle çözümlenmiştir. Görüşmeler, katılımcıların kendilerini rahat ifade edebilecekleri ortamlarda yüz yüze gerçekleştirilmiş ve ortalama 40 ile 60 dakika sürmüştür.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma, annelerin gelecek algısının "benden sonra ne olacak?" sorusuyla şekillenen (%17,89) kronik kaygı ve belirsizlik odağında olduğunu göstermektedir. Katılımcılar için mesleki bağımsızlık, ekonomik bir hedeften ziyade temel yaşamsal ihtiyaçların idamesi (%23,08) ve vicdani bir rahatlama aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Mevcut eğitim sistemi; rehberlik yetersizliği (%22,55), uzman personel eksikliği ve istihdam köprülerinin yokluğu nedeniyle ebeveynler tarafından işlevsel bulunmamaktadır. Sonuç olarak; bireyselleştirilmiş atölye modelleri, sürekli psikososyal destek ve kapsayıcı istihdam reformlarının hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Otizm Spektrum Bozukluğu, Mesleki Yönlendirme, Ebeveyn Kaygısı, Özel Eğitim

Otizmli Çocuğu Olan Ebeveynlerin Yaşadığı Problemlerin Araştırılması Üzerine Bir Çalışma

Filiz Özkan Aydemir [1,*], Uğur Aydemir [2] & Güneş Erdoğan [3]

[1] Tarih Öğretmenliği Beşiktaş Atatürk Anadolu Lisesi
[2] Sayısal Meb
[3] - Meb Öğrenci
ozkan_filiz8@hotmail.com

Özet

Bu araştırmada otizmli çocuğa sahip olan ebeveynlerin toplumsal yaşamda, aile içerisinde ve kendi iç dünyalarında yaşadıkları problemlerin belirlenebilmesi amaçlanmıştır. Ebeveynlerin yaşadıkları sorunlara dikkat çekerken, otizmin bir engel olmayıp, asıl engelin bireylerin kendisinden kaynaklandığı savından hareket edilmiştir.

Ailede engelli bir çocuğun doğumu ya da daha sonra aile içerisinde ortaya çıkan bu durum, aile üyelerinin davranışlarında, duygusal dünyalarında oldukça olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Bu etkiler özellikle otizmli çocuğa sahip olan ebeveynlerin sosyal çevrelerinde, geleceğe yönelik planlarında, aile ve akraba ilişkilerinde, iş yaşamlarında ve ekonomik hayatta ön plana çıkmaktadır.

Otizm, yaşamın erken dönemlerinde başlayan ve yaşam boyu süren, sosyal ilişkiler, iletişim, davranış ve bilişsel gelişmede gecikme ve sapmayla belirli, nöropsikiyatrik bir bozukluktur. Bu durum, bireyin ve ailesinin tüm yaşamını etkilemekte ve toplumsal bir sorun meydana getirmektedir.

Araştırma; İstanbul ili sınırları içerisinde bulunan otizmli çocuk ebeveynleri ile yapılmıştır. Araştırmanın evrenini otizmli çocukların ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; Yağmur Çocuklar Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinden eğitim alan otizmli çocuğa sahip olan 55 ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırma, mülakat tekniği ile hazırlanmış özgün sorulardan oluşmaktadır.

Sonuç olarak; otizmli bir çocuğa sahip ebeveynlerin karşılaştıkları problemleri; maddi sıkıntılar, devletten beklentiler, toplumdan dışlanış, akrabaları tarafından hor görülme, eşleriyle yaşadıkları problemler, otizmi kabullenemeyiş, medya, eğitim problemi ve ebeveynlerin çocuklarına yönelik duyduğu gelecek kaygısı olarak adlandırabiliriz.

Anahtar Kelimeler: Otizm Ebeveyn İletişim Problem

Rehberlik ve Araştırma Merkezilerinde Dil ve Konuşma Bozuklukları Alanına Yönelik Yapılan Hizmet İçi Eğitimin Eğitsel Değerlendirme Sürecine Etkisi

Tuğba Ertekin Yağcı [1,*], Sema Uzun [2] & Harun Acar [3]

[1] Özel Eğitim Öğretmenliği Beyoğlu Ram
[2] Özel Eğitim Öğretmenliği Beyoğlu Rehberlik ve Araştırma Merkezi
[3] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Beyoğlu Ram
tugbaertekinn@gmail.com

Özet

Bu araştırma, Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde (RAM) görev yapan uzmanların eğitsel değerlendirme ve modül seçimindeki karar verme süreçlerini incelemek ve bu süreçleri hizmet içi eğitim yoluyla geliştirmek amacıyla yürütülmüştür. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması (action research) deseni benimsenmiştir. Çalışma süreci; uzmanların mesleki gereksinimlerini belirlemeye yönelik ihtiyaç belirleme formu, bu gereksinimlere dayalı olarak yapılandırılan bir eğitim programı ve eğitimin uygulamaya yansımalarını değerlendiren izleme görüşmelerinden oluşan üç aşamalı bir yapı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın veri toplama sürecinde ilk olarak İstanbul'un dört farklı ilçesinde (Gaziosmanpaşa, Eyüp, Zeytinburnu ve Beyoğlu) görev yapan uzmanlara 25 maddelik ihtiyaç belirleme formu uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, uzmanların özellikle ayırıcı tanı ve modül seçimi kriterleri konusunda akademik desteğe ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur. Bu bulgular doğrultusunda geliştirilen eğitim programına toplam 32 uzman katılmıştır. Eğitim programının uygulanmasından bir ay sonra, katılımcılar arasından gönüllü olan 11 uzman ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme formunun niteliğini artırmak amacıyla bir katılımcı ile pilot uygulama yapılmış, ardından 10 katılımcı ile asıl görüşmeler tamamlanmıştır. Elde edilen nitel veriler tematik analiz yöntemi ile çözümlenmiştir.

Araştırma bulguları, uzmanların eğitim öncesinde "Edinilmiş Dil Bozuklukları" modülünü gelişimsel dil gecikmeleri ile karıştırma eğiliminde olduklarını; eğitim sonrasında ise bu modülü kaza ve nörolojik hasar gibi özgül durumlarla ilişkilendirdiklerini göstermektedir. Ayrıca, çocukluk çağı konuşma apraksisinin tanılanmasına ilişkin teknik güçlüklerin devam ettiği, ancak değerlendirme süreçlerinde sembolik oyun ve sözcük sayısı gibi nesnel ölçütlerin daha sistematik biçimde kullanılmaya başlandığı belirlenmiştir. Bununla birlikte, RAM'larda karşılaşılan iş yükü yoğunluğu ve standart başarı ölçütlerinin uygulamadaki sınırlılıkları, uzmanların eğitsel değerlendirme ve modül seçimi kararlarını etkileyen temel kurumsal faktörler olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Dil ve Konuşma Bozukluğu, Özel Eğitim, Eğitsel Değerlendirme, Hizmet İçi Eğitim

Anneler Aracılığıyla Sunulan Resim Değiş-Tokuşuna Dayalı İletişim Öğretiminin Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Talep Etme Becerileri Üzerindeki Etkisi

Nurullah Aybar

Özel Eğitim Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
nurullahnoktaaybar@gmail.com

Özet

Otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda sözel iletişim ve istek bildirme becerilerindeki yetersizlikler, işlevsel iletişim öğretimini öncelikli hale getirmektedir. Özellikle konuşamayan ve herhangi bir alternatif destekleyici iletişim sistemini kullanmayan çocuklarda, gereksinimlerin uygun yollarla ifade edilmesi hem bağımsız iletişimin geliştirilmesi hem de problem davranışların azaltılması açısından önem taşımaktadır. Bu araştırmada, annelere alternatif destekleyici iletişim sistemlerinden biri olan resim değiş-tokuşuna dayalı alternatif iletişimin basamaklarının öğretilmesi ve annelerin çocuklarına temel değiş-tokuş yoluyla talep etme becerisi kazandırmalarının etkililiği incelenmiştir. Araştırmanın bağımsız değişkenini anneler aracılığıyla sunulan resim değiş-tokuş öğretimi oluştururken, bağımlı değişkenler annelerin öğretim basamaklarını doğru uygulama düzeyi ile çocukların resim değiş-tokuş yoluyla bağımsız talep etme becerisi düzeyi olarak belirlenmiştir.

Araştırma, tek-denekli araştırma desenlerinden denekler arası yoklama denemeli çoklu yoklama modeli ile yürütülmüştür. Çalışmaya 7-9 yaş aralığında, konuşamayan ve herhangi bir alternatif destekleyici iletişim sistemine sahip olmayan otizmli iki erkek ve bir kız çocuk ile anneleri katılmıştır. Annelerin öğretim sürecinde davranışsal beceri öğretimi kullanılmış; açıklama-model olma, rehberli uygulama ve bağımsız uygulama ile geribildirim basamakları izlenmiştir. Araştırmada annelerin öğretim basamaklarını doğru gerçekleştirme yüzdeleri ile çocukların bağımsız talep etme tepkileri kayıt altına alınmıştır. Ayrıca çocukların kazandıkları istek bildirme becerisini farklı kişi ve ortamlara genelleyip genelleyemedikleri değerlendirilmiştir. Uygulama sonrasında ikinci ve dördüncü haftalarda izleme oturumları planlanmıştır.

Yoklama oturumları sonucunda üç katılımcı çocuk da manyetik kartlara yerleştirilen resim değiş-tokuş kartlarını kullanarak %100 doğru tepki ile istek bildirmeyi öğrenmiştir. Bununla birlikte, üçüncü katılımcı taşınma nedeniyle araştırmadan çekildiği için izleme oturumlarına katılamamış, bu katılımcıya ilişkin izleme verisi toplanamamıştır. Araştırma sonunda, katılımcı çocukların anne, baba, gölge abla ve profesyonel bakım veren kişilerden sürece ve elde edilen sonuçlara ilişkin sosyal geçerlik verisi toplanmıştır. Bulgular, anneler aracılığıyla sunulan resim değiş-tokuş öğretiminin çocukların talep etme becerilerinin kazandırılmasında etkili olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Otizm Spektrum Bozukluğu, Resim Değiş-Tokuş Öğretimi, Talep Etme Becerisi, Anne Aracılı Öğretim

Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilere Yönelik Destek Eğitim Odası Uygulamalarında Karşılaşılan Güçlüklere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Hakan Tetik [1,*] & Hakan Özak [1]

[1] Özel Eğitim Öğretmenliği Düzce Üniversitesi
hete3320@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Eğitim, bireylerin bilişsel, akademik ve sosyal gelişimlerini destekleyerek öğrenme süreçlerine etkin katılımını sağlayan temel bir yapıdır. Özel öğrenme güçlüğü olan bireyler, normal ya da normalüstü zihinsel kapasiteye sahip olmalarına rağmen okuma, yazma ve matematik gibi temel alanlarda önemli zorluklar yaşamaktadır. Bu durum, akademik performanslarını kalıcı biçimde olumsuz etkilemektedir. Kaynaştırma kapsamında bu öğrencilerin gereksinimlerinin karşılanmasında destek eğitim odası (DEO) önemli bir rol üstlenmektedir. Ancak DEO'da görev yapan öğretmenler uygulama sürecinde çeşitli güçlüklerle karşılaşmaktadır. Alanyazında bu güçlükleri ele alan çalışmaların sınırlı olması, öğretmen görüşlerinin incelenmesini önemli kılmaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, ortaokul düzeyinde DEO'da görev yapan öğretmenlerin ÖÖG tanılı öğrencilerle çalışma sürecindeki karşılaştıkları güçlükleri derinlemesine incelemektir. Bu yolla uygulamada yaşanan sorunların anlaşılmasına ve DEO hizmetlerinin niteliğinin artırılmasına katkı sunmak hedeflenmektedir.

Yöntem: Araştırma, nitel yaklaşım çerçevesinde fenomenolojik desen kullanılarak yürütülmüştür. Çalışma grubunu 2025-2026 eğitim öğretim yılında ortaokullarda DEO'da görev yapan farklı branşlardan 12 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış; içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma bulguları beş tema altında incelenmiştir. Öğretmenler DEO'yu genel olarak gerekli ve yararlı bir hizmet olarak değerlendirmiş, birebir eğitimin öğrencilerin akademik gelişimi ve özgüvenine önemli katkılar sağladığını ifade etmiştir. Bununla birlikte ders süresinin yetersizliği, aile katılımının düşük olması ve öğrencilerin unutkanlık düzeyinin yüksekliği, uygulamanın etkililiğini sınırlayan başlıca etkenler olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin bu alanda yeterli eğitim almamış olması, uygulama niteliğini olumsuz etkilemektedir. Karşılaşılan güçlükler arasında materyal ve kaynak yetersizliği, fiziksel ortam eksikliği ve program uyumsuzlukları yer almaktadır. Öğrenci kaynaklı güçlükler ise dikkat dağınıklığı, motivasyon düşüklüğü ve etiketlenme kaygısıdır. Sonuç olarak öğretmenler, fiziksel ortamın iyileştirilmesi, materyal desteğinin sağlanması ve BEP odaklı hizmet içi eğitimlerin artırılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Özel Öğrenme Güçlüğü, Destek Eğitim Odası, Öğretmen Görüşleri, Nitel Araştırma

Özel Eğitim Öğretmenlerinin Örtük Bilgiyi Kullanma Düzeyleri

Ceren Çelik [1,*] & Hakan Özak [2]

[1] Özel Eğitim Yükseklisans Düzce Üniversitesi
[2] Özel Eğitim Öğretmenliği Düzce Üniversitesi
crnclk7@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Özel eğitim ortamları, öğrencilerin bireysel gereksinimleri nedeniyle öğretmenlerin deneyim ve sezgiye dayalı örtük bilgiye olan ihtiyacını artırmaktadır. Polanyi (1966)'nin "insan bildiğinden fazlasını bilir" ifadesiyle özetlediği örtük bilgi; sınıf yönetimi, davranış yönetimi ve kriz müdahalesi gibi kritik süreçlerde belirleyici işlev üstlenmekte, ancak sistematik yapıdan yoksun olduğundan çoğunlukla farkında olmadan kullanılmaktadır. Bu araştırma, söz konusu bilginin özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterlilikleri üzerindeki katkısını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Amaç: Özel eğitim öğretmenlerinin örtük bilgiyi nasıl edindiklerini, hangi süreçlerde kullandıklarını ve bu bilginin sınıf içi uygulamalara yansımalarını derinlemesine incelemektir.

Yöntem: Nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülen çalışmada durum çalışması deseni benimsenmiştir. Çalışma grubunu, Türkiye'nin farklı illerinde görev yapan, en az iki yıllık deneyime sahip 11 özel eğitim öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılar maksimum çeşitlilik örneklemesiyle belirlenmiş; yaşları 24-35, deneyimleri 2-9 yıl arasında değişmektedir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmış, tematik analizle çözümlenmiş; katılımcılar Ö1-Ö11 şeklinde kodlanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Tematik analiz sonucunda üç ana tema belirlenmiştir. Birinci temada öğretmenlerin kriz anlarında sezgisel tepkiler verdiği ve teorik yöntemleri bireysel özelliklere göre esnettiği görülmüştür. İkinci temada başarı değerlendirmesinde ölçme sonuçlarının yanı sıra tutum ve motivasyon gibi niteliksel göstergelerin de gözetildiği saptanmıştır. Üçüncü temada jest, ses tonu ve mesafe gibi sözel olmayan unsurların sınıf yönetiminde kritik işlev üstlendiği ortaya konmuştur. Örtük bilginin mesleki yeterliliğin temel bileşeni olduğu sonucuna ulaşılmış; öğretmen eğitiminde mentörlük, akran gözlemi ve yansıtıcı günlük tutma uygulamaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Sözcükler: Örtük Bilgi, Özel Eğitim Öğretmeni, Sezgisel Karar Verme, Öğretmen Deneyimi

Otizm Spektrum Bozukluğu'nda Sosyal Beceri Öğretimine Yönelik Araştırmaların İncelenmesi

Gayenur Şimşek

Özel Eğitim Öğretmenliği Özel Elit Gençler Koleji
gayenursimsek@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanılı bireyler, sosyal etkileşim ve iletişim süreçlerinde yaşam boyu süren belirgin sınırlılıklar yaşamaktadır. Bu yetersizlikler bireylerin akran kabulünü zorlaştırmakta ve sosyal uyumlarını kısıtlayarak yalnızlığa itilmelerine neden olmaktadır. Bu bağlamda, OSB'li bireylerin yaşam kalitesini artırmak için sosyal beceri öğretiminde kullanılan kanıt temelli uygulamaların etkililiğinin akademik düzeyde analiz edilmesi kritik bir öneme sahiptir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, OSB tanılı bireylerde sosyal beceri ve sosyal etkileşim öğretimini konu alan çalışmaların yöntem, etkililik ve verimlilik açısından sistematik olarak incelenmesidir.

Yöntem: Araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesine dayalı geleneksel derleme olarak desenlenmiş, incelenen her çalışma yöntemsel süreçleri ve bulguları açısından ayrı ayrı analiz edilerek araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. İncelenecek çalışmaların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu kapsamda; (a) çalışmaların doğrudan OSB tanılı bireylerle yürütülmesi, (b) sosyal beceri öğretimine yönelik uygulamalı müdahale içermesi ve (c) alanyazındaki farklı kanıt temelli yöntemleri (sosyal öykü, video modelleme, akran aracılı müdahale, teknoloji destekli öğretim) temsil etme kapasitesi gibi niteliksel kriterler esas alınmıştır. Bu ölçütleri karşılayan bir makale ve dört lisansüstü tez, betimsel analiz yaklaşımıyla; katılımcı özellikleri, araştırma modelleri ve uygulama sonuçları açısından detaylıca incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: İncelemeler sonucunda; sosyal öykü, video modelleme ve akran aracılı müdahalelerin OSB'li bireylerin sosyal beceri kazanımında etkili olduğu görülmüştür. Özellikle teknoloji destekli etkileşimli ortamların ve öğretmen adaylarınca sunulan müdahalelerin, öğrenilen becerilerin kalıcılığı ve genellenmesi üzerinde oldukça verimli sonuçlar verdiği saptanmıştır. Ayrıca, sosyal becerilerin gelişiminde engel düzeyi ve tanı tipi gibi bireysel değişkenlerin etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Otizm Spektrum Bozukluğu, Sosyal Beceri, Sosyal Beceri Öğretimi, Sosyal Etkileşim, Kanıt Temelli Uygulamalar

Gelişimsel Yetersizliği Olan Bireylerde Çevrimiçi Riskler ve Güvenlik Becerilerinin Öğretimi Üzerine Derleme

Fatih Muhammed Karaca [1] & Mıne Sonmez Kartal [1,*]

[1] Özel Eğitim Öğretmenliği Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
mskartal@ogu.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Gelişimsel yetersizliği olan bireylerin çevrimiçi varlıkları arttıkça, karşılaştıkları siber güvenlik sorunları, siber zorbalık, cinsel istismar ve manipülasyon gibi tehditler de çeşitlenmektedir. Araştırmalar, bu bireylerin interneti kullanırken karşılaştıkları risklerin, bilişsel sınırlılıklar ve sosyal ipuçlarını yorumlama güçlükleri nedeniyle daha karmaşık hale geldiğini göstermektedir (Chadwick, 2019; Normand & Sallafranque-St-Louis, 2015). Bu bağlamda, güvenli internet kullanımı, yalnızca teknik bir beceri değil, aynı zamanda bireyin bağımsız yaşam kalitesini doğrudan etkileyen kritik bir uyumsal davranış alanı olarak değerlendirilmektedir. Konuya ilişkin yeni araştırmaların planlanabilmesi ve politikalar geliştirilebilmesi için var olan araştırmaların yapısının ve bulgularının incelendiği derleme çalışmalarına gereksinim duyulmaktadır.

Amaç: Bu derleme araştırmasının genel amacı 2014-2025 yılları arasında gelişimsel yetersizliği olan bireylerin internet ortamında maruz kalabileceği güvenlik sorunlarının konu edildiği araştırmaların incelenmesidir.

Yöntem: Bu araştırma betimsel tarama modeline uygun olarak gerçekleştirilen bir derlemedir. Araştırma verilerinin toplanması sürecinde, ulusal ve uluslararası literatüre geniş kapsamlı erişim sağlamak amacıyla tarama işlemi; Web of Science (WoS), ProQuest, Google Scholar ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Kütüphane Veri Tabanı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Türkiye'deki lisansüstü tezlere erişim sağlamak amacıyla YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı taranmıştır.

Tarama sonucu edilen çalışmalar betimsel analiz sürecinde; çalışmanın yayımlandığı tarih, çalışmanın amacı, yöntem, örneklem ve örneklem ölçütleri, veri toplama teknikleri, verilerin analiz süreci, ana temalar ve bulgular kapsamında incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Yapılan analiz sonucunda bulgular aşağıdaki temalar bağlamında sınıflanmıştır:

- Gelişimsel Yetersizliği Olan Bireylerin İnternet Kullanım Amaçları: Bireylerin çevrimiçi ortamdaki motivasyonları, sosyalleşme, eğlence ve bilgi edinme davranışları.
- İnternet Güvenliği Kavramı: Bireylerin ve paydaşların (ebeveyn/öğretmen) güvenlik algıları, mahremiyet bilinci ve risk farkındalığı.
- Siber Zorbalık ve Güvenlik Davranışları: Karşılaşılan siber zorbalık türleri (taciz, dışlanma vb.), siber mağduriyet deneyimleri ve riskli çevrimiçi davranışlar.
- Önlemler ve Destek: Ebeveyn denetimi, kısıtlama stratejileri ve güvenli internet kullanımını artırmaya yönelik bilimsel dayanaklı müdahale yöntemleri.

* Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında yürütmekte olduğu yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siber Güvenlik, İnternet Kullanımı, Gelişimsel Yetersizliği Olan Bireyler

Özel Gereksinimli Öğrencilerin Eğitsel Tanılama Süreci: RAM ve Okul İş Birliği

Derya Nazlı Girgin [1,*] & Hülya Kasapoğlu Tankutay [2]

[1] Ümraniye Rehberlik ve Araştırma Merkezi Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Eğitim Bilimleri Trabzon Üniversitesi
deryanazligirgin41@gmail.com

Özet

Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitsel değerlendirme, tanılama, izleme ve yönlendirme hizmetlerini yürüterek birey için en az sınırlandırılmış eğitim ortamını öneren, birey ve ailesine destek eğitim ile rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri sunan Milli Eğitim Bakanlığa bağlı kurumlardır (Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği, 2001). İlgili mevzuat, tanılama sürecinin yalnızca bireysel değerlendirme uygulamalarından ibaret olmadığını; okul, aile ve uzmanların eşgüdüm içinde çalışmasını gerektiren bütüncül bir yapı olduğunu ortaya koymaktadır (MEB, 2018).

Eğitsel tanılama ve değerlendirme süreci; öğrencinin ailesini, öğretmenlerini, çevresini de etkileyen çok disiplinli bir ekip çalışmasıdır. Bu nedenle, Rehberlik ve Araştırma Merkezi ve okul arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi; doğru yerleştirme, etkili 'Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı' uygulaması ve kapsayıcı eğitimin başarısı açısından son derece önemlidir.

Bu araştırmanın amacı özel gereksinimli öğrencilerin eğitsel tanılama sürecinde okul ile Ram arasındaki iş birliğinin nasıl işlediğini, bu süreçte karşılaşılan sorunları ve sürecin iyileştirilmesine yönelik önerileri incelemektir.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmış, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Ümraniye ilçesinde bulunan ilkokullardan 6, ortaokullardan 6 ve Ramda görev yapan 8 öğretmen olmak üzere toplamda 20 öğretmen, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ram öğretmenleri için; "eğitsel tanılamada en az bir yıl görev yapmış olmak", Okul öğretmenleri için; "en az bir öğrencisini eğitsel tanılama için Ram'a yönlendirmiş olmak" ölçüt olarak belirlenmiştir. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Araştırma bulgularına göre ortaya çıkan sorunlar, Ramla ilgili bilgi eksikliği, eğitsel değerlendirme formlarının işlevsel olmaması, iletişim sorunları, velinin yönlendirme istememesi, fiziki şartların yetersizliği, okulların tanılama sürecini yetersiz görmesi, özel gereksinimli öğrenci sayısının fazla oluşu ve özel eğitim sınıfı öğrenci sayısının fazla olduğu şeklindedir. Çözüm önerileri olarak da Ram-okul iletişiminin artması, veli bilgilendirmeleri yapılması, okullarda öğretmen ve yöneticilere verilecek eğitimler ve yerleştirme sonrası takip ve denetimin olması gerektiği şeklinde ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, Rehberlik ve Araştırma Merkezi, İş birliği, Eğitsel Tanılama

Erken Çocuklukta OSB Tanısı Almış İki Öğrencinin İstenmeyen Davranışlarına İlişkin ÖDS Kaydı Analizi

Hatice Kadıoğlu Ateş [1,*], Tozan Cenk Aktaş [2], Bayram Samed Biner [2] & Faruk Emre Gedizli [2]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
[2] Özel Eğitim Öğretmenliği Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
hatice2482@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Erken çocukluk döneminde özel gereksinimli çocuklarda sıklıkla gözlenen istenmeyen davranışlar kendine zarar verme, vurma, saç çekme, tekmeleme, akranlarına zarar verme, eşyaları fırlatma, delme, ders dışı faaliyetlerde bulunma şeklinde görülebilir. Bu davranışlar sınıf içi öğrenme süreçlerini ve öğretmen-öğrenci etkileşimini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu davranışların ortaya çıkış nedenlerinin sistematik biçimde analiz edilmemesi, özel gereksinimli öğrencilere etkili müdahale stratejilerinin geliştirilmesini zorlaştırmaktadır. Bununla birlikte, ÖDS (Öncül-Davranış-Sonuç) -ABC- kayıtları, davranışın işlevini anlamada önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, erken çocukluk döneminde özel eğitim tanısı almış (OSB'li) iki öğrencinin sınıf ortamında sergiledikleri istenmeyen davranışları ÖDS kayıtları aracılığıyla analiz ederek davranışların işlevlerini ortaya koymaktır.

Yöntem: Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak anekdot kayıtları ve ABC (ÖDS) gözlem formları kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini biri 3 yaşında otizm tanılı kız öğrenci (Zeynep), diğeri 6 yaşında erkek öğrenci (Batuhan) oluşturmaktadır. Veriler, sınıf içi doğal gözlem yoluyla toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yöntemiyle kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Bulgular, her iki öğrencide de istenmeyen davranışların genellikle geçiş durumlarında (etkinlik sonlandırma, yönerge verme) ortaya çıktığını göstermektedir. Zeynep'in davranışlarının nesneye erişim ve etkinliği sürdürme isteğiyle, Batuhan'ın davranışlarının ise kaçınma ve dikkat çekme işlevleriyle ilişkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Batuhan'da uygun pekiştireç kullanımıyla (çikolata) istenen davranışların arttığı gözlenmiştir. Sonuç olarak, davranışların işlevine uygun müdahalelerin planlanmasının, sınıf içi uyumu artıracağı ve öğrenme süreçlerini destekleyeceği söylenebilir. Öğretmenlere, geçiş süreçlerini yapılandırmaları ve işlevsel davranış analizi temelli müdahaleler geliştirmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken Çocukluk, Özel Eğitim, ÖDS Kaydı, İstenmeyen Davranış

Tarih Öğretmenliği Lisansüstü Öğrencilerinin Lisansüstü Programlardan Beklentileri

Cahide Kayış [1,*], Serdar Erdem [1] & Halis Yavuz Yaşar [2]

[1] Tarih Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
[2] Tarih Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
cahide89@windowslive.com

Özet

Bu çalışma, Tarih Öğretmenliği Lisansüstü programını tamamlamış ve programa devam etmekte olan öğrencilerin akademik programa, öğretim üyelerine ve tez danışmanlarına yönelik beklentilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma, "tarih öğretmenliği lisansüstü öğrencilerinin lisansüstü programlardan beklentileri nelerdir" problem cümlesi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılan bu araştırmada veriler, Mart 2024-Mart 2026 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi Tarih Öğretmenliği Lisansüstü programını tamamlamış veya programa devam eden toplam 34 lisansüstü öğrenciden yarı yapılandırılmış görüşme formu ile çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Toplanan veriler betimsel analiz ve içerik analizi yöntemleriyle çözümlenmiştir. Alt problemler çerçevesinde akademik programa ilişkin beklentiler incelendiğinde, öğrencilerin en çok araştırma ve metodoloji becerilerini ve eğitim teknolojilerine yönelik dersleri talep ettiği görülmektedir. Bunun yanı sıra dijital tarih öğretimi, materyal geliştirme ve karşılaştırmalı eğitim çalışmaları da öne çıkan talepler arasında yer almaktadır. Öğretim üyelerinden beklentilerde ise öğrenci merkezli, çok boyutlu ve teknolojik yetkinliğe sahip bir öğretim üyesi profili çizilmiştir. Danışman beklentileri açısından öğrenciler; rehberlik edici, açık fikirli ve yenilikçi ile alan bilgisini aktarabilen bir danışman profilini ön plana çıkarmıştır. Tez sürecindeki zorluklar incelendiğinde metodoloji, zaman yönetimi ve alan bilgisi eksikliğinin başlıca güçlükler olduğu görülmektedir. Bu yönüyle çalışma, lisansüstü program deneyiminin öğrenci perspektifinden nasıl şekillendiğine dair bütüncül bir görünüm sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretmenliği, Lisansüstü Eğitim, Lisansüstü Program Beklentileri, Durum Çalışması

The Relationship Between Social Media Addiction, Academic Procrastination, and ADHD Among University Students in Turkey

Ayşegül Meetindoğan [1], Beyza Vural [2,*], Beyza Ayaz Kılıç [2] & Nefise Rana Topal [2]

[1] Temel Eğitim Bölümü Boğaziçi Üniversitesi
[2] Okul Öncesi Öğretmenliği Boğaziçi Üniversitesi
vuralbeyza061@gmail.com

Özet

Problem Statement: Widespread use of digital technology among youth has raised concerns about how attentional vulnerabilities and online behaviors jointly influence academic functioning. Previous research has shown that Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder symptoms are associated with academic procrastination and with problematic social media use, which in turn is also linked to greater procrastination. However, these relationships have largely been examined separately, limiting understanding of how ADHD symptoms, social media addiction, and procrastination interact within a single framework, especially in non-Western contexts such as Turkey, highlighting the need for integrative research.

Objectives: The objective of this study was to analyze the associations among study variables and explore how ADHD symptoms and social media addiction predicted proacratination among university students.

Methodology: The present study employed a correlational research design. The instruments included a personal information form, the Bergen Social Media Addiction Scale (Andreassen et al., 2012), the Academic Procrastination Scale (Çakıcı, 2003), and the ADHD Self-Report Scale (Kessler et al., 2005). Using convenience sampling, 198 university students aged 18-25 participated in the study. Pearson's correlation and multiple regression analyses were conducted to examine the relationships among the study variables.

Findings and Conclusion: The results indicated that social media addiction was positively correlated with academic procrastination, $r = .51$, $p < .001$, and ADHD symptoms, showing a stronger relationship with inattention, $r = .51$, $p < .001$, than with hyperactivity, $r = .35$, $p < .001$. The strongest correlation was found between inattention and academic procrastination, $r = .57$, $p < .001$. Multiple regression analysis showed that social media addiction and ADHD symptoms significantly predicted academic procrastination, explaining 41% of its variance ($R^2 = .41$, $F(3, 194) = 45.75$, $p < .001$). These findings suggest that interventions targeting social media use and attention-related difficulties may be effective in reducing academic procrastination among university students.

Anahtar Kelimeler: Social Media Addiction, Academic Procrastination, ADHD

Türkiye'de Kırdan Kente Göçün Kırsal Toplum ve Tarım Üzerindeki Etkileri

Özgür Aydemir [1,*], Gülsüm Aleyna Koldaş [2], Emine Nisa Şevk [3] & Kerem Kağan Kalyoncu [4]

[1] Felsefe Grubu Öğretmenliği Kabataş Erkek Lisesi
[2] Sosyoloji Kabataş Erkek Lisesi
[3] Sosyoloji Meb Kabataş Erkek Lisesi
[4] 10.Sınıf Kabataş Erkek Lisesi
ozguraydemir0634@hotmail.com

Özet

TÜİK verilerine göre kırsaldaki nüfus her geçen gün azalmakta, göç eden genç nüfus sebebiyle tarımda çalışan bireylerin yaş ortalamasında artış görülmektedir. Kırsal alanlardan kente doğru olan göçün, tarımsal üretim kapasitesini azaltarak uzun vadede ülkenin gıda güvenliğini ve üretim devamlılığını tehdit edebileceği öngörülmektedir. Bu bağlamda projemiz; kırdan kente gerçekleşen göçün, toplumsal yapı ve tarımsal üretim üzerindeki etkilerini inceleyerek sürdürülebilir kalkınma ve tarıma yönelik farkındalık oluşturmayı hedeflemektedir. Projemizde yöntem olarak, literatür taramasının yanında, veri toplamak amacıyla nitel ve nicel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Literatür taraması ile kırdan kente göç ve sürdürülebilir tarım konularında kuramsal bir çerçeve kurulmuştur. Bu kuramsal çerçeve doğrultusunda araştırmada kullanılacak veri toplama aracı belirlenmiştir. Projemizin hipotezlerini araştırmak amacıyla hazırladığımız "çiftçi anketi" belirlenen örneklem gruplarına uygulanmıştır. Projemizin evreni Türkiye'nin farklı bölgelerinde geçimlerini tarım ile sağlayan çiftçilerdir. Örneklem grubu ise oransız örneklem yöntemiyle seçilmiş 116 çiftçiden oluşmaktadır. Projemizin nitel araştırmasını ise İl Tarım Müdürü ve Kağıthane Dikey Tarım Projesi Sorumluları ile gerçekleştirilen mülakat analizi oluşturmaktadır. Bununla birlikte Beşiktaş İlçe Tarım Müdürlüğü ve Kağıthane Dikey Tarım Proje Sorumluları tarafından okulumuzda sürdürülebilir tarım uygulamaları konusunda genç nüfusu bilinçlendirmek adına "Dikey Tarım Uygulaması" adlı bir seminer verilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda; köyden kente göçün tarımsal alanda genç iş gücü kaybına ve gıda güvenliğinin azalmasına sebep olduğu görülmektedir. Göçten kaynaklı olarak daha önce ekim yapılan tarım arazileri atıl kalmaktadır, bu da üretimin optimum seviyede gerçekleşmediğini gösterir. Ayrıca kırsal alanda tarımla uğraşan nüfusun yaşlanması sürdürülebilir tarım uygulamalarının yaygınlaşmasını zorlaştırmaktadır. Elde edilen veriler, kırsal kalkınmayı destekleyen politikaların güçlendirilmesinin ve gençlerin tarım sektöründe kalmasının teşvik edilmesinin gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarım, Göç, Köy, Üretim, Sürdürülebilir Kalkınma

Biyoplastiklerin Çevresel Sürdürülebilirlik Açısından Değerlendirilmesi: İlkokul Öğrencilerine Yönelik Bir Farkındalık Uygulaması

Ezgi Aslan [1,*] & Aleyna Aktaş [1]

[1] Kimya Öğretmenliği Çatalca Bilim ve Sanat Merkezi
ezgialtun.e.a@gmail.com

Özet

Bu araştırmada, günümüzde çevresel sorunların artmasına neden olan plastiklere alternatif nitelik taşıyan yenilikçi ve çevreye duyarlı malzemelerin önemi üzerinde durulmuştur. Plastikler, sahip oldukları geniş kullanım alanı nedeniyle çağımızın vazgeçilmez materyalleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte, plastik atıkların doğada uzun süre bozulmadan kalması ve çevre üzerinde olumsuz etkiler oluşturması ciddi bir sorundur. Bu bağlamda, petrol bazlı plastiklere alternatif olarak geliştirilen biyoplastikler, sürdürülebilir çevre anlayışı açısından son yıllarda büyük önem kazanmıştır. Biyoplastikler genellikle nişasta, selüloz ve bitkisel yağlar gibi yenilenebilir biyolojik kaynaklardan çevre dostu bir alternatif olarak tanıtılmaktadır. Ancak biyoplastik üretiminde kullanılan bazı biyolojik hammaddelerin aynı zamanda gıda olarak ekonomik değere sahip olması, üretim süreçlerinde kullanılan tarımsal kimyasallar ve üretim maliyetleri gibi faktörler, biyoplastiklerin çevresel ve ekonomik etkilerinin çok yönlü biçimde değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Araştırma, literatür taraması ile desteklenen betimsel bir çalışma niteliğindedir. Çalışmanın uygulama boyutu ise çevre bilincinin erken yaşlarda kazandırılmasının önemli olduğu düşüncesiyle, 2025-2026 eğitim öğretim yılında İstanbul ilindeki bir Bilim ve Sanat Merkezilerinde öğrenim gören yaşları 9-10 arasında değişen 14 (ondört) destek programı öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Uygulamadan önce öğrencilere biyoplastikler hakkında bilgilendirici sunum yapılmış, ardından nişasta bazlı biyoplastik üretimini içeren bir deney etkinliği uygulanmıştır. Etkinlik sayesinde öğrencilerin biyoplastik kavramını somut olarak deneyimlemeleri hedeflenmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan 10 soruluk öğrenci değerlendirme formu kullanılmıştır. Formda çoktan seçmeli ve üçlü derecelendirme türünde maddelere yer verilmiştir. Çoktan seçmeli sorular, öğrencilerin plastiklerin çevre üzerindeki etkilerini, biyoplastik kavramını, deneyde kullanılan malzemeleri ve biyoplastiklerin çevresel avantajlarına ilişkin temel bilgi düzeylerini belirlemeye yöneliktir. Form, öğrencilerin hem bilişsel düzeydeki öğrenmelerini hem de etkinlik sonrasında oluşan görüş ve farkındalıklarını değerlendirmeye imkân sağlamaktadır. Elde edilen verilerde öğrencilerin plastiklerin çevresel etkilerine ilişkin farkındalıkları, biyoplastik kavramına yönelik bilgi düzeyleri ve biyoplastikleri alternatif olarak değerlendirme biçimleri incelenmiştir. İlerleyen araştırmalarda farklı yaş gruplarıyla daha geniş örneklemlerle çalışmalar yürütülmesi, veri toplama sürecine görüşme ve gözlem gibi nitel araçların eklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Biyoplastikler, Çevre, Sürdürülebilirlik

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Dijital Okuryazarlık: Mevcut Araştırmalar Üzerine Bir Meta-Sentez

Cem Akar

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
cemakarsosyal@gmail.com

Özet

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişim, dijital okuryazarlığın çağdaş eğitim programlarına entegre edilmesini zorunlu kılmıştır. Etkin vatandaşlar yetiştirmeyi hedefleyen sosyal bilgiler dersi, öğrencilere bu becerinin kazandırılmasında kilit role sahiptir ve 2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (SBDÖP) ile dijital okuryazarlık programa doğrudan dâhil edilmiştir. Alanyazında sosyal bilgiler bağlamında dijital okuryazarlık üzerine; öğretim programlarının incelendiği, öğretmen, öğretmen adayı ve öğrenci görüşlerinin alındığı birçok nitel ve karma yöntemli araştırma bulunmasına rağmen, bu çalışmaların bütüncül sentezlendiği araştırmalar oldukça sınırlıdır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de sosyal bilgiler öğretiminde 2017 yılından itibaren gerçekleştirilen dijital okuryazarlık temalı makale ve yüksek lisans tezleri kapsamında yürütülmüş nitel ve karma yöntemli araştırmaları sistematik biçimde incelemek ve elde edilen bulguları meta-sentez yöntemiyle bütünleştirerek alana bütüncül bir yorum kazandırmaktır.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden meta-sentez deseni kullanılmıştır. Bağımsız araştırmalardan elde edilen verilerin çözümlenmesinde tematik sentez tekniğinden yararlanılacaktır. Çalışmanın evrenini ilgili alandaki akademik yayınlar oluştururken, örneklemini ise amaçlı ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenen nitel ve karma yöntemli araştırmalar oluşturmaktadır.

Bulgular, Türkiye'de sosyal bilgiler öğretiminde dijital okuryazarlığa ilişkin makale ve yüksek lisans tezlerinde nitel ve karma araştırmaların ortaya koyduğu bulgular doğrultusunda; uygulama örüntüleri, öğretim sürecini etkileyen faktörler, sağladığı kazanımlar, karşılaşılan sınırlılıklar ve geliştirilen öneriler olmak üzere beş tema altında toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Dijital Okuryazarlık, Meta-Sentez, Nitel Araştırma

İlkokul Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıkları

Reyhan Çatıkkaşlı

Sosyoloji Bursa Teknik Üniversitesi
reyo1999@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarını fenomenolojik bir yaklaşımla incelemektir. Araştırma, Ilkokulda öğrenim gören öğrenciler ve onların velileri ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenoloji deseni kullanılmıştır.

Veri toplama sürecinde öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarını ortaya koymak amacıyla resim çizme tekniğinden yararlanılmış, ayrıca velilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Araştırma bulguları, öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının büyük ölçüde aile tutumları, öğretmen yönlendirmesi, davranis bicimleri ve çevresel faktörlerden etkilendiğini göstermektedir. Öğrencilerin kitap okumaya yönelik algılarının ise çoğunlukla eğlence, öğrenme ve hayal gücünü geliştirme boyutlarında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bununla birlikte, teknolojik araçların kullanımının kitap okuma alışkanlıkları üzerinde sınırlayıcı ve olumsuz bir etkisi olduğu da tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin kitaplara yönelik önyargılar geliştirebildiği ve bu önyargıların çoğunlukla önceki deneyimlerden kaynaklandığı görülmüştür.

Sonuç olarak, ilkokul öğrencilerinde kitap okuma alışkanlığının geliştirilmesinde aile, öğretmen ve okul iş birliğinin büyük önem taşıdığı ortaya konmuştur. Araştırma, kitap okuma alışkanlığını artırmaya ve kitaplari sevdirmeye yönelik uygulamalara katkı sağlayacak öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kitap Okuma Alışkanlığı, İlkokul Öğrencileri, Fenomenoloji, Nitel Araştırma, Okuma Eğitimi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Bağlamında 5. Sınıf Türkçe Metinlerinde Değer Aktarımını Yönlendiren Güç: Öğretmen

Zuhal Karahan

Türkçe Öğretmenliği Şehit Ragıp Ali Bilgen Ortaokulu
zuhalmasalkarahan@gmail.com

Özet

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin hedeflediği "erdemli, bilge ve sorumlu birey" profilinin oluşumuna katkı sağlayan öğretmenler, okullarda değer aktarımına rehberlik ederler. Bu çalışmanın amacı, 5. sınıf Türkçe ders kitabı içindeki metinlerde yer alan hak, sorumluluk ve özgürlük değerlerinin öğrencilere kazandırılma sürecinde; bireysel, toplumsal ve kültürel yönleriyle nasıl işlendiğini ortaya koymak ve bu süreci destekleyen Türkçe öğretmeninin rolünü incelemektir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden döküman analizi yaklaşımıyla ve metinler arası karşılaştırmalı uygulama çalışmasıyla yapılmıştır.

Çalışmanın veri kaynaklarını, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli doğrultusunda yayımlanan 5. sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı (MEB, 2023a) ile aynı programa ait 5. sınıf Türkçe 1.ders kitabı ve 2. Ders kitabındaki (meb 2025) metinlerden oluşmaktadır. Metinlerdeki olaylar, karakterler ve verilmek istenen iletiler içerik bakımından karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirilerek hak, sorumluluk ve özgürlük bilincini içeren "Değer Analiz Tablosu" oluşturulmuştur. Her metin analiz edilirken metnin içinde yer alan anahtar sözcükler incelenmiş, işlenen değerle ilgili örnek cümleye, eğilim ve davranış göstergelerine yer verilmiştir. Tablolarda değer aktarımını yönlendiren öğretmenin rehberlik ettiği etkinliklerin verilerine yer verilmiştir.

Elde edilen bulgular, metinlerde en fazla sorumluluk değerine vurgu yapıldığı, ardından özgürlük ve hak temalarının yer verildiği görülmüştür. Yapılan incelemeler, 5. sınıf Türkçe ders kitaplarının öğrencilerin değer temelli farkındalık kazanmaları açısından önemli bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Türkçe öğretmeni bu süreçte, yalnızca metinleri anlamlandıran değil, aynı zamanda değerleri yaşantıya dönüştürmede rehberlik eden bir konumda yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Hak, Sorumluluk ve Özgürlük Bilinci, Öğretmenin Rolü

İlkokul Trafik Güvenliği Dersi, Ortaokul Ders Kitapları ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde İlk Yardım İçeriklerinin Doküman Analiziyle İncelenmesi

Selma Taşlı

Fen Bilimleri Abd Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
selmatasli34@gmail.com

Özet

Problem Durumu: İlk yardım eğitimi acil durumlarda hayat kurtarıcı bir beceridir. Türkiye'de bu eğitim, MEB Talim ve Terbiye Kurulu kararlarıyla zaman içinde kapsamı daraltılarak ortaokul kademesinden çıkarılmış, yalnızca ilkokul 4. sınıfa taşınmıştır. 2024-2025 eğitim-öğretim yılından itibaren aşamalı olarak uygulamaya giren Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) bu yapıyı yeniden değerlendirme fırsatı sunmakla birlikte, ders kitaplarındaki ilk yardım içeriklerini bütüncül biçimde inceleyen sistematik bir çalışma bulunmamaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı; 4. sınıf Trafik Güvenliği ders kitapları (TYMM, üç yayınevi), 5-6. sınıf TYMM ve 7-8. sınıf MEB 2018 programına göre okutulan Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, Türkçe ve İnkılap Tarihi ders kitapları, TYMM Beden Eğitimi ve Spor Dersi kılavuz kitabı, MEB Afet Bilinci ders kitapları ve TYMM Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı (2024) belgesinde ilk yardım içeriklerini doküman analizi yöntemiyle karşılaştırmalı olarak incelemektir.

Yöntem: Araştırma döküman analizine dayanmaktadır. 2025-2026'da EBA platformu üzerinden temin edilen 30 ders kitabı ve 1 program belgesi; ilk yardım konularının belirlenmesi, sunum biçimi, içerik derinliği ve uygulamaya yöneliklik olmak üzere dört boyutta içerik analizine tabi tutulmuştur.

Bulgular ve Sonuç: 4. sınıf Trafik Güvenliği kitapları ilk yardımı bağımsız ünite olarak ele alan tek kaynak olmakla birlikte süre kısıtı ve uygulamalı bileşen yokluğu nedeniyle yetersiz kalmaktadır. Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, Türkçe ve İnkılap Tarihi ders kitaplarının hiçbirinde ilk yardım bağımsız başlık olarak yer almamaktadır. Beden Eğitimi kılavuz kitabı her sınıfta ilk yardım kazanımlarına sistematik biçimde yer vermekte; Afet Bilinci 1 kitabı ise KBK (Koruma-Bildirme-Kurtarma) ilkesiyle görece kapsamlı içerik sunmaktadır. TYMM Fen Bilimleri programında ilk yardım doğrudan kazanım olarak yer almamakta; bu durum 4. sınıftaki ilk yardım birikiminin ortaokulda sürekliliğini engellemektedir. Bu bulgular, en başta ilk yardımın ortaokul kademesinde bağımsız ve zorunlu bir ders olarak müfredata eklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. TYMM çerçevesinde ilk yardım içeriklerinin sarmal ve sistematik bir yapıyla yeniden kurgulanması da temel öneri olarak sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlk Yardım Eğitimi, Doküman Analizi, Trafik Güvenliği Dersi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

“Takma Adı Gagalı” Adlı Eserin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri Çerçevesinde İncelenmesi

Suzan Özmen

Türkçe Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
suzanozsoy1@gmail.com

Özet

Çalışma, 2016 yılında tamamlanan, Prof. Dr. Şener Demirel danışmanlığında Suzan Özmen’e ait Çocuk Hikâyelerindeki Kahramanların Çocuklara Rol-Model Olma Durumu adlı tezde 2006 Türkçe dersi öğretim programı doğrultusundaki temalar çerçevesinde incelenen 12 hikâye kitabından biri olan Takma Adı Gagalı adlı eserin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli sosyal duygusal öğrenme becerileri çerçevesinde incelenmesini esas alır. Çalışmanın amacı farklı bir öğretim programı doğrultusundaki değerler kapsamında incelenmiş bir çocuk kitabını Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri kapsamında incelenmesidir. TYMM öğrencilerin sadece zihinsel değil, hem kendisiyle hem çevreleriyle sağlıklı, gelişimlerine uygun ilişkiler kurabilecekleri süreçleri bütünsel ele alır. Araştırma için nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Günümüz çocuklarının, gençlerinin değişen istek ve ihtiyaçlarına yönelik çeşitli eğitim yapılanmaları söz konusudur. Bununla birlikte bilginin hızlı ve kolay ulaşılabilir olması çocukların akademik bilgiye kolayca ulaşımını sağlamaktadır, bu nedenle bir bakıma bilgi önceliği eskisi gibi olamamaktadır ancak çocukların sosyal-duygusal öğrenme becerileri konusunda desteğe ihtiyaç duydukları gerçeği mevcut toplumsal yapıdan da gözlenebilmektedir. Bu durum onların sosyal-duygusal öğrenme becerileri ile ilgili desteklenmelerinin kaçınılmaz gerekliliğini göstermektedir. İncelenen eserde karakterler arası diyaloglarda sosyal duygusal öğrenme becerilerinin üç ana alt başlığı olan benlik becerileri (öz farkındalık, öz düzenleme, öz yansıtma), sosyal yaşam becerileri (iletişim becerisi, iş birliği becerisi, sosyal farkındalık becerisi), ortak bileşikler (uyum becerisi, esneklik becerisi, sorumlu karar verme becerisi) ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Bu diyaloglar sosyal duygusal öğrenme becerilerini destekleyici, geliştirici niteliktedir. Çalışma, bir çocuk edebiyatı eserindeki kahramanların her iki program kapsamında da çocuklara rol-model olmasını incelemesi bakımından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, sosyal duygusal öğrenme becerileri, rol model

“Hortlakları Durdurun!” Adlı Eserin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Sorumluluk Değeri Çerçevesinde İncelenmesi

Burcu Aksu

Türkçe Öğretmenliği Samsun Canik Uludağ Ortaokulu
burcuaksu65@gmail.com

Özet

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çatı değerleri içerisinde yer alan sorumluluk kavramı, küçük yaştan itibaren çocuklar için büyük önem arz eden bir değerdir. Gerek bireysel gerek toplumsal sorumluluklarını yerine getirme bilinciyle büyüyen çocuklar, toplum içerisinde daha öz güvenli, kendi kararlarını verebilen, bağımsız davranabilen ve eylemlerinin sonuçlarını üstlenebilen bireyler olurlar. Çocuklar, bu sorumluluk bilinci ile kendine ve topluma karşı görevlerini yerine getirirken bir gruba ait olma ihtiyacı hissederler. İncelemeye esas olan Aslı TOHUMCU’nun “Hortlakları Durdurun!” adlı çocuk edebiyatı eserinde, bu ait olma arzusu ve öncülük yeteneğiyle harmanlanan sorumluluğun açık örnekleri bulunmaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı; "Hortlakları Durdurun!" adlı çocuk edebiyatı eserinin, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çatı değerleri içerisinde yer alan "Sorumluluk" değeri bağlamında incelenmesidir. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi (doküman analizi) yöntemi kullanılmıştır.

Çalışma, TYMM’nin temel taşlarından biri olan "sorumluluk" çatı değerinin, bir edebi eser içerisinde nasıl işlendiğinin ve karakterler üzerinden nasıl "eyleme" dönüştüğünün tespit edilmesi bakımından özgün bir nitelik taşımaktadır. Eserin fantastik bir kurguya sahip olması, sorumluluk değerinin çocuk okura didaktik bir dille değil, macera ve merak unsurları aracılığıyla aktarılmasını sağlamaktadır. Bu durum, değerler eğitiminin kalıcılığı açısından nitelikli bir örnek teşkil etmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda, karakterlerin kriz anlarında sergiledikleri tutumların, sorumluluk bilinciyle hareket etme ve eylemlerinin sonuçlarını üstlenme becerilerini yansıttığı; bu yönüyle karakterlerin bireysel kimliklerinden toplumsal sorumluluk üstlenen aktif kişiliklere dönüştükleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Sorumluluk, Toplum

Comparing Novice and Experienced In-Service EFL Teachers' Perceptions of Digital Tool Integration into Classroom Practice

Aleyna Dönek [1,*] & Volkan Inceçay [1]

[1] İngilizce Öğretmenliği İstanbul Medipol Üniversitesi
aleyna.donek@std.medipol.edu.tr

Özet

The rapid digitalization of educational environments has rendered the integration of digital tools a core component of English as a Foreign Language (EFL) instruction. However, teachers' effective use of these tools is often shaped by their professional experience and perceived competencies. With this in mind, this study will investigate and compare novice and experienced EFL teachers' perceptions of digital tool integration through the combined lenses of the Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK) framework (Mishra & Koehler, 2006) and the Extended Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT2) (Venkatesh et al., 2012). While TPACK will be employed to capture teachers' perceived instructional competence, the UTAUT2 model will be used to examine the motivational and behavioural factors influencing technology use. Adopting an explanatory sequential mixed-methods design, the study will first collect quantitative data from approximately 120 EFL teachers working in Türkiye. Participants will be categorized according to three major career phases: early-, mid-, and late-career. Validated TPACK subscales adapted to the EFL context will be analysed using descriptive and inferential statistics, including independent samples t-tests and ANOVA, to identify differences across career stages. In the subsequent qualitative phase, semi-structured interviews will be conducted with eight participants to further explain the quantitative findings. Guided by core UTAUT2 constructs, the interview data will be analysed thematically to explore both internal catalysts and external constraints. The findings are expected to offer significant implications for EFL teacher education programs and professional development, highlighting the distinct support mechanisms required to bridge the gap between technology acceptance and pedagogical practice.

Anahtar Kelimeler: Technological Pedagogical Content Knowledge; Technology Acceptance; Novice Teachers, Experienced Teachers; Digital Tools

Bana 10 Dakikanı Ver, Sana İngilizce Konuşma Motivasyonu Vereyim!

Duhan Nurdan Doğan [1,*], Duha Nur Doğan [1], Ömer Efe [2] & Muhammed Said Akdeniz [3]

[1] Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı Atatürk Üniversitesi
[2] Lise Öğrencisi, 10.Sınıf Abdullah Tivnikli Fen, Sosyal Bilimler ve Teknoloji Anadolu İmam Hatip Lisesi
[3] Lise Öğrencisi, 10.Sınıf Abdullah Tivnikli Fen, Sosyal Bilimler ve Teknoloji Anadolu İmam Hatip Lisesi
duhannurdan@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, yabancı dil konuşma derslerinde kullanılan bilinçli farkındalık temelli etkinliklerin öğrencilerin konuşma motivasyonları üzerindeki etkisini incelemektir. Yabancı dil öğrenme sürecinde öğrencilerin sıklıkla deneyimlediği konuşma kaygısı, dikkat dağınıklığı ve motivasyon düşüklüğü, konuşma becerisinin gelişimini olumsuz yönde etkileyen başlıca etmenler arasında yer almaktadır. Bu çerçevede, ders öncesinde uygulanan kısa süreli ve yapılandırılmış bilinçli farkındalık etkinliklerinin öğrencilerin konuşma sürecine yönelik duyuşsal hazır bulunuşluklarını nasıl etkilediği araştırılmıştır.

Araştırma, 2025–2026 eğitim-öğretim döneminde 10. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiş ve yarı deneysel araştırma deseni uygulanmıştır. Çalışma kapsamında bir deney grubu ve bir kontrol grubu dâhil edilmiştir. Deney grubunda İngilizce konuşma derslerinin başlangıcında belirli bir süre boyunca bilinçli farkındalık temelli etkinlikler uygulanırken, kontrol grubunda dersler mevcut öğretim programına uygun şekilde sürdürülmüştür. Araştırma verileri, konuşma motivasyonunu ölçmeye yönelik araçlar ile süreç boyunca yapılan gözlemler aracılığıyla elde edilmiştir.

Elde edilen bulgular, bilinçli farkındalık etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin İngilizce konuşmaya yönelik motivasyon düzeylerinde anlamlı bir artış olduğunu ve ders sürecine odaklanma becerilerinin güçlendiğini göstermiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda, bilinçli farkındalık temelli uygulamaların yabancı dil konuşma derslerinde öğrencilerin motivasyonlarını destekleyen ve öğrenme sürecini olumlu yönde etkileyen etkili bir yaklaşım olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilinçli Farkındalık, Yabancı Dil, Konuşma Becerisi, Motivasyon

The "Why" and "How" of English Speaking Anxiety: A Classroom-Based Case Study of EFL Learners

Esra Acar

İngilizce Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
esra.acar@marmara.edu.tr

Özet

English speaking anxiety remains a critical affective barrier for many learners in English as a Foreign Language (EFL) contexts as it leaves them with persistent anxiety and a sense of vulnerability, which negatively affect both their linguistic competence and social interactions in the real-world. Although its effects have long been documented in international educational research, the changing experiences of EFL learners necessitate elaborate investigation in the Turkish context. Through a classroom-based case study, the current research aimed to thoroughly address the underlying causes of speaking anxiety and coping mechanisms that participants use to prevent it. In the language teaching process, EFL educators take on an essential role in ensuring the psychological safety of learners. In this regard, the current study also seeks to inform EFL instructors of pedagogical practices that can reduce learner distress, thereby enhancing the overall language learning experience. The qualitative data were collected by means of in-depth interviews conducted with five EFL learners and were analyzed through thematic analysis. The study revealed key sources of speaking anxiety such as fear of negative evaluation, negative self-perception and classroom dynamics. The findings also brought EFL learners' strategies, including mindfulness practices, autosuggestion and deliberate cognitive distraction, to the forefront. The present study concludes with potential pedagogical practices to mitigate speaking anxiety and significant implications for creating a safe classroom climate.

Anahtar Kelimeler: English Speaking Anxiety, Turkish EFL Learners, Classroom-Based Case Study

A Study on Code-Switching Among Turkish Adolescents

Çağla Orkan [1,*], Esma Zümral Türker [2] & Zeynep Çavuş [2]

[1] İngilizce Öğretmenliği Çatalca Bilim ve Sanat Merkezi
[2] 9.Sınıf Çatalca Bilim ve Sanat Merkezi
caglaaltintas@gmail.com

Özet

In the globalizing world, the rapid spread of technology and social media has increased interlingual interaction and led to changes in daily spoken language. Particularly among the young generation, often referred to as digital natives, the phenomenon of resorting to English words while speaking Turkish or switching between languages within a sentence, Code-Switching, has become a noteworthy sociolinguistic topic in recent years. This study aims to examine the frequency of code-switching among Turkish adolescents in daily communication and digital platforms, the reasons behind it and their attitudes toward this situation. The research was conducted among students attending Büyükçekmece Atatürk Anatolian High School and Prof. Dr. Fuat Sezgin Science High School in Büyükçekmece and Silivri, İstanbul. In the study conducted during the 2025-2026 academic year, 30 students were selected through random sampling. The "Code-Switching Attitude and Frequency Survey," prepared by the researchers and administered online via Google Forms, was used as the data collection tool. In the application, the General Survey model, one of the Quantitative Research methods, was adopted. The data collected through the survey were statistically analyzed using frequency and percentage calculations. According to the findings, it was determined that students resort to code-switching especially during gaming culture, social media trends and peer interaction to facilitate expression, attract attention or create humor elements. The obtained data were classified under the headings of "conveying emotion," "technical terms," and "popular culture discourses." As a result of this study, the necessity of awareness-raising activities to increase the mother tongue consciousness of young people was emphasized and suggestions were presented on how educators can support students' linguistic creativity within the framework of mother tongue rules.

Anahtar Kelimeler: Adolescents, Code Switching, Digital Native

Okul Öncesi Dönem Yabancı Dil Öğretiminde "Harekete Geç Kartları" Kullanımı: Fiziksel Tepki Yöntemine Dayalı Bir Saha Çalışması

Burcu Ata Bilgili

İngilizce Öğretmenliği Namık Kemal İlkokulu
burcuatabilgili@gmail.com

Özet

Okul öncesi dönemde dil edinimi, somut görsel uyaranlar ve fiziksel aktivite ile desteklendiğinde daha kalıcı hale gelmektedir. Geleneksel dil öğretim metotları, bu yaş grubunun hareket ihtiyacı ve oyun odaklı doğasıyla her zaman örtüşmemektedir. Bu bağlamda, bedensel hareketin merkeze alındığı Fiziksel Tepki Yöntemi'nin (TPR), görsel materyallerle nasıl destekleneceği ve bu süreçte çocukların dilsel tepkilerinin nasıl geliştiği, üzerinde çalışılması gereken önemli bir pedagojik alandır.

Bu çalışmanın temel amacı, okul öncesi 4-6 yaş grubundaki öğrencilere yönelik yabancı dil öğretiminde, araştırmacı tarafından hazırlanan "Harekete Geç Kartları" kullanımının öğrenme başarısı üzerindeki etkisini değerlendirmektir. Araştırma; selamlaşma, renkler, hayvanlar, vücudun bölümleri ve sayılar temalarında hazırlanan kartların, çocukların hedef komutları anlama ve uygulama becerilerine olan katkısını ölçmeyi hedeflemektedir.

Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modelinde tasarlanmıştır. Çalışma, Balıkesir ili Altıeylül ilçesindeki Namık Kemal İlkokulu'nun 28 anasınıfı öğrencisi ile yürütülmüştür. Veri toplama sürecinde, araştırmacının hazırladığı "Harekete Geç Kartları" ile gerçekleştirilen 6 haftalık uygulama süreci, araştırmacı tarafından geliştirilen "Dereceli Yapılandırılmış Gözlem Formu" ile izlenmiştir. Çocukların görsel komutlara verdikleri tepkiler; "Tam Tepki", "Kısmi Tepki" ve "Tepki Yok" şeklinde kategorize edilmiş; elde edilen veriler frekans (f), yüzde (%) ve ortalama ($\bar{x}$) analizleri ile değerlendirilmiştir.

Çalışma verilerin değerlendirilmesi aşamasında olup; analiz sonuçları, görsel materyal odaklı TPR uygulamasının çocukların dinlediğini anlama ve eyleme dökme hızları üzerindeki başarısını ortaya koyacaktır. Bildiride, Harekete Geç Kartları'nın sınıf içi öğrenme kalıcılığına olan katkısı, nicel bulgular ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Harekete Geç Kartları, Fiziksel Tepki Yöntemi (TPR), Dil Edinimi

Exploring Teacher Grit in EFL: Insights from Turkish EFL Teachers

Reyyan Betül Cakcak

İngilizce Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
cakcakbetl@gmail.com

Özet

This study explores the concept of grit among English as a Foreign Language (EFL) teachers in Türkiye. Grounded in positive psychology, grit is defined as perseverance and passion for long-term goals and has been increasingly recognized as a significant factor in educational success. While the majority of existing research has examined learner grit through quantitative approaches, teacher grit remains an underexplored area, particularly in the Turkish EFL context.

The study adopts an exploratory qualitative design and aims to investigate how EFL instructors conceptualize grit, identify the personal and contextual factors that foster or hinder it, examine how grit is demonstrated in daily teaching practice, and explore its role in sustaining motivation and preventing burnout. Data will be collected through semi-structured interviews with approximately 20--25 currently employed EFL teachers from K-12 and postsecondary institutions across Türkiye, selected through convenience and snowball sampling. The data will be analyzed inductively using Braun and Clarke's (2006) six-phase thematic analysis framework.

EFL teachers in Türkiye face numerous professional challenges including heavy workloads, exam-driven curricula, unmotivated students, and limited institutional support — all of which are likely to influence their capacity for perseverance. By offering a teacher-centered and qualitative perspective, this study aims to contribute to the understanding of grit in language teaching contexts and provide practical implications for teacher education and professional development programs.

Anahtar Kelimeler: Teacher Grit, Efl Teachers, Positive Psychology, Turkish Efl Context

Uluslararası Öğrencilerin Perspektifinden Dil ve Kültürel Deneyimlerin Kültürlerarası Eğitimde Adaptasyon Sürecine Etkisi

Zeynep Tarhan [1,*] & Yahya Han Erbaş [2]

[1] İngilizce Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitimin Felsefi, Sosyal ve Tarihi Temelleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
zeynepttarhan@gmail.com

Özet

Bu çalışma, uluslararası öğrencilerin ev sahibi ülkenin diline ve kültürüne adaptasyon süreçlerinde yaşadıkları deneyimlerin, kültürlerarası iletişim yetkinlikleri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Küreselleşmenin artmasıyla birlikte yükseköğretimde uluslararası öğrenci hareketliliği önemli ölçüde artmış; ancak bu öğrencilerin dilsel ve kültürel uyum süreçlerinde karşılaştıkları zorluklar, akademik başarı ve sosyal entegrasyon açısından kritik bir problem alanı olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle farklı dil yapıları, kültürel normlar ve iletişim biçimleri, öğrencilerin adaptasyon sürecini karmaşıklaştırmakta ve kültürlerarası iletişim becerilerinin gelişimini doğrudan etkilemektedir.

Bu bağlamda araştırmanın temel amacı, uluslararası öğrencilerin adaptasyon sürecinde yaşadıkları deneyimleri ortaya koymak ve bu deneyimlerin kültürlerarası iletişim yetkinliklerini nasıl şekillendirdiğini analiz etmektir. Ayrıca, olumlu ve olumsuz deneyimlerin iletişim becerileri, kültürel empati ve akademik uyum üzerindeki etkilerinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Araştırmada karma yöntem yaklaşımı benimsenmiştir. Nicel veri toplamak amacıyla Polat ve Arslan (2022) tarafından geliştirilen General Adaptation Scale for International Students (GASIS) ölçeği kullanılarak öğrencilerin genel uyum düzeyleri ve iletişim becerileri ölçülecek; nitel veri toplamak için ise yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla öğrencilerin bireysel deneyimleri derinlemesine incelenecektir. Araştırma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerle sınırlandırılmıştır. Elde edilecek bulguların, uluslararası öğrencilerin adaptasyon süreçlerini destekleyici eğitim politikaları ve uygulamalarına katkı sağlaması beklenmektedir.

Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir. Bu araştırma birinci araştırmacı tarafından ikinci araştırmacı danışmanlığında hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Kültürlerarası Eğitim, Kültürlerarası İletişim Yetkinliği, Kültürel Adaptasyon, Dil Öğrenimi

Exploring the Interplay Between Language Mindset, Learner Autonomy, and English Language Achievement Among Tertiary EFL Students

Emre Büyükçelik

İngilizce Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
buyukcelikemre@gmail.com

Özet

This study aimed to investigate the relationships among growth and fixed language mindset, learner autonomy, and foreign language achievement among tertiary-level EFL learners in Türkiye. Grounded in the implicit theories of intelligence framework, the study employed an explanatory sequential mixed-methods design. In the first phase, quantitative data were collected from 363 students enrolled in a compulsory English preparatory program through the Language Mindset Inventory (Lou & Noels, 2017), the learner autonomy questionnaire developed by Spratt, Humphreys, and Chan (2002), and institutional achievement test scores. In the second phase, qualitative data were gathered through focus group interviews to further explain the statistical results. The quantitative findings revealed statistically significant positive correlations between growth mindset and foreign language achievement, growth mindset and learner autonomy, and learner autonomy and achievement. Multiple regression analyses indicated that growth mindset and learner autonomy emerged as statistically significant positive predictors of foreign language achievement, whereas fixed mindset was a statistically significant negative predictor. The qualitative findings supported the quantitative results, showing that learners with growth-oriented beliefs demonstrated higher levels of responsibility, persistence, and strategic engagement in the learning process, while fixed-oriented beliefs were associated with avoidance and lower academic engagement. Overall, the findings highlight the distinct roles of growth mindset, fixed mindset, and learner autonomy in explaining foreign language achievement in tertiary-level EFL contexts.

Anahtar Kelimeler: Language Mindset, Learner Autonomy, English Language Achievement

Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretmenlerinin Kültürlerarası Formasyonu Üzerine Bir Durum Çalışması: Marmara Üniversitesi Örneği

Dilvin Kara [1,*] & Füsun Saraç [2]

[1] Fransızca Öğretmenliği İstanbul Medeniyet Üniversitesi
[2] Fransızca Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
dilvin.kara@medeniyet.edu.tr

Özet

Günümüzde yabancı dil öğretiminde yalnızca dilsel yeterliliklerin değil, aynı zamanda kültürlerarası iletişim becerilerinin geliştirilmesi de temel bir gereklilik olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerin kültürlerarasılık alanında yeterli donanıma sahip olmaları büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, öğrencilerin söz konusu becerileri kazanabilmeleri için yabancı dil öğretmenlerinin de kültürlerarasılık alanında yeterli bir formasyon almaları gerekmektedir. Ancak alanyazın incelendiğinde, Türkiye'de Fransızca öğretmenlerinin kültürlerarası eğitimine yeterli düzeyde önem verilmediği görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Fransızca öğretmenlerinin kültürlerarası becerilere ilişkin görüşlerini inceleyerek mevcut öğretim programında bu yaklaşıma ne ölçüde yer verildiğini belirlemek ve çözüm önerileri sunmaktır. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırmanın kullanıldığı bu çalışmada, araştırmanın örneklemini Marmara Üniversitesi Fransızca Öğretmenliği lisans bölümü öğretmenleri oluşturmaktadır. Veriler, betimsel araştırma modeli çerçevesinde; programın güncel müfredatının incelenmesi ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemeye yönelik açık uçlu sorulardan oluşan anket aracılığıyla toplanacaktır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenecektir. Çalışma, bulguların toplanma aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir. Bu çalışmadan elde edilen verilerin yabancı dil öğretiminde kültürlerarasılık becerisinin ne ölçüde önemli olduğunu göstermesi açısından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürlerarası İletişim Becerileri, Formasyon, Öğretmen, Fransızca Yabancı Dil.

A2 Düzeyi Üniversite Öğrencilerinin Fransızca Öğreniminde Biçimbilimsel Yanlışların Çözümlemesi

Ferda Dikmen [1,*] & Füsun Saraç [2]

[1] Fransız Dili ve Edebiyatı Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
[2] Fransızca Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
fdikmen@nku.edu.tr

Özet

Bir birey, doğduğu andan itibaren içinde bulunduğu toplumun bir parçası olarak ana dili aracılığıyla iletişim kurmakta ve bu dili doğal süreçler içinde edinmektedir. Günümüzde ise yabancı dil bilmek bireysel bir tercihin ötesine geçerek önemli bir gereklilik haline gelmiştir. Bu durum, bireylerin yalnızca yabancı dili öğrenmesini değil, aynı zamanda onu etkin bir şekilde kullanabilmesini de zorunlu kılmaktadır. Yabancı dil öğrenim sürecinde ortaya çıkan yanlışlar, öğrenenlerin dilsel gelişimini yansıtan önemli göstergelerden biri olarak değerlendirilmektedir. Geleneksel olarak olumsuz bir unsur olarak görülen bu yanlışlar, sistemli ve bilimsel bir yaklaşımla incelendiğinde öğrenme süreçlerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda, yazılı anlatım sürecinde ortaya çıkan yanlışların incelenmesi, dil öğretim süreçlerinin geliştirilmesi açısından önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, A2 düzeyinde Fransızca öğrenen üniversite öğrencilerinin yazılı anlatım metinlerinde görülen biçimbilimsel yanlışları çözümleyerek bu yanlışların türlerini ve ortaya çıkış nedenlerini belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni benimsenmiş ve betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma kapsamında, hazırlık sınıfında öğrenim gören öğrencilerin yazılı üretimleri incelenmiş ve yanlışlar biçimbilimsel açıdan analiz edilmiştir.

Araştırma bulguları, biçimbilimsel düzeyde toplam 763 yanlış tespit edildiğini göstermektedir. Bu yanlışların büyük bir kısmını 710 örnekle seçme yanlışları oluştururken, bunu 43 eksiltme ve 10 ekleme yanlışı izlemektedir. Yanlışların yoğunlaştığı başlıca alanlar; fiil çekimleri, zaman kullanımları, sıfatların cinsiyet ve sayı uyumu, zamir seçimi ve yazım kurallarıdır. Özellikle yazım yanlışlarında İngilizcenin etkisi dikkat çekmektedir. Bu bulgular, öğrencilerin Fransızcanın dilbilgisel kurallarını tam olarak içselleştirmekte zorlandıklarını göstermektedir. Bu zorlukların, dilin yapısal karmaşıklığı ile ana dil ve diğer yabancı dillerin etkisiyle ortaya çıktığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, biçimbilimsel yanlışların, Fransızca ile Türkçe arasındaki dilbilgisel farklılıklar ve çok dilliliğin etkisiyle şekillendiği anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgular, yabancı dil öğretiminde dilbilgisel yapıların daha sistemli ve bilinçli bir şekilde ele alınmasının gerekliliğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fransızca Öğrenimi, Yanlış Türleri, Yanlış Nedenleri, Yanlış Çözümlemesi

The Impact of an Autonomy-Promoting Training on the Development of Learner Autonomy in University EFL Preparatory Students

Pınar Arıpınar

İngilizce Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
pinar.aripinar@gmail.com

Özet

The aim of this thesis is to examine the impact of integrating autonomy-promoting training into English language teaching on the learner autonomy levels of young adult students studying at a private university. The study is grounded in the theoretical framework of Self-Determination Theory (Deci & Ryan, 2017) and seeks to investigate whether the implementation of this instructional style and training has an effect on the satisfaction of student's basic psychological needs as outlined in the theory and, if so, to what extent.

The study will be conducted with young adult students enrolled in the English preparatory program of a private university in Istanbul. Within the scope of the research, students will receive applied autonomy-promoting instruction for a total of ten class hours over a five-week period in their English courses. Following this instructional intervention, changes in students' intrinsic motivation levels and their basic psychological needs will be examined.

This quasi-experimental study is designed using a mixed-methods approach. In the quantitative dimension, the Turkish adaptation (Koçak et al., 2025) of the Basic Psychological Need Satisfaction and Frustration Scale (BPNSFS) (Chen at al., 2015) will be utilized as pre-test and post-test to measure the extent to which students' basic psychological needs are satisfied. In the qualitative dimension, students' perceptions of autonomy and their learning experiences will be thematically analyzed through open-ended written questions administered before and after intervention.

The majority of the studies aim to determine learner autonomy levels of students at various educational levels and explore students' perceptions of learner autonomy. However, no quasi-experimental study employing both quantitative and qualitative methods aimed at enhancing the learner autonomy of English preparatory students has been identified in the Turkish context. This study aims to fill this gap in the literature and to offer pedagogical implications for English language teaching at the university level.

Anahtar Kelimeler: Learner autonomy / Self-Determination Theory / ELT / Strategy training

Geçmişten Geleceğe İngilizce Öğretimi: Geleneksel Yöntemler ile Dijital Araçların Bütünleşmesine Yönelik Öğretmen Deneyimleri

Feride Arslan

Uluslararası ve Karşılaştırmalı Eğitim Marmara Üniversitesi
feridearslan25@marun.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Yabancı dil öğretimi, tarihsel süreç içerisinde kara tahta ve tebeşirden akıllı tahtalara, fiziksel sözlüklerden çevrim içi platformlara uzanan köklü bir dönüşüm yaşamıştır. Bu dönüşümün merkezinde yer alan geçmişten geleceğe öğretmen imajı, yalnızca yeni araçları kullanmayı değil, geçmişin geleneksel yöntemlerini geleceğin teknolojileriyle nasıl harmanladığını da içermektedir. Alanyazında dijital araçların öğrenci üzerindeki etkileri sıkça tartışılsa da, bu araçları geleneksel sınıf yönetimi ve öğretim yöntemlerine entegre eden, sürecin asıl yürütücüsü olan öğretmenlerin derinlemesine yaşadıkları tecrübeler yeterince irdelenmemiştir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, lise kademesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin Duolingo, Kahoot ve Quizlet gibi dijital platformları geleneksel öğretim pratikleriyle nasıl ilişkilendirdiklerini ve bu süreçte edindikleri deneyimleri ortaya koymaktır. Çalışma, bu araçların geçmişten gelen geleneksel sınıf içi öğretimi nasıl dönüştürdüğünü veya desteklediğini anlamlandırmayı hedeflemektedir.

Yöntem: Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseninde tasarlanan bu çalışmada, lise İngilizce öğretmenlerinin geleneksel yöntemlerle dijital araçları harmanlama süreçleri derinlemesine incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği ile belirlenmiş olup, araştırmacının yürüttüğü uluslararası eTwinning projesindeki yabancı ortakları ve farklı lise türlerinde görev yapan Türk meslektaşları olmak üzere mesleki deneyimleri 7 ile 28 yıl arasında değişen (ortalama 20 yıl tecrübeye sahip) 11 İngilizce öğretmeninden oluşmaktadır. Veri toplama sürecinde, katılımcıların deneyimlerini detaylandırmalarına imkân tanıyan yarı yapılandırılmış görüşme formu ve uluslararası katılımcılar için dijital formlar kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler, MAXQDA nitel veri analizi programı desteğiyle tematik analiz yöntemine tabi tutulmuş; kodlar ve kategoriler aracılığıyla öğretmenlerin yaşadığı pedagojik dönüşüm anlamlandırılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, öğretmenlerin dijital araçları geleneksel yöntemlerin bir rakibi olarak değil, tamamlayıcı bir destek unsuru olarak konumlandırdığını göstermektedir. Ulusal ve uluslararası düzeydeki öğretmen deneyimleri; bu araçların özellikle kelime öğretimi ve motivasyon aşamasında geçmişin yöntemlerini zenginleştirdiğini, ancak altyapı yetersizlikleri ve idari kısıtlamaların geleceğin sınıfı vizyonunun önünde temel engel teşkil ettiğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda, deneyimli öğretmenlerin tecrübeleri ile geleceğin teknolojileri arasında sağlıklı bir köprü kurulabilmesi için eğitim politikalarına yönelik somut öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Geçmişten Geleceğe Öğretmen, Geleneksel Yöntemler, Dijital Dil Araçları, Fenomenoloji, Öğretmen Deneyimleri.

Mizah Aracılığıyla Kültür Aktarımı: Okul Temalı Karikatürlerin Dil Öğretimindeki Rolü ve Önemi

Sure Dalya Demir

Alman Dili Eğitim Yüksek Lisans Gazi Üniversitesi
dalyademir914@gmail.com

Özet

Dil ve kültürün ayrılmaz bütünlüğüne rağmen yabancı dil öğretim süreçlerinin genellikle kültürel bağlamdan uzak ve sadece dilbilgisi odaklı yürütülmesi önemli bir sorun teşkil etmektedir. Bu durum, öğrencilerin hedef dildeki yapıları bilseler dahi, toplumsal değer yargılarının ve kültürel kodların en yoğun görüldüğü mizah unsurlarını, özellikle de karikatürleri anlamlandırmada yetersiz kalmalarına yol açmaktadır. Dolayısıyla ana dil ve hedef dil arasındaki kültürel farkların karikatürler aracılığıyla nasıl çözümleneceği ve bu zengin materyallerin ders süreçlerine hangi yöntemlerle entegre edilebileceği konusu dil eğitiminde giderilmesi gereken temel bir eksiklik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, dil ve kültürün birbirinden ayrılamaz bütünlüğünden yola çıkarak Türkiye ve Almanya özelinde karikatürlerdeki kültürel izleri ve toplumsal değer yargılarını karşılaştırmalı bir bakış açısıyla ele almaktır. Bu kapsamda çalışma, karikatürlerin sunduğu zengin görselliğin ve dilsel oyunların yabancı dil sınıflarına taşınmasının öğrencilerin öğrenme sürecini ve kültürel farkındalıklarını nasıl dönüştürebileceği sorusuna yanıt aramayı hedeflemektedir.

Çalışmanın araştırma modeli, içerik analizi, göstergebilimsel analiz yöntemlerine dayanmaktadır. Araştırma verileri internet arama motorları ile Facebook ve Pinterest gibi sosyal medya platformları üzerinden “okul ve öğretmen” temasını içeren ve rastgele seçilen toplam 20 (10 Türk, 10 Alman) karikatürden oluşmaktadır. Verilerin incelenmesinde, Edward T. Hall’ın Kültürün Gizli Boyutları ve Byram’ın Kültürlerarası İletişimsel Yetkinlik modellerinden yararlanılarak oluşturulan bir analiz matrisi kullanılmıştır. Bu matris aracılığıyla her iki ülkeye ait karikatürler kültürel ögeler ve toplumsal değerler açısından karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir.

Araştırmadaki bulgular, karikatürlerin analiz matrisi aracılığıyla incelenmesi sonucunda, yabancı dilde içeriği sadece sözcük düzeyinde veya birebir çeviriyle anlamanın hedef kültürü kavramada yeterli olmadığını göstermiştir. Bu doğrultuda çalışma, yabancı dil öğretiminde kültürel bilginin öneminin göz ardı edilmemesi ve öğretim süreçlerinin bu farkındalıkla yapılandırılması gerektiğini savunmaktadır. Sonuç olarak, ders materyallerinin ve ders akışının kültürel ögeleri merkeze alacak şekilde oluşturulmasının öğrenme sürecine daha fazla katkı sağlayacağı kanısına varılmıştır. Çalışmada sunulan önerilerin karikatür gibi mizah unsuru içeren materyallerin ders sürecinde daha etkili şekilde ele alınmasına rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğretimi, Kültürlerarası İletişimsel Yetkinlik, Kültürün Gizli Boyutları, Almanca-Türkçe Karikatür Karşılaştırma

"The English Teacher of Young Learners": Metaphorical Representations Among Pre-Service Teachers

Zeynep Çamlıbel-Acar [1,*], Zeynep Serra Altun [2] & Gizem Yıldırım [2]

[1] İngilizce Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
[2] İngilizce Hazırlık İstanbul Medipol Üniversitesi
zeynep.camlibel@marmara.edu.tr

Özet

In educational research, metaphor analysis has become a valuable tool for exploring beliefs about teaching and learning. Metaphors provide powerful insights into how individuals conceptualize complex issues or phenomena, such as that of the teacher. Metaphor research is relatively new and there remains a need for context-specific metaphor investigations, particularly in language teacher education. This study addresses this research need by examining pre-service English as a Foreign Language (EFL) teachers' metaphorical perception of the concept of "English teacher of young learners". By analyzing generated metaphors, the study seeks to reveal the underlying cognitive and emotional dimensions of these perceptions. In doing so, it contributes to the broader effort to better understand the evolving role of EFL teachers of young learners and to inform more responsive and effective foreign language teacher training. The specific research questions are:

- Which metaphors do pre-service EFL teachers generate on the concept of "English teacher of young learners" and
- Do the metaphors significantly differ according to the year of study in the program?

The data were collected from 230 pre-service teachers at the EFL teacher training program of a public university in Istanbul. The participants were asked to produce a metaphor in response to the prompt "An English teacher of young learners is like…". The study adopted a qualitative research design grounded in metaphor analysis. Participants' responses were analyzed through a systematic coding process, including identification, classification, and categorization of metaphors based on their underlying meanings. Results reveal a diverse range of metaphorical representations, which cluster around several key themes. Specific findings and conclusions will be shared in the presentation.

Anahtar Kelimeler: English, Teacher, Young learners, Metaphors

Sanat Terapi Temelli Yaratıcı İfade Etkinliklerinin İlkokul Öğrencilerinin Yaratıcılığa Etkileri

Sanem Şeker Üner

Sosyoloji Düzce Üniversitesi
sanemsekert@gmail.com

Özet

Yaratıcılık, bireyin özgün ve anlamlı ürünler ortaya koyabilme kapasitesi olarak tanımlanmaktadır. Sanat eğitimi, bu becerinin geliştirilmesinde önemli bir role sahiptir. Ancak geleneksel yaklaşımlar çoğu zaman ürün odaklıdır. Sanat terapisi temelli yaklaşımlar ise sürece odaklanarak bireyin kendini özgürce ifade etmesini destekler. Bu araştırma, süreç odaklı sanat terapisi temelli etkinliklerin yaratıcılık üzerindeki etkisini incelemek üzere planlanmıştır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemi ile yürütülecektir. Çalışma grubunu 7–10 yaş aralığında 10 ilkokul öğrencisi oluşturacaktır. Uygulama süreci 6 hafta sürecek olup her hafta farklı yaratıcı ifade etkinlikleri gerçekleştirilecektir. Bu etkinlikler, Serbestl izler, Duyguların Renkleri, Hayali Dünya, Bir Nesneye Yeni Anlam, Görsel Anlatım ve Kendi eserini seç ve anlat başlıkları adı altında olacaktır. Veriler gözlem, görüşme ve ürün analizi yoluyla toplanacaktır. Sanat terapisi temelli etkinliklerin öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmesi beklenmektedir. Özellikle süreç ilerledikçe daha özgün ve esnek üretimlerin ortaya çıkacağı öngörülmektedir. Bu araştırmadan elde edilecek bulguların, sanat eğitimi alanında süreç odaklı yaklaşımların önemini ortaya koyacağı düşünülmektedir. Elde edilecek sonuçlara bağlı olarak eğitim ortamlarında sanat terapisi temelli uygulamaların yaygınlaştırılması önerilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sanat Terapisi, Yaratıcılık, Sanat Eğitimi, İlkokul, Yaratıcı İfade

Akademisyenlerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin İncelenmesi

Vildan Çağla Köstem [1,*] & Adil Çoruk [2]

[1] Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitim Bilimleri Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
caglakostem@hotmail.com

Özet

Problem durumu: Yükseköğretim kurumları, bilgi üretimi, araştırma faaliyetleri ve toplumsal gelişime katkı sunma işlevleriyle önemli bir konuma sahiptir. Bu kurumlarda görev yapan akademisyenler ise eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın üretimi ve idari sorumluluklar gibi çok boyutlu görevleri eş zamanlı olarak yürütmektedir. Söz konusu yoğun ve çok yönlü iş yükü, akademisyenlerin psikolojik iyi oluşlarını ve zorluklarla başa çıkma kapasitelerini önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Bu çerçevede, akademisyenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin belirlenmesi ve bu düzeylerin çeşitli değişkenler bağlamında ele alınması, alanyazın açısından önem taşımaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, akademisyenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerini belirlemek ve bu düzeylerin çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesidir. Bu kapsamda yaş, cinsiyet, akademik unvan, görev yapılan birim, mesleki kıdem, ders yükü ve benzeri değişkenler doğrultusunda psikolojik dayanıklılık düzeylerinin değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Elde edilecek bulguların, akademisyenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerine ilişkin mevcut durumu ortaya koymaya katkı sunması beklenmektedir.

Yöntem: Bu araştırma, nicel araştırma yaklaşımı çerçevesinde betimsel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Veri toplama sürecinde, akademisyenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerini belirlemek amacıyla "Yetişkinler için Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği" ile araştırmacı tarafından geliştirilen demografik bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde görev yapan akademisyenler oluşturmaktadır. Elde edilen veriler, IBM SPSS Statistics paket programı aracılığıyla analiz edilecektir. Veri analizinde, öncelikle betimsel istatistiklerden yararlanılacak, ayrıca değişkenler arasındaki farklılıkların ve ilişkilerin incelenmesine yönelik uygun istatistiksel analiz teknikleri uygulanacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma verilerinin analiz süreci devam etmekte olup, elde edilecek bulgular doğrultusunda akademisyenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerine ilişkin sonuçlar ortaya konulacak ve bildiride yer verilecektir.

Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi BAP Projeleri (**Proje ID: 5633**) kapsamında desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik dayanıklılık, akademisyen, yükseköğretim.

Somut Olmayan Kültürel Mirasın Canlandırılması Bağlamında Dijital Destekli Eğitim: Elpek Bezi Dokumacılığı Üzerine Eylem Araştırması

Nilüfer Dinç Demirok [1,*], Ayşe Sibel Erdoğdu [2], Ali Fuat Koca [2] & Işıl Ceylin Demirhan [2]

[1] Ingilizce Öğretmeni Meb Kdz. Ereğli Şahinde Hayrettin Yavuz Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Proje Grubu Öğrencisi Kdz. Ereğli Şahinde Hayrettin Yavuz Bilim ve Sanat Merkezi
nlfr.76@gmail.com

Özet

Günümüzde küreselleşme, sanayileşme ve kültürel homojenleşme gibi tehditler karşısında bu mirasın sürdürülebilirliği risk altındadır. Literatürde bu risklere karşı geliştirilen stratejiler canlandırma kavramı ile karşılanmaktadır. Bu araştırmanın özgün değeri küreselleşmenin getirdiği kültürel homojenleşmeye karşı yerel kimliği güçlendirmesi ve yok olma tehlikesi altındaki bir değeri canlandırma literatürü çerçevesinde ele alarak sürdürülebilirliğine katkı sağlamasında yatmaktadır. Çalışma klasik anlatım yöntemlerinin ötesine geçerek üstün yetenekli (BYF) öğrencilerin yüksek analiz ve yenilikçi üretim potansiyellerini, Z ve Alpha kuşağının öğrenme alışkanlıklarına uygun dijital araçlarla harekete geçirmeyi hedeflemesi ile yöntemsel bir yenilik sunmaktadır. UNESCO'nun koruma yaklaşımının somut nesneden ziyade o nesneyi var eden üretim bilgisini ve süreci önceleyen bir boyuta evrilmesiyle birlikte, dokumacılık alanında kullanılan Elpek Bezi yalnızca bir kumaş türü değil, bölgenin tarihsel hafızası ve kültürel kodu olarak önem kazanmaktadır. Bu bağlamda araştırma, kültürel mirasın teknolojik canlandırma yoluyla yeni nesillere aktarılmasında etkili bir model önerisi sunmaktadır. Eylem araştırması modelinde desenlenen çalışmanın katılımcı grubunu, Kdz. Ereğli BİLSEM'e devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kültürel Bellek ve Elpek Bezi Farkındalık Formu kullanılmıştır. Süreç podcast, zihin haritaları, dijital sözlük, belgesel videolar ve Unity tabanlı dijital oyunla desteklenen atölye çalışmalarıyla yürütülmüştür. Uygulama öncesi ve sonrasında elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi teknikleriyle çözümlenerek, dijital araçların kültürel miras farkındalığı üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda podcast, dijital oyun ve zihin haritaları gibi araçlarla desteklenen canlandırma uygulamalarının, üstün yetenekli (BYF) öğrencilerin Elpek Bezi'ne yönelik farkındalıklarını, koruma bilinçlerini ve kültürel bellek aktarımını anlamlı düzeyde artırdığı saptanmıştır. Bu çalışma, yerel mirasın eğitim yoluyla canlandırılmasına dair uygulanabilir ve sürdürülebilir bir model önerisi sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Canlandırma, Eylem Araştırması, Dokumacılık, Kültürel Miras

Birleştirilmiş Sınıflarda STEM Temelli Etkinliklerin Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerine Etkisi

Mahmut Öğ

Sınıf Öğretmenliği Meb
mahmudi1914@gmail.com

Özet

Birleştirilmiş sınıflarda öğretim süreci, farklı yaş ve sınıf düzeyindeki öğrencilerin aynı ortamda eğitim alması nedeniyle öğretmenler için planlama ve uygulama açısından çeşitli zorluklar içermektedir. Bu durum öğretmenlerin farklı seviyelerde öğrenme etkinlikleri tasarlamasını ve öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını sağlayacak öğretim yöntemleri geliştirmesini gerektirmektedir. Son yıllarda eğitim alanında öne çıkan STEM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) yaklaşımı öğrencilerin problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan önemli bir öğretim yaklaşımı olarak görülmektedir. STEM temelli etkinlikler öğrencilerin aktif katılımını sağlayarak öğrenme süreçlerini daha anlamlı hâle getirebilmektedir. Ancak birleştirilmiş sınıf ortamlarında STEM etkinliklerinin uygulanmasına yönelik çalışmalar sınırlıdır. Bu nedenle birleştirilmiş sınıf uygulamalarında STEM temelli etkinliklerin öğrencilerin problem çözme becerilerine katkısının incelenmesi önemli görülmektedir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde durum çalışması yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma kırsal bir bölgede bulunan ve ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin birlikte eğitim gördüğü bir ilkokulda yürütülmüştür. Araştırma grubunu toplam on yedi öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde veri toplama aracı olarak sınıf içi gözlemler, öğrenci etkinlikleri ve öğretmen görüşleri kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Birleştirilmiş Sınıf, STEM Eğitimi, Problem Çözme, Kırsal Eğitim

Öğrenci ve Velilerin Gözünden Özel Ders ve Kurslar

Ahsenay Aras [1,*] & Gürkan Ergen [2]

[1] Eğitimin Felsefi Sosyal ve Tarihi Temelleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitim Bilimleri Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ahsenayaras@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Ortaokul öğrencilerinin örgün eğitim sistemi dışında katıldıkları akademik, bilişsel, sanatsal ve sportif kurslar ile birebir aldıkları özel derslere yönelimlerinin arkasında yatan nedenler ve bu süreçte velilerin üstlendikleri roller, eğitim alanında önemli bir inceleme konusudur. Bu tür destekleyici eğitim faaliyetlerinin öğrenciler üzerindeki etkileri, öğrencilerin bu faaliyetlere katılım gerekçeleri ve velilerin yönlendirme nedenleri üzerine çalışmalar bulunsa da, öğrenci ve veli görüşlerini birlikte ele alan araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın temel problemi, ortaokul öğrencilerinin okul dışı kurslara ve özel derslere katılım motivasyonları ile velilerin bu süreçteki tutum ve yönlendirme davranışlarının belirlenmesidir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin çeşitli alanlardaki özel ders ve kurslara ilişkin görüşlerini ve bu faaliyetlere katılım motivasyonlarını ortaya koymaktır. Araştırmada ayrıca velilerin özel ders ve kurslara yönelik görüşlerinin belirlenmesi ve çocuklarını bu tür eğitim faaliyetlerine yönlendirmelerinin altında yatan nedenlerin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırma, nitel araştırma yaklaşımına göre desenlenmiştir. Veri toplama sürecinde görüşme tekniğinden yararlanılmaktadır. Araştırmanın veri toplama araçlarını, öğrenciler ve veliler için ayrı ayrı hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formları oluşturmaktadır. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu 20 ortaokul öğrencisi ve 20 veli olmak üzere toplam 40 katılımcı oluşturmaktadır. Elde edilen veriler MAXQDA programı aracılığıyla düzenlenmekte ve tümevarımsal içerik analizi tekniği ile analiz edilmektedir.

Not: Bu araştırma birinci araştırmacı tarafından ikinci araştırmacının danışmanlığında hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel Ders, Özel Kurs, Ortaokul Öğrencileri, Veli Görüşleri

Kadınların Sosyal İzolasyonunun Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Tuğba Kılınç [1,*] & Durmuş Özbaşı [2]

[1] Disiplinler Arası Kadın ve Aile Çalışmaları Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
demetintugba5888@icloud.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, kadınların sosyal izolasyon düzeylerinin yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, gelir durumu, istihdam ve sosyal destek gibi değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Günümüz toplumlarında bireyselleşme ve dijitalleşme süreçleri sosyal ilişkilerin yapısını dönüştürerek sosyal izolasyonu önemli bir toplumsal sorun haline getirmiştir. Kadınlar açısından toplumsal cinsiyet rolleri, ekonomik bağımlılık ve bakım yükü gibi faktörler sosyal izolasyon riskini artırmaktadır.

Araştırma nicel yönteme dayalı olup ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Çanakkale il merkezi ve ilçelerinde yaşayan kadınlar oluşturmakta, örneklemini ise 15–70 yaş aralığında 500 kadın oluşturmaktadır. Geçerlilik ve güvenilirlik kontrollerinin ardından 481 katılımcının verileri analiz edilmiştir. Veri toplama araçları olarak Demografik Bilgi Formu, Hikikomori Sosyal İzolasyon Ölçeği ve Yalnızlık Tercihi Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda, kadınların sosyal izolasyon düzeylerinin çeşitli sosyo-demografik değişkenlere göre anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Özellikle sosyal destek düzeyi yüksek olan bireylerin daha düşük izolasyon düzeyine sahip olduğu, ekonomik ve sosyal açıdan dezavantajlı gruplarda ise izolasyon düzeylerinin arttığı görülmüştür.

Elde edilen bulguların, kadınların sosyal yaşama katılımını artırmaya yönelik sosyal politika ve uygulamaların geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda, kadınların sosyal izolasyon düzeylerinin çeşitli sosyo-demografik değişkenlere göre anlamlı farklılıklar gösterdiği bulunmuştur.

Elde edilen bulguların, kadınların sosyal yaşama katılımını artırmaya yönelik sosyal politika ve uygulamaların geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal İzolasyon, Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği, Yalnızlık, Sosyal Destek.

Coğrafya Dersi Kapsamında Mekanın Düşünceyi Şekillendirmesi: Felsefi Metinler Üzerinden Disiplinlerarası Bir Okuma

Sinem Babikay

Coğrafya Öğretmenliği Uğur Okulları
sinembabikayy@gmail.com

Özet

Günümüz eğitim anlayışı, öğrencilerin yalnızca disipline özgü bilgi edinmelerini değil, disiplinler arası ilişkileri kurarak bütüncül bir düşünme becerisi geliştirmelerini hedeflemektedir. Bu çerçevede coğrafya ile felsefe arasındaki etkileşim, düşüncenin üretildiği mekânsal bağlamın epistemolojik ve ontolojik temellerini nasıl şekillendirdiğini göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Antik Yunan düşüncesinde Thales'in suyu "arkhe" olarak belirlemesi, Miletos'un deniz ticaretine dayalı kıyı coğrafyasının yanı sıra Mısır'a yaptığı seyahatler ve Nil Nehri taşkınlarının tarımsal üretim üzerindeki etkisini gözlemlemiş olabileceği yönündeki yorumlarla birlikte değerlendirilmektedir. Bu ilişkinin doğrudan nedenselliği kanıtlanmamış olsa da Nil'in yaşamı düzenleyen döngüsel yapısının ilk ilke arayışına düşünsel bir zemin hazırlamış olabileceği literatürde tartışılmaktadır. Platon'un ideal devlet tasavvuru, site devletleri biçiminde örgütlenmiş Ege dünyasının siyasal-mekânsal deneyiminden izler taşırken; Aristoteles'in ampirik gözleme dayalı doğa tasnifleri Akdeniz havzasının biyolojik çeşitliliğiyle bütünleşmektedir.

Orta Çağ İslam düşüncesinde Farabi'nin erdemli şehir yaklaşımı kent merkezli siyasal organizasyonlarla paralellik gösterirken; İbn Sina'nın doğa felsefesi çalışmaları Orta Asya-İran bilim geleneğinin coğrafi mirasıyla ilişkilidir. Özellikle İbn Haldun, Kuzey Afrika'nın çöl ve yerleşik yaşam karşıtlığından hareketle geliştirdiği "asabiyet" kuramında çevresel koşulların toplumsal ve siyasal örgütlenmeye etkisini sistematik biçimde temellendirmiştir. Yeni Çağ'da Montesquieu'nün iklim ile yönetim biçimleri arasında kurduğu ilişki coğrafi determinizm tartışmalarının erken örneklerindendir.

Modern dönemde Immanuel Kant'ın fizikî coğrafya dersleri vermesi ve mekânı apriori bir form olarak konumlandırması, coğrafya-felsefe etkileşiminin kuramsal boyutunu göstermektedir. Friedrich Nietzsche'nin Sils-Maria'da kaleme aldığı eserlerinde dağ peyzajının yükseklik ve yalnızlık deneyimiyle birlikte "üstinsan" ve güç istenci kavramlarıyla ilişkilendirilmesi, mekânın düşünsel üretimde sembolik bir unsur hâline geldiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak filozofların yaşadıkları fizikî ve beşerî coğrafya, düşünsel üretimlerini doğrudan ya da dolaylı biçimde etkilemiş; mekân, edilgen bir arka plan olmaktan çıkarak düşüncenin kurucu bileşeni hâline gelmiştir. Bu durum, coğrafya eğitiminin disiplinler arası bir perspektifle ele alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mekân, Coğrafya Eğitimi, Felsefe, Disiplinlerarası Yaklaşım, Mekânsal Düşünme

Velilerin Proje Kavramına İlişkin Metaforik Algıları

Orhan Yenay [1,*], Aslı Arı [2], Ayşe Nazlı Tetik [2] & Zehra Yazıcı [2]

[1] Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri Soma Borsa Istanbul Fen Lisesi
[2] Öğrenci Milli Eğitim Bakanlığı
orhanyenay@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Fen Liselerinde öğrencilerin akademik gelişiminde önemli bir yere sahip olan proje çalışmaları, yalnızca öğrencilerin bireysel çabalarıyla değil, aynı zamanda aile desteğiyle de şekillenmektedir. Ancak velilerin "proje" kavramını nasıl algıladıkları, bu kavrama hangi anlamları yükledikleri ve bu algıların öğrencilerin proje yapma süreçlerine nasıl yansıdığı yeterince bilinmemektedir. Velilerin proje sürecindeki rollerinin niteliği ve sürece katılım biçimleri, öğrencilerin proje deneyimlerini doğrudan etkileyebilecek önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, velilerin "proje" kavramına yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi proje yapma sürecine ilişkin mevcut durumun daha derinlemesine anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Fen Liselerinde öğrenim gören öğrencilerin velilerinin "proje" kavramına yönelik algılarını ve bu algıları ifade ederken kullandıkları metaforları ortaya koymaktır.

Yöntem: Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu Manisa'nın Soma ilçesindeki Soma Fen Lisesi 9, 10 ve 11. sınıf öğrencilerinin gönüllü velileri oluşturmaktadır. Veriler, velilerin "Proje … gibidir/benzemektedir. Çünkü …" ifadesini tamamladıkları form aracılığıyla toplanmış; elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Fen liselerinde öğrenim gören öğrencilerin velilerinin "proje" kavramına yönelik algılarının incelendiği bu çalışmada, 67 velinin 54 farklı metafor ürettiği ve bu metaforların sekiz kavramsal kategori altında toplandığı görülmüştür. Bulgular, velilerin proje kavramına ilişkin görüşlerinin büyük ölçüde olumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Metaforların en çok "Öğrenmeye ve Kendini Geliştirmeye Yardımcı" ve "Çaba Gösterme" kategorilerinde yoğunlaştığı; bunun, velilerin projeleri öğrencilerin gelişimine katkı sağlayan ve emek gerektiren bir süreç olarak gördüklerini gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca projelerin "Mutluluk ve Başarı Kaynağı" ve "Merak ve Keşif" yönleriyle de değerlendirildiği, ancak az sayıda da olsa "Belirsizlik ve Faydasızlık" şeklinde olumsuz algıların bulunduğu tespit edilmiştir. Sınıf düzeylerine göre farklılıklar görülmekle birlikte genel olarak velilerin proje çalışmalarını desteklediği ve bu çalışmaların öğrencilerin akademik, bilişsel ve duyuşsal gelişimlerine katkı sağladığına inandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Proje, Metafor, Veli, Fen Lisesi.

Türkiye'de Öğretim Stilleri Üzerine Yapılan Araştırmaların İncelenmesi

Zeynep Atar [1,*], Hatice Sevda Gültepe [2] & Hatice Kimyon [1]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
[2] Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi / Tezli Yüksek Lisans Marmara Üniversitesi
zeynepatar686@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Öğretim stili; öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde sınıf içi uygulamalarında sergiledikleri tutum, davranış ve öğrencilerle kurdukları iletişim biçimini ifade eden bir kavramdır. Litaratürde yapılan araştırmalarda öğretim stillerinin öğrencilerin akademik başarıları, motivasyonları ve öğrenmeye yönelik tutumları üzerindeki etkisi vurgulanmaktadır. Türkiye'de son yıllarda öğretim stilleri ile ilgili yapılan araştırmaların sayısının artmasına rağmen, mevcut çalışmaların genellikle belirli bir örneklem veya değişken üzerinden betimsel olarak sınırlı kalması, 25 yıllık birikimin bütüncül değerlendirmesini zorlaştırmaktadır. Bu araştırma Türkiye'de 2000-2025 yılları arasında öğretim stilleri ile ilgili yapılan araştırmaları inceleyerek alanın gelişim sürecini ve yöntemsel özelliklerini ortaya koyması bakımından önemlidir.

Amaç: Türkiye'de 2000–2025 yılları arasında öğretim stilleri ile ilgili araştırmaları yayın yılı, yöntem, desen, örneklem, değişkenler, veri toplama araçları ve analiz teknikleri vb çeşitli kriterlere göre inceleyerek literatürdeki genel eğilimleri belirlemek ve alanın gelişim sürecini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu araştırma, nitel yöntemlerden doküman incelemesi yöntemiyle yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini, ölçüt örnekleme tekniğiyle belirlenen araştırmalar oluşturmaktadır. Veriler, Google Scholar, ResearchGate, ERIC, TR Dizin ve YÖK tez veri tabanlarından elde edilip araştırmacılar tarafından hazırlanan doküman inceleme formuyla analiz edilmiştir. Verilerin çözümlemesinde betimsel ve içerik analiz yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma devam etmekte olup elde edilen ön bulgular, Türkiye'de öğretim stilleri alanındaki çalışmaların büyük ölçüde çağdaş eğitim yaklaşımlarıyla uyumlu biçimde geliştiğini göstermektedir. Özellikle öğrenci merkezli öğretim stillerinin öğrenme sürecine olumlu katkı sağladığı yönündeki bulguların literatürde güçlü bir şekilde desteklendiği anlaşılmaktadır. Bu durum, yapılandırmacı yaklaşımın Türkiye'deki eğitim uygulamalarına yansımasının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Araştırmalarda ağırlıklı olarak nicel yöntemlerin tercih edildiği dikkat çekmektedir. Sonuç olarak öğretim stillerinin öğrenme sürecindeki belirleyici rolü dikkate alındığında, öğretmenlerin esnek, öğrenci ihtiyaçlarına duyarlı öğretim stilleri geliştirmelerinin eğitimde kaliteyi artırmada kritik bir öneme sahip olduğu söylenebilir. Bu bağlamda, öğretmen eğitim programlarının öğretim stilleri konusunda daha uygulama odaklı biçimde yeniden yapılandırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Stilleri, Doküman İncelemesi, Türkiye, Öğretmen Yetiştirme

Sahtekarlık Fenomeni, Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Psikolojik Sağlamlık Kavramlarının İncelenmesi ve Kadın Araştırmalarındaki Yeri

Nursena Karaarslan [1,*] & Şefika Melike Çağatay [2]

[1] Acil Yardım ve Afet Yönetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
[2] Eğitim Bilimleri Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
nursenakaraarslan0110@gmail.com

Özet

Problem Durumu: İmposter sendromu olarak bilinen sahtekarlık fenomeninin özellikle kadın yöneticilerin ve kadın çalışanların karşılaşmış oldukları ve aşmakta zorlandıkları engellerden birisi olan toplumsal cinsiyet algısıyla ve psikolojik sağlamlık düzeyleriyle arasında bir ilişki olabileceği düşünülmektedir. Sahtekarlık fenomeni, toplumsal cinsiyet algısı ve psikolojik sağlamlık kavramları arasındaki ilişkiselliğin araştırılması hedeflenmektedir. Bu çalışma, konusu sahtekarlık fenomeni ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkide toplumsal cinsiyet algısının rolünü derinlemesine incelemeyi hedeflemek olan ve henüz tamamlanmamış "Sahtekarlık Fenomeninin Yordanmasında Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Psikolojik Sağlamlık" isimli yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, sahtekarlık fenomeni, toplumsal cinsiyet algısı ve psikolojik sağlamlık kavramları arasındaki kavramsal ilişkilerin incelenmesi ve kadın çalışmalarındaki yerini araştırmaktır.

Yöntem: Bu çalışma bir derleme çalışmasıdır. Veri toplama tekniği olarak da belge taraması yapılmıştır. Konuyla ilgili alan yazındaki araştırmalar göz önünde bulundurularak kavramlar arasında ilişkisel bir değerlendirme yapmak amaçlanmıştır. Konuyla ilgili olarak son 5 yılda yayınlanmış tezler ve Dergipark sistemindeki TR-DİZİN'de taranan makaleler incelenecektir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

***** İkinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın tez konusundan üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sahtekarlık Fenomeni, Toplumsal Cinsiyet Algısı, Psikolojik Sağlamlık

Kadına Yönelik Şiddet ve Eğitim: Güncel Bir Literatür Analizi

Aysun Sıcaker [1,*], Sena Coşkun [2] & Berra Bütüner [2]

[1] Biyoloji Öğretmeni Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Öğrenci Milli Eğitim Bakanlığı
asicaker@hotmail.com

Özet

Problem Durumu: Kadına yönelik şiddet, temel insan haklarını ihlal eden ve toplumun tüm katmanlarını etkileyen kronik bir sorundur. Şiddetle mücadelede eğitimin rolüne ilişkin araştırmalar; eğitimin bazı durumlarda koruyucu bir faktör olduğunu, bazı durumlarda ise özellikle dijital mecralar gibi yeni bağlamlarda etkisinin daha karmaşık hale gelebildiğini göstermektedir. Bu nedenle, alanda yapılmış çalışmaların bütüncül bir bakış açısıyla incelenerek mevcut durumun ortaya konulması önem taşımaktadır. Bu çalışmada da söz konusu literatüre katkı sunmak amacıyla, son dönemde gerçekleştirilen araştırmalar dikkate alınarak bir değerlendirme yapılmıştır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, 2020-2025 yılları arasında kadına yönelik şiddet temalı araştırmaları inceleyerek; şiddetin eğitim düzeyi ile ilişkisini, eğitimli bireylerin şiddet duyarlılığını ve bu alandaki temel sonuçları analiz etmektir.

Yöntem: Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Veri seti; 2020–2025 yılları arasında yayımlanmış, belirli dahil etme ölçütlerine göre seçilen ve aralarında UN Women, UNESCO ve WHO gibi uluslararası kuruluş raporları ile ulusal akademik çalışmaların yer aldığı 40'tan fazla dokümandan oluşmaktadır. Çalışmaların amaç, konu ve sonuç bölümleri içerik analizi yoluyla tematik olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: İncelenen çalışmaların önemli bir kısmı, eğitim seviyesi arttıkça kadına yönelik şiddete ilişkin farkındalığın yükseldiğini ve şiddeti reddetme eğiliminin güçlendiğini ortaya koymaktadır. Özellikle hemşirelik öğrencileri örnekleminde, eğitim süreciyle birlikte şiddeti reddeden tutumların geliştiği; genel olarak eğitimli bireylerin daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algılarına sahip olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, bazı dijital platformlarda dini içerik üreten bazı fenomenlerin söylemlerinde ataerkil dilin devam ettiği ve bu durumun medya okuryazarlığı ihtiyacını artırdığı görülmektedir.

Sonuç olarak, kadına yönelik şiddetle mücadelenin yalnızca örgün eğitimle sınırlı kalmaması; aile temelli eğitim programlarının yaygınlaştırılması, medya okuryazarlığının güçlendirilmesi ve eğitim müfredatına erken yaşlardan itibaren şiddet karşıtı kazanımların entegre edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadına Yönelik Şiddet, Eğitim Düzeyi, Toplumsal Cinsiyet, Doküman Analizi

Harezmi Eğitim Modeli ile Ortaokul Öğrencilerinde Zaman Yönetimi Problemine Yönelik Disiplinler Arası Bir Uygulama

Hatice Şeyda Akdoğan [1,*], Yasemin Çetintürk Turan [2], Ezgi Yüksel [3] & Sultan Başak [4]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[3] Türkçe Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[4] Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
akdoganseyda@gmail.com

Özet

Çağımız toplumlarının genel ihtiyaçlarına, karmaşık ve çok boyutlu sorunlarına çözüm yolları bulunurken bireylerin yalnızca akademik bilgiye sahipliği yeterli olmamaktadır. Bireyler karşılaştıkları problem durumlarına çözüm ararken bilginin beraberinde problem çözme, eleştirel düşünme, iletişim, iş birliği, zaman yönetimi gibi becerilere sahip olması gerekmektedir. Ancak öğrencilerin günlük yaşamda zamanlarını planlama önceliklendirme etkili şekilde kullanma gibi becerilerindeki eksilik akademik başarılarının ve günlük yaşam düzenlerinin olumsuz etkilemesine yol açmaktadır. Bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerini geliştirmek amacıyla etkili planlama, önceliklendirme ve zaman kullanımına yönelik çözümler üretmek, geliştirilen çözümlerin uygulanabilirliğini test etmek ve sürecin etkililiğini değerlendirmek amaçlanmıştır. Çalışmanın yöntemi tasarım ve geliştirme araştırması Tip1 olarak belirlenmiştir. Harezmi Eğitim Modeli uygulaması doğrultusunda belirlenen bir problem durumu çözümüne yönelik ürün geliştirilmiş ve süreç incelenmiştir. Araştırma İstanbul ili Maltepe ilçesinde yer alan Gülsuyu İmam Hatip Ortaokulu'nda 8.sınıfa devam eden 22 öğrenciyle yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak uygulama sürecindeki öğretmen gözlem formları ve öğrenci ürünlerinden yararlanılmıştır. Uygulama sürecinde öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin geliştirilmesine yönelik öğrenciler tarafından belirlenen çözüm yolları oluşturulmuş ve bu çözümlere uygun ürünler geliştirilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda öğrencilerin zaman kullanımına ilişkin farkındalıklarının arttığı, zamanı planlama ve önceliklendirme konusunda bilinç kazandıkları gözlemlenmiştir. Harezmi Eğitim Modeli'nin, öğrencilerin sürece aktif katılımını artırdığı, problem çözme becerilerini desteklediği ve öğrenmeyi daha anlamlı hale getirdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Harezmi Eğitim Modeli, Problem Çözme, Zaman Yönetimi.

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yapay Zeka Kavramına Yönelik Metaforik Algıları

Derya Elif Ulucan [1,*] & Serdar Arcagök [1]

[1] Okul Öncesi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ulucanderya5@gmail.com

Özet

Bu araştırma okul öncesi öğretmen adaylarının yapay zekâ kavramına yönelik metaforik algılarını tespit etmek amaçlı yapılacaktır. Yapay zekâ teknolojileri günümüz dünyasında birçok alanda kullanılmaktadır. Eğitim alanında da yapay zekayı kullanmak önemlidir. Okul öncesi eğitimde yapay zekâ kullanımının yararları olacağı düşünülmektedir. Gelecek nesli yetiştirecek okul öncesi öğretmen adaylarının yapay zekâ kavramına yönelik düşünceleri ve bakış açıları eğitimde önemli bir yere sahiptir. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden bütüncül tek durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Okul öncesi Ana Bilim Dalında öğrenim görmekte olan 30 öğretmen adayının katılımıyla oluşacaktır. Araştırmada veri toplama aracı öğretmen adaylarına "Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Algılarına Yönelik Görüşme Formu" kullanılacaktır. Elde edilen metaforik algılar düzenlenecektir ve öğretmen adaylarının metaforlara ilişkin gerekçeleri doğrudan alıntılar şeklinde sunulacaktır.

Bu çalışma okul öncesi öğretmen adaylarının yapay zekâ kavramı ve uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir. Proje çalışmamda 2024 1.dönem 2209 A Lisans Tübitak projesinden destek alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Metaforik Algı, Teknoloji

Sultan Tuğrul Bey Döneminde Büyük Selçuklu Devletinin Dış Politikası

Begjan Babanazarov

Tarih Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
babanazaroov@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Tuğrul Bey dönemindeki Selçuklu devletinin dış politikasında, özellikle batı politikasında, tarih sahnesini değiştiren olayların yaşanması ve bununla ilgili yeterli araştırma yapılmaması dönem hakkında sadece belli başlı bilgiler edinmemize neden olmuştur. Bu çalışma ile karanlıkta kalmış olan bir dönemin aydınlığa kavuşturulması amaçlanmakta ve bu incelemenin ışığında dönemin siyasi ilişkileri anlatılmaya çalışılmaktadır. Böylece bu çalışma bu dönemdeki siyasi olayların ortaya çıkarılmasına önemli katkı sağlayacaktır.

Amaç: Büyük Selçuklu devletinin Sultan Tuğrul Bey dönemindeki dış politikasında yaşanan önemli siyası olaylar ve savaşlar Selçuklulara karşı yapılan ittifakların, isyanların ve Kafkasya ve Anadolu'ya olan akınların, İslam dünyasındaki Sünnilere karşı yapılan siyası olayları daha iyi bir şekilde anlayabilmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tarihsel araştırma yöntemine ait olan bu çalışmada birincil ve ikincil kaynaklara dayanarak geçmişte yaşanmış olan olaylar incelenmiştir. Betimleyici analiz olarak o dönemin dış politikasını, Nitel araştırma olarak- metinler, kronikler ve belgeler, Belge analizi olarak- tarih kitapları, kronikler, arşiv kaynakları kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmanın sonucunda Selçuklulara karşı çeşitli ittifakların kurulmuş ve gerçekleşen iç isyanlar dış politikayı etkilediği ortaya çıkmıştır. Sultan Tuğrul Bey döneminde Büyük Selçuklu Devleti'nin dış politikasının özellikle batı yönünde yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Bizanslar ile olan askeri ve siyasi ilişkilerin sonucunda Anadolu ve Kafkasya'ya yönelik Türkmen akınları artmayı devam etmiş, bunun yanı sıra İslam dünyasında Sünni otoriteyi güçlendirmeye yönelik politikaların izlenerek, Abbasi Halifeliği ile kurulan ilişkilerin Selçuklu Devleti'nin meşruiyetini artırdığı ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Sonuç olarak Sultan Tuğrul Bey'in izlediği dış politika siyaseti Büyük Selçuklu Devleti'nin siyasi gücünün artmasında önemli bir rol oynamıştır. Özellikle Batı'ya olan fetihler ve Bizans imparatorluğu ile kurulan ilişkiler sayesinde Anadolu'nun Türkleşme sürecinin başlamasında ve İslam dünyasında Sünni birliğin sağlanmasına büyük bir katkı sağlamayı başarmıştır. Çalışmadaki bulgular neticesinde Tuğrul Bey döneminde sadece askeri başarılar değil, aynı zamanda stratejik ve diplomatik alanlarda başarılı adımların atıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tuğrul Bey, Türkmenler, Anadolu

Öğretmenin Toplumdaki Konumu

Ümit Sarı

Türkçe Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
kraal46@hotmail.com

Özet

Giriş: Öğretmen toplumun var olması, gelişmesi, ilerlemesi ve tarihsel süreçte kültürünü koruyup medeniyet olma istikametinde değerlerini geleceğe taşıması bakımından önemli bir figürdür. Öğretmenin toplum içindeki bu vasfı ve değeri yalnız günümüz için geçerli değil bu kıymet hükmü insanlık tarihi kadar eskidir. İslam kültüründe ve kadim medeniyetimizde öğretmenlik ilim öğretmesi, insanların eğitimini üstlenmesi ve toplumu inşa etmesi hasebiyle peygamber mesleği olarak nitelendirilmiş ve kutsal vazife olarak kabul edilmiştir. Nitekim bu anlayış, ilk insanın ve ilk peygamberin Hz. Adem olduğu gerçeğinden hareketle öğretmenlik mesleğinin insanlık için çok önemli ve başat rol oynadığını vurgulamaktadır. Öğretmenin toplumdaki bireyleri yetiştirmesi, onlara yön göstermesi ve toplumu şekillendirmesi mesleğin toplum içindeki pozisyonunun hep üst basamaklarda yer almasını sağlamıştır. Günümüzde hızla değişen ve gelişen teknoloji düşünüldüğünde ülkemizde teknolojinin özellikle eğitim hayatına entegrasyonu noktasında hızlı bir ilerleme kaydedildiği görülmektedir. Teknolojik gelişmeleri hızlı bir şekilde eğitim ve sosyal hayatın içine sokmayı başarabilen öğretmenler değişimin öncüsü olmuşlardır. Bu durum öğretmenlerin değişim ve dönüşüm bakımından toplumu etkileyen liderlik rollerinin ön plana çıktığını ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin içinde yaşadığı topluma yön veren ve bireyleri etkileyen tarafı kuşkusuz gelecekte de toplumun dinamiklerini harekete geçirmekte toplumda onları söz sahibi yapacağı bir gerçektir.

Toplumun değişimi ve dönüşümünde motor vazifesi gören fakat günümüzde kıymeti yeterince anlaşılmayan öğretmenlik mesleğinin tarihsel seyri araştırılmayı, bilinmeyi ve anlaşılmayı hak ettiği düşünüldüğünden bu çalışma hayata geçirilmiş olup öğretmenlerin toplumda layık olduğu değeri kazanacağı umudunu diri tutması bakımından önemli bir araştırmadır.

Amaç: Ekonomik zorluklar, sistem değişiklikleri ve artan veli baskıları gibi sebeplerden dolayı öğretmenlerin yaşadıkları itibar kaygılarının yerine, toplumun değişimi ve dönüşümünde çok önemli vazifesi olan öğretmenlik mesleğinin tarihsel seyri ortaya konarak öğretmenlerin toplumda layık olduğu değeri kazanacağı umudunu bütün eğitimcilerin gönüllerine yerleştirmek.

Yöntem: Çalışmamızda nitel araştırma yöntemi, durum deseni tercih edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup, bulgulara ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Değişim, Dönüşüm, Lider.

TÜBİTAK Araştırma Projeleri Yarışmalarında Öğrenci ve Öğretmen Deneyimlerinin Fenomenolojik Analizi

Emre Göfner [1,*] & Gül Tuncel [2]

[1] Sosyal Bilgiler Özel Sev Ortaokulu
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
gofneremre@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Günümüzde yaşanan teknolojik ve bilimsel gelişmeler eğitim alanında önemli değişimlere yol açmıştır. Geleneksel eğitim anlayışında öğrencilerin bilgiyi ezberleyerek zihinlerinde tutmaları beklenirken, günümüz eğitim anlayışında öğrencilerin bilgiye ulaşabilmeleri, ulaştıkları bilgiler arasından gerekli olanı seçebilmeleri, bu bilgileri yorumlayabilmeleri ve kullanabilmeleri daha önemli hale gelmiştir. Modern eğitim yaklaşımlarından biri olan Proje Tabanlı Öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin pasif dinleyici ve ezberleyen bireyler olmaktan çıkarak aktif düşünen, araştıran, fikir geliştiren ve ürün ortaya koyan bireyler haline gelmelerini amaçlamaktadır. Bu yaklaşım doğrultusunda öğrenciler hem ülkemizde hem de dünyada çeşitli proje yarışmalarına katılarak çalışmalarını sunabilmektedirler. Türkiye'de bu alanda en köklü geçmişe sahip ve en fazla katılımcının yer aldığı yarışmaların başında TÜBİTAK Araştırma Projeleri Yarışmaları gelmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, TÜBİTAK Araştırma Projeleri Yarışmalarında Sosyal Bilimler alanında final başarısı elde eden öğrencilerin proje sürecine ilişkin deneyimlerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin, velilerin, danışman öğretmenlerin, psikolojik danışmanların ve jüri olarak görev yapan akademisyenlerin görüşleri incelenmiştir.

Yöntem: Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desene göre tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2022 yılları arasında yarışmada final başarısı elde etmiş 8 öğrenci, bu öğrencilerin velilerinden 9 kişi, farklı yıllarda danışmanlık yapmış 10 öğretmen, süreci gözlemleyen 2 psikolojik danışman ve jüri üyeliği yapmış 2 akademisyen oluşturmaktadır. Veriler görüşme yöntemi ile toplanmış ve fenomenolojik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma sonucunda, TÜBİTAK Araştırma Projeleri Yarışmalarında final başarısı elde eden öğrencilerin proje sürecinden genel olarak olumlu yönde etkilendikleri ve bu süreçte kazandıkları deneyimlerin günlük yaşamlarına da olumlu yansıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca ulaşılan sonuçların; Proje Tabanlı Öğrenme yaklaşımını ve TÜBİTAK yarışmalarını konu alan diğer bilimsel çalışmalarla büyük oranda örtüştüğü, dolayısıyla alan yazındaki mevcut bilgilerle tutarlılık gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: TÜBİTAK Araştırma Projeleri, Proje Tabanlı Öğrenme, Fenomenoloji

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntem ve Tekniklerin Belirlenmesi

Ezgi Akçay [1,*], Hatice Sevda Gültepe [2], Zeynep Atar [1] & Hatice Kimyon [1]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
[2] Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi / Tezli Yüksek Lisans Marmara Üniversitesi
ezgiakcay25@marun.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Eğitim sürecinde öğretmen, öğrenme-öğretme etkinliklerini planlayan, yönlendiren ve uygulayan temel unsurdur. Günümüzde değişen eğitim anlayışı, öğretmenin rolünü bilgiyi aktaran bir öğe olmanın ötesine taşıyarak, öğrenme sürecini yapılandıran ve öğrencilere rehberlik eden bir konuma dönüştürmüştür. Bu bağlamda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile benimsenen bütüncül eğitim yaklaşımı, öğretim sürecinde kullanılan yöntem ve tekniklerin önemini yeniden gündeme getirmiştir. Eğitim programlarının başarıya ulaşmasında öğretmen en önemli faktörlerden birisidir. Öğretmenlerin programın yapısı ve felsefesi hakkındaki görüşleri kadar derslerinde kullandıkları strateji, yöntem ve teknikler de büyük bir öneme sahiptir. Bu doğrultuda, söz konusu yöntem ve tekniklerin incelenmesi mevcut öğretim uygulamalarının değerlendirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, fen bilimleri öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları öğretim yöntem-teknikleri belirlemektir.

Yöntem: Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 75 fen bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Bu araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen anket aracılığıyla çevrimiçi olarak toplanmıştır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Anket formunda yer alan veriler betimsel istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmada elde edilen bulgular, fen bilgisi öğretmenlerinin derslerinde en çok sunuş yoluyla öğretim stratejisini kullandıklarını göstermektedir. Öğretmenler derslerinde en çok anlatım ve deney yöntemini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Fen bilgisi öğretmenlerin derslerinde en çok kullandıkları teknik ise soru-cevap tekniğidir.

Araştırma sonuçları öğretmenlerin derslerinde kullandıkları yöntem ve tekniklerin sınırlı olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, öğretmenlerin öğretim yöntem ve teknikleri konusundaki bilgi ve uygulama düzeylerinin artırılması ve sınıf içi öğretim süreçlerinde yöntem–teknik çeşitliliğinin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilimleri Öğretmeni, Öğretim Stratejisi, Öğretim Yöntem Ve Teknikleri

Geçmişten Günümüze Kelimeler: İngilizcenin Etimolojik ve Kültürel Analizi

Gökçe Yakut [1,*] & Ali Şahin Yakut [2]

[1] İngilizce Öğretmenliği Urla Bilim ve Sanat Merkezi
[2] İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü
gokceyakut45@gmail.com

Özet

Problem Durumu: Dil, toplumların kültürel ve tarihsel birikimini taşıyan önemli bir araçtır. Ancak İngilizce kelimelerin kökenlerinin yalnızca dilbilimsel açıdan incelenmesi, bu kelimelerin taşıdığı mitolojik ve kültürel anlamların göz ardı edilmesine neden olmaktadır. Bu durum, dilin kültürel derinliğinin anlaşılmasını sınırlandırmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, İngilizce kelimelerin tarihsel ve mitolojik kökenlerini inceleyerek dilin taşıdığı kültürel mirası ortaya koymaktır. Ayrıca kelimelerin yalnızca anlam değil, tarihsel ve kültürel birikim taşıyan unsurlar olduğu gösterilmek istenmektedir.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde etimolojik sözlükler, akademik çalışmalar ve mitoloji ansiklopedileri incelenmiştir. Elde edilen veriler karşılaştırmalı analiz yöntemi ile değerlendirilmiş; kelimeler Latince, Antik Yunan ve Antik Roma kökenlerine göre sınıflandırılmıştır. Ayrıca kelimelerin zaman içindeki anlam ve yazılış değişimleri analiz edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma bulgularına göre, Latince kökenli kelimelerin özellikle bilim ve tıp alanında yoğunlaştığı; Antik Yunan kökenli kelimelerin doğa ve mitolojik kavramlarda etkili olduğu; Antik Roma kökenli kelimelerin ise sosyal hayat ve idari kavramlarda belirgin olduğu görülmüştür. Kelimelerin büyük bir kısmında anlam değişimi tespit edilmiştir. Bu durum, dilin toplumsal ve kültürel ihtiyaçlara göre şekillendiğini göstermektedir. Sonuç olarak, İngilizcenin çok katmanlı bir yapıya sahip olduğu ve etimolojik analizlerin kültürel tarih çalışmalarına önemli katkı sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Etimoloji, Mitoloji, İngilizce, Dil Tarihi

İmparator Nero Hayatı ve Siyasi Faaliyetleri

Semra Akkuş

Tarih Meb
semraaakkus@gmail.com

Özet

MS 54'te Claudius'un öldürülmesiyle başa geçen Nero'nun yaşının küçük olması ve deneyimsizliğinden dolayı yönetimi Lucius Annaeus Seneca (MÖ 4-MS 65), Sextus Afranius Burrus ve Nero'nun annesi Agrippina ele almıştır. Daha sonra bu duruma dayanamayan Nero başa geçerek, elinden yönetimi alan herkesi öldürmüştür. Yönetimi ele aldıktan sonra yaptığı politikaların ülkenin durumunu iyice kötülediğini görünce Roma'nın içinde bulunduğu durumu düşünmeyi bırakıp, kendi kişisel isteklerine yönelmiştir. Bunlardan biri, hayalini kurduğu Yunanistan'a gidip, orada ki tüm olimpiyat oyunlarına bizzat katılmak olmuştur.

Nero'nun imparatorluğu döneminde meydana gelen savaş ve siyasi olaylara bizzat katılmadığı, bunu yönlendirdiği kişi ve komutanlar aracılığıyla yaptığı bilinmektedir. Nero deyince akla ilk etapta Roma'nın yarısının yandığı bilinen büyük Roma Yangını gelmektedir. Bu yangının Nero tarafından çıkarıldığı düşünülse de Nero'nun yangının ardından Roma'yı yeniden inşa ettirdiği de söylenilmektedir.

İmparator Nero, kişiliği ve yaptığı eylemler nedeniyle tarihte adına sıkça rastlanan bir imparator olmuştur. Bu çalışmamızda İmparator Nero'nun kişiliği, soyu, yaptığı faaliyetler, izlediği politikalar, savaşları, sosyal, ekonomik, siyasi yenilikler, sanatsallığı, gaddarlığı, cinsel tercihleri ve Roma'da yaşanan büyük yangın hakkında bilgiler yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: İtalya, Nero, Iulius–Claudius Hanedanlığı, Roma İmparatorluğu

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okuma Alışkanlığı Geliştirme Çalışmalarının İncelenmesi: Öğretmen Görüşleri

Züleyha Er

Milli Eğitim Bakanlığı
erzuleyha55@gmail.com

Özet

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Programı'nda bütün dil becerilerinde temel düzeyde donanıma sahip olarak geleceği varsayılan öğrencilerin ortaokul sonunda eleştirel bir anlama sürecini veya eleştirel bir üretimi gerçekleştirmesine imkân sağlayacak bir yapı oluşturulmuştur. Bu çalışma Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Programı ile uygulamaya konulan okuma atölyeleri ile ilgilidir. Okuma becerisinin geliştirilmesinde çoğunlukla öğretim desteğine ihtiyaç duyulduğundan özellikle strateji ve yöntemlerin öğretimi ile çıkarım yapma, yorumlama, değerlendirme ve eleştirme gibi üst düzey düşünme becerilerini kullanmayı gerektiren öğrenme çıktılarında model olmayı içeren öğretim süreçlerine yer verilir. Okuma becerisi öğrencinin kazanması gereken en önemli beceridir. Öğrenciye okuma alışkanlığı kazandırmak; öğrenciyi akıcı okuyabilen bireyden eleştirel okur düzeyine ulaştırmak hedeflenmektedir. Bu çalışmanın amacı okuma atölyelerinin okuma alışkanlığını geliştirmesi konusunda öğretmen görüşlerine başvurmaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına göre tasarlanmıştır. Bu amaçla 5. sınıf Türkçe dersine giren Türkçe öğretmenlerinin okuma atölyelerine yönelik görüşleri alınmıştır. Araştırmaya 134 Türkçe öğretmeni katılmıştır. Yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanan veriler, içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen çözümlemelerle araştırma bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında Türkçe öğretmenlerinin okuma atölyeleri uygulamalarını desteklediği ortaya çıkmıştır. Atölye uygulamalarının okuma becerisine ve okuma alışkanlığına katkı sağladığı söylenebilir. Çalışma sonunda okuma atölyelerinden elde edilecek verimin arttırılması için okuma atölyelerinin planlı ve düzenli şekilde uygulanması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Maarif Modeli, Okuma Atölyesi, Okuma Alışkanlığı, Türkçe Öğretmenleri